ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ

ಮದಿಪು

ತುಳು

ಆಜಿ ತಿಂಗೊಲುದ ಬರವುದ ಕೋಪೆ

ಎಪ್ರಿಲ್ 2020 – ಸಪ್ಟೆಂಬರ್ 2020
ಸಂಪುಟ–25 ಸಂಚಿಕೆ–1 ಪುಟಗಳು : 136+8

ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿ

ಮುಡಿ ಲಕ್ಷಿ

ಬೆಲೆ ರೂ. 30

ಸಿರಿಚಾವಡಿಡ್ ನಡತಿನ ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ತಾಳಮದ್ದಳೆ

ಏಳದೆ ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ – ಮೇಯರ್ ದಿವಾಕರ್ ಪಾಂಡೇಶ್ವರ ಮೆರೆಡ್ದ್ ಉದಿಪನ

ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಸರಯೂ ಮಹಿಳಾ ವೃಂದದ ಲೇಸ್, ಸನ್ಮಾನ ಲೇಸ್

ಮದಿಪು

ಪಗ್ಗು-ಬೇಸ್ಯ-ಕಾರ್ತೆಲ್
ಆಟಿ-ಸೋಣ-ನಿರ್ನಾಲ

ಮುಡಿ 83

ಮಾನಾದಿಗೆದ ಸಂಪೊಲ್ತಿನಾರ್
ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್

ನಡಪಾದಿಗೆದ ಸಂಪೊಲ್ತಿನಾರ್
ರಾಜೇಶ್ ಜಿ.

ಸಂಪೊಲ್ತಿನಾರ್
ಶ್ರೀಮತಿ ಕಾಂತಿ ಶೆಟ್ಟಿ
ಒತ್ತು ಸಂಪೊಲ್ತಿನಾರ್
ಕಡಬ ದಿನೇಶ್ ರೈ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ತುಳು ಭವನ, ಅಶೋಕನಗರ ಅಂಚೆ
ಮಂಗಳೂರು – 575 006

Madipu
Tulu Quarterly
Vol - 25, Issue - 4
Month : April-May-June
July-August-September
Pages : 136 + 8
RNI No. KARTUL / 2015 / 63563
Price : Rs. 30/-

ಮದಿಪು

ಆಜಿ ತಿಂಗೊಲುದ ಬರವುದ ಕೋಪೆ

Published & printed by
Rajesh G.
on behalf of
Registrar,
Karnataka Tulu Sahithya Academy

© Karnataka Tulu Sahithya Academy

Published at
Karnataka Tulu Sahithya Academy
Tulu Bhavana, Ashok Nagar Post,
Mangaluru-575 006,
Dakshina Kannada, Karnataka.

Cover Photo : **Satish Ira**
Cover Design : **Kallur Nagesh**

Printed at
Aakrithi Prints
Light House Hill Road, Mangaluru.

Managing Editor :
Rajesh G.
on behalf Registrar
Karnataka Tulu Sahitya Academy
email : tulu.academy@yahoo.co.in
Phone : 0824 2459389

ಗುರ್ಕಾರ್ರೆನ ಮದಿಪು

ಗುರ್ಕಾರ್ರೆನ ಮದಿಪು

ತುಳುವೆರೆ ಉಡಲ್‌ದ ಮದಿಪು ನುಡಿ ಕಟ್ಟಾದ್, ಕಬಿತೆ ಆದ್, ಕಥೆಯಾದ್, ನಾಟಕ ಆದ್, ಪಾಡ್ದನ ಆದ್ ಮೂಡ್ದು ಬರ್ಪುಂಡ್, ಇಡಿ ವಿಶ್ವೊಡು ಪರಡಿನ ತುಳುವೆರೆ ಮದಿಪುಗೊಂಜಿ ಚಾವಡಿಯಾವೊಡು ತುಳುವೆರೆ ಮದಿಪುನು ತುಳುವೆರೆಗೆತ್ತಾದ್ ತುಳುವೆರೆಗಾದ್, ತುಳುವೆರ್ ಎಂಚ ತುಡಿಪು ಕೊರೊಲಿ ಪನ್ಪಿನವೆನ್ ತುಳುವೆರ್ ತುಲಿತ್‌ದ್ ಮದಿತೆರ್ಡ ನಮ್ಮ ತುಲುವೆರ್ನ ಸಾವಿರ ಸಾವಿರ ವರ್ಷದ ಹಕ್ಕ್. ಅಂಗ್ ದಾದ ಉಂಡಾ ಅವು ಕೊಡ್ಯೆತ್ತೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡು. 'ಮದಿಪು' ಈ ಮೂಜಿ ತಿಂಗೊಲ್ದ ಬರವುದ ಕೋಪೆಡ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಮರ್ಗಿಲ್ಲ್ ಮಣೆಕೊರ್ಪಿನ ಕೆಲಸ ಆವೊಂದುಂಡು. ಈ ಬಗೆಟ್ಟ್ ಈ ಕಾರ್ಡ್‌ಡ್ ಕಥೆತ್ತ ಪಂತೊ ದೀತ, ನನ ದುಂಬುದ ದೀನೊಕ್ಲೆದ ನಾಟಕೊ, ಲೇಖನೊ. ಕಬಿತೆ,

ಸಂಶೋಧನಾ ಲೇಖನೊ ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಮರ್ಗಿಲ್ಡ್ ಸತ್ವಯುತವಾಯಿನ ಬರವು ಈ ಮದಿಪುದ ಬಂಡಸಾಲೆಡ್ ಬರೊಡುನ್ಪಿ ನಿಘಂಟ್ ಎಂಕಲ್ನವು. ಅಂಚಾದ್ ಮಾತಾ ಬರವು ಬರೆಪಿನಾಕ್ಲು ಈ ಮರ್ಗಿಲ್ಗ್ ಕಣ್ಣ್ ಪರಡಾಯರ್ಡ ಬಾರೀ ಎಡ್ಡೆ.

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ರೆ ಚಾಕಿರಿ ದೆತೊಂದು ವರ್ಷ ಒಂಜಿ ಕರಿಂಡ್, ಈ ಒಂಜಿ ವರ್ಷಡ್ ಬೊಳ್ಳದ, ಬೊಕ್ಕ ಕೋರೋನಾದ ಭಾದೆರ್ಡಾವರ ಮಲ್ಲ ಕಜ್ಜ ಮಲ್ಪೆರೆ ಅಕಾಡಮಿಡ್ದ್ ಸಾಧ್ಯ ಆಯಿಜಿ, ಅನುದಾನದ ಕೊರತೆ ನಿಯಮಾವಳಿದ ತಡೆ ಆಂಡಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ದ್ 1,500 ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಕಿಟ್ಟ್ ಪಟ್ಟುನ ಕೆಲಸ, 10 ದಿನತ ಹರಿಕಥೆ, 10 ದಿನತ ಯೋಗ, 7 ದಿನತ ಆಟೊ, 7 ದಿನತ ನಾಟಕ ಪರ್ಬ, ಪತ್ತ್ ತಾಳಮದ್ದಲೆ ಕೂಟೊ, ಸಂಗೀತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ಭರತನಾಟ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಇಂಚ ನಿರಂತರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದೊಟ್ಟಿಗೆ ಕಲಾವಿದೆರೆಗ್ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಜಿಂಜಾವುನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಕಾರ ಕೊರ್ದು ಸೀದ ಪ್ರಸಾರದ ಮುಖೇನ ತುಳು ಭಾಷಾ, ಕಲಾ ಪ್ರೇಮಿಲೆಗ್ ತಲ್ಮೆನ ಕೊರ್ಪುನ ಬೇಲೆ ಮಲ್ದ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪಿನ ಸಂತೋಸು ಉಂಡು.

ಶಾಲೆ ಶಾಲೆಲೆಡ್ ತುಳು ಮೂಜನೆ ಭಾಷೆ ಆದ್ ಕಲ್ಪಾವುನ ಕಲ್ಪಾದಿಲೆಗ್ ಒಂಜಿ ತಿಂಗೊಲುದ ಸಂಭಾವನೆ ಪಾಡ್ದ್, ಶಿಕ್ಷಕೆರ್ನ ಬಗೆಟ್ಟ್ ಅಭಿಮಾನ ಗೌರವ ಏಪಲಾ ಉಂಡು. ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವೆರ್ಡ, ತುಳು ಭಾಷಾ ಶಿಕ್ಷಕೆರೆನ್ ಅತಿಥಿ ಶಿಕ್ಷಕೆರ್ನ ನಿಲೆಟ್ಟ್ ದೆತೊಂದು ಅಕ್ಲೆಗ್ ಆ ಸಂಭಾವನೆ ಸರಕಾರೊಡ್ದೇ ಕೊರೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಬೇಡಿಕೆ ದೀದ್ ಓಲೆ ಕೊನೊದು ಸಚಿವೆರ್ನ ಕೈಟ್ಟೇ ಕೊರ್ತೆ ಆರ್ಲಾ ವಿಶ್ವಾಸದ ನುಡಿ ಕೊರ್ತೆರ್. ಒಂಜಾತ್ ಶಿಕ್ಷಕೆರ್ಲಾ ಕಾಸ್ ಕೊರುಂಡ ಮಾತ್ರ ತುಳು ಕಲ್ಪಾವುನ ಇಜ್ಜಿಂಡ ಉಂತಾವುನು ಪನ್ಪಿನ ಮನಸ್ಥಿತಿರ್ದ್ ಪಿದಾಯಿ ಬಲೇ, ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ, ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕ್ರತಿ ಒರಿವೊಡು ಮೆರೆವೊಡು ಪನ್ಪಿನ ತ್ಯಾಗ ಬುದ್ದಿ ಸಂಕಷ್ಟ ಕಾಲೊಡು ಉಪ್ಪಡ್‌ಂದ್ ಬಿನ್ನಯ ಮಲ್ತೊನುವೇ.

ಪುಲ್ಲ ಮರ್ದ್‌ದ ಬಗೆಟ್ಟ್, ತುಳುನಾಡ ಕಳರಿದ ಬಗೆಟ್ಟ್ ,ಗೊಬ್ಬುಲೆನ ಬಗೆಟ್ಟ್‌ಲ ಬರವುಲು ಬರೊಡು ಈ ಬಗೆಟ್ಟ್ ನಮ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತಿನ ಮದಿಪು ಅವು ಎಡ್ಡೆ ವಿಚಾರೊಡು ಪುಡ್ಕೆನ ಆದಿಪ್ಪುಂಡು.

ತುಳು ಅಧಿಕೃತ ರಾಜ್ಯ ಭಾಷೆ ಆವೊಡ್ದ ಅಂಚೆನೇ, 8ನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದೊಗು ಸೇರೊಡ್ದ ದುಂಬು "ಯಾನ್ ತುಳುವೆ' 'ಎನ್ನಪ್ಪೆ ತುಳುವಪ್ಪೆ' ತುಳು ಅಧಿಕೃತ ರಾಜ್ಯ ಭಾಷೆ ಆವೊಡು, ಅವು 8ನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದೊಗು ಸೇರೊಡು" ಪನ್ಪಿನ ಬಿರ್ದಾಲಿ (ಘೋಷ ವಾಕ್ಯ) ಇಲ್ಲಿಲ್ಲಲ್ ತೋಜಿದ್ ಬರೊಡು. ಜನಗಣತಿದ ಪೊರ್ತುಡು ಎದೆ ತಟ್ಟ್‌ದ್ ನಮ ಉಂದು ತುಳುವೆರೆ ಇಲ್ಲ್ ಎಂಕ್ಲೆ ಅಪ್ಪೆ ಭಾಷೆ

ತುಳುಂದು ಬರೆಪಾವೊಡು ಅಪಗ ಇಲ್ಲ್ ಇಲ್ಲಡ್ ತುಳುವಪ್ಪೆ ಪನ್ಪಿನ ನಮ್ಮ ಕಡೀರ್ದ ಗುರ್ಕಾರ್ರ್ ವಿವೇಕ ರೈಕ್ಲೆನ ಅಂಗ್ ನಡಪಾಯಿಲೆಕ್ಕಾಪುಂಡು. ಇಲ್ಲ್ ಇಲ್ಲಡೆ ತುಳು ಲೈಬ್ರೆರಿ ಕೊನೊಪಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆನ್ ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಸೌಂದರ್ಯ ರಮೇಶ್ ಮೇರ್ ಬಸ್ ಕೊರ್ಪಿನ ವಾಗ್ದಾನ ಮಲ್ದೆರ್, ದುಂಬುದ ದಿನೊಕ್ಲೆಡ್ ಅವುಲಾ ಆವು. ಜನವರಿದಂಚಿಗ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪ್ರದಾನ ಲೇಸ್ ನಡಪಾವುನ ಅಟ್ಟಣೆಡುಲ್ಲ. ಈ ಕೊರೋನ ಮಾರಿ ದೂರಾವಡ್ ನಮ್ಮ ಮಾತಾ ಯೋಜನೆ, ಯೋಚನೆಲು ಕೈ ಕೂಡಡ್ ನಿಕ್ಲೆನ ಆರ್ಶೀವಾದ ಇಪ್ಪಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪನೊಂದು, ಮದಿಪು ಸಂಪೊಲ್ತಿನ ಶ್ರೀಮತಿ ಕಾಂತಿ ಶೆಟ್ಟಿ, ಕಡಬ ದಿನೇಶ್ ರೈ, ಆಕೃತಿದ ಕಲ್ಲೂರು ನಾಗೇಶಣ್ಣಗ್, ಬರವು ಕೊರ್ನ ಸಾಹಿತಿಲೆಗ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೆ.

ದಯಾನಂದ ಜಿ.ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್

06.11.2020

ಗುರ್ಕಾರ್ರ್

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

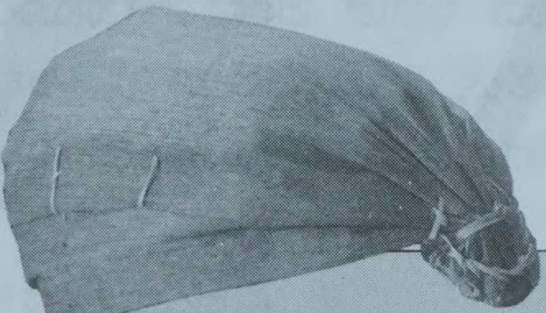

ಅಕಾಡಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಪದುಕೆರ್‍ನ ಸಮಿತಿಗ್ ಒಂ
ವರ್ಷ ಆಯಿನ ಈ ಶುಭ ಸಂಧರ್ಭಡ್ ಈ ಸಲದ ಮದಿಪ
ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆಯಾದ್ ಮೂಡ್ದು ಬರೊಂದುಂಡು. ನ
ದುಂಬುಗು ಮೂಜಿ ತಿಂಗೊಲುಗೊರ ನಿರಂತರವಾದ್ ತಪ್ಪಂದೆ
ಕನಪುನ ವಾಗ್ದಾನ ಸಂಪಾದಕೀಯ ಮಂಡಳಿ ಮಲ್ಪುಂಡು.ಕ
ರಿನ 7-8 ತಿಂಗೊಲುದಿಂಚ ಕೊರೋನಾ ಪನ್ಪುನ ಮಹಾಮಾ
ಸೀಕ್‍ಡ್ದ್ ಇಡಿ ಲೋಕೊಗು ಗ್ರಹಣ ಬತ್ತ್‌ಲೆಕ್ಕ ಆತ್ತ್‌ಂಡ್
ಕೊರೋನಾ ಕಾರಣಡ್ದ್ ಕಲಾ ಜಗತ್ತ್‌ದ ಸೃಜನಶೀಲತೆಗ್ ತೊಂದ
ಆತ್ತ್‌ಂಡ್. ಸಾಹಿತಿಲು, ಕಲಾವಿದೆರ್ ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ವರ್ಗ
ಜನಕ್ಕುಲು ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಡ್ದಾವರ ಪಿರ ಒರಿದೆರ್. ನಮ್ಮ ತು
ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಸರಕಾರದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಂಘಟನೆ
ಒಟ್ಟು ಸೇರಿಗೆಡ್ ಮಸ್ತ್ ಜನ ಬಡ ಕಲಾವಿದೆರೆಗ್ ದಿನ ನಿತ್ಯ
ವಸ್ತುಲೆನ್ ಕೊರ್ಪುನ ಕೆಲಸನ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸಿರಿ ಚಾವಡಿ
ಮಲ್ತ್‌ದ್‍ಂಡ್. ಈ ಕಷ್ಟಕರವಾಯಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ತು
ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಪದುಕೆರೆನ ಸೇರಿಗೆ
ಬೇತೆ ಬೇತೆ ರೀತಿದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಲೆನ್ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣ
ಪ್ರೇರಣಾದಾಯಕವಾಯಿನ ರೀತಿಡ್ದ್ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು.

ನಗರದ ಈ ಜೀವನ ಶೈಲಿದ ಬದ್‍ಕ್‍ಡ್ ಒರಿಯಗೊ
ಗುರ್ತಇತ್ತಿಲೆಕ್ಕ ಉಪ್ಪುನು ಮಲ್ಲ ವಿಷಯ ಅತ್ತ್. ಯಾನ್, ಎ
ಕುಟುಂಬ, ಇಷ್ಟ ನಿಷ್ಟೆರ್ ಪನ್ಪುನ ಒಂಜಿ ಚೌಕಟ್ಟ್‌ದ್ದ್ , ಪಿದಾ

ಬತ್ತ್‌ದ್ ತೂಂಡ ಪೊರ್ಲುದ ಲೋಕದ ಸೃಷ್ಟಿನ್ ನಮ ತೂವೊಲಿ ಒಂಜಿ ವಿಭಿನ್ನವಾಯಿನ ,ಎಡ್ಡೆ ರೀತಿದ ವಿಷಯಲೆನ ಅನುಭವ ನಮಕ್ ಆಪುಂಡು. ನಮ್ಮ ಇಲ್ಲದ ಬರಿತ ಜನಕುಲ್ಲೆಡ, ದಿನಾಲ ಪೋನಗ ತಿಕ್ಕುನಕ್ಕುಲೆನ ಪರಿಚಯ ಮಲ್ತೊಂದು, ಎಡ್ಡೆ ಭಾವನೆಡ್ ತೆಲಿಕೆಡ್ ಪಾತೆರಿಯಂಡಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ಮಸ್ತ್ ಕುಶಿ ಆಪುಂಡು. ಕಾಂಡೆದ ವಾಕಿಂಗ್ ಮಲ್ಪುನಗ ತೆಲಿಕೆ ಮೋನೆದಕ್ಲೆನ ತೂಪುನ ಅವಕಾಶ,ಒರಿಯಗೊರಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಲ್ಪುನ, ಕೊರ್ಪುನ, ತೂನಗ ಆ ಕಾಂಡೆದ ಗಾಳಿದಂಚ ಇಮೇನ ಆಪುಂಡು. ಉಂದೆನ್ ಪೂರಾ ಸಂಪಲಿಪಿಯಿರೆ ಅಂಚಿನ ಪ್ರಯತ್ನ ದಾಲ ಬೊಡ್ಚಿ. ಒಂಜಿ ಪೊರ್ಲುದ ತೆಲಿಕೆ ಯಾವು. ಒವ್ವೇ ಒಂಜಿ ಒಗ್ಗಟ್ಟ್‌ದ ಸಂಸ್ಥೆಲು ಎಡ್ಡೇ ರೀತಿದ ಕೆಲಸಲೆನ್, ಪರಸ್ಪರ ಸಹಕಾರ, ಸಮನ್ವಯದ ಗುಣಕ್ಕ್‌ಲೆನ್ ಬುಳೆಪಾಯೆರೆ ಬೋಡಾಪುನಂಚಿನ ಪ್ರಯತ್ನನ್ ಮಲ್ಪುವ.

ಅನ್ನದಾತುರಕಿಂತ ಚಿನ್ನದಾತುರ ತೀಕ್ಷ್ಣ
ಚಿನ್ನದಾತುರಕಿಂತ ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡೊಲವು।
ಮನ್ನಣೆಯ ದಾಹವೀಯೆಲ್ಲಕುಂ ತೀಕ್ಷ್ಣತಮ
ತಿನ್ನುವುದಾತ್ಮವನೆ ಮಂಕುತಿಮ್ಮ ॥

ಬಂಜಿದ ಬಡವು ಪ್ರತಿಯೊಂಜಿ ಜೀವಿಗ್ ಆಪುನಂಚಿನ ಒಂಜಿ ಕ್ರಿಯೆ. ಬದ್‌ಕೆರೆ ಬೋಡಾದ್ ತಿನ್ಪುನಿ, ಅವೆಕ್ಕ್ಲಾ ಒಂಜಿ ಮಿತಿ ಪನ್ಪುನ ಉಂಡು. ಯಾವು ಪನ್ಪುನ ತೃಪ್ತಿ ಉಪ್ಪುಂಡು. ತಿನ್ಪುನೆಕೋಸ್ಕರ ಬದ್‌ಕ್ ಉಪ್ಪುನುಂದು ಎನ್ನುನಕ್ಕ್ಲೆಗ್ಲಾ ಒರಗ್ ಬಂಜಿ ದಿಂಜುಂಡು. ಬಂಗಾರ್, ಆಸ್ತಿದ ಮಿತ್ತ್ ಆಸೆ, ಆಣ್-ಪೊಣ್ಣುಲೆನ ಮಿತ್ತ್ ಉಪ್ಪುನ ಮೋಕೆ ಮಸ್ತ್ ತೀವ್ರವಾಯಿನವು. ಅವೆನ್ ಪಡೆವೊಡುಂದು ಪನ್ಪುನ ಅಂಗಲಾಪುಡು ಮಸ್ತ್ ಅವಘಡ, ನಡಪುಂಡು. ಒಂಜಿ ವೇಳೆ ಪಿದಾಯಿದ ಈ ಆಕರ್ಷಣೆಲೆಡ್ದ್ ಮನಸ್ಸ್‌ನ್

ಗೆದ್ದ್‌ಂಡಲಾ, ಮನ್ನಣೆ, ಕೀರ್ತಿ ನರಮಾನಿನ ಆತ್ಮನೇ ತಿನ್ಪುಂಡುಗೆ. ತನ್ನ ಉಡಲ್, ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕವಾಯಿನ ಸತ್ಯನ್, ಸತ್ವನ್ ದೀವೊಂದು, ಕಾಲದೇಶಾದಿ, ಗಡಿಲೆನ್ ಮೀರುನ ಕೃತಿ, ಭಗವದ್ಗೀತೆ, ಮಂಕುತಿಮ್ಮನ ಕಗ್ಗಡ್ ಡಿವಿಜಿ ತೆ-ರಿಪಾಯಿನ ವಿಚಾರವಾದುಂಡು.

ಬಲಕೈಟ್ ಮಲ್ತ್‌ನ ದಾನ ಎಡಕೈಕ್ಕ್ ಗೊತ್ತಾಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿಗೆ ಪನ್ಪುನ ಪಾತೆರ ಉಂಡು. ದಾನ ಸಮಾಜದ ಋಣೊನು ಬೂಟುನ ಬೇಲೆ, ಅಯಿಟ್ಟ್ ತೃಪ್ತಿ ಪಡೆವೊನೊಡು. ಯಾನ್, ಎನ್ನವು ಪನ್ಪುನೆನ್ ಬುಡುದು ನಮ ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಜೋಕುಲು ಪನ್ಪಿನ ನಿಟ್ಟ್‌ಡ್ ತುಳುಕ್ಕಾದ್ ಬೆನೊಡು.ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆಗ್ ಮಾನಾದಿಗೆ ತಿಕ್ಕುನ ಮಾತಾ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ಪೊಡು. ಪುದರ್,

ಕಾಸ್‌ದ ಅಂಗಲಾಪು ಬುಡುದು ಪ್ರಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನೊಡು ಬೆನ್ನಿ ಬೆಂದ್'ಂಡ ಪ್ರತಿಫಲ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ನಮ್ಮ ಉಲಾಯಿ ಒವ್ವೇ ರೀತಿದ ಪಂಥ ಇತ್ತ್'ಂಡಲ ಅವು ಆರೋಗ್ಯಕರವಾದ್, ಸಮಾಜ ಒಪ್ಪುಲೆಕ್ಕ ಉಪ್ಪಡ್.ಇಡೆ ಮುಟ್ಟ ನಮಡ ಒಡಕ್ ಇತ್ತ್'ಂಡ, ಉಡಲ್‌ಗ್ ಬೇನೆ ಆದಿತ್ತ್'ಂಡ ಅವೆನ್ ಬೋಡ್ಚಾಂದಿನ ಕನ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮದಪುಗ. ತುಳುವೆರ್ ಒಟ್ಟಾದ್ ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ 8ನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದೊಗು ಸೇರಾವೊಡು. ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆಗ್ ಮಾನಾದಿಗೆ ತಿಕ್ಕೊಡು ಪನ್ಪುನ ಎಡ್ಡೆ ರೀತಿದ ಪೊರಂಬಾಟ ಮಲ್ಪುಗ. ಅಂಚನೇ ಸರಕಾರಡ್ದ್ ಈ ಸಮಿತಿಗ್ ನೇಮಕವಾಯಿನ, ಪೊಸ ಪದುಕೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ಸರ್ವೋತ್ತಮ ಶೆಟ್ಟಿ ದುಬೈ, ನರೇಂದ್ರ ಕೆರೆಕಾಡ್, ಕಲಾವತಿ ದಯಾನಂದ, ಸಂತೋಷ್ ಪೂಜಾರಿ ಮೊಕ್ಲೆಗ್ ಎನ್ನ ಉಡಲ್‌ದಿಂಜಿನ ಸೊಲ್ಮೆಲು. ಬರವು ಕಡಪಾಯಿನಕ್ಲೆಗ್, ನನ ದುಂಬುಗ್ಲಾ ಕಡಪಾವುನಕ್ಲೆಗ್ ಬೆರಿಸಾಯ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ತಿದ್ದ್‌ದ್ ನಡಪಾವುನ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರೆಗ್, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರೆಗ್ ಬೊಕ್ಕ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮಾತಾ ಪದುಕೆರೆಗ್, ಪೊರ್ಲುಡು ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಲ್ತ್ ಕೊರೊಂದುಪ್ಪುನ ಆಕೃತಿ ಪ್ರಿಂಟ್ಸ್‌ದರೆಗ್ ಸೊಲ್ಮೆಲು. ಪೊಸ ಪೊಸ ಲೇಖನೊಲೆನ್, ಕಬಿತೆಲೆನ್ ಬರೆಲೆ, ನನಲಾತ್ ಓದುಗೆರೆಗ್ ಮುಟ್ಟುಲೆಕ್ಕ, ಪೊಸ ಪೊಸ ಚಂದಾದರ್ರೆಗ್ ಮದಿಪು ಪತ್ರಿಕೆದ ಪೊಲಬು ಮಲ್ಪುಲೆ ಪನೊಂದು ಮಾತೆರ್ನಲಾ ಸಾಕಾರ ಬಯಕುವ.

ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಸೊಲ್ಮೆಲು

10.11.2020

ಶ್ರೀಮತಿ ಕಾಂತಿ ಶೆಟ್ಟಿ
ಸಂಪೊಲ್ತಿನಾರ್

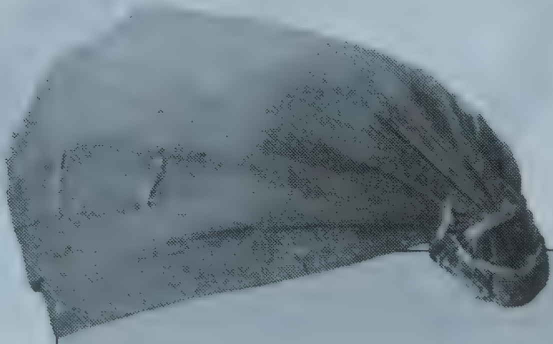

ಸರ್ವ ಧರ್ಮದ ತುಳುವಪ್ಪೆ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಎನ್ನ ಸೊಲ್ಮೆಲು

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ 25 ವರ್ಷ ದಿಂಜಿನ ಈ ಬೊಲ್ಲಿ ಪರ್ಬದ ಪೊರ್ತುಡು, ಎಂಕ್ ಈ ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ ಪದುಕೆಯಾದ್ ಒಂಜಿ ವರ್ಷೊ ದಿಂಜಿನ ಸಂತೆಸ. ಈ ಪೊರ್ತುಡು ಎನ್ನುಡಲ್ದ ರಡ್ಡ್ ಪಾತೆರ.

ಇಡೀ ಜಗತ್ತ್‌ಗ್ ಕೊರೋನ ಪನ್ಪಿನ ಮಹಾಮಾರಿದ ಕತ್ತಲೆ ಕಬಿಯಿನ ಪೊರ್ತು. ಸರ್ವೆರೆಗ್ಲ ಒಂಜೊಂಜಿ ರೀತಿದ ಕಷ್ಟೊಲ್ ಎದುರಾಂಡ್. ಆಂಡ ಈ ಪೊರ್ತುಡು ಮಾಮಲ್ಲ ಕಷ್ಟೊನ್ ಪಡೆಯಿನಕುಲು ಪಂಡ ಅವ್ವು ಕಲಾವಿದೆರ್.

ಮೋನೆಗ್ ರಂಗ್ ಪಾಡ್‌ದ್ ಕಲಾಭಿಮಾನಿಲೆನ ಕಲೆತ ಬಡವುನು ತಗ್ಗಾವುನ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಒಂಜಿ ಪುಡೆಟ್ ಓಲುಲ ಲೇಸ್ ನಡಪಂದೆ ಆರ್ಥಿಕವಾದ್ ಸೋತೆರ್‌ಂಡ, ಬುಕೊಂಜಿ ಪುಡೆಟ್ ರಂಗೊ ವೇದಿಕೆ ಏರುನ ಕಾಲ ನನ ಏಪ ಬರು ಪನ್ಪಿ ಯತೆಟೇ ಕೆಲವು ಕಲಾವಿದೆರ್ ಕುಸ್ಕದ್ ಪೋಯೆರ್. ದುಂಬು ದಾದ

ನನ ದಾದ ಪನ್ಪಿನ ಎವುಬೆಪ್ಪು ಕಲಾವಿದೆರೆನ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಮೂಡುದ್ ಬನ್ನಗನೇ ದೊಂಡೆದ ಪಸೆ ಆಜಿನಗ ಪನಿನೀರ್ ತಿಕ್ಕಿನಂಗೆ ಪೊಸ ತಾದಿ ತೋಜುದ್ ಬತ್ತಿನಿ.. 'ಸಿರಿಚಾವಡಿ' ಪನ್ಪಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮತ್ತರ್ಮೆ.

ಗುರ್ಕಾರ್ರ್ ಆಯಿನಂಜಿನ ದಯಾನಂದ್ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಮೆರೆನ ಕಲಾಭಿಮಾನ ಕಲಾವಿದೆರೆನ ಪಾಲ್‌ಗ್ ಪೊಸ ಬೊಲ್ಪುನೇ ತೋಜಾಂಡ್. ಆಟದ ಆಯನರ್ಡ್ದ್ ಏರಿನ ಕಲಾ ಉಚ್ಚಯದ ಕೊಡಿ ಹರಿಕಥೆ ಪರ್ಬ, ನಾಟಕ ಪರ್ಬ, ಯೋಗಾಯನ ಇಂಚ ಸಾಲ್ ಸಾಲ್‌ಡ್ ಬಗೆಬಗೆತ ಕಲಾ ಪ್ರಕಾರೊಲೆದ ಉಚ್ಚಯ ಇನಿಕ್‌ಲ ಏರ್ದಿ ಕೊಡಿ ಜಾವಂದೆ ನಡತೊಂದೆ ಉಂಡು. ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ರ್ ಮೆರೆನೊಟ್ಟುಗು. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮಾತಾ ಪದುಕೆರೆನ ಒತ್ತು ಸಹಕಾರ ಅಂಚನೆ ಕಲಾ ಸವ್ಯಸಾಚಿ ಪ್ರಶಾಂತ್ ಸಿ.ಕೆ ಮೆರೆನ ಪ್ರಯತ್ನಗ್ ಯಾನ್ ನೆಂಪು ಮಲ್ಪೊಡೇ.

ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ ನಡತಿನ ಈ ಕಲಾ ಯಾನೊಗ್ ಪಣವುದ ಬೆರಿತಾಂಗ್‌ನ್ ಅವ್ವೇತೋ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಕಲಾ ಪೋಷಕೆರ್ ಕೊರಿನವು ಆ ಕಲಾಮಾತೆಗ್ ಸಂದಿನ ಭಕ್ತಿದ ಪುರ್ಪ ಪಂಡ್ದೇ ಪನ್ಪೆ.

ಈ ಪೊರ್ತುಡು ಅವ್ವೇತೋ ಪೊಸ ಪೊಸ ನಾಟಕ, ಆಟದ ತಂಡಲು ಬುಲೆಪ್ಪಿನ ಕಲಾವಿದೆರೆನ ಕಲಾ ಚಾತುರ್ಯ ಲೋಕೊದ ದುಂಬುಗ್ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪಿನಲ್ಪ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕೊಡುಗೆ ಮಲ್ಲ ಪಂಡ್ದೇ ಪನೊಲಿ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಲಾವಿದೆರೆನ ಬಾಯಿಡ್ ಬತ್ತಿನ ಪಾತೆರ ಒಂಜೇ. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ತುಳು ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್ಗ್ ಬೋಡಾದ್ ಒಂಜಿ ಅಕಾಡೆಮಿ ಉಂಡು ಅಯಿಕ್ ಈತ್ ಮಲ್ಲ ಕಟ್ಟೋಣದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಉಂಡು ಪನ್ಪಿನವು ಎಂಕ್ಲೆಗೇ ಮೂಲು ಬತ್ತ್‌ದೇ ತೆರಿಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್. ಈ ಪಾತೆರ ಕೇನುನಲ್ಪ ನಮ್ಮ ಗುರ್ಕಾರ್ರ್, ಪದುಕೆರೆನ ಈ ಸಲದ ಅಧಿಕಾರ ಅವಧಿ ಸಾರ್ಥಕ ಆಂಡ್ ಪನ್ಪಿನೆಕ್ಕ್ ಒವ್ವೇ ಸಂಕಲಪ್ಪು ಎಂಕ್ ಇಜ್ಜಿ. ಆಟದ ಆಯನೊ, ಏಳದೆ ರಾಮಾಯಣ, ಹರಿಕಥೆ ಪರ್ಬ, ನಾಟಕ ಪರ್ಬ, ಯೋಗಾಯನೋ, ತಾಳಮದ್ದಲೆಲು ಈ ಸಂಕಷ್ಟದ ಪೊರ್ತುಡುಲ ಭಾರೀ ಪೊರ್ಲುಡು ಮೂಡುದು ಬತ್ತ್‌ದಾ. ಕಲಾವಿದೆರೆನ ಬದ್‌ಕ್‌ಗ್ ಪೊಸ ಉಲ್ಲೇಸೊನ್,ತಾಕತ್ತ್‌ನ್ ದಿಂಜಾವುನಲ್ಪ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಕಾರಣ ಅತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ ಪನ್ಪಿನಲ್ಪ ಎನ್ನ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ನೆಮ್ಮದಿ ಆಂಡ್ ಪನ್ಪಿನಡೆ ಎನ್ನ ಬರವುನು ಇಡೆಗ್ ಉಂತಾವೆ..

'ಜೈ ತುಳುನಾಡ್'

ನಿಕ್ಲೆನ ಮೋಕೆದ

ಯಕ್ಷಬೊಳ್ಳಿ ಕಡಬ ದಿನೇಶ್ ರೈ

ಪುಟನೋಟ

ಗುರ್ಕಾರ್ರೆನ ಪಾತೆರ		3
ಸಂಪಾದಕೆರೆ ಪಾತೆರ		6
ಇಂಚೆನೇ ಎನ್ನನಗ	ಶ್ರೀಮತಿ ಶಾರದಾ ಎ. ಅಂಚನ್	19
ಆಟಿ ತಿಂಗೊಳು	ಜೆ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಪೂಜಾರಿ	23
ತುಳುವೆರೆನ ಮರಿಯಾಲದ ತೆನಸ್	ಡಾ. ಸಾಯಿಗೀತಾ	27
ಕುನಲೆದ ಬಿದೆ (ಕೊರೊನ)	ಉಗ್ಗಪ್ಪ ಪೂಜಾರಿ	34
ತಪ್ಪು ಏರ್ನ?	ಪಾರ್ವತಿ ಎಂ. ಭಟ್	39
ನೀರಬೋಂಟೆ	ಭರತೇಶ್ ಅಲಸಂಡೆಮಜಲು	42
ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಕೋಪೆ 'ರಾವು ಕೊರುಂಗು'	ಡಾ. ಜ್ಯೋತಿ ಚೇಳ್ಯಾರು	54
ದರಿಪು ತುಕ ದರ್ಪು	ಡಾ. ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ	59
ತುಳುನಾಡ ಬೆರ್ಮೆರ್ ಒಲುಲ್ಲೆರ್?	ಕೆ. ಮಹೇಂದ್ರನಾಥ್ ಸಾಲೆತ್ತೂರ್	61
ನಾಗರಪಂಚೆಮಿ ಪರ್ಬ	ಯು. ಸೋಮಪ್ಪ ದೇವಾಡಿಗ	79

ಅಪ್ಪೆ ಯಶೋದೆ	ಡಾ. ಬಿ. ಪ್ರಭಾಕರ ಶಿಶಿಲ	80
ಶ್ರೀ ಗೋಕರ್ಣನಾಥೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನ	ಡಾ.ಅನಸೂಯ ಬಿ.ಸಾಲಿಯಾನ್	81
ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರ ಪೊಳಲಿ	ಮಾನಸ	87
ಎಂಕ್ಲೆನ ಮೋಕೆದ ಮಹಾ ಮಹೋಪಾಧ್ಯಾಯೆರ್ ಡಾ.ಉಳಿಯಾರು ಪದ್ಮನಾಭ ಉಪಾಧ್ಯಾಯೆರ್	ಡಾ. ವಾರಿಜ ನೀಬ್ರೈಲ್	95
ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಅಪ್ಪೆಕಟ್ಟ್‌ಡ್ ಪೊಂಜೊವ್ಲೆ ಸ್ಥಾನಮಾನ	ಮಂಜುಳಾ ಶೆಟ್ಟಿ	101
ಓಲಿತ್ತಂಡಾ ದಾನೆ?.... ನಮೊ ತುಲ	ಅಶೋಕ ಎನ್. ಕಡೇಶಿವಾಲಯ	106
ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಪೊಣ್ಣ ಬರವುದ ಪಜ್ಜೆಲು	ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ	107
ನಾಟಕ ಪರ್ಬದ ಒಂಜಿ ನೆಂಪು	ಡಾ. ಪ್ರಿಯಾ ಹರೀಶ್	112
ಕಾಸ್ ಕಾಸ್	ಶ್ರೀ ಚೇತಕ್ ಪೂಜಾರಿ	115

ಡಿ. ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರು
ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ – 574 216
ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ, ಕರ್ನಾಟಕ

ದಿನಾಂಕ : 10–10–2020

ಸಂದೇಶ

ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್‌ಗ್,

ನಿಮ್ಮ ಪತ್ರ ಹಾಗೂ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ವರದಿ ತಲುಪಿದೆ. ನೀವು ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ನಡೆದಿವೆ. ಈ ಕೊರೋನಾ ಬಾದಿತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಯಶಸ್ವಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಹಿತಿ ದೊರಕಿದೆ. ತುಳುನಾಡು, ನುಡಿ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬಗ್ಗೆ ಇಂತಹ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ಶ್ರೀ ಮಂಜುನಾಥ ಸ್ವಾಮಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇತಿ,

ಡಿ. ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆ

(ಡಿ. ವೀರೇಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರು)

॥ ಜೈ ಗುರುದೇವ್ ॥

ಒಡಿಯೂರು
ಶ್ರೀ ಗುರುದೇವದತ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನಮ್

ಶ್ರೀ ದತ್ತಾಂಜನೇಯ ಕ್ಷೇತ್ರ, ದಕ್ಷಿಣ ಗಾಣಗಾಪುರ

ಅಂಚೆ: ಒಡಿಯೂರು – 574 243, ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು, ದ.ಕ.,

ಸಿರಿನುಡಿ

ದ್ರಾವಿಡ ಬಾಸೆಲೆಗ್ ಸೇರ್‌ನ ಪೊರ್ಲುದ ಬಾಸೆ ಆಯಿನ ತುಳು ಬಾಸೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬುಳೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರಕಾರ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತಿನ 'ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ'ದ ಪತ್ತನೇ ಗುರ್ಕಾರೆರರ್ ಆಯಿನ ಶ್ರೀ ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಬೊಕ್ಕ ಕೂಟದಕ್ಲ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕಜ್ಜೊಲೆನ್ ತುಳು ಐಸಿರೊಡ ಪೊರ್ಲುಡು ಊರೊರ್ಮೆ ಪದರೊಂದುಲ್ಲೆರ್ ಪನ್ಪುನೆನ್ ಕರಿನ ಒಂಜಿ ವರ್ಸದ ಕಜ್ಜೊಲೇ ಸಾಕ್ಷಿಯಾದುಂಡು.

ವಿಶ್ವೊಗು ಬತ್ತಿನ ಕೊರೋನಾ ಮಾರಿ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್‌ಲಾ ಬತ್ತ್‌ದ್ ತುಳುವೆರ್‌ಲಾ ಸಂಕಷ್ಟಗ್ ಬೂರ್‌ನ ಸಂದರ್ಬೊಡು 1500 ಬಡ ಕಲಾವಿದೆರೆಗ್ ಆಹಾರ ಕಟ್ಟ್ ಪಟ್ಟ್‌ದ್ ತುಲು ಅಕಾಡೆಮಿ ಎಡ್ಡೆ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಅವತ್ತಂದೆ ಫೇಸ್‌ಬುಕ್ ಸೀದಾಪ್ರಸಾರೊಡು ಮಲ್ತಿನ 'ಆಟದ ಆಯನೊ'ಡು ಯಕ್ಷಗಾನದ ಹಾಸ್ಯ ಕಲಾವಿದೆರೆಗ್‌ಲಾ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪುದ ಸಕಾಯ ಮಲ್ತ್‌ನ ಕಜ್ಜೊಲು ಮೆಚ್ಚೊಡಾಯಿನವು.

ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಒಂಜಿ ವರ್ಸೊಡು ಕೊರೋನಾ ಕಷ್ಟಕಾಲೊಡುಲಾ ತುಳು ಬಾಸೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಎಡ್ಡೆ ಕೆಲಸ ಮಲ್ತಿನೆಕ್ ಉಡಲ್ ದಿಂಜಿ ಸೊಲ್ಮೆಲು. ಬಾರಿ ಐಸ್ರೊದ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪೊರ್ಲ ಪೊಲಬುಡು ಆಧ್ಯಾತ್ಮೊದ ಕಜ್ಜೊಲಾ ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ದ್ ನಡಪಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎಡ್ಡೆಪ್ಪು ಬಯಕುವ.

ಶ್ರೀ ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್‌ನ ಸಾರಥ್ಯೊಡು ತುಳುತ ಬೇಲೆ ನನಾತ್ ಎಡ್ಡೆಡ್ ಉದಿತ್‌ದ್ ಬರಡ್. ಸಿರಿ ಸಂಸ್ಥಾನೊದ ಆರಾಧ್ಯಮೂರ್ತಿ ಶ್ರೀ ದತ್ತಾಂಜನೇಯ ದೇವೆರೆನ ಅನುಗ್ರಹ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಇಪ್ಪಡ್‌ಂದ್ ಸುಗಿತೊನುವ.

॥ ಶ್ರೀ ಗುರುದತ್ತಾತ್ರೇಯೋ ವಿಜಯತೇ ॥

ಸಪ್ರೇಮ ಶ್ರೀ ಮನ್ನಾರಾಯಣ ಸ್ಮರಣೆದೊಟ್ಟುಗು,

ಪರಮಪೂಜ್ಯ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಗುರುದೇವಾನಂದ ಸ್ವಾಮೀಜಿ

Shobha Karandlaje

Member of Parliament - Lok Sabha

Udupi - Chikmagalur, Karnataka

Mobile ; +91 9013869186

Email : mpudupichikmagaluru@gmail.com

ದಿನಾಂಕ : 09-10-2020

ರಿಗೆ,

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಸರ್ವ ಸದಸ್ಯರು
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ತುಳು ಭವನ, ಉರ್ವಸ್ಟೋರ್
ಮಂಗಳೂರು - 575 006

ಮಾನ್ಯರೇ,
ಸಸ್ನೇಹ ನಮಸ್ಕಾರಗಳು.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮಂಗಳೂರು ಇದರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಸರ್ವ ಸದಸ್ಯರ ಸಮಿತಿಯು ಒಂದು ವರ್ಷ ಪೂರೈಸಿದ ಈ ಶುಭ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಕಟಣೆಯ ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆಯು ಬಿಡುಗಡೆಗೊಳ್ಳಲಿರುವ ವಿಷಯ ತಿಳಿದು ಸಂತೋಷವಾಯಿತು. ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯು ಇನ್ನಷ್ಟು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿ ತಮ್ಮ ಸಮಾರಂಭವು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನೆರವೇರಲಿ ಎಂದು ಶುಭ ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ವಂದನೆಗಳೊಂದಿಗೆ,

ತಮ್ಮ ವಿಶ್ವಾಸಿ

Shobha Karandlaje

(ಶೋಭಾ ಕರಂದ್ಲಾಜೆ)

ಸಿ.ಟಿ. ರವಿ

ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ, ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ,
ಯುವ ಸಬಲೀಕರಣ ಮತ್ತು ಕ್ರೀಡಾ ಸಚಿವರು ಹಾಗೂ
ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲಾ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಸಚಿವರು

ದಿನಾಂಕ : 28-10-2020

ಶುಭ ಸಂದೇಶ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಒಂದು ವರ್ಷದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವ ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ಅಕಾಡೆಮಿಯು 'ಮದಿಪು' ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ಹೊರತರುತ್ತಿರುವ ವಿಷಯ ತಿಳಿದು ಸಂತೋಷವಾಯಿತು.

ಕೊರೋನಾ ಸಂಕಷ್ಟದ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಅಕಾಡೆಮಿ ನಿರಂತರವಾಗಿ, ಸೀಮಿತವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡು, ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಂಸ್ಕಾರದ ಜೊತೆಗೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ-ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆಸಿ, ಜನರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ತಲುಪಲು ನೇರಪ್ರಸಾರದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಕ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುತ್ತದೆ.

ಕೋವಿಡ್‌ನ ಸಂದರ್ಭದಲಿ ಸಂತ್ರಸ್ತ 1500 ಬಡ ಕಲಾವಿದರಿಗೆ ದಾನಿಗಳ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಕಿಟ್ ವಿತರಣೆ, ಸರಕಾರದಿಂದ ಹಣಕಾಸಿನ ನೆರವು, ಕಲಾವಿದರ ಆತ್ಮಸ್ಥೈರ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನೇರ ಪ್ರಸಾರದ ಮುಖೇನ ನಿರಂತರ ಯಕ್ಷಗಾನ ಸಪ್ತಾಹ, ನಾಟಕ ಸಪ್ತಾಹ, ಮಕ್ಕಳ ಯಕ್ಷಗಾನ ಸಪ್ತಾಹ, ತಾಳಮದ್ದಳೆ ಸಪ್ತಾಹ, ಹರಿಕಥಾ ದಶಾಹಾ, 10 ದಿನಗಳ ಯೋಗಾಯನೊ, ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ ಗಾಯನ ಗಮಕ ವಾಚನ ಸಪ್ತಾಹ, ಭರತನಾಟ್ಯ, ತುಳುನಾಡಿನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುವ ಮಕ್ಕಳ ಭಾವಚಿತ್ರ ಸ್ಪರ್ಧೆ, ತುಳು ಗಾದೆ, ಎದುರುಕತೆ, ಕವಿತೆ ಸ್ಪರ್ಧೆ, ತುಳು ಸಂಗೀತ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಹಾಗೂ ಪೋಸ್ಟ್ ಕಾರ್ಡ್ ತುಳು ಕವಿತೆ ಸ್ಪರ್ಧೆಯನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ನಡೆಸಿ ಅಕಾಡೆಮಿಯನ್ನು ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿಟ್ಟಿರುವ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಕಾಡೆಮಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಮತ್ತು ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಸರ್ವ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಶುಭಾಶಯವನ್ನು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ಸಿ.ಟಿ. ರವಿ

ಡಿ. ವೇದವ್ಯಾಸ ಕಾಮತ್

ಶಾಸಕರು, ಮಂಗಳೂರು ನಗರ ದಕ್ಷಿಣ

ಬೆಂಗಳೂರು:
ಎಲ್.ಹೆಚ್. ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ನಂ.
2, ನಾಲ್ಕನೇ ಮಹಡಿ
431–432, ಶಾಸಕರ ಭವನ,
ಬೆಂಗಳೂರು – 560 001

ಶಾಸಕರ ಅಧಿಕೃತ ಕಛೇರಿ:
ಮಂಗಳೂರು ಮಹಾನಗರಪಾಲಿಕೆ
ಒಂದನೇ ಮಹಡಿ, ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್,
ಮಂಗಳೂರು–575 003

ಮೊ : +91 9901925909, 8904321621

ಸಂದೇಶ

ದಿನಾಂಕ : 15–10–2020

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ವತಿಯಿಂದ 2019–20ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ತುಳು ಭಾಷೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಈ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ವತಿಯಿಂದ ತುಳು ಕಲಿಯುವವರಿಗೆ ಸಾಫ್ಟ್‌ವೇರ್ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಪದವಿ ತರಗತಿಗಳಿಗೆ ತುಳು ಪುಸ್ತಕ ವಿತರಣೆ, ತುಳು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಇನ್ನೂ ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡು ತುಳು ಭಾಷೆಯ ಉಳಿವಿಗಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಅಕಾಡೆಮಿಯು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಯಶಸ್ಸು, ಹೆಸರನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಲಿ ಎಂದು ಹಾಗೂ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ತ್ರೈಮಾಸಿನ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆಯು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಲಿ ಎಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ.

ಡಿ. ವೇದವ್ಯಾಸ ಕಾಮತ್
ಶಾಸಕರು

ಮದಿಪು ಪತ್ರಿಕೆಗ್ ಲೇಖನ ಬರೆಪಿನಕಲೆಗ್ ಸೂಚನೆ

- ಚರಿತ್ರೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಅಧ್ಯಯನ, ಮದಪೆರಾವಂದಿ ತುಳುವೆರ್, ಕತೆ/ ಕಬಿತೆ/ ಪರ ಪೊಸ ಬೂಕುದ ಪೊಲಬು ಇಂಚಿತ್ತಿ ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಬರೆದ್ ಕಡಪುಡೊಲಿ.
- ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಭಾಷೆ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕಲೆಕ್ಕ್ ಸಮ್ಮಂದ ಪಡೆಯಿ ಲೇಖನೊಲೆಗ್ ಅದ್ಯತೆ.
- ಲೇಖನೊಲು ತುಳು ಭಾಷೆಡ್ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಕೈ ಬರವುದು ಆಂಡ ಮೂಜಿ ಪುಟತ್ತವು ಅದಿತ್ತ್‌ದ್ ಒಂಜೇ ಮರ್ಗಿಲ್ಡ್ ಬರೆತಿನವು ಆದಿಪ್ಪೊಡು. ಟೈಪ್ ಮಲ್ತಿನವು ಆಂಡ ರಡ್ಡ್ ಪುಟತ್ತ ಮಿತಿ ಉಪ್ಪಡ್.
- ಒಲಾಂಡಲಾ ಪ್ರಕಟ ಆತಿ ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಕಡಪುಡಡೆ.
- ಟೈಪ್ ಮಲ್ತ್ ಕಡಪುಡುನಕುಲು ನುಡಿ ಫಾಂಟ್‌ಡ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಈಮೈಲ್ ಪತ್ತೆಗ್ ಕಡಪುಡ್ಲೆ.
- ಲೇಖಕೆರೆ ಪುದರ್, ಪತ್ತೆ ಇಜ್ಜಂದಿ ಬರವುಲು ಸ್ವೀಕಾರ ಆಪುಜಿ.
- ಪೊಸ ಬೂಕು ಬರೆಯಿನಕುಲು ಐತ ಪರಿಚಯ ಮಲ್ಪರೆ ರಡ್ಡ್ ಬೂಕುಲೆನ್ ಕೊರ್‌ಂಡ ಬೂಕುದ ಪೊಲಬುನು ಮದಿಪುಡು ಮಲ್ಪುವ.
- ಮದಿಪು ಪತ್ರಿಕೆದ ವಾರ್ಷಿಕ ಚಂದಾ ರೂ. 100/– ಆಜೀವ ಚಂದಾ ರೂ. 1000/–

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪತ್ತೆ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

"ತುಳು ಭವನ", ಉರ್ವಸ್ಟೋರ್, ಮಂಗಳೂರು

ದೂರವಾಣಿ : 0824 2459389

tulu.academy@yahoo.co.in

ಇಂಚೆನೇ ಎನ್ನನಗ

ಶ್ರೀಮತಿ ಶಾರದಾ ಎ. ಅಂಚನ್

ಬಾರೀ ಬೀಸೊಡು ಸಾಗೊಂದುಪ್ಪುನ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜೊಡು ಬದಲಾಪಿನ ಆಧುನಿಕತೆ, ತಾಂತ್ರಿಕತೆದ ಬಿರ್ದ್‌ಡ್ ಪೊಸ ಪೊಲಬು ಪೊಸ ಬದಲಾವಣೆ ಪನ್ಪಿನ ಪುದರ್ಡ್ ಜನಸಾಮಾನ್ಯೆರ್ನ ಬದ್ಕ್‌ಲಾ ಬಾರೀ ಬೀಸೊಡೇ ದುಂಬು ಪೋವೊಂದುಂಡ್. ನಮ ತುಳುವೆರೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಆಚಾರ, ಇಚಾರೊಲೆನ್ ಮದತ್‌ದ್ ಖುಷಿ ಬತ್ತಿಲಕ್ಕ ಬದ್ಕೊಂದುಲ್ಲ. ಸಮಾಜೊಡು ಇಂಚಿಗಪ ನಡಪುನ ಕೆಲವೊಂಜಿ ಇಚಾರೊಲೆನ್ ತೂನಗ ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ಬಾರೀ ಬೇಜಾರಾಪುಂಡ್.

ಎಂಕ್ಲು ಮಸ್ತ್ ಸುದಾರ್ದಿನ ಸಮಾಜದಕುಲು ಪನ್ಪಿನ ಪುದರ್ಡ್ ಇತ್ತೆದ ಜವ್ವನೆರ್ – ಜವ್ವಂದಿನಕುಲು ಮಲ್ಪುನ ಅನಾಚಾರೊಲೆನ್ ತೂನಗ ಸಮಾಜ ಇಂಚೆನೇ ದುಂಬು ಪೋವೊಂದೇ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ನಮ್ಮ ತುಳುವ ಸಮಾಜ ಅಯಿಟ್ಲಾ ಮರಮಟ್ಟ್ ಕಲ್ಲ್ ಮಣ್ಣ್ ಪುಲ್ಲು ಪುಲಾಡಿಲೆನ್ ಪೂಜೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಬೈದಿನ ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್ದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ದಾದ ಆವು ಪನ್ಪಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎದುರಾಪುಂಡು...

ದುಂಬುದ ಊರ್ದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗ್ಲಾ ಇತ್ತೆದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗ್ಲಾ ಮಸ್ತ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಉಂಡು. ಇತ್ತೆ ಮರಮಟ್ಟ್ ಕಡಿಮೆ ಆದ್ ಒಲ್ಪ ತೂಂಡಲಾ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ತೋಜಿದ್

ಬರೊಂದುಂಡು. ಆನಿ ಎಲ್ಯೆಡ್ ನಮ ತೂವೊಂದಿತ್ತಿನ ಮರಮಟ್ಟ್ ತಾರ್, ಗುಲ್ಮೆ, ಕಂಡ, ಬೊಟ್ಟು, ಪುಣಿ, ತೋಡು-ತೊಡಮೆ, ಓಣಿ-ಒಂರ್ಕುಜ, ಗುಜ್ಜಿ-ಮದಗ ನುಗ - ನಾಯೆರಿ, ವಾಡ ಮರಯಿ. ತಟ್ಟಿ, ತಟ್ಟಿಕುಡ್ಪು ಸೇರ್, ಪಾವು, ಕಲಸೆ, ರಂಖ, ಚೊಂಬು, ಸೆರಿಗೆ, ಕಡ್ಯ ಅಡ್ಯರ, ಕರ-ಬಿಸಲೆ ಗುರ್ಕೆ ಕಡೆಪಿನ ಕಲ್ಲ್, ಉಜ್ಜೆರ್, ಇಲ್ಲ ಎದುರುಡ್ ಜಾಲ್‌ಡ್ ಇತ್ತಿನ ದಿಕ್ಕೆಲ್, ಬರಕಲ, ಪಜೆ ಪತ್ತಾಸ್ ಪೊಲಿಕಟ್ಟ್‌ದಿನ ಬಾರ್ದ ರಾಶಿ, ಅರಿತ ಮುಡಿ, ಪಡಿಮಂಚವು ಬೈ ಕೈ ನೇಜಿ, ಅಗರ್ ನಿಲ್ಕೆ ಪಂರ್ಬುದಿತ್ತಿನ ಲತ್ತಂಡೆ, ಪೀರೆ, ಕುಂಬುಡ, ತೌತೆ, ಕಿರೆಂಗ್, ಮಣ್ಣೊಲಿದ ದೊಂಪೊಲು, ಸರ್ತ ಉತ್ತುದಿನ ಪದ್ವೆ, ಗುಳ್ಳ, ಬೆಂಡೆದ ದೈಕುಲು, ಉಂದು ಪೂರಾ ಇತ್ತೆ ದಾಲಾ ತೋಜುಜಿ. ಎಲ್ಯ ಉಪ್ಪನಗ ಮರತಡಿಟು ಕುಲೊಂದು ತಿಂತಿನ ನೇರಳೆ, ಪೇರಳೆ, ಕಂರ್ಡೆ ಪುಳಿ, ಪೆಜಕಾಯಿ ಪಂರ್ದ್, ಗೋಂಕು ಪಂರ್ದ್, ಬಡ್ಡುಪುಳಿ, ರೆಂಜದ ಪಂರ್ದ್, ತಾರಿಬೊಂಡ ಉಂದು ಪೂರಾ ಇತ್ತೆ ಒಂಜಿ ಕನತಲ್ಕಾದ್ ಪೋತೊಂಡು ಪೊಡಿ ಅರಿಟ್ ಮಲ್ತ್ ತಿಂತಿನ ಗಟ್ಟಿ ಪುಂಡಿ, ತೆಲ್ಲವು, ನೊಚ್ಚಿ, ಪುಳಿಮುಂಚಿ ನುರ್ತು ತಿಂತಿನ ಆ ಒಣಸ್‌ದ ರುಚಿ ದಾದಂದ್ ಇತ್ತೆದ ಜೋಕುಲೆಗ್ ತೆರಿಯಂದ್. ಆ ನೆಂಪು ಇತ್ತೆಲಾ ಉಡಲ್ಡ್ ತಮೆಲೊಂದುಂಡು. ಉಂದು ಪೂರಾ ಒಂಜಿ ನೆಂಪು ಮಾತ್ರ ಇತ್ತೆ ಊರು ಬುಡ್ದ್ ಪರವೂರು ಸೇರ್ದಿನ ನಮ್ಮ ಜೋಕುಲೆಗಂತೂ ನಮ್ಮ ಊರ್ದ ಈ ತಿಂಡಿ-ತಿನಸುದ ವಾ ಕಮ್ಮೆನಲಾ ಗೊತ್ತುಜ್ಜಿ. ನಮ್ಮ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಆಚಾರ-ವಿಚಾರ, ನಮ ನಂಬುದಿ ಸತ್ಯ ದೈವೊಲು, ಮಣೆ-ಮಂಚವು, ಕಡ್ಸಲೆ ಮಣಿ, ನೇಮ-ನೆರಿ ತನು ತಂಬಿಲ, ಆಟ ಉಂದು ಪೂರಾ ದಾಲಾ ಗೊತ್ತುಜ್ಜಿ. ಇಡೀ ದಿನ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಪನ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ಯಂತ್ರೊನು ಎದುರು ದೀವೊಂದು ಇಡೀ ಜಗತ್ತ್‌ನೇ ಮದಪುನಂಚಿನ ಒಂಜಿ ವಾತಾವರಣ ಇತ್ತೆದ ನಮ್ಮ ಜವನೆರ್ನ.

ಇನಿ ಕೋಡೆಡು ಊರುಗು ಪೋಂಡಲಾ ಊರುಗು ಬೈದೆ ಪನ್ಪಿನ ಆ ಒಂಜಿ ಭಾವನೆ ಬರ್ಪುಜಿ. ದುಂಬುದಲಕ್ಕ ಕೂಡು ಕುಟುಂಬೊಲು ಇಜ್ಜಿ. ಪರವೂರ್ದ ಲಕ್ಕನೆ ಟೆರೇಸ್‌ದ ಮಾಡ್‌ದ ಇಲ್ಲುಲು ಆದ್ ಆ ಮಲ್ಲ ಇಲ್ಲಡ್ ಒರ್ತು ಪೊಂಜೊವು ಕಂಡನೆ ಜೋಕುಲೆನು ಸಾಲೆಗ್ ಬೇಲೆಗ್ ಕಡಪುಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಇಲ್ಲದ ಉಲಯಿಡ್ದ್ ಬೀಗ ಪಾಡ್ದ್ ಕುಲ್ದಿಪ್ಪವುಲು ಇತ್ತೆ ಪರವೂರ್ಡ್ ತಿಕ್ಕಂದಿ ಎಡ್ಡೆ ತಂಪು ಗಾಳಿ, ಒಡಿಲ್ದ ಸಂಪ್ರಮಾಡ್ ಊರುಗು ಪೋಂಡಲಾ ತಿಕ್ಕುಜಿ. ಇತ್ತೆ ಊರುಗು ಪೋಂಡಲಾ ಎದುರ್ದ ಜಾಲ್‌ಡ್ ಎದ್ಕೊಂದಿನ ನಾಯಿಲು, ಕಾರ್‌ನು ನಕ್ಕೊಂದು ಬರ್ಪಿನ ಪುಚ್ಚೆಲು ಇಜ್ಜಿ. ಊರಿಲ್ಲಗ್ ಕಾರ್ ದೀನಗ ಕಾವೆ ಅರದಿನ ಸಿಮಸಿಮ ನೆಲ ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಚೆನೆ ಇಲ್ಲದೆದ್‌ರ್‌ಗ್ ಪೋದು ಕೈಕಂಜಿಲೆನ ಮೋನೆ ಪೂಜಿಗ ಪಂಡ ಕಿದೆ ಕೊಟ್ಟೆನಾ ತೋಜುಜಿ.

ಗುಂಪು ಗುಂಪಾದ್ ಅರಿ-ಬಾರುಲೆನ್ ಪೆಜೊಂದ್ ಅಂಚಿಂಚಿ ಬಲಿಪುನ ಕೋರಿದ ಕಿಂಜ್ಞಿಲ್ಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಇಲ್ಲ ಎದುರುಡು ಗೋಡೆಗ್ ಜೋಡಾದ್ ಕಟ್ಟುದಿನ ಕೋರಿಲೆನ ಗೂಡುಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಕಿಲೆಪು ಪೂಂಜೆಲುಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಮಣ್ಣುದ ಕರಬಿಸಲೆಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಇಲ್ಲದ ಮೂಲೆಟ್ ಏಪಲಾ ಜೈದಿಪ್ಪುನ ಮಲ್ಲ ಕಡೆಪಿನ ಕಲ್ಲ್‌ಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಕಣಕ್‌ದ ರಾಶಿ ಒತ್ತುದೀತಿನ ದಿಕ್ಕೆಲ್ದ ಕಲ್ಲ್‌ಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಕಣಕ್‌ದ ರಾಶಿ ಒತ್ತುದೀತಿನ ದಿಕ್ಕೆಲ್ದ ಅರುಲಾ ಇಜ್ಜಿ, ಇಲ್ಲಗೊಂಜಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಆತಿನ ದಿಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಇಜ್ಜಿ ಉಂದು ಪೂರಾ ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಆತಿನ ಬದಲಾವಣೆ. ಉಂದೆನ್ ಪೂರಾ ಎನ್ನನಗ ಬಾರೀ ಬೇಜಾರಾಪುಂಡು. ಬತ್ತ್ ಬಂಗರ್ ಮಲ್ಲಾದಿಗೆ ಉಂದೆನ್ ಮೀರ್‌ದ್ಲಾ ಇತ್ತಿನ ಆ ಬಡಪತ್ತ್‌ದ ದಿನ ಬಾರೀ ಎಡ್ಡೆ ಪಂಡ್ದ್ ಇತ್ತೆ ಎನ್ನುಂಡು. ಆನಿ ಬಡಪತ್ತ್ ಇತ್ತುಂಡಲಾ ಉಡಲ್ಡ್ ಖುಷಿ ಇತ್ತುಂಡ್. ಇತ್ತಿನ ಚೂರುಪಾರುನ್ ಪಟ್ಟುದ್ ತಿನ್ಪಿನ್ಯೆಟ್ ದಾದಾನಾ ಒಂಜಿ ಸಲ್ಮಂತ ಇತ್ತುಂಡ್. ಇತ್ತೆ ಪೂರಾಲಾ ಬದಲಾತುಂಡ್. ಜೋಕುಲು ಒಂಜಿ ಕೋಣೆಡ್ ಅಪ್ಪೆ ಒಂಜಿ ಕೋಡಿಡ್ ಅಮ್ಮೆರ್ ಒಂಜಿ ಕೋಡಿಡ್, ಪೂರಾಕ್ಲು ಒಟ್ಟಾಪಿನಿ ಒಂಜಿ 5 ನಿಮಿಷ ಮಾತ್ರ. ದುಂಬು ಮುಳಿತ ಮಾಡಾಂಡಲಾ ಚಿಮಿಣಿದ ಬೊಲ್ಪಾಂಡಲಾ ಒಟ್ಟಾದ್ ಕುಲ್ಲೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಒಣಸ್ ತಿನಸ್ ದಾದಾಂಡಲಾ ಆ ಒಂಜಿ ಕುಬಲ್ದ ತಿರ್ತೆ ಒಟ್ಟಾದ್ ಸುಖ ಕಷ್ಟ ಪಾತೆರೊಂದ್ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇಲ್ಲ ಎದುರ್ದ ಜಾಲೇ ಜೆಪ್ಪುನ ಹಾಸಿಗೆ. ಆ ದಿನೊಕುಲೆಡ್ ಆ ಚಂದ್ರದೇವೆರ್ ರಾತ್ರೆಗ್ ಎಲ್ಯ ಬೊಲ್ಪಾದ್ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇತ್ತೆ ಪೂರಾ ಆ ಎಲ್ಯದ ದಿನೊಕುಲು ಒಂಜಿ ನೆನಪು ಮಾತ್ರ. ಆ ದಿನೊಕುಲು ಆ ತುಳುನಾಡ್ದ ಪೊರ್ಲುನು ಪೂರಾ ಕುಡಾ ತುವೊಡಾಂಡ ಕುಡೊರ ಪೊಸ ತುಳುನಾಡು ಜನ್ಮೊಗು ಬರೋಡಾ ದಾನ್ನಾ!

ಆಂಡ ಇತ್ತೆಲಾ ಸಮಯ ಕರಿದುಜಿ. ಒಂತೆ ಒರಿದಿನ ಆ ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಅಲ್ತಡೆಗೆ ದುಂಬುದ ಪೊರ್ಲುದೊಟ್ಟುಗು ಆ ನಮ್ಮ ಎಂತಾವುನ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ಪೊಲಿ. ಒರಿದಿನ ಪಟ್ಟೆ ಪುಲಾಡಿಲೆನ್ ಒರಿಪಾದ್ ದುಂಬದಲಕ್ಕ ಮಿಲೆಸೆಲೆನ್ ಮಲ್ತೊಂದು ಪೋಂಡ ಪಾರ್‌ಪಡಿಲ್ ಬೂರ್ದಿನ ಕಂಡೊಲೆಗು ನೀರ ಪನಿ ತೋಜಾದ್ ಬೆನ್ನಿ ಸಾಗೋಳಿ ಮಲ್ತುಂಡ ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್ ಬಹುಶಃ ದುಂಬುದ ರೂಪುರೇಖೆಗ್ ಬರುವಾ ದಾನ್ಯಾ ಪಂಡ್ದ್ ಎನ್ನ ಆಸೆ. ಆಂಡ ಎದೆಗುಂಡು ಇತ್ತೆ ಬೆಗರ್ ಬುಡ್ದೆ ದೊಂಬುಗು ಬೂರ್ದ್ ಕಷ್ಟ ಬರ್ಪಿನ ಉಮೇದ್ ಅತ್ತಾಂದೆ ಪುಸೊರ್ತು? ಪೂರಾಕ್ಲುಲಾ ಊರು ಬುಡ್ದ್ ಎಡ್ಡೆ ಬೇಲೆ ನಾಡೊಂದು ಪರವೂರುಗ್ ಪಿದಾಡ್ದ್ ಪೋವೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಊರುಡಿತ್ತಿ ಪೆತ್ತ ಕೈಕಂಜಿಲೆಗ್ ಪಜಿರು, ಬೈ ದಾಂತೆ, ಅಯಿಕುಲ್ನ ಸಂತಾನ ಸಂತೆಸಿ ಕಡಿಮೆ

ಆವೊಂದುಂಡು. ಕುರೆಪು ನಾಯಿಲು ಒಡೆಗ್ ಪೋತ ಪಂಡ್ದ್ ತೆರಿಯುಜಿ. ಟೆರೇಸು ಮಾಡುದ ಪೊರ್ಲುಡಾತ್ರ ದುಂಬು ಇತ್ತಿ ಮಣ್ಣಗೋಡೆದ ಅರುಕು ತಾಗುದು ಕಟ್ಟುದಿನ ಗೂಡುಲು ಮಾಯಕಾತ. ಪೂಂಜ–ಪೆರಡೆ ಕಿಂಜ್ಜಿಲು ಅಗರು ದಾಂಟುದು ಪೋತ. ಇತ್ತೆ ಪೆಲತ್ತ ಮರೊಕುಲೆನ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಇಲ್ಲ ಬಾಕಿಲ್ದ ದಾರಂದೊಲಾತ, ಆಯದ ಬಾಕಿಲಾತ. ತಾರೆಗು ಕಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟುನಕುಲು ದಾಂತೆ, ನೀರು ಬುಡ್ಪಿನಕುಲು ದಾಂತೆ ಇತ್ತಿ ತೆಂಡೆಲ್ ಪೂರಾ ತಾಲ್ದ್ ಪೋತ. ಮೈತ ರೋಮ ತಾಲುಂಡ್‌ಂದ್ ಪಿದಯಿ ಪಾಡ್ದಿನ ಪುಚ್ಚೆಲು ಬುಲಿತೊಂದ್ ಕಾಡ್ ಸೇರ್ದ್ ಅಲ್ಪುಚ್ಚೆಲಾದ್ ಇಂಚ ಪೂರ ನಮ್ಮೂರ್ದ ಪಕ್ಕಿ ಪರಣಿಲು, ಮರಮುಟ್ಟಲು ಅಳಿಯೊಂದು ಬೈದ.

ಓಲುಂಡು ನಮ್ಮ ಊರು? ನಮ್ಮ ಪೊರ್ಲು ತುಳುನಾಡ್? ಮನಸ್ಸ್ ಆನಿದ ಆ ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಆ ಕಲೆಕಾರ್ನಿಕದ ಊರುನು ಎನ್ನೊಂದು ಬುಲಿಪುಂಡ್! ದಾಲಾ ಕಲ್ಪ–ಕೋಮಟಿಗೆ ತೆರಿಯಂದಿ ಆ ಸತ್ಯದ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆರೆನು ಎನ್ನೊಂದು ವೇದನೆ ಆಪುಂಡು. ನನೊರ ಆ ಕರಿಯಿನ ದಿನೊಕುಲು ಪಿರ ಬರುವನಾ? ಅವ್ವೇ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆರ್ನ ಜಕ್ಕೆಲ್ಡ್ ಗೊಬ್ಬುನ ಆ ಭಾಗ್ಯ ಕುಡ ಬರುವಾ? ಉಂದು ಎನ್ನಡಲ್ದ ಅಕ್ಲಾಸ ಮಾತ್ರ! ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾತ್ರ! ನೆಕ್ಕ್ ಬಹುಶಃ ಎರೆಡ್ಲಾ ಉತ್ತರ ಇಜ್ಜಿ.

ಆಂಡಲಾ ಕುಡೋರ ಪನೊಡಾಂಡ ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್ದ ಜನೊಕ್ಲೆನ ಮಲ್ಲ ಉಡಲ್ ದಿಂಜಿದ್ ಬರಡಿಂದ್ ಒರಿದಿನ ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಮುಕ್ಕ್ ತಿನ್ಪಿನ ಬುದ್ಧಿ ಏರೆಗ್ಲಾ ದೇವೆರ್ ಕೊರ್ರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಎನ್ನ ಉಡಲ್ದ ಉದಿಪು.

ಆಟಿ ತಿಂಗೊಳು

ಜೆ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಪೂಜಾರಿ

ಇನಿದ ಈ ಕಾಲೊಡು ಆಟಿ ತಿಂಗೊಳು ಪನ್ನಗ ಬಾರಿ ಕುಸಿತ ತಿಂಗೊಳುಂದು ನಮ ಎನ್ನೊಂದುಲ್ಲ. ಕಾರಣ ದಾನೆ ಪನ್ನಗ ಇನಿ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಎಚ್ಚಿನ ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆಲಾ ಆಟಿದ ಒಂಜಿ ತಿಂಗೊಳು ಆಟಿದ ಆಚರಣೆ, ಆಟಿಡೊಂಜಿ ದಿನ, ಆಟಿದ ಗಮ್ಮತ್ತ್, ಆಟಿದ ವನಸ್ ತೆನಸ್, ಆಟಿದ ಗೊಬ್ಬುಲ್ ಪಂಡೊಂದು ಬಾರೀ ಗೌಜಿದ, ಗಮ್ಮತ್ತ್ ಕಾರ್ಯಕಜ್ಜೊಲೆನ್, ಕೂಡು ಕೂಟೊಲೆನ್ ನಡಪಾವೊಂದು ಬಗೆಬಗೆತ ವನಸ್ ತೆನಸ್‌ಲೆನ್ ಮಲ್ತೊಂದು ತಿನೊಂದುಪ್ಪುನೆನ್ ತೂಪ. ಒಂಜಿ ಸಂಘದಕುಲು ಪದ್ನಾಜಿ ಬಗೆತ ತೆನಸ್ ಮಲ್ತೆರ್ಡ ನನೊಂಜಿ ಸಂಘದಕುಲು ಇರ್ವತ್ತೈನ್ ಬಗೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಅವೆನ್ ತೂಯಿನ ನನೊಂಜಿ ಸಂಘದಕುಲು ಮುಪ್ಪತ್ತೈನ್ ಬಗೆತ ತೆನಸ್‌ಲೆನ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ನನ ಕೆಲವೆರ್ ಐವ್ವ, ಅಜಿಪ್ಪ ಬಗೆತ ತೆನಸುಲುಂಡುಂದು ಲೆತ್ತ್‌ಕೂಟುವೆರ್. ಉಂದೆನ್ ಮಾತೆನ್ಲಾ ತೂನಗ ಇನಿದ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಆಟಿ ಪನ್ನಗ ಬಾರೀ ಕೊಸಿತ ತಿಂಗೊಳು. ಆಟಿಡ್ ಮಸ್ತ್ ಗಮ್ಮತ್ ಉಂಡು. ಆಟಿಡ್ ಮಸ್ತ್ ಬಗೆತ ತಿನ್ಯೆರೆ ತಿಕ್ಕುಂಡು ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಎನ್ನುಲೆಕ

ಆಪುಂಡು. ಇನಿದ ಪೊಸ ಜವನೆರೆಗ್, ಪೊಸ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಆನಿದ ಆಟಿ ಎಂಚ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಆನಿದ ಜನಮಾನಿ ವಾ ರೀತಿಡ್, ವಾ ಸ್ಥಿತಿಟ್ ಬದ್ಕೊಂದಿತ್ತೆರ್ ಪನ್ಪಿನವು ತೆರ್ಯಂದ್.

ಸುಮಾರ್ ನಲ್ಪ ಐವ್ವ ವರ್ಸದ ಪಿರವುಗೊರ ತಿರ್ಗ್‌ತೂಂಡ ಆನಿದ ಕಾಲದ ಆಟಿ ತಿಂಗೊಳ್ಳು ಎನ್ನಿನಗ ಮೈಕುಂಬಾರುಂಡು, ಮನಸ್ಸ್‌ಗ್ ಉಡಲ್ಗ್ ಚಳಿ ಪತ್ತುಂಡು.

ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ಬೆನ್ನಿದ ಬೇಲೆನೇ ನಂಬೊಂದಿತ್ತಿ ಜನಮಾನಿ ವಾ ರೀತಿಡ್ ಬದ್ಕೊಂದಿತ್ತೆರ್? ಇನಿದ ಜನಮಾನಿ ಆಟಿಡ್ ಎಂಚ ಬದ್ಕೊಂದುಲ್ಲೆರ್ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ತೂನಗ ಆನಿಗ್ಲಾ ಇನಿಗ್ಲಾ ಇರ್ಲ್ ಪಗೆಲ್ದಾತೆ ತಾರತಮ್ಯ ತೋಜೊಂದುಂಡು.

ಬೆನ್ನಿದ ಬೇಲೆನೇ ನಂಬೊಂದಿತ್ತಿನ ಜನಲೆಕೆನ ಬತ್ತದ ರಡ್ಡ್ ಸೇರ್ ಅರಿನ್ ಕನತ್‌ದ್ ದಿನತ್ತ ಪಡಿ ದಿನೊಕ್ಕೆ ಸರಿ ಪನ್ಪಿಲೆಕ ಆನ್ಯಾನಿದ ಪಡಿನ್ ಆನ್ಯಾನಿಯೇ ಖರ್ಚಿ ಮಲ್ತೊಂದು ದಿನ ಕರಿತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಬೇಲೆ ದಾಂತಿನ ದಿನ ಉಪವಾಸ ಕುಲ್ಲುನಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಕಾರ್ತೆಲ್ದ್ ನಟ್ಟಿದ ಬೇಲೆ ಮಾತಾ ಮುಗಿದ್ ಬೇಲೆದಾಂತಿ ಜನಮಾನಿ ಆಟಿದ ಒಂಜಿ ತಿಂಗೊಳುನು ಬಾರೀ ಬಂಜೊಡೆ ಕರಿತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ನುಪ್ಪು ಮಲ್ಪೆರೆ ಅರಿದಾಂತಿ ಜನ ಗುಜ್ಜೆದ ಕಜಿಪು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಗುಜ್ಜೆದ ಕಜಿಪ್ಪು ತಿಂದ್‌ದ್ ಬಂಜಿ ಬಟ್ಟಲ್ ಕಾಲಿ ತೆಲಿ ಪರ್ದ್ ಕುಲೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕೆರೆಂಗ್ ಬೆಯ್ಪಾದ್ ತಿನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಬೈತರಿತ ಪುಂಡಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅಯಿಕ್ಕ್ ನರ್ತೆನಾ, ಮರ್ವಾಯಿ ಯಾ ಪಾಡ್ದ್ ನರ್ತೆ ಪುಂಡಿ, ಮರ್ವಾಯಿ ಪುಂಡಿಂದ್ ಅಡ್ದ್ ತಿನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಪೆಲಕಯಿದ ಪಚ್ಚಿರ್ ತಿಂದ್‌ದ್ ರಚ್ಚಗೂಂಜಿನ್ ನೀರ್‌ಡ್ ಪಾಡ್ದ್, ಕುಕ್ಕು ಅರ್ತಿ, ಬಂಬೆ, ಪೆಜಕಾಯಿ, ಚಲ್ಲಂಗಾಯಿ, ತೌತೆದ ಮುಡಿಕ್ಲೆನ್ ನೀರುಪ್ಪಡ್ ಪಾಡ್ದ್ ದಿನೊಕೊಂಜಿ ಬಗೆ ಚಟ್ನಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಉನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆಟಿಡ್ ಬುಳೆಪಿನ ತೇವು, ತಜಂಕ್, ಮರತೇವು, ಕೇನೆ ಕೆರೆಂಗ್, ಪದ್ಪೆ ಸೊಪ್ಪು, ನುರ್ಗೆ ಸೊಪ್ಪುಲೆನ್ ತಿಂದ್‌ದ್ ದಿನ ಕರಿತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಬರ್ಸ ನೀರ್ ಬೂರಿನೆ ಬೂಮಿಡ್ ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ಬುಳೆಪಿನ ತೇವುದ ಕಾರ್, ತೇವುದ ಇರೆ ಕನತ್‌ದ್ ತೇವುದ ಕಾರ್ದ ಕೊದ್ದೆಲ್, ತೇವುದ ಇರೆತ ಪತ್ತಡ್ಡೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತಿನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಪತ್ರಡ್ಡೆ, ಪೆಲಕಾಯಿದ ಗಟ್ಟಿ, ನಗರ ಪಂಚೆಮಿದಾನಿ ಮಂಜಲ್ದ ಇರೆತಡ್ಯೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತಿನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ತಪ್ಪು ಸೊಪ್ಪುಲೆನ್ ತಿಂದ್‌ದ್ ದಿನ ಕರಿತೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಆನಿದ ಕಾಲದ ಕಾರ್ತೆಲ್, ಆಟಿ ತಿಂಗೊಳು ಪನ್ನಗ ಕೀರಿ ಕುಟುದು ಬರ್ಪಿನ ಬರ್ಸ, ಬೀಜುನ ಬರಸ್‌ದ ಗಾಳಿ, ಏರುನ ಬೊಲ್ಲ, ನಾಲೈನ್ ದಿನ ಜಪ್ಪಂದೆ ಉಪ್ಪುನಗ ಜನೊಕ್ಲು ಬರೊಂದಿತ್ತಿ ಬಂಜ ಎನ್ಯೆರೆ ತೀರಂದಿನವು.

ಮುಳಿತ ಮಾಡ್ ತೋರುನ ಇಲ್ಲ್. ಇಲ್ಲದ ಉಲಾಯಿಡೆ ಪನೊಲಿ ಪತೊಂದು, ಕೊಡೆ ಪತೊಂದು ಕುಲ್ಲುನ ಸ್ಥಿತಿ, ತೋರುನ ಇಲ್ಲಲ್ ಇರ್ಲಿಡೀ ನಿದ್ರೆದಾಂತೆ ಕುತ್ತ ಕುಲ್ಲುದೆ ದಿನ ಕರಿತಿನೆನ್ ಎನ್ನಿನಗ ಆನಿದ ಆಟಿ ಎಂಚ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್? ಇನಿದ ಆಟಿ ಎಂಚ ಉಂಡು? ಪನ್ಪಿನೆನ್ ತೆರ್ಯೊನೊಲಿ. ಇನಿ ಬರ್ಸನೇ ದಾಂತಿನ ಕಾರ್ತೆಲ್ ಆಟಿ. ಬೊಲ್ಲನೆ ಬರಂದಿನ ಆಟಿ ತಿಂಗೊಳು. ಬಂಜನೇ ತೆರ್ಯಂದಿನ ಆಟಿ ತಿಂಗೊಳು. ಏತೊಂಜಿ ಎತ್ವಾಸಿ? ಪತ್ತ್ ಪದಿನ್ಯೆನ್ ದಿನ ಪನಿಕಡಿಯಂದೆ ಬರೊಂದಿತ್ತಿ ಬರ್ಸ. ತರೆ ಪಿದಾಯಿ ಪಾಡೆರೆ ಆವಂದಿನ ದಿನೊಕ್ಲೆನ್ ಎನ್ನಿನಗ ಉಡಲ್ ಜುಮ್ಮಂದ್ ಪನ್ಪುಂಡು. ಆನಿದ ಕಾಲದ ಗಾಳಿ ಬರ್ಸೊಗು, ಬೊಲ್ಲೊಗು ಬೂರೊಂದಿತ್ತಿ ಇಲ್ಲುಲೇತ್? ಬಂಜೊಡಿತ್ತಿ ಜನೊಕುಲೇತ್. ಆನಿದ ಆಟಿ ತಿಂಗೊಳ್ಡು ಬರೊಂದಿತ್ತಿ ಸೀಕ್ ಸಂಕಡೊಲೇತ್? ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಬಂಜದ ನಡುಟೆ ಆನಿದ ಜನಮಾನಿ ಎಂಚ ಬದ್ಕೊಂದಿತ್ತೆರ್?

ಆಟಿ ತಿಂಗೊಳು ಪನ್ನಗ ಭೂಮಿ ತನೆ ಆಪಿನ ಪೊರ್ತು ಪನ್ಪೆರ್. ಈ ಪೊರ್ತುಡು ಭೂಮಿಡ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ದೈಕುಲು ಕೊಡಿಪುವ. ತೇವು, ತಜಂಕ್, ತಿಮರೆ ಇಂಚಿನ ಸೊತ್ತುಲೆನ್ ಬಜಿ ಬಂಜಿದ ಬಡವುಗಾದ್ ಮಾತ್ರ ತಿನಂದೆ ಅಯಿಟ್ ನರಮಾನ್ಯೆರೆಗ್ ಬೋಡಾಪಿ ಮರ್ದ್‌ದ ಸತ್ವೊಲು, ರೋಗೊನು ತಲೆಪುನ ಸಗ್ತಿ ಉಂಡು ಪನ್ಪಿನೆನ್ ತೆರಿದೆ. ಆನಿದ ಜನಮಾನಿ ಈಸೊತ್ತುಲೆನ್ ಆಟಿ ತಿಂಗೊಳ್ಡು ಎಚ್ಚಿಗೆ ಆದ್ ಗಲಸೊಂದಿತ್ತೆರ್, ತಿನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕೆಲವೊಂಜಿ ಸೊತ್ತುಲೆನ್ ಬಡವುಗಾದ್ ತಿಂದೆರ್ಡ, ನನ ಕೆಲವುದೆನ್ ಮರ್ದ್‌ಗಾದ್ ತಿನೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಈ ಮರತ ಕೆತ್ತೆದ ರಸೊನು ಪರ್‌ಂಡ ಬೊಕ್ಕ ಒಂಜಿ ವರ್ಸ ವಾ ಸೀಕ್ ಸಂಕಡಲ ಬರ್ಪುಜಿ. ಬರ್ಪಿನೆನ್ ತಲೆಪುನ ಸಗ್ತಿ ಈ ರಸೊಕುಂಡು ಪನ್ಪಿ ನಂಬಿಕೆ ದೀವೊಂದು ಆಟಿದ ಅಮಸೆದಾನಿ ಕಾಂಡೆ ಪಾಲೆದ ಕೆತ್ತೆದ ರಸ ಪರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಈ ರಸ ಬಾರೀ ಗರ್ಮಿ ಪನ್ಪಿಲೆಕ್ಕೊಡು ತಾರಾಯಿದ ಗಂಜಿ, ಮೆತ್ತೆದ ಗಂಜಿ ತಿನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆಟಿದ ಅಮಾಸೆದಾನಿ ಸುದೆತ ನೀರ್‌ಡ್ ತೀರ್ತ ಮೀವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಈ ನೀರ್ ಕಾಡ್ ಗುಡ್ಡೆಲೆಡೆ ಪರತೊಂದು ಬನ್ನಗ ಕೆಲವು ಮರ್ದ್‌ದ ಬೇರ್, ಬೂರು, ಸೊಪ್ಪು ತಪ್ಪುಲು ಈ ನೀರ್ ಬೆರಸೊಂದು ಬರ್ಪಿನೆಡ್ದಾತ್ರ ಆ ನೀರ್‌ಡ್ ಒಂಜಿ ತರ ಮರ್ದ್‌ದ ಅಂಶೊಲು ಸೇರ್ದಿತ್ತಿನೆಡ್ದಾತ್ರ ಈ ನೀರ್‌ಡ್ ಮೀಂಡ ಎಡ್ಡೆ ಪನ್ಪಿ ಲೆಕ್ಕೊಡು ಸುದೆನೀರ್‌ಡ್ ಮೀವೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಆಟಿ ತಿಂಗೊಳ್ಡು ದಾಲ ಬೇಲೆದಾಂತಿ ಜನಮಾನಿ ಕತೆ ಪಂಡೊಂದು, ಪಾಡ್ದನ ಪಂಡೊಂದು, ಚೆನ್ನೆ ಗೊಬೊಂದು ಪೊರ್ತು ಕಲೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕೀರಿಕುಟುದ ಬರ್ಪಿ ಬರ್ಸೊಗು ಚಳಿಪತ್ತಿ ಜನ, ಉರುಪತ್ತಿ ಜನ ಇನಿದಲೆಕ

ಬಗೆಬಗೆತ ಎಣ್ಣೆಡ್ ಕೈತಿ ತೆನಸ್‌ಲೆನ್ ತಿನ್ಯೆರೆದಾಂತೆ ಪುಲ್ಕಟೆ, ಪೆಲತರಿನ್ ಪೊತ್ತುದು ಕಾಯಾದ್, ಬೆಯ್ಪಾದ್ ತಿನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇನಿದ ಜೋಕುಲು ಚೋಕ್ಲೆಟ್ ಜುಂಬ್ಯೆರ್ಡ ಆನಿದ ಜೋಕುಲು ಪೊತ್ತುದಿನ ಪುಲ್ಕಟೆ, ಬೆಯ್ಪಾದ್ ನುಂಗದಿ ಪೆಲತರಿತ ಸಾಂತನಿನ್ ಬಾಯಿಡ್ ಪಾಡ್ದ್ ಅಗ್ಯೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಉಂದು ರಡ್ಡ್‌ಲಾ ಕೂಲಿಗೊಂಜಿ ಸವಾಲ್ ಪನ್ಪಿನಾತ್ ಗಟ್ಯಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಗಟ್ಟಿ ಕೂಲಿದಕುಲು ಮಾತ್ರೆ ಕಟುಕುಟುಂದು ಅಗ್ಗಿದ್ ತಿಂದೆರ್ಡ ಮೆದು ಕೂಲಿದಕುಲು ಜುಂಬುದು ಬೊದುಲಾದ್ ತಿನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕರಿದ್ ಪೋತಿನ ಹಿರಿಯಕ್ಲೆ ನೆಂಪುಗಾದ್ ಆ ಹಿರಿಯಕ್ಲೆಗ್ ಅಗೆಲ್ ಬಲಸೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆಟಿ ತಿಂಗೊಳ್ಡು ದೈವೊಲೆಗ್ ಅಗೆಲ್ ತಂಬಿಲ ದಾಲ ಇಜ್ಜಾಂಡ್.

ಆಟಿ ಕರಿಯೊಂದು ಬನ್ನಗ ಜನಮಾನಿಲು ತನ್ಕುಲೆ ಇಲ್ಲದ ಅಟ್ಟ ಮಾಡ್‌ಲೆನ ಕರಿ ಬಲೆ ಕಜವು ಅಡ್ತ್‌ದ್ ಪಿದಾಯಿ ಪಾಡೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆಟಿ ಪಿದಾಯಿ ಪಾಡುನಿ ಪನ್ಪಿಲೆಕ್ಕೊಡು ಇಲ್ಲ್‌ನ್ ನಿರ್ಮಲ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಸೋಣೊಡು ಕೆಯಿ ಕೊಯ್ಪಿನ ಬೇಲೆ ಸುರು ಆಪಿನೆಡ್ಡಾದ್ ಬೊಕ್ಕ ಬೆರಿಕ್ ಬೆರಿಕ್ ಬರ್ಪಿ ಪರ್ಬೊಲೆನ್ ಎನ್ನಿದ್ ದುಂಬೇ ಇಲ್ಲ್‌ಲೆನ್ ನಿರ್ಮಲ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಸೋಣ ತಿಂಗಳು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ನಗ ಬೊಕ್ಕ ಬೇಲೆ ಸುರು ಆಪುಂಡು.

ಆಟಿ ತಿಂಗೊಳ್ದ ಬಗೆಟ್ ಏತೇತೊ ಗಾದೆಲು ಪುಟುದುಂಡು. "ಆಟಿದ ದೊಂಬುಗು ಆಟಿದ ಬೆರಿ ಪುಡವು" ಆಟಿದ ದೊಂಬುದ ಗುಟ್ಟು ಸಮಗಾರ ಗೊತ್ತು "ಆಟಿಡ್ ಆಜಿ ಪೋಂಡು ಓಡೊಡು ಒಂಜಿ ಪೋಂಡು" "ಆಟಿ ಪೆಲಕಾಯಿ ನಂಜಿ ಮಗ ಅಮ್ಮೆ ಬತ್ತೆನಾ ತೂಲ ಮಗ" ಆಟಿಡ್ ಅಟ್ಟ ಪೊಲಿಂಡ್, ಸೋಣೊಡು ಸೊಂಟ ಪೊಲಿಂಡ್" "ಆಟಿ ಪೋಪಿನಿ ಆಡ ಆಡ ಸೋಣ ಪೋಪಿನಿ ಓಡೋಡ" ಇಂಚ ಏತೇತೊ ಗಾದೆಲು ಆಟಿದ ಇಸೇಸೊನು ತೆರಿಪಾವುಂಡು.

ಆಟಿ ತಿಂಗೊಳು ಆನಿ ಅಂಚ ಕರಿದ್‌ಂಡ್, ಇನಿ ಇಂಚ ಕರಿಯೊಂದುಂಡು, ನನ ದುಂಬುದ ಕಾಲದ ಆಟಿ ಎಂಚನಾ? ಪನ್ಪಿಲೆಕ್ಕೊಡೆ ಕಾಲ ದುಂಬು ಪೋವೊಂದುಂಡು.

ತುಳುವೆರೆನ ಮರಿಯಾಲದ ತೆನಸ್

ಡಾ. ಸಾಯಿಗೀತಾ

ಈ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಪುಟಿನ ಪುರು ಬಾಲೆಡ್ದ್ ಪರಬೆರ್ ಮುಟ್ಟ ಪ್ರತಿ ಒರಿಲ ತಾನ್ ನಂಬಿತ್ತಿಂಚಿ ದೈವ ದೇವೆರೆಡ ಕೇಂಡೊನುನ ಪಾತೆರ– "ಉಂಡು ತಿಂದಿನ ಎಂಕಲ್ನ, ಎಚ್ಚ ಇತ್ತಿನ ನಿನ್ನ"ಂದ್. ತನ್ಕುಲ್ ಬಡವುದ ತೆನಸ್ ಬಾಜೆಲ್‌ನ್ ದೆತೊನುನ ಪೊರ್ತುಡು ದೈವದೇವೆರೆಗ್ಲ ಸಂದಾಯ ಮಲ್ತೊಂದು ನಂಬ್‌ದ್ ಬೈದಿನಕ್ಲು ತುಳುವೆರ್. ಅಂಚಿತ್ತಿ ತುಳುವೆರ್‌ನ ಬಡವುದ ತೆನಸ್‌ದ "ಸಾರ" ಬಗೆಕ್‌ಲೆನಂಚಿ ತೂಪಿನ ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಪ್ರಯತ್ನ ಮೂಲುಂಡು.

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ 1750ದ ಪೊರ್ತುದ ಬರ್ಸದ ನಮುನೆದ ಬುಕನನ್ ಪನ್ಪಿನಾರ್ ಇವಾರ ಕೊರ್ತೆರ್. ಉಂದೆನ್ ತೂನಗ ಮಾಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಮರಿಯಾಲ ಪನ್ಪಿನ ಪಾತೆರ ನಿಜ ಆದ್ ತೋಜುಂಡು. ಮಾಯಿದ ಸಂಕ್ರಾಂದಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಕನ್ಯೆದ ಸಂಕ್ರಾಂದಿ ಮುಟ್ಟದ ವರ್ಸದ ಎನ್ಮ ತಿಂಗೊಲು ಬರ್ಸ, ನಾಲ್ ತಿಂಗೊಲು ಮಾತ್ರ ಸೆಕೆತ್ತ ಪೊರ್ತು ಅಪಗದವು. ಅಂಚ ಮರಿಯಾಲದ ಅಟ್ಟನೆ ಆವೊಡಾಯಿನವೆ.

ಮರಿಯಲದ ಅಟ್ಟನೆ ಆದ್ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ದೀದ್ ವರ್ಸಗಟ್ಲೆ

ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ಪುನ ತೆನಸ್‌ಲೆಡ್ ಸುರತ ಸ್ಥಾನ ತಿಕ್ಕುನು ಉಪ್ಪಡ್‌ಗ್. ಕುಕ್ಕು, ಕರಂಡ್, ತೌತೆದ ಮುಡಿ, ಮಣೊಲಿ, ಲಿಂಬೆ ಪುಲಿ, ದಾರೆ ಪುಲಿ, ಜುಂಬುಲಿ, ಪೆಜಕಾಯಿ, ಕೈಪುಲಿ, ಮಾಫಲ, ಪುನ್ಕೆದ ಪುಲಿ, ಕಣಿಲ್, ಕಾಮಟ್, ಅಂಬಡ್ ಉಂದೆಕ್ಕ್‌ಲೆನ್ ಉಪ್ಪಡ್ ಪಾಡುವೆರ್. ಕುಕ್ಕುಡೇ ಕೆಲವು ಬಗೆದ ಉಪ್ಪಡ್‌ಲು ಆಪ. ಆಪಗಪಗ ಬಲಸುನಿಯೆರ್ ಅಡ್‌ಂಗಾಯಿ, ಮರಿಯಲೊಡು ತಿನಿಯೆರ್ ಮುಡಿ, ಗಡಿ, ವರ್ಸಗಟ್ಲೆ ಒರಿಯೆರ್ ಮುಡಿ ಗಡಿತ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕೈದಿನ ಉಪ್ಪಡ್‌ಲ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಕೊಡಕ್ಕೆನದ ತೆನಸ್ ತಿನ್ಪಿನ ಅಬ್ಯೆಸಡ್ ಆಂಧ್ರದಕ್ಲೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕದ ಸ್ಥಾನ ತುಳುವೆರೆನವು.

ಬಗೆಬಗೆತ ಪೂಲು ಬಗೆಕುಲೆನ್ ಮಸ್ತ್ ಕಾಲ ಒರಿಯೆರ್ ಉಪ್ಪು ನೀರ್‌ಡ್ ಪಾಡ್ದ್ ನೀರುಪ್ಪಡ್ ಮಲ್ಪುನ ಅಬ್ಬೆಸ ತುಳುವೆರ್ನವು. ಉಂದೆಕ್ಲೆನ ವೈವಿಧ್ಯನ್ ಇಂಚ ಗುರ್ತ ಮಲ್ಪೊಲಿ.

ಉಪ್ಪಡಚ್ಚಿರ್, ಗೂಂಜಿ, ರಚ್ಚೆ, ಕುಕ್ಕು, ತೌತೆದ ಮುಡಿ, ಚಲ್ಲಂಗಾಯಿ, ಅರ್ತಿ, ಅಂಬಡ್, ಬಂಬೆ, ದಾರೆಪುಲಿ, ಕಣಿಲ್, ಪೆಜಕಾಯಿ, ಉಂದು ನೀರುಪ್ಪಡ್‌ಡ್ ಬರ್ಪ. ಉಂದೆಟ್ಟ್ ಅಂಬಡ್, ಪೆಜಕಾಯಿ, ಕುಕ್ಕುಲೆನ್ ಬೈಪಾದ್‌ಲ ಪಾಡುವೆರ್. ಎರ್ತೆದ ಪೊರ್ತುದ ಉಪ್ಪು ನೀರ್‌ನ್ ನೀರುಪ್ಪಡ್ ಪಾಡ್ಯೆರ್ ಗಲಸೊಂದಿತ್ತೆರ್ ಪನ್ಪಿನವು ಎರಿಯೆರೆನ ನೆಂಪುಡಿತ್ತಿನವು.

ಸೇಮೆದಡ್ಡ್ಯೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅವೆನ್ ನುಂಗಾದ್ ಬಾರಿ ಕಾಲ ದೀಯೆರ್ ಆಪುಂಡು.

ಅರಿತ, ಉರ್ದುದ, ಗುಜ್ಜೆದ, ಕೆರೆಂಗ್‌ದ, ಗೋದಿದ, ರಾಗಿದ, ಮರ ಕೆರೆಂಗ್‌ದ ಹಪ್ಪಳಲೆನ್ ಎರಿಯೆರ್ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನತ್ತಂದೆ ಉರ್ದು, ರಾಗಿ, ಅರಿ, ಸಾಗ್, ಉಂದೆಕ್ಲೆನ್ ಸಂಡಿಗೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕುಕ್ಕು, ಪೆಲಕಾಯಿದ ಮಾಂದ್ರ, ಬಿನ್ನೆರ್ ಬತ್ತಿನಪಗದ ಅನಪತ್ಯೊಗು ಕೋರಿದ ಕಜಿಪುಗು ಬೋಡಾಯಿನ ರೊಟ್ಟಿನ್‌ಲ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ದೀವೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಕೆರೆಂಗ್‌ದ ಪೂಲು: ಸಪೂರ ಕೆರೆಂಗ್‌ನ್ ಉರುಟು ಮೂರುದು ಉಪ್ಪು ಪಾಡ್ದ್ ಬೈಪಾದ್ ನಾಲ್‌ದಿನ ದೊಂಬುಡು ದೀಪಿನಿ; ಪೆಲತ್ತರಿನ್ ಉಪ್ಪು ಪಾಡ್ದ್ ನುಂಗಾವುನು–ಸಾಂತನಿ; ಗುಜ್ಜೆದ ಸೋಂಟೆ ಉಂದೆಕ್ಕುಲು ಪೂಲು ಬಗೆಟ್ಟ್ ತೆನಸ್ ರಕ್ಷಣೆ ಆವೊಂದಿತ್ತಿನ ಪಟ್ಟಿಡ್ ಬರ್ಪ.

ನರಮಾನಿ ಸಸ್ಯಾಹಾರದ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಂಸಹಾರೊನ್ಲ ದೆತೊನೊಂದಿತ್ತೆ. ತುಳುವರ್ ಅವೆನ್ಲಾ ಒಂತೆ ಸಮಯ ಒರಿಪಾವುನ ಕ್ರಮಕುಲೆನ್ ದೆತೊಂದೆರ್.

(1) ಬಂಡಸಾಲೆಡ್ದ್ ಕನತಿನ ಪುಲಿಪುನು ಬಂಗುಡೆಗ್ ಪಾಡ್ದ್ ಮಣ್ಣ್‌ದ

ಮಂಡೆಡ್ ದೀದ್ ಬೊಕ್ಕ ನುಂಗಾವುನು. ಪಡಟ್ ಬುಡ್ಪಾದ್ ಈ ಬಂಗುಡೆನ್ ನುಂಗಾವೆರ್.

(2) ಚಪ್ಪೆ ಪೊಯ್ಯೆಡ್ ಬೂತಾಯಿ, ಕೊಲ್ಲತರು, ಮನಂಗ್, ಬೆರಕೆ ನುಂಗಾವುನು.

(3) ಪೊಡಿ ಎಟ್ಟಿನ್ ಸೀರೆದ ಮಿತ್ತ್ ಅತ್ತ್ಂಡ ಉಮಿಲ್‌ದ ಬಲೆಟ್ ಪಾಡ್ದ್ ಪೊಯ್ಯೆ ತಾಗಾವಂದ್ ನುಂಗಾವುನು.

ಸುದೆ ಮೀನ್‌ನ್ ಇರೆಟ್ ಕಟ್‌ದ್ ಓಡುಡು ದೀದ್ ಸೆಕೆ ಬರ್ಪಾದ್ ಬೊಕ್ಕ ನುಂಗಾದ್ ಕುರುಂಟು (ಎಲ್ಯ ಮುಡಿ) ಕಟ್‌ದ್ ದೀಪಿನ ಮಾಹಿತಿ ತಿಕ್‌ದ್‌ಂಡ್.

ಮೀನುಲು ಅತ್ತಂದ್ ಬೋಂಟೆಡ್ ತಿಕಿನ ಮಾಸಲೆನ್ ಪುಗೆಟ್ ನುಂಗಾದ್ ಪಾಲೆಡ್ ಕಟ್‌ದ್ ಪುಗೆ ಮಿತ್ತ್ ದೀವೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಬಗೆಬಗೆತ ತೆನಸ್‌ಲೆನ್ ಎನ್ನಿನಪಗ ತಿನಿಯೆರೆಗಾತ್ರ ಈ ನುಂಗಾವುನೆನ್ ಕಲ್ತೊನ್ನಿ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್, ತೆನಸ್ ತಿಕ್ಕಂದಿನ ಪೊರ್ತುಗು ಉಂದೆಕ್ಕುಲೇ ಬಂಜಿದ ಬಡವುನು ತಂಪು ಮಲ್ಪುವ ಪಂಡ್‌ದ್ ತುಳುವೆರ್ ತೆರಿದೆರ್.

ಆಟಿದ ಪೊರ್ತು ಉಷ್ಣದ ತಿಂಗೊಲಾಯಿನೆಡ್ದಾವರ ಮೆತ್ತೆದ ಗಂಜಿ, ರಾಗಿದ ಮನ್ನಿ ಮಲ್ಪುನ ಕ್ರಮ ತುಲುವೆರ್ನವು. ಈಂದ್‌ದ ಪೊಡಿ ಕುಂದಾದ್, ಅಂಚೆನೇ ಕೂವೆದ ಪೊಡಿ, ಪನೋಲಿದ ಪೊಡಿಕ್‌ಲೆನ್‌ಲ ಕುಂದಾದ್ ಪರೊಂದಿತ್ತೆರ್ ತುಳುವ ಹಿರಿಯೆರ್.

ಆಟಿಡ್ ಆಟಿದಗೆಲ್‌ಂದ್, ಅತ್ತ್ಂಡ ಮಹಾಲಯದಾನಿ ಮಾಲಯ ಪಂಡ್‌ದ್ ಹಿರಿಯೆರೆಗ್ ಅಗೆಲ್ ಅತ್ತ್ಂಡ ಮಿಸಾಲ್ ಬಲಸುನವು ತುಳುವೆರೆ ಕ್ರಮ ಆದುಂಡು. ಆಟಿ ಅಟ್ಟೊಡಿತ್ತಿ ಅರಿತ ಮುಡಿ ಕಡಿಮೆ ಆವೊಂದು ಬರ್ಪಿನ ಪೊರ್ತು. ನೆಲ ಕುರಿದ್ ಬುಲೆಯಿನ ತಪ್ಪು- ತಜಂಕ್‌ಲೆಡ್ ದುಂಬೇ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತ್‌ದಿನ ನುಂಗೆಲ್–ಸೂಂಟಾಯಿಲೆಡ್ ದಿನ ದೆಪ್ಪುನ ಪೊರ್ತು. ಈ ಪೊರ್ತುಡು ಬಂಜಿಗ್ ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ತಿನಿಯೆರೆ ತಿಕ್ಕುನು ಪೆಲಕಾಯಿ ಅಂಚಾದ್ "ಆ ಸಮಯದ ಲಭ್ಯತೆ" ಮೂಲು ಉಂಡು. ಉಂದೆನೇ ಬೇತೆ ಕೆಲವು ಆಚರಣೆದ ಸಂದರ್ಬೊಲೆಡ್ ಗುರ್ತ ಮಲ್ತೊನೊಲಿ. ಆಟಿಡ್ ಅಗೆಲ್ ಪಾಡ್ನಗ ಆಟಿಡ್ ತಿಕ್ಕುನ ಪೆಲಕಾಯಿದ ಬಗೆ ಬಗೆತ ತೆನಸುಲು ಮುಖ್ಯವಾದುಪ್ಪುವ. ಪೆಲಕಾಯಿದ ರಸಾಯನ (ಚಂಗುಲಿ), ಬೆಲ್ಲ ತಾರಾಯಿ ಪಾಡ್ಡಿನ ದೋಸೆ, ಸೊಪ್ಪು, ಕಾಯಿ, ಕೋರಿ, ಮೀನ್‌ದ ಕಜಿಪು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದುಂಡು.

ಪಾಲೆದ ಕೆತ್ತೆದ ರಸ- ಮೆತ್ತೆದ ಗಂಜಿ, ಕಣಿಲೆ–ಪದೆಂಗಿ, ತಜಂಕ್‌ದ

ಸೊಪ್ಪುದ ಉಪ್ಪುಕರಿ ಅತ್ತ್‌ಡ ಪತ್ರೊಡೆದಂಚಿನ ತೆನಸ್‌ಲು; ಮರತೇವುದ ತೆನಸ್; ನಾನಿಲ್, ತೇರ್, ಪುನರ್ಪುಳಿತ ತಪ್ಪುಲೆನ್ ಪಾಡ್ದ್ ಮಲ್ದಿನ ಚಟ್ನಿ, ಬಾರ್‌ದ ಬಂಬ್ ಇಂದೆನ್ ಮಾತ ವರ್ಸೊಗು ಒರ ಆಂಡಲ ತಿನೊಡು ಪನ್ಪಿನ ನಂಬಿಕೆ ತುಳುವೆರ್ನವು. ಈ ನಂಬಿಕೆದ ಪಿರವು ಆರೋಗ್ಯ ದೃಷ್ಟಿ, ವೈದ್ಯಕೀಯ ಶಾಸ್ತ್ರ ಉಪ್ಪುನ ನಮಕ್ ತೆರಿವುಂಡು.

ಮರಿಯಾಲೊಡು ಗಾಂಧಾರಿ ಮುಂಚಿ ಪಾಡ್ದ್ ತೇವುದ ಇರೆತ ಅಂಬಡ್ ಪಾಡ್ದಿನ ತಾರಾಯಿ ಪಾಡಂದಿನ ಕಜಿಪು ಮಲ್ಪುವೆರ್. ತೇವುದ ನಾರ್‌ದ ಕಜಿಪು. ತೇವುದ ಬಿತ್ತ್‌ನ್ ಬೈಪಾದ್ ಚೋಲಿದೆತ್ತ್‌ದ್ ಕತ್ತೆರಿದ ಆಕಾರ ಉಪ್ಪುನ ಪುಲ್ಚಪ್ಪುನು ಪೊತ್ತುದಿನ ಅರಿತ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕಡೆದ್ ಚಟ್ನಿ, ತೇವುದ ಕಂಡ್‌ದ ಕಜಿಪು, ತೇಟ್ಲದ ಕಜಿಪು (ತೇವು ಇರೆತ ಕಜಿಪು) ತೇವುದ ದಂಟ್‌ದ ಕಜಿಪು, ತೇವುದ ಇರೆತ ಪತ್ರಡ್ಡ್ ಉಂದೆಕ್ಲೆನ್ ಮಾತ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಪತ್ರಡ್ಡೆನ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಬಗೆಟ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್.

ತೇವುದ ಬೇರ್, ಗೋಲಿದ ಕೊಡಿತ ಚಟ್ನಿ, ಪೂಂಬ್‌ದ ಚಟ್ನಿ, ನೆಲನೆಕ್ಕರೆ ಚಟ್ನಿ, ಕೇಪುಲ ಪೂತ ಚಟ್ನಿ, ತಿಮರ್‌ದ ಚಟ್ನಿ, ತೇರ್‌ದ ಕೊಡಿತ ಚಟ್ನಿ, ನಾನಿಲ್‌ದ ಚಟ್ನಿ, ಇಂಚಿನ ಮಾತಾ ಚಟ್ನಿಲೆನ್ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಕೇರಿಕೇನ್‌ದ ದಂಟ್‌ದ ನಾರ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಸಾರ್, ಪುಂಡಿಕೇನೆದ ಕಂಡ್‌ದ ಸಾರ್, ಪುನರ್‌ಪುಲಿತ ಸಾರ್, ಪುನ್ಕೆದ ಪುಲಿತ ಸಾರ್, ಕುಡುತ ಸಾರ್, ಉಂದೆಕ್ಕುಲೆನ್ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ರೆಚ್ಚೇವುದ ಕಂಡ್‌ದ ಕಜಿಪು, ಚೂರ್ನ ಕಂಡ್, ಕೇನ್ ಕಂಡ್‌ಲೆದ, ಕೆರೆಂಗ್‌ದ ಕಜಿಪು, ರೆಚ್ಚೆವುದ ದಂಡ್‌ದ ಗಂಜಿ (ಪೆದ್ಮದಿಗ್) ಮಲ್ಪುನ ಕ್ರಮ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಕೆರೆಂಗ್‌ಡ್ ತುಪ್ಪೆ ಕೆರೆಂಗ್, ಬೋಲ್ ಕೆರೆಂಗ್, ಮರ ಕೆರೆಂಗ್, ಕೆರೆಂಗ್ ಪನ್ಪಿನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಬಗೆಕುಲು ಉಲ್ಲ. ಕೇನೆಡ್-ಚೂರ್ಣ ಕಂಡ್, ಕೇರ್‌ಕಂಡ್, ಪುಂಡಿಕೇನ್, ರೆಚ್ಚೇವುದಕಂಡ್ ಪನ್ಪಿನ ವೈವಿದ್ಯಲು ಉಲ್ಲ. ಲಾಂಬುಲು-ಕಲ್ಲಲಾಂಬು, ಪೆರ್ಗುಡ್ ಲಾಂಬು (ತೆಡ್ಲ್ ಲಾಂಬು) ಬೈಲಾಂಬು ಪನ್ಪಿನ ಬಗೆಕುಲು ಉಲ್ಲ. ಉಂದೆತ್ತ ಕಜಿಪು ರುಚಿ ಪತ್ತಿನಕ್ಲೆಗ್ ಬಾರಿ ಇಷ್ಟ ಆಪುಂಡು.

ನುರ್ಗೆ ಸೊಪ್ಪುದ ಉಪ್ಪುಕರಿ. ನುರ್ಗೆದ ಕಜಿಪು ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಒಲ್ಲೆ, ತೇರ್, ಗೋಂಕು, ಪೇರಂಗ್ಯಾ ಇಂಚಿನೆತ್ತ ಕೊಡಿಕ್ಕುಲೆನ್ ಸೇರಾದ್ ಪಸೆಂಗೆರಿ ಪನ್ಪಿನ ಪಲ್ಯಲ ಮಲ್ಪುವೆರ್.

ಈ ಮಾತ ಪೂಲು ಬಗೆಕುಲು ಬಡವುಗು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಂದ್ ಆರೋಗ್ಯುಗುಲ

ಎಡ್ಡ್ ಆದುಲ್ಲ. ತಿನಿಯೆರ್ ಆಪಿನೆಟ್ಟ್ ಎಡ್ಡ್ ಗುನೊಕುಲೆನ್ ದೆತೊಂದು ತನ್ಕುಲ್ ಸೀಕ್ ಸಂಕಡೊಲೆಗ್ ತುಳುವೆರ್ ತಕ್ಕಂತಿನ ಮರ್ದ್‌ಲೆನ್ ನಾಡೊಂಡೆರ್.

ಪೆಜಕಾಯಿದ ಬಿತ್ತ್, ಪುಲಿತ ಬಿತ್ತ್ ಕಾಯಾದ್, ಪೆಲಕಾಯಿದ ಬೋಲೆನ್ ಕಾಯಾದ್ ತಿನ್ಪುಂಡು. ಕೆರೆಂಗ್‌ನ್ಲ ಕಾಯಾದ್ ತಿನ್ಪೆರ್.

ಗುಡ್ಡೆ-ಬೈಲ್ ತಿರ್ಗ್‌ಂಡ ಬೊಂಡಾಲದ ಪಂದ್ರ್, ಜುಂಬುಲಿ, ಚಲ್ಲಂಗಾಯಿ, ಮನ್ನಡಕ್ಕೆದ ಪಂದ್ರ್, ಬೊಲ್ಲರ ಪಂದ್ರ್, ಪೇರಂಗ್ಯಾ , ಕುಕ್ಕು, ತಾರಿದ ಮುಂಗೆ, ಕಂಡ್ರ್‌ದ ಕೊಡಿ, ಪೇರಂಗ್ಯಾದ ಕೊಡಿ, ಕೊಟ್ಟೆ ಮುಲ್ಲುದ ಕೊಡಿಕುಲು ಪಜ್ಜಿ ತಿನಿಯೆರ್ ರುಚಿ.

ಸೋಣೊಡು ಕಾಡ್‌ದ ಬೊಲ್ಕಂಡ್ ಬಳ್ಳಿದ ಕಂಡ್‌ದ ಚೋಲಿ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಮೂಜಿ ದಿನ ಪರಪುನ ನೀರ್‌ಡ್ ದೀದ್, ಬೆಯ್ಪಾದ್ ತಿನ್ಪೆರ್. "ನರ್" ಬೂರುದ ಮುದೆಲ್‌ದ ಬೇರ್‌ಲೆನ ರೋಮ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಉಪ್ಪು ಪಾಡ್ದ್ ಬೈಪಾದ್ ಕಾಂಡೆದ ಬಡವುಗು ತಿನ್ಪಿನಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಮರಿಯಾಲಡ್ ಕಡಲ್‌ಗ್ ಜಪ್ಪೆರ್ ಆಪುಜಿ. ಕಡಲಮೀನ್ ತಿಕ್ಕುನು ಕಮ್ಮಿ. ಗಾಲ ಪಾಡ್‌ದ್, ಬೇಪು ದೀದ್ ಮೀನ್ ತಿಕ್ಕೊಡು. ಅವು ಮಾತೆರೆಗ್ಲ ಬರಂದ್. ಈ ಪೊರ್ತುಡು ಕಜಕ್‌ದೊಲಯಿಡ್ದ್ ಬಿಸಲ್‌ಗ್ ಜಾರುನ ಕೆಲವು ಬಗೆಕುಲು ಉಲ್ಲ. ಉಂದೆಟ್ಟ್ ಮರುವಾಯಿ, ನರ್ತೆ, ಗುಲ್ಲ, ಉರಿ, ಪಚ್ಚಿಲೆಲು ಸೇರ್‌ದ್ ಉಲ್ಲ. ಮರುವಾಯಿಡ್ ಕೇಸ ಮರುವಾಯಿ, ದಡ್ಡ್ ಮರುವಾಯಿ, ಕಕ್ಕೆ ಮರುವಾಯಿ, ಆನ್ ಮರುವಾಯಿ ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪುದರ್‌ಡ್ ಗುರ್ತ ಪತ್ವೆರ್. ಮರುವಾಯಿಡ್ ಬಗೆಬಗೆತ ತೆನಸ್‌ಲೆನ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಮರುವಾಯಿ ಆಜಾವುನ, ರೆಸ, ಮರುವಾಯಿನ್ ತರಕಾರಿದ ಒಟ್ಟಿಗೆ (ಕುಂಬುಡ, ತೌತೆ, ಬಸಳೆ ಇಂಚ) ಕಜಿಪು ಮಲ್ಪುನ, ಮರುವಾಯಿ ಪುಂಡಿ ಉಂದೆಕ್ಲೆನ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್.

ಚಟ್ನಿ-ನುಂಗೆಲ್ ಮೀನ್‌ದ-ಪೊಡಿ ಎಟ್ಟಿ, ಬೂತಾಯಿ, ತಿದ್‌ಂಬ, ಗೋಲಾಯಿ (ಕೊಲ್ಲತರು), ಬಂಗುಡೆ, ಬಲ್ಯಾರ್, ಕಡಲಮೀನ್ ಉಂದೆಕ್ಲೆನ ಚಟ್ನಿ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಮರಿಯಾಲಡ್ ಸುದೆ ಎಟ್ಟಿದ ಚೋಲಿ ದೆಪ್ಪಂದ್ ಕಜಿಪು ಮಲ್ಪುನು.

ಆಟಿದ ಅಮಾಸೆ ಕರಿನ ಬೆರಿಕ್ಕ್ ಪರ್ಬೊಲು ಸುರುವಾಪ. ಸುರುಕು ಬರ್ಪಿನಿ ನಾಗರ ಪಂಚೆಮಿ. ಈ ದಿನತ ವಿಶೇಷ ಪಂಡ್ಂ ಮಂಜಲ್‌ದ ಇರೆತ ಗಟ್ಟಿ ಅತ್ತಂಡ ಪತ್ರಡ್ಯೆ. ಪಂಚೆಮಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಅಷ್ಟಮಿ ಚೌತಿದ ಗರ್ದ್ ಸುರುವಾಪುಂಡು. ಅಷ್ಟಮಿ ಸೋಣೊಡು ಬರ್ಪುಂಡು, ಅಸ್ಟೆಮಿದ ಉಂಡೆ,

ಎನ್ಮೆದ ಉಂಡ್, ಪಂಚಕಜ್ಜಾಯ, ಮೂಡ್, ಸೇಮೆದಡ್ಡ್, ಉಂದೆಕ್ಲೆನ್ ತಿನಿಯೆರ್ ತಾರಾಯಿದ ಪೇರ್ ದೆಪ್ಪುನ ಈತ್ ಪೂರಾ ನೆನಪಾಪುಂಡು. ದುಂಬು ಅಪರೂಪೊಗು ಅಡ್ಯೆ ಮಲ್ಪುನೆಡ್ಡಾವರ ಒರ ಮಲ್ಪುನಗ ಅಷ್ಟಮಿಗ್-ಮುಡಿಗಟ್ಲೆ ಅರಿಪಾಡ್ದ್ ಅಡ್ಯೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ನಾಲ್‌ದಿನ ಒಣಸ್ ಮಲ್ಪಂದ್ ಅವೆನೇ ತಿನೊಂದಿತ್ತಿನೆನ್ ಹಿರಿಯೆರ್ ನೆನೆತೊನುವೆರ್. ಅರಿ, ಉರ್ದುದ ಬಂದೊನು ಮೂಡೆಡ್ ಮೈತ್‌ದ್ ಮೂಡ್, ಪೆಲತೆರೆತ ಗುಂಡ ಕಟ್‌ದ್ ಮೈತ್‌ದ್ ಗುಂಡ, ಬಾರ್‌ದೆರ್ ಕಟಿನೆಟ್ಟ್ ಮೈತ್‌ದ್ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ, ಉಡರಿಗ್‌ದ ಬುಟ್ಟಿಡ್ ಮೈತ್‌ದ್ ಉಡರಿಗೆಲೆನ್ ತೊಂದುರುದ ಕರಟ್ ದೀದ್ ಬೈಪಾವೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಅಷ್ಟೆಮಿದ ದುಂಬು ಪಿರವುಡು ಚೌತಿ ಬರ್ಪುಂಡು. ಚೌತಿದ ಪೊರ್ತುಗು ಕಂಡೊಡು ಕಂಬುರ್ಲ ಕಡ್ಪುನ ಪೊರ್ತು. ಕಂಬುರ್ಲ ಚೌತಿದ ವಿಸೇಸ. ಉಂದೆತ್ತ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಉರ್ದುದ ದೋಸೆ, ನೀರ್‌ತೆಲ್ಲವು, ಉಂಡುಲ್ಗ, ಪಂರ್ದ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಉಂಡುಲ್ಗ(ಉಂಡ್ಲುಕ) ಮಲ್ಪುನಗಲ ಉಂಡ್, ತಿಪಿಲದ ಆಕಾರೊಲೆಡ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್.

ಕೆಲವುದಕುಲು ಚೌತಿದಾನಿ, ಕೆಲವುದಕುಲು ನೋಂಪುದಾನಿ ಬೊಕ್ಕದಕುಲು ಮಾರ್ನೆಮಿದಾನಿ "ಪುದ್ದರ್" ಪಂಡ "ಪೊಸಅರಿ" ಉನ್ಪಿನ ಕ್ರಮ. ಚೌತಿದಾನಿ ಮಲ್ಪುನಾಕುಲು ಆನಿಯೇ ಇಲ್ಲ್ ದಿಂಜಾವುನ (ಕೊರಲ್ ಕನಪಿನ) ಕ್ರಮಲ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಪುದ್ದರ್‌ದ ಒಣಸ್ ಸಮೃದ್ಧಿದ ಪೊರ್ತುದ ಸಮೃದ್ಧಿದ ಸಂಕೇತ ಆದುಂಡು. ಆ ಪೊರ್ತುಗು ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ಬುಲೆಪಿನಂಚಿನ ತಿಮರ್‌ದ ಚಟ್ನಿ, ತೆಕ್ಕರ್‌ದ ಪಚ್ಚೋಡಿ, ತೇವು ಪದ್ಪೆ, ಬೆಂಡೆಕಾಯಿ, ಲತ್ತನ್, ಪೀರೆ, ಕಂಚಲ ಇಂಚಿನ ಬಗೆಬಗೆತ ಕಾಯಿ ಕಜಿಪುಲೆನ ಒಟ್ಟಿಗ್ ಉಪ್ಪುಸೂಂಟಿಲ ಇರೆತ ಒಂಜಿ ಮೂಲೆಡ್ ಕುಲ್ಲುಂಡು. ಪೊಸಅರಿತ ನುಪ್ಪು; ಏಳ್, ಒಂರ್ಬ, ಪತ್ತೊಂಜಿ ಬಗೆತ ಕಜಿಪುಲು, ಪಾಯಸ ಉಂದು ಈ ಪುದರ್‌ದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ಕುರಲ್ ಇಲ್ಲದುಲಯಿ ಕನಪಿನ ಕ್ರಮೊಕುಲು, ಪುದ್ದರ್‌ದ ಅಡಿಗ್‌ದ ಕ್ರಮೊಕುಲು ಪೂರಲ ತೆನಸ್‌ದ ಬಗ್ಗೆ ತುಳುವೆರ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆನ್ ತೋಜಿಪಾವುಂಡು.

"ಅಡ್ಡಾಲ ಮೂರುದು ಆಜಾಯೆರ್ ದೀಯಲ್
ನಿರ್‌ಪ ಮೂರುದು ಕೊದ್ದೆಲ್‌ಗಾಂಡೋ
ಮುಂಚಿಲ ಕೂಟುದು ಮುನ್ನೂದು ಬಗೆ ಕಜಿಪುಗೆ
ತಾರಾಯಿ ಕೂಟುದು ಸಾರ ಬಗೆ ಕಜಿಪು ಮಲ್ತಾಲ
ಪಚ್ಚೆಗೇ ಪರಿಮಲೊಡು ಮಲ್ತಿಂಚಿ ಅಟಿಲ್‌ಡ್

ಮುತ್ತಿ ಪರಿಮಲ ಏರಾದಲೇ ಕರ್ನಗ"- ತುಳುವೆರೆ ಅಟಿಲ್‌ದ ಬಗ್ಗೆ ಪಾಡ್ದನೊಡು ಮಲಾರ ಜುಮಾದಿ ಪಾಡ್ದನೊಡು ಇಂಚ ಉಂಡು.

"ಬೆಂದ್‌ದ್ ತಿನೊಡು, ಪಿಂದ್‌ದ್ ಪಣೊಡು"

"ಬೆರಿಕ್ಕಾಂಡಲ ನೋಪೊಲಿ, ಬಂಜಿಗ್ ನೋಪೆರ್ ಬಲ್ಲಿ"

ತುಳುವೆರ್ ಜೀವನ ದೃಷ್ಟಿ ಈ ಗಾದೆಲೆಡ್ ಲಕ್‌ದ್ ತೋಜುಂಡು.

ಒಣಸ್‌ಗ್ ಕುಲ್ದಿನಾಪಗ ನೆರಿಯೆರ್ ಬಲ್ಲಿ. ಒಣಸ್‌ಗ್ ಕುಲ್ದಿನಲ್ತುಡ್ದು ಲಕ್ಕಾಯೆರ್ ಬಲ್ಲಿ. ಬುಲಿತೊಂದು ಉನಿಯೆರ್ ಬಲ್ಲಿ. ಮುಲ್ಪ ತಿಂದಿನ ತೆನಸ್ ಮೈಕ್ ದೆತೊನೊಡಾಂಡ ಮನಸ್ಸ್ ಸ್ವಸ್ಥ ಉಪ್ಪೊಡು ಪನ್ಪಿನ ನೀತಿ ಉಂಡು. ಉನ್ಪಿನ ಪೊರ್ತುಡು ಅೃತ ಮಿತ್ತೇ ಧ್ಯಾನ ದೀದ್, ನಿಧಾನೊಡು ಉನೊಡು ಪನ್ಪಿನವು ತುಳುವೆರ್ ಕ್ರಮ. ಉಂದುವೇ "ಅಂರ್ಬರ್ಬ ತಿಂದ್‌ಂಡ ಅರ್ಕಮೆಗ್ ಕಾರಣೊ" ಪನ್ಪಿನ ಗಾದೆಯಾದ್ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಮಸ್ತ್ ಆರಾಮೊಡು ಉಂಡೊಂದು, ಮಲ್ಪೊಡಾಯಿನ ಕೆಲಸೊನು ಮದಪೆರ್ ಬಲ್ಲಿ ಪಂಡ್‌ದ್- "ಆಂಜೊವುಲು ಎರು ಬುಡ್ದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಉಣೊಡು, ಪೊಂಜೊವು ದಿಕ್ಕೆಲ್ಡ್ ಮಡಲ್ ಪೊತ್ತಾದ್ ದೀದ್ ಉಣೊಡು" ಪನ್ಪಿನ ಗಾದೆಡ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಎರು ಬುಡ್ದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಒಣಸ್ ಮಲ್ಪುನಗ ಪೊರ್ತು ದೆತ್ತ್‌ಂಡ ಬುಡ್ತಿನ ಎರು ಕಂಡೊಗು ಜತ್ತ್‌ದ್ ಬುಲ್ ಹಾಲ್ ಮಲ್ಪುಂಡು, ದಿಕ್ಕೆಲ್‌ಡ್ ಮಡಲ್ ಪೊತ್ತಾಂಡ ಬೇಗೊಡೆ ಪೊತುರು ಪೋದು ತೂ ಮಾಜಿದ್ ಪೋವು ಪನ್ಪಿನ ಎಚ್ಚೆರ್ಗೆ ಉನ್ಪಿನಕ್ಲೆಗ್ ಉಪ್ಪೊಡು ಪನ್ಪುಂಡು ಈ ಗಾದ್. ಒಂಜೇ ಸರ್ತಿ ಬಲಸೊನಿಯೆರ್ ಬಲ್ಲಿ, ಮಗ್ತೆಗ್ ಒಂತ್ ಆಂಡಲ ಪಾಡೊನೊಡು ಪನ್ಪಿನ ತುಳುವೆರ್ ಒಂಜೇ ಸರ್ತಿ ಬಲಸುನು ಬೂತೊಲೆಗ್ ಪನ್ಪಿನ ನಂಬಿಕೆಲ ದೀತೆರ್. ಬತ್ತಿನಕುಲು, ಇತ್ತಿನಕುಲು ಬಂಜಿ ದಿಂಜ ಉನೊಡು ಪನ್ಪಿನವು ತುಲುವೆರ್ ಉಡಲ್‌ದ ಮದಿಪು.

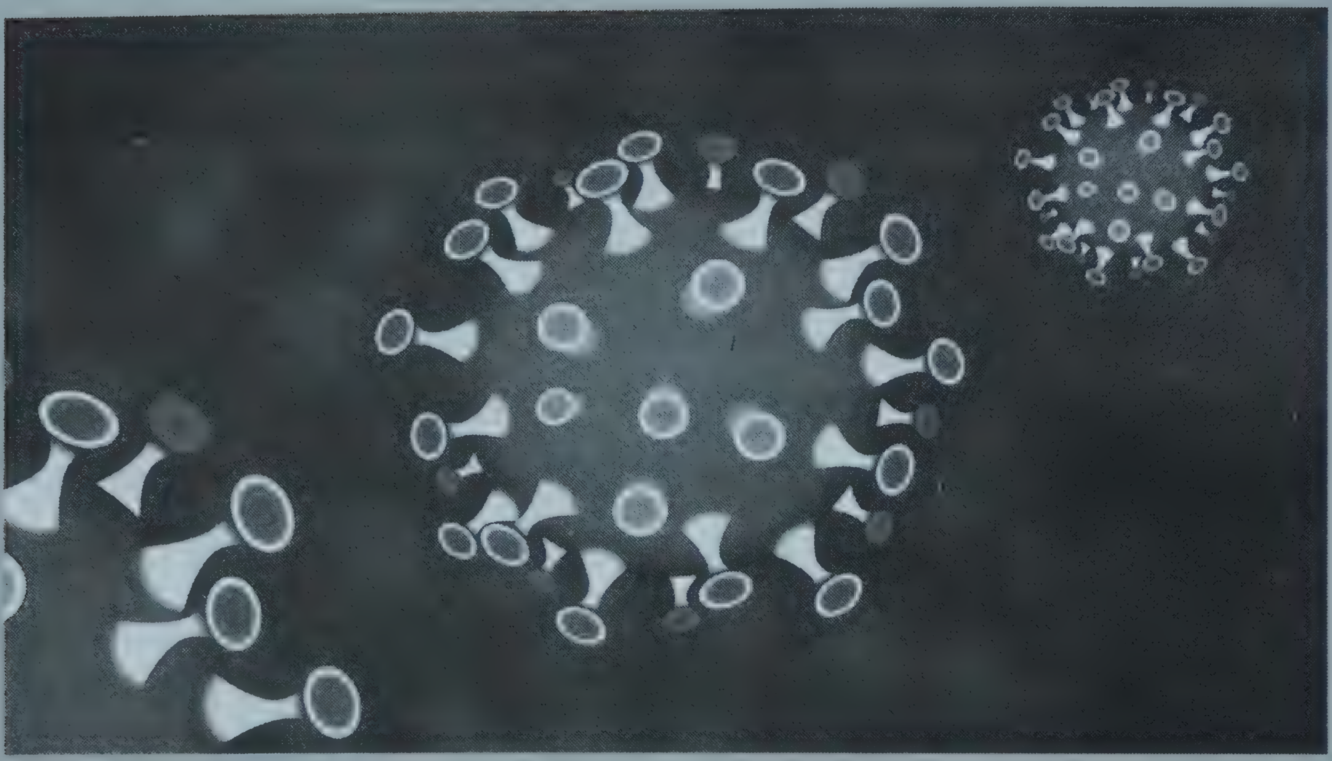

ಕುನಲೆದ ಬಿದೆ (ಕೊರೊನ)

ಉಗ್ಗಪ್ಪ ಪೂಜಾರಿ

"ನರಮಾನಿ ಒಂಜಿ ಬಗೆಂಡ, ದೇವೆರೆ ಬೇತೆನೇ ಬಗೆಪೆರ್" ಕೊರನ ಪನ್ಪುನ ಮಹಾಮಾರಿ ಉಂದೆಕ್ಕ್ ಸಾಕ್ಷಿ. ಯಾನ್ ಅವು ಮಲ್ಪುಬೆ, ಉಂದು ಮಲ್ಪುಬೆ, ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟಾಬೆ ಬಂಗಾರ್ ಪದ್ದಾಯಿ ಮಲ್ಪುವೆ ಒಯಿವಾಟ್ ಮಲ್ಪುವೆ. ಎಡ್ಡೆ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕಾಸ್ ಬೇಂಕ್‌ಡ್ ದೀಪೆ ಪಂದ್ ನಮ ಕನಕಟ್ಟ್‌ದಿಂತ್ತಂಡ, ಕೊರನ ಉಂದೆಕ್ಕ್ ಚವುಳಿ ನೀರ್ ಮೈತ್‌ಂಡ್. ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯಾಕ್ಲ್ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಇತಿಹಾಸೊಡೇ ಕೇನಂದಿನ, ತೂವಂದಿನ ನನ ದುಂಬುಗುಲ ಈ ಕಟೋರವಾಯಿನ ಸೀಕ್ ನರಮಾನ್ಯನ ಜನ್ಮೊಡೇ ಬರಿಯೆರೆ ಇಜ್ಜಾಂದ್ ತೋಜುಂಡು. ದುಂಬುದ ಹಿರಿಯಾಕ್ಲ್ ಪನ್ಪೆದೆರ್ ಕೊಲೆರಾ(ಸಿಡುಬು) ಪನ್ಪುನ ಮಲ್ಲ ಕಾಯಿಲೆ ಊರುಗು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೇ. ಅವು ಊರುಗು ಒಂಜಿ ಮಾರಿಡ್ದ್ ಬರ್ಪೆದ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಆ ಸೀಕ್‌ಡ್ ಕೆಲವು ಜನೊಕ್ಲು ಸೈಯೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆ ಸೀಕ್‌ಲಾ ಕೊರನದ ಲೆಕ್ಕ ಗಾಳಿಡ್ ಒರಿಯದರ್ಗ್ ಒರಿಯಗ್ ಪಗರೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಈ ಸೀಕ್‌ಗ್ ಪೋಡಿದ್ ಒಂಜೊಂಜಿ ಊರು ಗ್ರಾಮ ಬುಡ್ದು ಬೇತೆ ಕಡೆಕ್ಕ್ ಪೋಪೆದೆರ್. ಕೊರನ ಸೀಕ್, ಕೊಲೆರದರ್ಲಾ ಭಯಂಕರ. ಉಂದು ಇಡೀ ಭೂಮಂಡೊಲೊಗು ಪಸೆರ್ದ್ ಜನೊಕ್ಲೆನ್ ದಿಕ್ಕ್ ದಿಸೆ ದಾಂತಿಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ತ್ ಪಾಡ್‌ಂಡ್. ಕೊರನ ಪನ್ಪುನ ಮಹಾಮಾರಿಗ್ ಪೋಡಿಯಂದಿನ ನರಮಾನಿ ಇಪ್ಪಂದ್. ಈ ಸೀಕ್ ಏತ್‌ಮಲ್ಲ ಶ್ರೀಮಂತನ್‌ಲಾ ಬುಡ್ಪುಜಿ. ಪಾಪೊದಾಯೆ

ಮಲ್ಲಾಯೆ ಜೋಕ್ಲೆರ್ದ್ ಪ್ರಾಯೊದಕ್ಲೆನಾ ಬುಡಂದ್. ಈ ಸೀಕ್‌ಗ್ ಈತ್‌ನೇಟ ಮರ್ದ್‌ನಾಡ್ ಪತ್ತಿಜೆರ್. ಉಂದೆಕ್ಕ್ ಮರ್ದ್ ಓಡೆಲಾ ಪಿದಯಿ ತಿರ್ಗರೆ ಪೋವರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಏರೆನಲಾ ಪಿದಯಿದಕ್ಲೆನ ಸಂಪರ್ಕ ಮಲ್ಪರೆ ಬಲ್ಲಿ. ದೇವೆರ್ ಕೊರಿನ ಕಷ್ಟ ದೇವೆರೇ ಪರಿಹಾರ ಮಲ್ಪಿವೆರ್‌ಂದ್ ಪೂರಾ ಆರಬಾರ ಅರೆನ ಮಿತ್ತ್ ಪಾಡ್ದ್ ದೈರೊಡು ಇಲ್ಲದುಲಾಯಿ ಕುಲ್ಲುಗ–ನರಮಾನ್ಯಗ್ ಪ್ರಕೃತಿ ಮುನಿಂಡ ಅವೆಕ್ಕ್ ಪರಿಹಾರೊನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಈ ಪ್ರಕೃತಿದೊಟ್ಟಿಗೆ ಚೆಲ್ಲಾಟ ಗೊಬ್ಬುಂಡ ಅವ್ವೇ ಬುದ್ಧಿ ಕಲ್ಪಾವುಂಡು. ಒಂಜಿಲೆಕ್ಕೊಡು ತೂಂಡ ಈ ಪ್ರಕೃತಿಯೇ ದೇವೆರ್‌ನ ಒಂಜಿ ರೂಪ. ಗಾಳಿ, ಭೂಮಿ, ನೀರ್, ದೊಂಬು, ಚಳಿ ಉಂದು ಮಾತಾ ಪ್ರಕೃತಿದ ಕೆಲವು ರೂಪೊಲು. ನರಮಾನಿ ಬೊಕ್ಕೊರಿಯಡ ಪಗೆ ಸಾದಿಸರೆ ನಾನಾ ವಿಧಾನ ನಾಡ್‌ಬೆರ್. ಅವೆಟ್ಟ್ ಕೊರನಲಾ ಒಂಜಿ. ನರಮಾನ್ಯಗ್ ಕೆರ್‌ಯರೆ ಮಾತ್ರ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ತೆರ್. ಆಂಡ ನರಮಾನ್ಯನ್ ಬದಕವರೆ ಕಲ್ತ್‌ದಿಜೆರ್. ಸ್ಥೈತಿನಾಯನ್ ಜೀವ ಮಲ್ಪುನ ವಿಧಾನ ತೆರಿದಿತ್ತ್‌ಂಡ. ಖಂಡಿತವಾದ್‌ಲಾ ದೇವೆರೆನ್ ನಂಬೊಂದು ಇಪ್ಪಯೆರ್. ಕೊರೊನ ಪನ್ಪುನ ಸೀಕ್‌ನ್ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತಿನಕ್ಲೆಗ್ ದೇವೆರ್ ಮುನಿದ್ ಕೈತೆಣ್ಣೆ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ತಾಗಿಲೆಕ್ಕಾಂಡ್.

"ಕಡಲ್‌ಡ್ ಪುಟ್ಟೊಡು ಗಾಳಿ, ಉಡಲ್‌ಡ್ ಪುಟ್ಟೊಡು ಗೇಣ" ಉಂದು ಹಿರಿಯಾಕ್ಲೆನ ಮದಿಪು. ಒರಿಯಗ್ ಏತ್ ಬುದ್ಧಿವಾದ ಪಂಡಲಾ ಅವು ಆಯಗ್ ಕಾಯಿದಿನ ಕಾವೊಲಿಗ್ ನೀರ್ ಮೈತಿಲೆಕ್ಕ. ಆಯಗ್ ಪ್ರಕೃತಿಯೇ ಬುದ್ಧಿ ಕಲ್ಪಾವುಂಡು. ಈ ಸರ್ತಿದ ಕೊರೊನ ಪನ್ಪುನ ಮಾರಿದಾರ್ತ್ರ ಕೆಲವುದಕ್ಲೆಗ್ ಒಂಜಿ ಪಾಠಲಾ ಅಂದ್. ಜೀವನೊಡು ಎಂಚ ಈ ಸಮಾಜೊಡು ಇಪ್ಪೊಡು ಪನ್ಪುನ ಪೊಲಬು ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಕಾಸ್, ದುಡ್ಡು ದುಗಣಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಎಂಚಿನಲಾ ಸಾದಿಸಾವೆ ಪನ್ಪುನಕ್ಲೆಗ್ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಪಾಠ ಆನೆದಲೆಕ್ಕ ತಾನ್ ಪೋಯಿನನೇ ಸಾದಿಂದ್ ಎನ್ನ್‌ದ್ ದೈವ ದೇವೆರೆನ್ ಗುರುಹಿರಿಯಾಕ್ಲೆನ್ ಮದತ್‌ದ್ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ದಾಲಾ ಆವಂದ್‌ಂದ್ ಎನುನಕೆಗ್ ಕರಿನ ಮೂಜಿ ತಿಂಗೊಲುಡು ಸರಿಯಾಯಿನ ಸಾಸ್ತಿ ಆಂಡ್. ಅಂಚಿನಕ್ಲೆಗ್ ಈ ಸರ್ತಿ ಗೊತ್ತಾಯಿಜಿಂಡ, ಜೀವಮಾನೊಡು ಏಪಲಾ ಗೊತ್ತಾವರೆ ಇಜ್ಜಿ. ಜಗತ್ತ್‌ಡ್ ಒಂಜಿ ಶಕ್ತಿ ಉಂಡು ಪನ್ಪುನೆಕ್ ಉಂದುವೇ ಸಾಕ್ಷಿ. ಅನ್ಯಾಯ, ಅನಾಚಾರ, ಅತ್ಯಾಚಾರ ಡೋಗಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಒರಿಯನ ಒರಿ ವಂಚನೆ ಮಲ್ತ್ ತಿನ್ಪುನು. ದುಡ್ಡುದ ಆಸೆಗ್ ಕೊಲೆ, ದರೋಡೆ ಮಲ್ತ್ ಆಡಂಬರದ ಬದ್‌ಕ್ ನಡಪಾವುನು. ಉಂದು ಮಾತ ದೇವೆರೆಗ್ ಸಹಿಸರಾವಂದಿನ ವಿಷಯಗಾತ್ರ ನರಮಾನ್ಯಗ್ ಮಲ್ಲ ಒಂಜಿ ಸೀಕ್ ಕೊರನ ಪಾಡಿಯೆರ್. ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ತೋಜಂದಿನ ಈ ಮಾರಿ ನರಮಾನ್ಯನ ಈ ಬದ್‌ಕ್‌ನ್ ಅಲ್ಲೋಲ ಕಲ್ಲೋಲ ಮಲ್ತ್ ಬುಡುಂಡು. ಭೂಲೋಕೊಡು ಕೆಲವು ಲಚ್ಚ ಜನೊಕ್ಲೆನ್ ಬಲಿ ದೆತೊಂಡು. ಉಂದೆತ್ತ ಪರಿಣಾಮ ದೇಶೊಡು

ಕೆಲವಾತ್ ಸಮಯ ಏಳಿಗೆ ಆವರೆ ಇಜ್ಜಿ. ಏಪ, ಎಂಚಿನ ಆವು ಪನ್ಪುನ ವಿಚಾರ ನರಮಾನ್ಯಗ್ ಗೊತ್ತು ಆವಂದ್.

ಮೂಲತಃ ಚೀನಾ ದೇಶೊಡು ಉದಿಪನಾಯಿನ ಈ ಕೊರನ ಜಗತ್ತ್‌ದ ಪೂರಾ ದೇಶೊಗು ಪಸೆರ್‌ದ್ ನಮ್ಮ ಭಾರತ ದೇಶೋಗುಲಾ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅವುಲಾ ಪಿದಾಯಿ ದೇಶೊರ್ದು ನಮ್ಮ ದೇಶೊಗು ಬತ್ತಿನಕ್ಲೆರ್ದ್ ಇಡೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪೂರಾ ಸಂಪತ್ ಲೂಟಿ ಮಲ್ತಿಬೊಕ್ಕ ಕೋಟೆದ ಬಾಕಿಲ್ ಪಾಡಿಯೆರ್‌ಗೆ. ಸರಕಾರಲ ಸುರುಟ್ಟು ಗೋಸ್ಮರಿ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಚೀನೋ ದೇಶೊಡು ಸುರು ಆಯಿನಪಗನೇ ಪಿದಾಯಿ ದೇಶೊದ ವಿಮಾನ ಬರ್ಪುನೆನ್ ಬಂದ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಅಲ್ತ ಜನೊಕ್ಲು ಬರಂದಿಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ದ್‌ಂಡ ಖಂಡಿತವಾದ್ ನಮ್ಮ ದೇಶೊಗು ಕೊರನ ಬರಿಯೆರೆ ಇತ್ತಿಜಿ. ಆಂಡಲಾ ಮೂಲು ಈ ಸೀಕ್ ಬತ್ತಿಸಾತ್‌ಗ್ ಭಾರತ ಬಂದ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಲಾಕ್‌ಡೌನ್, ಸೀಲ್‌ಡೌನ್ ಮಲ್ತಿನೈಟ್ಟ್ ಕಣ್ಣ್‌ಗಾಪುನ ಕಣ್ಣ್‌ದ ಅರುಕ್ಕು ಆಂಡ್. ನಮ್ಮ ಪಗೆಮಾನಿಲೆಗಾಂಡಲಾ ಕೊರನ ಪನ್ಪುನ ಸೀಕ್ ಬರಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ದಾಯೆಪಂಡಾ ಆಯೆ ಕೊರನಡ್ ಒರಿಯೇ ಸೈತ್‌ಂಡ ಮಲ್ಲೆತ್ತ್ ಸೀಕ್‌ದಾಯೆ ಸೈಪುನೈರ್ದ್ ದುಂಬು ಕೊರನದ ಬಿತ್ತ್ ಪಾಡ್ದ್ ಪೋಯೆಂಡ. ಕೆಲವುದಕ್ಲೆನ ಬದ್‌ಕ್ ಸರ್ವನಾಶ ಆಪುಂಡು. ಒರಿ ಸೀಕ್‌ದಾಯೆ ಇತ್ತೆಂಡ ಊರುಗು ಊರೇ ಪೋಡಿದ್ ಬದುಕೊಡಾಪುಂಡು. ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು 1ನೇ ಮಹಾಯುದ್ಧ 2ನೇ ಮಹಾಯುದ್ಧ ದೇಶ ದೇಶದಕ್ಲೆಗ್ ಲಡಾಯಿ ಆನಗ ಪೂರಾ ಸರ್ವನಾಶ ಮಲ್ಪೆರೆ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಅಣುಬಾಂಬು ಪಾಡ್ದೆರ್‌ಗೆ ಆಂಡಲಾ ಜನೊಕ್ಲು ಪೋಡಿಜೆರ್. ಅವೆನ್ ಎದ್‌ರ್‌ಸಾದ್ ಬದ್‌ಕ್‌ದೆರ್. ಆಂಡ, ಕೊರನ ಪನ್ಪುನ ಈ ಮಹಾಮಾರಿಗ್ ಪೋಡಿದ್ ಎದ್‌ರ್‌ಸಾದ್ ಬದುಕುನ ಶಕ್ತಿ ಜನಮಾನ್ಯೆರೆಗ್ ಇಜ್ಜಿ. ಉಂದೆಕ್ಕ್ ಪರಿಹಾರ ಪಂಡಾ ನಮ ಪಿದಯಿದ ಜನೊಕ್ಲೆಡ ಬೆರಸಂದೆ ಜಾಗ್ರತೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಎಡ್ಡೆ.

ಮುಖ್ಯವಾದ್ ಈ ಕೊರನರ್ದ್ ಜನಮಾನ್ಯೆರೆಗ್ ಕೆಲವು ಪರಿವರ್ತನೆದ ಸಾದಿ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಕೆಲವುದಕ್ಲೆಗ್ ಎಚ್ಚರಿಕೆದ ಗಂಟೆಲಾ ಅಂದ್. ನರಮಾನಿ ಆದ್ ಎಂಚ ಬದುಕೊಡು ಪಂದ್ ಒಂಜಿ ಪಾಠಲಾ ಅಂದ್. ಕೆಲವುದಕ್ಲ್ ತನ್ನ ಬಂಜಿದ ಗುಜರ್ಮೆದೆಪ್ಪರೆ ಪಿದಾಯಿ ಊರುಗು ಬೊಂಬಾಯಿ, ಡಿಲ್ಲಿ, ಕಲ್ಕತ್ತ್‌ಗ್ ಬೆನರೆ ಪೋಯಿನಕ್ಲು ಅಲ್ಪನೇ ಊರುಗು ಬರಿಯರೆ ಆವಂದೆ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್ ಬೂರುದೆರ್. ಬೆನರೆ ಬೇಲೆಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಉಂತರ ಆಸ್ರಯದಾಂತೆ ಬಂಜಿಗ್ ತಿನಿಯೆರೆ ಇಜ್ಜಂದೆ ಸೋತು ಸುಣ್ಣಾತೆರ್. ಒರಿ ಕೊರಿಯೆಂಡ ಏತ್ ಕೊರುವೆ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ್ ಬೆಂದ್‌ದ್ ಬದ್‌ಕರ ಆವಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಆತ್‌ಂಡ್. ಕೊರೊನ ಬರೊಡಾಂಡ ದುಂಬು ಊರುಡು ಅಪ್ಪೆಮ್ಮೆ ಪನ್ಪೆದೆರ್ ಮಗಾ ಏಪ ಊರುಗು ಬರ್ಪ ಆಯಿನಾತ್ ಬೇಗ ಬಲಾ ನಿನನ್ ತೂವರೆ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಎನ್ನುಂಡು

ಪನ್ಪೆದೆರ್. ಇತ್ತೆ ಈ ಕೊರೊನೊದ ಸಮಯೊಡು ಪನ್ಪೆರ್ ಮಗಾ ಇತ್ತೆ ಸದ್ಯದ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್ ಈ ಊರುಗು ಬರ್ಪುನು ಬೊಡ್ಚಿ. ಈ ಅಲ್ಪನೇ ಜಾಗ್ರತೆಡ್ ಇಪ್ಪೆ. ಜೀವೊಡಿತ್ತ್‌ಂಡ ಏಪ ಆಂಡಲಾ ಊರುಗು ಬರೊಲಿ ಪಂದ್ ರಾತ್ರೆ ಪಗೆಲ್ ಅಕ್ಲೆನ ಬಗ್ಗೆ ದೈವದೇವೆರೆಡ ಬೇಡೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಕೊರನ ಸೀಕ್ ತಾಗಿನಾಯನ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ದೂರ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಅಪ್ಪೆಗ್ ಮಗೆ ದೂರ. ಬಾಲೆಗ್ ಅಪ್ಪೆ ದೂರ. ಕಂಡನಿಯಗ್ ಕೈಪತ್ತಿನ ಬುಡೆದ್ದಿ ದೂರ. ಕುಟುಮ, ಸಂಸಾರ, ಬಂಧು ಇಷ್ಟೆರ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ದೂರ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಅಕೇರಿಗ್ ಸೈತ್ ಪೋಯೆಂಡ ಆಯನ್ ಪೊತ್ತಾವರೆ ಕೌಂಪರೆ ಜಾಗೆ ಕೊರ್ಪುಜೆರ್. ಸಂಬಂದದಕ್ಲು ಏರ್ಲಾ ಪುನತ್ತ ಮೋನೆ ತೂವರೆ ಇಜ್ಜಿ. ಬೋಡಿತ್ತಿನಾತ್ ಆಯನನೇ ಸ್ವಂತ ಜಾಗೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಆಯನ್ ಮಣ್ಣ್ ಮಲ್ಪರೆ ಬೇತೆನೇ ಸರಕಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಧಪನ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಜೀವೊಡಿಪ್ಪುನಗ ಎಂತು ಆಯಗ್ ಸುಖ ಇಜ್ಜಿ. ಕೊರನೊಡು ಸೈತ್‌ಂಡಲಾ ಆಯನ ಆತ್ಮೊಗು ಸದ್ಗತಿ ತಿಕ್ಕಂದ್.

"ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲದ ಕುಜ್ಜೆನದ ನುಪ್ಪುದುರ್ಮ, ಕಂಡನಿ ಇಲ್ಲದ ತೆಲಿಗಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ" ಈ ಸರ್ತಿದ ಕೊರನದ ದಿಸೆಟ್ಟ್ ಕೆಲವು ನಮ್ಮ ಊರ್ದ ಜವನೆರ್ ಡಿಲ್ಲಿ ಬುಡ್ದು ಹಳ್ಳಿಡ್ ಅಪ್ಪೆಮ್ಮೆ ಮಲ್ತ್‌ದೀತಿನ ಭೂಮಿಡ್ ಕೃಷಿ ಮಲ್ತೊಂದು ಇಪ್ಪುಗ ಪಂದ್ ಮನಸ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಪರವೂರುದ ಕಷ್ಟ ಸುಕ ಅನುಭವಿಸದ್ ಬೊಡಿಪೋಂಡು. ನನ ಅಪ್ಪೆ ಮಣ್ಣ್‌ದ ರುಣೊನು ಒಂತೇಂಡಲ ಸಂದಾಗ ಪಂಡ್‌ದ್ ಊರುಡು ಉಂತರೆಲಾ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡು. ಅಂಚ ಉಮೇದ್‌ಡ್ ಊರುಡು ಉಂತುದು ಬೆನರೆ ಜನದಾಂತೆ, ಬೆನ್ಪಾವರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆವಂದಿನ ಏತೋ ಪಡಿಲ್ ಬೂರ್ದಿನ ಜಾಗೆಡ್ ಕೃಷಿ ಮಲ್ತೆರ್‌ಂಡ ತನ್ನ ಭೂಮಿಕಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಪುಂಡು. ಕುಟುಮ ಸಂಸಾರಿ ದೈವದೇವೆರ್ ಎಡ್ಡೆ ಆವರೆ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡು. ನಮ ಬೇತೆಕಡೆ ಪೋದು ರಾತ್ರೆ ಪಗೆಲ್ ಬೆನ್ಪ. ನಮ್ಮ ಊರುಗು ಬೇತೆ ಕಡೆತಕ್ಲು ಬತ್ತ್ ಬೆನ್ಪೆರ್. ಪಿದಾಯಿ ಪೋದು ಬೆಂದಿಲೆಕನೇ ಊರುಡು ಬೆಂದ್‌ಂಡ ನರಮಾನ್ಯಗ್ ಬುಡ್ದು ಎರುಕ್ಕು ನುಪ್ಪು ಕೊರೊಲಿ. ಪರವೂರುಡು ನಮ ಏತ್ ಬೆಂದ್‌ದ್ ಶೋಕಿ ಜೀವನ ನಡಪಾಂಡಲಾ, ನಮಕ್ಕ್ ಪಿರವುದ ಜೀವನ ಇಜ್ಜಿ. ಕಡೇಕಾಂಡಲಾ ನಮ ಬದ್‌ಕ್ ನಾಡೊಂದು ಪಿರ ಅಪ್ಪೆ ಮಣ್ಣ್‌ಗೇ ಬರೊಡಾಪುಂಡು. ನಮ ಊರುಡು ಕೃಷಿ ಬೆನ್ನಿ ಸಾಗೋಳಿ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ನಮ್ಮ ಪಿರವುದ ಸಂತಾನ ಸಂತೇಷಿಗ್‌ಲಾ ಕೃಷಿತ ಮಿತ್ತ್ ಉಮೇದ್ ಪುಟ್ಟುಂಡು. ಲಾಕ್‌ಡೌನ್‌ದ ಸಮಯೊಡು ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪುನ ಜವಣೆರ್ ರಜೆ ಇತ್ತಿನ್ಯೆಟ್ ಇಲ್ಲಲೇ ಇತ್ತೊಂದು ಕೃಷಿ ಕೆಲಸದಂಚಿ ಮನಸ್ಸ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮರಿಯಾಲದ ಅಟ್ಟಣೆ ಕಂಡ ತೋಟದ ಬೇಲೆ, ಬಲ್ಲೆ ಕಡ್ತ್‌ದ್ ಸೂಂಟನ್ ದೀಪುನ, ಮರಿಯಾಲೊಗು ಮುರಿಪರ ಕಣಕ್ಕ್ ಕಿದೆಕ್ಕ್ ಬಜಾವು ರಾಶಿ ಮಲ್ತ್‌ದೀದ್, ಬೇಷ ತಿಂಗೊಲು

ಬರ್ಸ ಬರೋಡಾಂಡ ದುಂಬು ಮಲ್ತೆರ್. ಇಜ್ಜಿಂದಾಂಡ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಏಪಲಾ ಪುರ್ಸೊತ್ತು ಆಪುಜಿ. ಅರೆಗಾಲೊಡು ಜಾತ್ರೆ, ನೇಮ, ಮದ್ಮೆ, ಬಯಕೆ, ಇಲ್ಲ್ ಒಕ್ಕೆಲ್‌ಂದ್, ಕೃಷಿತ್ತ ಬೇಲೆ ಮರಿಯಾಲ ಮುಟ್ಟಲಾ ಆವೊಂದು ಇತ್ತಿಜಿ. ಈ ಸಾರಿ ಕೊರಿನಾದಾತ್ರ ಬಾರಿ ಬೇಗೊಡೇ ಆಂಡ್. ಉಂದುಲಾ ಹಳ್ಳಿಡ್ ಬೆನ್ನಿ ಸಾಗೊಳಿ ಕೃಷಿ ಮಲ್ಪುನಕ್ಲೆಗ್ ವರದಾನ ಆಂಡ್. ಕೃಷಿ ಬೆನ್ನಿಸಾಗೊಳಿದ ಬೇಲೆ ಒಂತೇಂಡಲಾ ಪಿದಾಯಿ ಬೇಲೆಗ್ ಪೋಪುಜ ಜವಣೆರೆಗ್ ಗೊತ್ತಾವರೆ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡು. "ನೂದು ರೂಪಾಯಿ ಸಂಪಾದನೆ ಮಲ್ತಿನ್ನೈಟ್ ಪತ್ತ್ ರೂಪಾಯಿ ಒರಿಪುನಾಯೆನೇ ಶ್ರೀಮಂತೆ." ಅಂಚೆನೇ ನೂದು ರೂಪಾಯಿ ಸಂಪಾದನೆಟ್ಟ್ ನೂತ್ತ ಐವ ಕರ್ಚಿ ಮಲ್ತೆಂಡ. ಆಯನಾತ್ ಮಲ್ಲ ಬಡಪತ್ತ್‌ದಾಯೆ ಇಪ್ಪುಯೆರ್. ಅಕ್ಲೆಗ್ ಸಮಯೊಡು ಸರಿಯಾದ್ ಗೊತ್ತಾವು. ಕಾಲ ನರಮಾನ್ಯಗ್ ಏಪಲಾ ಒಂಜೇಲೆಕ್ಕ ಇಪ್ಪುಜಿ. ಒಂತೇಂಡಲ ಒರ್ತ್‌ಂಡ ಈತ್ ಬಂಜಿ ಆವರೆ ಇತ್ತಿಜಿಂದ್ ಮನವರಿಕೆ ಆವು. ಗಂಗಸರ ಪರ್ಪುನಾಯೆ ಆಯನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಪಂದ್ ಪ್ರಯೋಜನ ಇಜ್ಜಿ. 45 ದಿನ ಗಂಗಸರ ಬಂದ್ ಆಂಡ್. ಕೆಲವುದಕ್ಲ್ ಕಂಡ್‌ದ್ ಬ್ಲ್ಯಾಕ್‌ಡ್ ಮಾರುನಕ್ಲೆನ ಕೈಡ್ದ್ ಒಂಜೈಕ್ ಒಂಜರೆ ಕೊರ್ದು ಪರಿಯೆರ್. ಕೆಲವುದಕ್ಲ್ ಕಂಡ್‌ದ್ ಗಂಗಸರ ತಿಕ್ಕುಜಿ ಪಂದ್ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಲ್ತೊಂಡೆರ್. ಕೆಲವುದಕ್ಲ್ ಈತ್ ಸಮಯ ಗಂಗಸರ ಪರಂದೆ, ಬದ್‌ಕ್‌ಯ. ನನ ಗಂಗಸರನೇ ಪರ್ಪುಜಂದ್ ಬುಡ್ಪುನಕ್ಲುಲಾ ಉಲ್ಲೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಮದ್ಯಪಾನ ಬುಡ್ದು ಅಕ್ಲೆನ ಬದ್‌ಕ್ ಪರಿವರ್ತನೆದ ಸಾದಿ ಪತ್ತುಂಡು. ಉಂದುಲಾ ಗಂಗಸರ ಪರ್ಪುನಕ್ಲೆಗ್ ಒಂಜಿ ಪಾಠಂದ್ ಪನೊಡಾಪುಂಡು. ಕೆಲವುದಕ್ಲ್ ದಿನೊಕ್ಕು ಒಂಜಿ ಸಾರ ಸಂಪಾದನೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಎಲ್ಲೆಗ್‌ಂದ್ ಒರಿಪುಜೆರ್. ನಮ್ಮ ಸಮಯ ಏಪಲಾ ಒಂಜೇ ಲೆಕ್ಕ ಇಪ್ಪುಜಿ. ಭಾರತ ಬಂದ್‌ದ ಸಮಯೊಡು ಅಂಚಿನಕ್ಲೆಗ್ ಬೇಲೆ ದಾಂತೆ ಅನುಭವಿಸಯಿನ ಕಷ್ಟ ತೂದು, ಅಕ್ಲುಲಾ ಬೆಂದಿನ ಕಾಸ್ ಜಾಗ್ರತೆ ಮಲ್ತ್ ದೀವರೆ ಮನಸ್ಸ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಪ್ರತೀ ಒರಿ ನರಮಾನ್ಯಗ್ ಉಂದೆಟ್ಟ್ ಪರಿವರ್ತನೆ ಆವರೆ ಸಾಧ್ಯ ಉಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಬಂಧುಲೇ, ಕೊರನರ್ದ್ ನಮ ಅನುಭವಿಸಿನ ಕಷ್ಟ ಯಾವು ನನಾಂಡಲಾ ಆ ಮಾರಿ ನಮನ್ ಬುಡ್ದು ದೂರ ಪೋವಡ್‌ಂದ್ ನಮ ನಂಬಿನ ದೈವದೇವೆರೆಡ ನಟ್ಟೊನುವೆ. ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಎಡ್ಡೆವಡ್. ಸೊಲ್ಮೆಲು.

"ಕುನಲೆ, ಕೆಯಿತ್ತ ಕಂಡೊಡು ತನ್ನಾತೆಗೆ ಕೊರ್ಪುನ ಒಂಜಿ ಕೆಯಿತ್ತ ಲೆಕ್ಕಂದಿನ ದಯಿ. ಅವು ಪಾಯಿ ಆನಗನೇ ಗೊತ್ತಾಪುನು. ಕೆಯಿ ಕೊಯ್ಯರೆ ಪೋನಗ ಅವು ತಾಲ್‌ದ್ ಪೋಪುಂಡು. ಉಂದು ನರಮಾನ್ಯೆರೆಗ್ ದಾಲಾ ಉಪಯೋಗ ಇಜ್ಜಿ. ಅವು ಹೆಚ್ಚಾದ್ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆ (ಬೈದೆರ್ಲೆನ) ಉಪದ್ರೊಡು ಕೊರ್ಪುನುಂದು ಪಿರಿಯಾಕ್ಲ್ ಪನ್ಪೆರ್."

ತಪ್ಪು ಏರ್ನ?

ಪಾರ್ವತಿ ಎಂ. ಭಟ್

"ಬಾಲೇ.. ಶ್ವೇತಾ... ನಿನ್ನ ಅಣ್ಣೆ ಸುರೇಶೆ ಓಡೆ ಪೋಯೆ? ಒರ ಉಣಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲೆ. ಏತ್ ಸರ್ತಿ ಲೆಪ್ಪೊಡ್‌ದಿ ನಿಕ್ಲೆನ್?" ಬಟ್ಟಲ್ ದೀದ್ ಕಾತ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲುನ ಪುಷ್ಪ ಮಗಲೆನ್ ಲೆತ್ತಲ್.

"ಎಂಕ್ಲೆನ್ ಈರ್ ಲೆಪ್ಪೊಡ್ಚಿಂದ್ ಎಂಕ್ಲುಲಾ ಏತ್ ಸರ್ತಿ ಪಣ್ಪೊತ್ತು ಈರೆಡ? ಕೆಬಿ ಕೇನುಜ್ಜಾ ಈರೆನ ಕೈತ್ತಡಿಗೆ ಉಣಿಯರೆನೇ ಹೇಸಿಗೆ ಆಪುಂಡು ಎಂಕ್ಲೆಗ್."

"ಹೇಸಿಗೆನಾ? ದಾಯೆ ಇಂಚ ಪಾತೆರ್ಪಾ ಮಗಾ? ಯಾನ್ ನಿಕ್ಲೆಗ್ ದಾದ ಮಲ್ತದೇ?"

"ದಾದ ಮಲ್ತಾರಾ?"!! ಈರೆನ ಜನ್ಮೊಗೀತ್. ಈತಾಂಡಲಾ ನನಲಾ ಈರೆಗ್ ಬದ್ಕೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ತೋಜುಂಡತ್ತಾ? ಜನ್ಮ ಕೆಟ್ಟ ಈರ್ ಎನ್ನನ್ ದಾಯೆ ಪೆದಿಯಾರ್. ಆನಿ ಯಾನ್ ಈರ್ನ ಪಾಪಿ ಬಂಜಿಡುಪ್ಪುನಗನೇ ಎನ್ನನ್ ದೆಪ್ಪಾವೊಂಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅತ್ತಂಡ ಪುಟ್ಟಿ ಬೊಕ್ಕ ಆಂಡಲಾ ಎನ್ನ ಕಂಟೆಲ್ ಪೊಜಕ್ಕ್‌ದ್ ಕೆರ್ಪೊತ್ತಲಿಯಾಂಡತ್ತಾ? ಥೇ, ಇಡೀ ಊರೇ ಎನ್ನನ್ ಸಂಶಯೊಡು ತೂವೊಂದುಂಡು. ಶಾಲೆಡ್...? ಅವುಲಾ ಜೋಕ್ಲು ಪೂರಾ ನಿಕ್ಕೊರಿ ಅಮ್ಮೆ ನಿನ್ನ ಅಣ್ಣಗ್ ಬೊಕ್ಕೊರಿ ಅಮ್ಮೆ ಅತ್ತಾ? ಅಪಗ ನಿನ್ನ ಅಮ್ಮೆ ಏರ್? ಪಂಡ್‌ದ್ ಏತ್ ತಮಾಶೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್ ಗೊತ್ತುಂಡಾ? ಉಂದೆನ್ ಮಾತಾ ಕೇನ್‌ದ್ ಎಂಕ್ ಸೈತೇ ಪೋವೊಡುಂದ್ ತೋಜುಂಡು."

"ಓ ದೇವೆರೇ, ಇಂಚಿನ ಪಾತೆರ ಪೂರಾ ಪಣಡ ಮಗಾ. ಯಾನ್ ವಾ ತಪ್ಪುಲಾ ಮಲ್ತಿಜ್ಜಿ. ಇಂದೆನೇ ದಿನಲಾ ಪಣ್ಪೊತ್ತ ನಿಕ್ಲೆಗ್. ಇತ್ತೆಲಾ ಪಿರ ಅಯಿನೇ ಪನ್ಪೆ. ಯಾನ್ ನಿಕ್ಲೆ ಅಮ್ಮಗೇ ನಿಷ್ಠೆಡ್ ಬಾಳೊಂದುಲ್ಲೆ. ಬಾಯಿಗ್ ಬತ್ತಿಲೆಕ್ಕೊ ಪಾತೆರಡ."

"ದಾನೇ...!? ನಿಷ್ಠೆ!!? ಬೊಕ್ಕ ಈರ್...?!! ಒಂಜೆಕ್ಕೊಂಜಿ ಸಂಬಂಧೊನೇ ಇಜ್ಯತ್ತಾ? ಈರೆನ ಜನ್ಮೊಗು ಪಂಡಿನ ಪಾತೆರೊನೇ ಅತ್ತ ಅವ್." ಪಂಡೆ ಮಗೆ ಸುರೇಶೆ. "ಇತ್ತೆ ಅಕೇರಿಗೆ ಪನ್ಪೊ ಕೇನ್ಲೆ ಈರ್ ನನಡ್ದಿಂಚಿ ಎಂಕ್ಲೆನ ವಾ ವಿಷಯೊಡ್ಲಾ ತರೆ ಪಾಡೊಚ್ಚಿ. ಎಲ್ಯಾದಿಪ್ಪುನಗ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ದಾಲಾ ಗೊಂತಾವೊಂದಿಜ್ಜಾಂದ್. ಇತ್ತೆ ಪೂರಾ ಅರ್ಥ ಆಪುಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಶ್ವೇತಾ; ಸುರೇಶೆ ಚಾಯಲಾ ಒರಾಂದೆ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಶಾಲೆಗೆ ಪೋಯೆರ್.

ಈ ಗೌಜಿ ಆ ಇಲ್ಲಲ್ ಕೋಡೆ, ಇನಿ, ಮುರಾನಿದ ದಾಲಾ ಅತ್ತ್. ಉಂದು

ಅಲ್ತ ನಿತ್ಯ ರಾಮಾಯಣೊನೇ. ಜೋಕ್ಲೆ ಕತೆ ಅಂಚಾಂಡ ಪುಷ್ಪನ್ ತೂಂಡ ಮಾಮಿ ಸಮ್ಮಾಲೆನಕ್ಲೆಗ್ಲಾ ಆಪುನ್ನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಅಕ್ಲ್ ಮುಲ್ತು ಎಲ್ಯ ಮಗನಾಡೆ ಪೋದು ಅವೇತೋ ವರ್ಸಾಂಡ್. ಕಂಡನಿ ಸೇಸಪ್ಪೆ ಬುಡೆದಿಡ ಪಾತೆರ ಬುಡ್ದ್ ಪಾಕ ವರ್ಸಾಂಡ್. ದುಂಬು ಒಂತೆ ಒಂತೆ ಪರೊಂದಿತ್ತಿನಾಯೆ ಇತ್ತೆ ತರೆಬೆಚ್ಚ ಕಳೆಯರ ಪಂಡ್ದ್ ತರೆಕ್ಕ್ ಮುಟ್ಟ ಮೈತ್ತೊನಿಯರ ಸುರು ಮಲ್ತದೆ. ಪುಷ್ಪನ ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲ್‌ದಕ್‌ಲ್‌ಲಾ ಪೂರಾ ದೂರ ದೂರ ಆತೆರ್. ಒಟ್ಟಾರೆ ಆದ್ ಆ ಇಲ್ಲ್‌ಡ್ ಪುಷ್ಪನ ಸ್ಥಾನ ಪಂಡ ಕೊರೊನಾ ಪತ್ತ್‌ದ್ 'ಕ್ವಾರಂಟೈನ್‌ಡ್' ಇತ್ತಿನಕ್ಲೆ ಲೆಕ್ಕೊನೇ. ಅಲೆನ ಇಲ್ಲ್‌ಡೇ ಆಲ್ ದೂರ ಆಯಿನಾಲ್. ಇತ್ತೆತ್ತೆ ಪಾತೆರನೇ ಕಮ್ಮಿ ಮಲ್ತಾಲ್. ಆಲ್ ಆಂಡ್, ಆಲೆನ ಬೆಲೆ ಆಂಡ್. ಕಂಡನಿ, ಜೋಕ್ಲು ಏತ್ ಬೊಡ್ಚಿ ಪಂಡಲಾ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಬೋಡಾಯಿಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ತೊಂದು ಅಕ್‌ಲ್ ಪನ್ನಯಿನ್ ಕೇನೊಂದು ಮನೀಪಂದೆ ಕುಲ್ಲುವಾಲ್. ಒಟ್ಟಾರೆ ಆದ್ ಒಂಜಿ ಇಲ್ಲ್‌ಡ್ ಇಪ್ಪೊಡಾಯಿನ ವಾ ಒಂಜಿ ಗುಣಧರ್ಮೊಲಾ ಅವ್ಲು ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಆಂಡ್.

ಏತಾಂಡಲಾ ಕಾಲ ಏರೆಗಾಂಡಲಾ ಕಾಯೊಂದುಪ್ಪುಂಡಾ? ಅತ್ತ್ ಜೀವನ ಏಪಲಾ ಒಂಜೇ ಲೆಕ್ಕೊ ಪೋಪುಂಡಾ? ಪುಷ್ಪನ ಕಂಡನಿ ಸೇಸಪ್ಪಗ್ ಕೆಲವು ವರ್ಸಡ್‌ದಿಂಚಿ ಯೇಪಾಂಡಲಾ ಒರ ಒರ ಬತ್ತೊಂದಿತ್ತಿ ಬಂಜಿಬೇನೆ ಇತ್ತೆ ಇತ್ತೆ ಜೋರು ಜೋರು ಆಯೆರೆ ಸುರು ಆಂಡ್. ಚೆಕ್ ಮಲ್ತಿನ ಡಾಕ್ಟ್ರ ಬಂಜಿದ ಉಲಯಿ ಪೂರಾ ಸ್ಕಾನಿಂಗ್ ಆವೊಡು. ಅಂಚಾದ್ ಮಲ್ಲ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗ್ ಪೋವೊಡು ಪಂಡೆರ್. ಅಪಗ ಗಾಬರಿಯಾದ್ ಪುಷ್ಪ ಅಡೆಗ್ ಪೋಯೆರೆ ಅಕ್ಲೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ತಾನ್ಲಾ ಪಿದಾಡಿಯಲ್. ಅಯಿನ್ ತೂಯಿನ ಅಲೆನ ಕಂಡನಿ, ಜೋಕ್ಲು ಕೆಂಡಮಂಡಲವಾದ್ "ಉಂದ್ ಪೂರಾ ನಿನ್ನಡ್‌ದಾತೇ ಆಯಿನೆ. ಮಾತೆಯಿಕ್‌ಲಾ ಈಯೇ ಕಾರಣ. ಎಂಕ್ಲೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಈಲಾ ಓಲ್ಲಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಎಂಕ್ಲೆ ಮಿತ್ತ್ ಆಜೆ" ಪಂಡ್ದ್ ಆಲೆನ್ ಬಾಯಿಗ್ ಬತ್ತಿಲೆಕೊ ನೆರ್‌ದ್ ಅಲೆನ್ ಬುಡುದ್ ಅಕ್ಲೇ ಸೀದಾ ಪೋಯೆರ್.

ಆಸ್ಪತ್ರೆಡ್ ಸೇಸಪ್ಪನ್ ಪೂರಾ ಟೆಸ್ಟ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಡಾಕ್ಟ್ರ ಅವ್ಲು ಅಪಗ ಒಂಜಿ ಘೋರ ಸತ್ಯೊನು ಪಿದಾಯಿ ಪಾಡ್ಯೆರ್. ಅವು ದಾದಪಂಡ ಸೇಸಪ್ಪಗ್ ಇತ್ತೆ ಉಪ್ಪುನೆ ಒಂಜೇ ಕಿಡ್ನಿ! 20 ವರ್ಸಗೊ ದುಂಬು ಪುಷ್ಪ ಮಗೆ ಸುರೇಶನ್ ಪೆದ್ದ್‌ನಗ ಅಲೆಗ್ ಭಾರೀ ಬಂಜಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಪಗ ಅಪ್ಪೆ, ಬಾಲೆ ಒರಿನವೇ ಮಲ್ಲೆ. ಅಪಗನೇ ಡಾಕ್ಟ್ರ ಪಂಡ್‌ದಿತ್ತೆರ್ ನನ ಆಲ್ ಪೆದ್ದ್‌ಂಡ ಅಪ್ಪೆ, ಬಾಲೆನ ಜೀವೊಗು ಡೇಂಜರ್. ಅಂಚಾದ್ ಜೋಕ್ಲಾವಂದಿಲೆಕ್ಕೊ ಆಪರೇಷನ್ ಮಲ್ಪಾಲೆ" ಪಂಡ್ದ್. ಆ ಸಮಯೊಡು ಪುಷ್ಪ ಕಂಗಾಲಾದಿತ್ತ್‌ನೈಡ್‌ದ್ ಸೇಸಪ್ಪೆ ಯಾನೇ ಆಪರೇಶನ್ ಮಲ್ಪಾವೊನ್ಬೆ ಪಂಡೆ. ಒಂತೆ ಸಮಯ ಕರಿದ್ ಏರೋ ಬತ್ತೆರ್,

ಬಡತನಡಿತ್ತಿನ ಸೇಸಪ್ಪನ್ ಲೆತ್ತೊಂದು ಪೋತು ಆಪರೇಶನ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಆಯನ ಕೈಕ್ಕ್ ಎಡ್ಡೆ ಪೈಸೆ ಕೊರುದು ಕಡಪ್ಪುಡಿಯೆರ್. ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್ತಿನ ಸೇಸಪ್ಪಗ್ ಬೇನೆ ಕಮ್ಮಿಯಾಯರೆ ಜಿಂಜ ಸಮಯ ಬೋಡಾಂಡ್.

ಆಂಡ? ಆನಿ ಅಕುಲು ಸೇಸಪ್ಪಗ ಜೋಕ್ಲಾವಂದಿನ 'ವ್ಯಾಸೆಕ್ಟಮಿ' ಆಪರೇಶನ್ ಮಲ್ತಿನ್ನೇ ಅತ್ತ್!! ಅಕ್ಲು ಆ ಅಪರೇಶನ್‌ದ ಪುದಾರ್‌ಡ್ ಸೇಸಪ್ಪನ ಒಂಜಿ ಕಿಡ್ನಿನೇ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಕಡಪ್ಪುಡ್‌ದಿನೆ!! ಅವು ಏರೆಗ್ಲಾ ತೆರಿಯಿಜ್ಜಿ. ಅಂಚಾದೇ ಪುಷ್ಪ ಪಿರ ಶ್ವೇತನ್ ಪೆದ್ದಿನೆ!!! ಈ ವಿಷಯ ಪೂರಾ ವಿವರವಾದ್ ಡಾಕ್ಟ್ರ ಪಂಡ್ಡಾನಗ ಸೇಸಪ್ಪೆ, ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಶಾಕ್‌ದ ಮಿತ್ತ್ ಶಾಕ್ ಆಂಡ್.

ಓ ದೇವೆರೇ... ಸೀತಾಮಾತೆಲೆಕ್ಕೊ ಇತ್ತಿ ಎನ್ನ ಬುಡೆದಿನ್ ಯಾನ್ ಈತ್ ಮುಟ್ಟಲಾ ಸಂಶಯಡೇ ತೂದ್ ಆಲೆಗ್ ಕೊರಿಯರಾವಂದಿನ ಕಷ್ಟ ಕೊರಿಯೆನೇ ಆಂಡಲಾ ಆಲ್ ಎನ್ನನ್ ಒಂಜಿ ಪಾತೆರ ಪಂಡಿಜಾಲ್. ಎನ್ನ ಅಪರಾಧೊಗು ಎಂಚಿನ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊರ್‌ಂಡಲಾ ಕಮ್ಮಿಯೇ ಪಂಡ್ದ್ ಬಾರೀ ಬೇಜಾರ ಮಲ್ತೆ ಸೇಸಪ್ಪೆ. ಜೋಕ್ಲು "ಛೇ! ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಅಪ್ಪೆನ್ ಎಂಕ್ಲು ಎಂಚ ತೂಯ? ಆರೆನ್ ಪಣಂದಿನ ಪಾತೆರ ಪಂಡ. ಏತ್ ನೆರಂಡಲಾ ಆರ್ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಬೋಡಾಯಿಲೆಕೊ ಮಾತಾ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕೊರುಂದಿತ್ತೆರ್. ಆರೆನ ಖುಣ ಸಂದಾಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ನನಾಂಡಲಾ ಬೇಗ ಇಲ್ಲ್‌ಗ್ ಪೋದು ಆರೆನ ಕಾರ್‌ಗ್ ಬೂರುದ್ ಕ್ಷಮೆ ಕೇನ್ದ್ 'ಎಂಕ್ಲೆ ಅಪ್ಪೆ ಪಂಜ ದೇವಿ'ಂದ್ ಇಡೀ ಲೋಕೊಗು ಪಂಡೊಂದು ಬರೊಡು ಪಂಡ್ದ್ ಬೇಗ ಬೇಗ ಇಲ್ಲ್‌ಗ್ ಬಲಿತ್ತೊಂದು ಬತ್ತೆರ್.

ಬತ್ತಿನಕುಲೇ ಪುಷ್ಪನ್ ಜೋರು ಲೆತ್ತೆರ್. ಊಹೂ... ಸುದ್ದಿ ಇಜ್ಜಿ. ಲೆತ್ತೊಂದ್ ಉಲಯಿಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪೂರಾ ನಾಡ್ಯೆರ್. ಓಲ್ಲಾ ಸುಳಿವಿದ್ದಿ. ಅಪಗ ಗಾಬರಿಯಾಯಿನ ಅಕ್ಲು ತೋಟದ ಕಿರಿಕ್ಕ್ ಕುಂಟು ದೆಕ್ಕಿಯೆರೆ ಪೋದಿಪ್ಪಲ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬಲ್ತಿದೊಂದು ಆಡೆಗ್ ಪೋಯೆರ್. ಆಂಡ!? ಅಕ್ಲ್ ಅವ್ವ ತೂಯಿನೆ ಪುಷ್ಪನತ್ತ್!! ಅಲೆನ ಪುಣೊನು!!!

ಅಂದ್ ಪುಷ್ಪ ತಾನ್ ಮಲ್ಪಾಂದಿನ ತಪ್ಪುಗು ದಿನದಿನೊಲಾ ಚಿತ್ರಹಿಂಸೆ ಅನುಭವಿತ್ತ್‌ದೂ ಅನುಭವಿತ್ತ್‌ದೂ ಸೋತು ಪೋದಿತ್ತಾಳ್. ನನಲಾ ಯಾನ್ ಇಂಚಿನ ಬದ್ಕ್ ಬದ್ಕುನೈಕ್ ಅರ್ಥನೇ ಇಜ್ಜಿ ಎನ್ನಡ್‌ದಾದ್ ಎನ್ನ ಜೋಕ್ಲೆನ ಬಾಳು ಭವಿಷ್ಯೊಡು ಪೂರಾ ಹಾಳಾವು. ಅಂಚಾದ್ ಯಾನ್ ಇಂದೆಕ್ಕೊಂಜಿ ಅಂತಿಮ ರೂಪ ಕೊರ್ದೇ ಆವೊಡು. ಆಯಿಕ್ಕಾದ್ ಯಾನ್ ಸಯ್ಯೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಘೋರ ನಿರ್ಧಾರೊಗು ಬತ್ತಲ್. ಆಂಡ ಅಕೇರಿ ಮುಟ್ಟಲಾ ತಾನ್ ಮಲ್ತಿನ ತಪ್ಪು ದಾದ? ಪಂಡ್ದ್ ತೆರಿಯಾಂದಿನ ಪುಷ್ಪ ಕಡೇಕ್ ಅಕ್ಲೆ ತೋಟದ ಕರೇಡಿತ್ತಿನ ಕಿರೆಕ್ಕ್ ಲಾಗಿದ್ ಅಲೆನ ಜೋವೊಗ್ಲಾ, ಜೀವನೊಗ್ಲಾ ಮುಕ್ತಿ ಕೊರಿಯಲ್.

ನೀರಬೋಂಟೆ

ಭರತೇಶ್ ಅಲಸಂಡೆಮಜಲು

ಬೋಂಟೆ ಪನ್ಪಿನವು ಒಂಜಾತ್ ಕಾಡ್, ನೀರ್, ಸುದೆ ಇನವುಲು ನರಮಾನಿಲು ತನ್ಕುಲೆನಾ ಗೇನೊತುಲಾಯಿತ ಅತ್ಯಾರುಲು ಆಯಿನಂಚಿನ ಮರೊ, ಕರ್ಬೊ, ಉರ್ಲು, ಬಲ್ಲೆಲೆಟ್ ಮಾಂತೊಂತು ನಾಯಿ, ಪಕ್ಕಿ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಸಾಂಕುನ ಮೃಗೊಲೆನ್ ಒಂಜಿ ಸರಿಯಾಯಿನ ನೆಲೆಟ್ ಗೇನೊ ಕೊರುತ್ ಅಕುಲೆನಾ ತೆನಸ್, ವನಸ್‌ಗಾತ್ ಸಿಂತ್ರಿಟ್ ಪತ್ತುನಾಕ್ರಿಯೆ (Planned Hunting). ಹೆಚ್ಚಾತ್ ಉಂದು ಮನರಂಜನೆಗ್ ಪಂಡಲ, ನಮ ಹಿರಿಯೆನಕುಲು ತಿನಿಯರಗಾತ್ ಪೊಡಿತ್‌ತ್ ಪತ್ತೊಂತಿತ್ತೆರ್. ಕೆಲವೆನ್ ತಿನಿಯರ, ಕೆಲವೆನ್ ಕೆರಿಯರ ಬೊಡಾತ್ ಬೊಂಟೆ ಮಾನ್ತೊಂತಿತ್ತೆರ್. ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಅಸ್ಥಾನ ಕಬಿಕುನಕುಲು ಅಷ್ಟಾದಶವರ್ಣನೆ ಮಾನ್ಪುನೆಟ್ ಬೋಂಟೆತ ಬಗೆಟ್ಲ ಬರೆಪೆತೆರ್. ನೆಟ್ಟ್ ನೀರಬೋಂಟೆ, ಕಾಡಬೋಂಟೆ, ನೆಲಬೋಂಟೆ, ಚೀಯಾ ಬೋಂಟೆ ಮಾಂತ ತೂವೊಲಿ.

ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತಪ್ಪ ರೈ, ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ, ಜಿಮ್ಕಾರ್ಬೆಟ್, ಕೆನ್ನೆತ್

ಅಂಡರ್ಸನ್ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಮಲ್ಲ ಬೋಂಟೆ ಬರವು ಬರೆಯಿನಕುಲು ತನ್ಕುಲು ಬೋಂಟೆ ಪೋದ್, ಪತ್ತುದ್, ಅಯಿನಾ ಅನ್ಬವೊನು ಬರೆಯಿನಕುಲು. ಅಕುಲೆನ ಅಲ್ಬೊಗ ನರಮಾನಿನ್ ತಿನ್ಪುನಾ, ಪರಿಸರೊಗ್ ತೊಂದರೆ ಅಪಿ ಮೃಗೊಲು ಮಾತ್ರ ಆದಿತುಂಡು.

ಬೋಂಟೆನ್ ಪುಳಿಂದ, ಕುಳಿಂದ, ಬಿಲ್ಲ, ಕಿರಾತ, ಶಬರ, ವ್ಯಾಧ, ನಿಷಾದ, ವೇಡ, ಚಣ ಸಣ್ಣಬೇಟೆಕಾರ, ವಿಯದರ (ಬಿಯದರ) ಪನ್ಪಿನ ಜನೊಕುಲು ಮಾನ್ತೊಂತಿತ್ತೆರ್. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಆರ್ಯ–ದ್ರಾವಿಡ ಸಬ್ದೊಲು ಸಮುದಾಯಸೂಚಕವಾದ್ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ಟ್ ಮುಲ್ತ ಮೂಲದಕುಲು ಪನ್ಪಿ ಜನಾಂಗತಕುಲು ಬೋಂಟೆ ದೆರೊಂತಿತ್ತೆರ್ ಪಂಡುತ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ರಾಘವಾಂಕನ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಕಾವ್ಯೊಡು, ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರೆ ಬಾಲೆ ಅದಿಪ್ಪುನಗ ಅಯಿನ ಬೋಂಟೆ ಪ್ರಸಂಗ ಬರುಪುಂಡು. ಅಪಗತ ಮೀನ ಬೊಂಟೆಟ್ ತಡಿಕೆವಲೆ, ತಟ್ಟಿವಲೆ, ಹಾಸುವಲೆ, ಬೀಸುವಲೆ ಪನ್ಪಿ 24 ಬಗೆಯ ಬಲೆಕುಳು. ಕೋರವ, ಎಟ್ಟಿ, ಗೆಂಡೆ ಪನ್ಪಿ ಮೀನುತ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಜಾತಿಲು. ದೀಪೋತ ಬೋಂಟೆ, ದಿಗ್‌ಬಂಧನ ಬೋಂಟೆ, ಗೋರಿ ಬೋಂಟೆ, ಪಳಹರತ ಬೋಂಟೆ, ಪಟ ಬೋಂಟೆ, ಚಿತ್ರೋ ಬೋಂಟೆ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಏಳ್ಮ ನಮೂನೆತ ಬೋಂಟೆತ ಬಗೆಕುಲು ಬುಕ್ಕ ಬೋಂಟೆ ದೆರುನಾಯನ ಮನಸ್, ಪತ್ತುನ ಕ್ರಮೊ, ಚಾಲಾಕಿ, ತಾನ್ ಮಾನ್ಪಿ ಬೇಲೆತ ಬಗೆಟ್ಟುಪ್ಪಿ ಸೀಂತ್ರಿ, ಬೋಂಟೆ ಮನ್ಪುನಾಯೆ ಪೊದಿಕೆ ಕಟ್ಟೊಂತು ಪೋಪುನ ಪೊರ್ಲುಯಿ ಮಾಂತ ಸಾಲ್ ಸಾಲ್ ಆತ್ ಬರುಪುಂಡು. ಉಂದು ನೀರ ಬೋಂಟೆತ ಬಗೆಟ್ಟುಪ್ಪಿ ಇಚಾರೊಲು ಬಾರಿ ಪಿರಾಕ್‌ತೆ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ದುಂಬುತೆ ತೆನಸ್‌ತ ಪಾಲ್ ಆಯಿನಂಚಿನ ಮೀನ್, ಈ ಪ್ರಕೃತಿಟ್ ತನ್ನತೆಗೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಅಪಿನಂಚಿನ ಸಂಪತ್ತ್. ನೀರ್ ಇತ್ತಿನವುಲು ಮಾಂತ ಕಡೆಟ್ ಮೀನುಲು ತೋಜಿತ್ ಬರುಪುಂಡು. ನೀರ್‌ಟಿತ್ತಿನ ಮೀನ್, ಡೆಂಜಿ, ಏಮೆಲೆನ, ತನ್ಕುಲೆನ ಕಜಿಪುಗಾತ್ ಪತ್ತುನೆಗ್ ನೀರಬೊಂಟೆ ಪಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಮುಲ್ಪ ಮುಕ್ಯವಾದ್ ತಿನಿಯರ, ಕೆಲವಾತ್ ಬೇರೊಗ್, ಆರಾಧನೆ ನೆಲೆತ್ತ, ಬುಕ್ಕ ಮರ್ಲ್ ಅಬ್ಬೆಸಗಾತ್ ನೆನ್ನ್ ಮಾನ್ಪುವೆರ್. ನೀರಬೋಂಟೆನ್ ಪಕ್ಕಿ ಎಂಚ ಮೀನ್‌ನ್ ಪತ್ತುಂಡ ಅಯಿನ್ ತೂದು ನರಮಾನಿ ತನ್ನ ಬಂಜಿತ ಬಡವುಗಾತ್ ಈ ಕಸುಬು ಮಾಂತೊಂಡೆನೊ ದಾನೊ. ಈ ಬೊಂಟೆ ತುಳುನಾಡ್‌ಟ್ ಮುಖ್ಯವಾದ್ ದಾಯೆಗ್ ಉಂಡು ಪಂಡ್‌ಂಡ ಮುಲ್ಪತ ಮುಡಾಯಿ ಗಟ್ಟೊಟ್ ಪಡ್ಡೊಯಿಗಾತ್ ಪರಿಪುನ ಸುದೆಕುಲೆತಾತ್. ಈ ಪಡ್ಡೊಯಿ ಪರಿಪ್ಪು ಇಪ್ಪುನ ಸುದೆಕುಲು ಅಯಿನಂಚಿನ ನೇತ್ರಾವತಿ, ಕುಮಾರಧಾರೆ, ಪಯಸ್ವಿನಿ, ಗುರುಪುರ

ಸುದೆ, ಸೀರೆ ಸುದೆ ಇಂಚ ಉಂದ್ ಮಾಂತ ನೀರ್‌ತ ಉತ್ಪತ್ತಿಲೆನ್ ಪ್ಪುಟ್ಟವುನ ಮಲ್ಲ ಜಾಗೊಲು ಅಂಚನೆ ಸಾರ್, ಸೋಡು, ಕೈಸಾರ್, ಸೊರಂಗೊ, ಗುಂಡಿ, ಪಲ್ಲ, ಗುವೆಲುಲು. ಮುಲ್ಪ ಬೇತೆ-ಬೇತೆ, ನಾನಾ ನಮೂನೆತ ಮೀನ್, ಡೆಂಜಿ, ಎಮೆ, ನರ್ತೆ, ಗುಲ್ಲೊ, ಮರುವಾಯಿ ಮಾಂತ ತೊಜಿತ್ ಬರುಪುಂಡು. ನೆನ್ನ್ ಬಜಿ ಸುದೆತ್ ಮಾಂತ್ರೊ ಅತ್ ಕಂಡೊತ್ತ ಪತ್ತುವೆರ್.ತುಳುನಾಡ್‌ಟ್ ಅರಿ, ಬಾರ್ ಬುಲೆಪಿ ಜಾಗೊ ಅಯಿನೆತ್ತಿರ ಮುಲ್ತ ಕಂಡೊಲು ಸಪ್ಪು-ಗೊಬ್ಬರೋ, ಕಿದೆ-ಗೊಬ್ಬರೊ ಪಾಡುತ್ ಬೊಡಯಿನಾತ್ ಸೊರ್ಕುತ್, ಸಜ್ಜಿ ಇಪ್ಪುಪೊ. ಅಲ್ಪನೆ ಪುಟ್ಟುತ್ ಬುಲೆಪಿ ಅತ್ತಂಡ ಜೋರು ಬರುಸೊಗು ಸುದೆ ಮಗ್‌ರ್‌ತ್ ಕಂಡ ದಿಂಜಿನಗ ಮೀನ್, ಉಬರ್ ಬರ್‌ತ್‌ದ್ ಬರುಪುನವುಲ ಅದುಂಡು.

ಮೀನು ಪತ್ತುನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಇಚಾರೊಲು

* ಒರಿ ಬುಕ್ಕ ರಡ್ಡ್ ಜನೊತ್ತ್ ಇತ್ತುದ್ ಮೀನ್ ಪತ್ತುನ.
* ಒಂಜೊಂಜಿ ಮೀನ್ ಪತ್ತುನ ಅತ್ತಂಡ ರಾಸಿ ರಾಸಿ ಮೀನ್‌ಲೆನ್ ಒರೊನೆ ಪತ್ತುನ.
* ಪಗೆಲ್ – ರಾತ್ರೆ ಮೀನುಲೆನ್ ಪತ್ತುನ.
* ಅರೆಗಾಲೊ, ಮರಿಯಾಲೊಟ್ ಮೀನ್‌ಲೆನ್ ಪತ್ತುನ.
* ಸುರುತ್ತ ಬರ್ಸೊಗ್ ಎರ್‌ತ್ ಬರ್ಪಿ ಉಬ್ಬೆರ್‌ಗ್ ಮೀನು ಪತ್ತುನ.
* ಸೂಟೆ ಪೊತ್ತಾದ್, ಲೈಟ್ ಪಾಡುತ್ ಮೀನ್ ಪತ್ತುನ.
* ಕೆರೆ, ಕೆದು, ಸೊಡು ಅಜಾದ್ ಮೀನ್ ಪತ್ತುನ.
* ಕೆಯಿ ಕೊಯಿ ಕಂಡೊತ ಕೆಸರ್‌ಟ್ ಮೀನ್ ಪತ್ತುನ.
* ಅತ್ಯಾರ್ ಗಳಸುತ್ ಬುಕ್ಕ ಅತ್ಯಾರ್ ಗಳಸಂತೆ ಮೀನ್ ಪತ್ತುನ.
* ಮರ್ದ್ ಪಾಡುತ್ ಬುಕ್ಕ ಮರ್ದ್ ಪಾಡಂತೆ ಮೀನ್ ಪತ್ತುನ.
* ಗುಂಡಿಟ್ ಬುಕ್ಕ ಮೆಲ್‌ತ್ ಮೀನ್ ಪತ್ತುನ.
* ಕುಸಲ್‌ಗ್, ತೆನಸ್‌ಗ್ ಮೀನ್ ಪತ್ತುನ.
* ಅರಾಧನೆತ ನೆಲೆತ್ತ ವರ್ಸೊಟೊರ ಮೀನ್ ಪತ್ತುನ.
* ಮೀನ್ ಪತ್ತುನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಸಮುದಾಯೊಲು.

ಮೀನ್ ಪತ್ತುನ ವಿಧಾನೊಲು:

ಗಾಳ ಪಾಡುನ:

ಸುದೆ, ಸಾರ್, ಕೆರೆ, ಗುವೆಲ್ಲುಪ್ಪಿ ಮೀನ್‌ಲೆನ್ ವಿಸೆಸೊ ಅಯಿನ ರೂಪೊ ಇಪ್ಪುನ ಕೊಡೆತ್ತ ಕಡ್ಡಿತಂಚಿನ ದೂಂಚಿ ಇಪ್ಪುನ ಅತ್ಯಾರೊತ್ ಪತ್ತುನ ಕ್ರಮೊ ಅತುಂಡು.ಅಂಗಡಿಟ್ ಅತ್ತಂಡ ಬೋಡಯಿನಂಚನೆ ಮಂತುತ್ ಒಂಜಿ ಪುಡೆ

ಸೂಜಿತಂಚ ದೂಂಚಿ ಅತ್ ಬಗ್ಗ್‌ತ್ ಇಪ್ಪುಂಡು ಕುಡೊಂಜಿ ಪುಡೆಕ್ ಉದ್ದೊತ ಸಂಗೀಸ್ ಬಲ್ಲ್ ಕಟ್ವೆರ್. ಗಾಳತ ಕೊಡಿಕ್ಕ್ ಒಂಜಿ ದಿನ್ನೊತ ಮೊನೆ ಮಿನಿ ಕಟ್ಟುವೆರ್. ಅಯಿಕ್ ಉದ್ದತ ಇಂದ್‌ತ ದಂಡ್‌ತ ಶಿಲೆ, ಬೆದ್‌ರ್ ಅತ್ತಂಡ ಲೆಂಕಿರಿ ಕಟ್ಟುಂಡ ಒಂಜಿ ಗಾಳ ಆಪುಂಡು. ನೆನ್ನ್ ಪತೊಂತು ನೀರಾ ಸಾದಿಟ್ ನೀರ್‌ಗ್ ದಪ್ಪಂತೆ ಕುಲ್ಲೋಡು, ಜಾಗೆ ಕುಲ್ಲಿಯರ ಗಾಳ ಪಾಡಿಯರ ಸರಿಆವೊಡು. ಗಾಳತ ಕೊಡಿಕ್ಕ್ ಸ್ಸುರುತ್ತ ಬರ್ಸತ ಅತ್ತಂಡ ತಂಪು ಜಾಗೊಟು ಇತ್ತ್‌ನ ನಕ್ಕುರುಲೆನ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಚಿಪ್ಪಿಡ್ ಪಾಡ್‌ತ್ ಅಯಿನ್ ಗಾಳತ ಬಾಯಿಗ್ ಸುರಿಪೆರ್. ಪುರಿ, ಇಟ್ಟಿಲೆನ್ಲ ಸುರಿಪೆರ್. ಗಾಳ ನೀರುತ ಉಲಯಿ ಪೋನಗ ಕಟ್ಟುನ ನಕ್ಕುರು ಮೆದ್ಕುನಗ ಮೀನುಲು ದಾದೊವೊ ತಿನ್ಪುನವು ಪಂದ್ ಬಾಯಿ ಪಾಡುಪ. ಅಪಗ ಗಾಳ ಪಾಡುನಾಯಗ್ಲ ಮೀನ್ ಪತೊನುನವು ಅಂದಾಜಿ ಆಪುಂಡು. ಮೀನು ಉಂಡು ಪಂದ್ ಅಯೆ ಮೆಲನೆ ಒಯಿಪುವೆ. ಬಾಯಿಪಾಡಿ ಮೀನುಗ್ ಬುಡಿಯರ ಅಪುಜಿ. ಅ ಗಾಳ ಅಯಿನ ಕೆಬುಲುಗ್ ತಿಕುಂಡು.ಒರೊಕ್ಕು ಒಂಜೆ ಮೀನ್ ತಿಕುನ. ನೆಕ್ಕ್ ಒಂಟಿ ಗಾಳೊ ಪಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಒಂಜೆತ್ ಜಾಸ್ತಿ ಇಪ್ಪಿ ಗಾಲೊಗ್ ಬುಡು ಗಾಳಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಬುಡುಗಾಲ ದಪ್ಪೊ ಬಲ್ಲ್ ಇಪ್ಪುನ ಉದ್ದ ಸಂಗೀಸ್ ಇಪ್ಪುನ ಗಾಲ ಅತುಂಡು. ಉಂದು ಸುಮಾರ್ 10–15 ಮೀಟರ್ ಉದ್ದೊತುಲ ಜಾಸ್ತಿ ಇಪ್ಪುಂಡು. ಅಯಿಕ್ ಎಡ್ಡೆ ತಾಳ್ಮೆ, ಚಾಲಾಕಿಲ ಬೋಡು, ಚಾತುರ್ಪುಲ ಬೋಡು. ಗಾಳೊಟು ತಿಕುನ ಮೀನುಲು ಮುಗುಡು, ಮೊರಂಟೆ, ಉಚ್ಚುಮೀನ್, ಕಿಜನ್, ತರು, ಮಡೆಂಜಿ, ಪಾಲೆಪೂ, ಬಾಲೆಮೀನ್, ಚಿಕೋಟೆ, ಪುರಿಯೊಲು ಮಾಂತಾ ಉಂಡು. ಗಾಳೊನು ಕೆಲವು ಸರ್ತಿ ಮಲ್ಲ ಮೀನುಲು ಒಯಿತೊಂತು ಪೊವಾ, ಕೆಲವು ಸರ್ತಿ ಡೆಂಜಿ ಕಡಿತೊಂತು ಪೊವು.

ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಮಿನುಲೆಗ್ ಬಗೆ ಬಗೆತ್ತ ಗಾಳ ಬೋಡು. ಮೀನುಲೆನ ರೂಪೊ, ಎಲ್ಯ, ಮಲ್ಲೆಗ್ ಬಗೆ ಬಗೆತ್ತ ಉದ್ದ, ಕುದ್ಯೊ, ಸಪೂರ, ದಪ್ಪೊತ ಗಾಳ ಬೋಡಪುಂಡು. ಕುಡೆತ್ತ ಉಲಾಯಿತ ಪುರಿಯೊಳು ಮೀನುಲೆನ್ ಪತ್ತಿಯರ ಬೇತೆ ನಮೂನೆತ ಗಾಳ ಗಳಸುವೆರ್. ಮಲ್ಲ ಮೀನುಲೆನ್ ಪತ್ತುನಕುಲೆಗ್ ಅಂಡೆ ಗಾಳ ಪಂದ್ಪನ್ಪೆರ್. ಗಾಳ ಪಾಡುನ ಒಂಜಿ ಮೀನ್‌ನ್ ಸಂಪಾತ್ ಮೋಸೊಟು ಪತ್ತುನ ಚಾತುರ್ಪು, ನೆಟ್ಟ್ ಕೆಲವು ಗಾಳ ಪಾಡುನಕುಲೆನ ದೇಸೆ, ಕೈಚಾಲಕಿಡ್ ಮಸ್ತ್ ಮೀನು ತಿಕುಂಡು.

ಕುಪ್ಪೆ ಪಂಜುರ್ಲಿ ಪಾಡ್ದನೊಟು, ಪೂರ್ವ ಕಾಲೊಡು ಬೊಮ್ಮಣ್ಣ ಬಲ್ಲಾಳೆ ಪನ್ಪಿನಾರ್ ಪಂಜುರ್ಲಿನ್ ನಂಬ್ಯೆರುಗೆ. ಕಾಲ ಕರಿನಂಚನೆ ಪಂಜುರ್ಲಿನ ಅಬತಾರ ತಡೆಯರ ಅವಂದೆ, ಅಯಿನ್ ಮಂತ್ರ ತಂತ್ರಡು ಜಬಿತುತ್ 'ಬೊಲ್ಯಲಾ ಸೈರೆಲೆ' ಗುಂಡಿ ಪನ್ಪಿ ಮಲ್ಲ ಕಯಕ್ಕು ಮಣೆಮಂಚಮ ಮೊಗಮೂರ್ತಿ ಸಮೇತವಾದು

ಪಾಡುನಗ "ಯೆಂಕ್ಲೆನ ಕಾಲೊಡು ಲಕ್ಕಡ, ನೀರುಡು ಮೀನಲಾ, ಕಾಡುಡು ಪಂಜಿ ಅದು ಇಪ್ಪುಲಾ" ಪಂಡುದು ನೀರುಗು ಪಾಡ್ಯೆರುಗೆ. ಮಂತ್ರಸಕ್ತಿತ್ ದೈವ ಯೆತೊ ಸಮಯ ನೀರುಟೆ ಮೀನಾತ್ ಇತ್ತುಂಡುಗೆ.

ಇಂಚನೆ ಒಂಜಿ ದಿನ ಕುಪ್ಪೆಕೋಟಿ ಬೈದೆಮೂರ್ತೆ ಮಲ್ಪುರ ಈಂದ್ ಮರಕ್ಕ್ ಬೆದುರ ಕೆರ್ಪು ಕಟ್ಟುದು ಮೂರ್ತೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಏಳ್ದಿನ, ಏಳ್ರಾತ್ರೆ ಕೊಂಬು ಗುದ್ದುದು, ಕಟ್ಟು ಬಿಗಿತುದು ಕೊಡಿ ಮೂರಿಯೆರ್. ಒಂಜಿ ದಿನ ಬೊಳ್ಪುಗು ಈಂದ್ ಮರ ಯೆರುನ ಕುಪ್ಪೆ ಬೈದೆರ್ ಕೊಂಬುದ ಕಟ್ಟು ಬಿಗಿತುದು ಕೊಡಿ ಮೂರೂನಗ ಅಯಿತ ಪೂತ ಪೊಡಿ ತಿರ್ತ್ ಇತ್ತಿನ ಬೊಲ್ಯಾಲ ಸೈರಲೆ ಗುಂಡಿಗು ಬುರುಂಡುಗೆ. ಅ ಬೂರಿ ಕಲಿತ್ತ ನೂರೆಕ್ಕ್ ಸಾವಿರೊ ಸಾವಿರೊ ಮೀನ್ಲು ಬತ್ತೊಗೆ. ಮಡೆಂಜಿ, ಮಾಕೊಟೆ, ಚೇಕೊಟೆ, ಕಾಜೇವು, ಕಲಂಬುರೊ, ಬಾಲೆ ಮೀನ್ ಬಾರಿ ಇತ್ತುಂಡುಗೆ. ಕೋಟಿ ಬೈದೆರ್ ತನ್ನ ಮೆಗ್ಯನಕುಲೆಟ ಮರತ್ತ ಕೋಲು ಕಡ್ತ್‌ದ್ ಕೊನಲೆ ಪಂಡೆರ್ಗೆ. ಅಂಚನೆ ಚಿಂಕ್ರಾಚಾರಿನ ಅಚಾರಿ ಕೊಟ್ಯತ್ ಗಾಳ ಪತೊಂದು ಬರಿಯರ ಪಂಡೆರ್ಗೆ. ಕೋಲುದ ಕೊಡಿಕ್ಕ್ ಕೈನೂಲು ಗಾಳ ಕಟ್ಯೆರ್. ನೊಕಟ್ಟೆ ಮರತ್ತ ಬೂರು, ಅಣಲೆ ಮರನ್ ಸ್ಯೆಂಗೊಲ್ ಮಾನ್ತೆರ್. ಮೀನ್ ನೀರು ಬುಡುದು ಕದಲಂದಿಲೆಕ ಸುತ್ತುಗು ಸೊಗೆದ ಒಲಿತ ಮದೆ ಮಲ್ತುದು ಕಟ್ಯೆರ್. ಅಯಿದ್ರ್ ಬೊಕ್ಕ ಗಾಳ ಪಾಡ್ಯೆರ್. ಮೀನು ತುಚ್ಚಿಂಡ್. ಅಂಡ ಗಾಳ ತುಂಡು ಅಂಡ್. ಕುಪ್ಪೆಕೋಟಿ ಬೈದೆರೆಗ್ ಮಂಡೆಬೆಚ್ಚ ಅಂಡ್. ಅಂಡ ಪತ್ತಿ ಛಲ ಬುಡುಜೆರ್. ಕೂಡ ಗಾಳ ಕಟ್ಟುದು ಪಾಡ್ಯೆರ್. ಮೀನು ತುಚ್ಚಿಂಡು, ಬೈದೆರ್ ಮೆಗ್ಯರ್ಲೆನು ಲೆತ್ತೆರ್, ಗಾಳದ ಸ್ಯೆಂಗೊಲ್ ಮೆಲ್ಲನೆ ಹೆರದರ ಕಟ್ಟದಡೆ ವೊಯಿತೊಂದು ಕೊನತೆರ್. ಮೀನುಗ್ ಉಲ್ಲು ಪಾಡುದು ಬಿಗಿತೆರ್. ಬಾರಿ ಮಲ್ಲ ಮೀನ್. ಒಂಜಿ ಮರ್ಗಿಲು ಮೀನುದಲೆಕ ತೊಜುಂಡು. ನನೊಂಜಿ ಮರ್ಗಿಲ್ ಪಂಜಿದಲೆಕ ತೊಜೊಂತುಂಡು. ಮಲ್ಲ ಮೀನ್. ಮೂಸುಂಟು ಪಂಜಿದ ದೂಡಿತ್ತಲೆಕ ತೊಜುಂಡು, ಪೊಲೆಜ್ಜಿ ಅಣಿತ್ತಲೆಕ ತೊಜುಂಡು. ಮಾತೆರ್ಲಾ ಊರುದಕ್ಲು ಸೇರಿಯೆರ್. ಮೀನುದ ಪೊರ್ಲು ಪೊನಿಕೆ ತೂದು ಚೊದ್ಯ ಮಲ್ತೊನ್ಯೆರ್. ಬೈದೆರೆನ ಮೆಗ್ಯರ್ಲು ಕೊಡರಿಡ್ ಮೀನುನು ಅಜಕಲೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಇಂಚ ಗಾಳ ಪಾಡುನ ಪತ್ತುನ ಇಚಾರೊ ತೆರಿದ್ ಬಪುರ್ಂಡು.

ಅಂಚನೆ ಮತ್ತಾಡಿ ಬಳ್ಳು ಪಾಡ್ದನೊಟು "ಮತ್ತಾಡಿ ಬಳ್ಳು ಗಾಳ ಪಾಡೊಂಡ ನಕ್ಕುರೊಕ್ಕೊಂಡೆ, ಗಾಳ ಪಾಡೊಂದು ಬನ್ನಗ ಬಳ್ಳುಗು ಮೊರಂಟೆ ಪತ್ತ್‌ಜಿ, ಬಳ್ಳುಗು ಮುಗುಡು ಪತ್ತ್‌ಜಿ". ಅಯೆ ಗಾಳ ಪಾಡುನಾಗ ಕಳಲೆದಿ ಅಂಗಾರೆ ಪನ್ಪಿ ಪೊಣ್ಣು ನೀರ್‌ಗ್ ಬರ್‌ಪಾಲ್. ಮತ್ತಾಡಿ ಬಳ್ಳು ಅಲೆನ್ ತೂದ್ ಗಾಳ ಪಾಡುನೆನ್ ಬುಡುತ್, "ಅಚೆಲ ಆಪುಂಡು ಎಂಕ್ ನಿನ್ನ ತುಡೆನ್

ತೂನಗ ಚಂಚಲ ಆಪುಂಡು ಎನ್ನ ಮನಸ್‌ಲ" ಪಂದ್ ಮೀನ್ ಪಾಡುನೆನ್ ಬುಡುತ್ ಪೊಣ್ಣಗ್ ಗಾಳ ಪಾಡಿಯರ ಪೊದು ಅಂಗಾರೆನ ಕಂಡನಿ ಐತು ಮೋಗೆರತ್ ಸರಿ ಸಮ್ಮೊನೊ ತಿಂದಿ ವಿಸಯ ತೆರಿದ್ ಬರುಪುಂಡು.

ಉಬರ್ ಬರ್ತುನಾ

ಮರಿಯಾಲತೊ ಸುರುತ್ತ ಬರ್ಸೋತ ಸಮಯೊಡು ಸೋಡುಡಿತ್ತಿ ಮೀನುಲು ಮಾಂತ ಕೆತ್ತಿ ದಿಡಿಯಾರ ಅದುಪ್ಪೊ, ಅ ಕೆತ್ತಿ ದಿಂಜಿ ಮೀನುಲು ಕೆತ್ತಿನ್ ದಿಡಿಯಾರ ಬೊಡಾತ್ ಸುರುತ್ತ ಬರ್ಸೋತ ನೀರ್‌ಗ್ ಕಾತೊಂತು ಇಪ್ಪುಪೊ. ನೀರ್ ಬತ್ತಿಲೆಕೊನೊ ಕೆತ್ತಿ ನೀರ್‌ಡ್ ಹಾಳಾತ್ ಪೋಪುಂಡುಂದು, ಅಯಿನ ವಂಶೋ ಜಾಸ್ತಿ ಅವೊಡು ಪನ್ಪಿ ಗೆನೊಡು ಜತ್ತಿ ನೀರ್‌ತ ಎದುರು ಮಿತ್ತ್ ಬರ್ಪೊ. ಅಪಗತ ಪೊರ್ತು ಮೀನುಲು ಎತ್ತ್ ಎತ್ತರ ಇತ್ತುಂಡಲ ಲಾಗಿತ್ ಪೊದ್ ನೊಲಿತಂಚಿನ ಕೆತ್ತಿನ್ ಎರ್‌ಲ ಮುಟ್ಟಂತಿ ಜಾಗೆಲೆಡ್ ದಿಡ್‌ಪ್ಪೊ. ಉಬರ್‌ಗ್ ಮಾಂತ ಮೀನುಲು ಒರೊನೆ ಬರ್ತುಜ. ಒಂಜೊಂಜೆ ಮೀನ್ಲು ಬರ್ತುಪೊ. ಸುರುಕ್ಕು ಇಟ್ಟಿ, ಸರು, ಬುಕ್ಕ ಮಲ್ಲ ಮೀನುಲು ಕಡೆಕ್ಕು ಕೊಂತಿ ಮೀನು ಬರ್ತುಪೊ. ಮಸ್ತ್ ಮಿತ್ತ್ ರಾಪುನೆತ್ತವರ ಉಬೆರ್‌ತ ಮೀನುಲು ತಾರೆತ ಕೊಡಿಕ್ಲ ಪೊಪುಂಡು ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರೊ ಉಂಡು.

ಇಂಚ ಬರ್ತಿ ಮಿನುಲೆನ್ ಬಯ್ಯಗ್ ಕರ್ಚಿಮೆ ಕರ್ಚಿಮೆ ಅನಗ ತಾರೆತ ಮಡಲ್ತ ಮಲ್ಲ ಸೂಟೆ, ಬೊಲ್ಪು ಕೊರ್ಪುನ ಎಳ್ ಎನ್ನ ಬ್ಯಾಟರಿತ ಲೈಟ್ ಪತೊಂತು, ಕೊಡೊಂಜಿ ಕೈಟ್ ಕತ್ತಿ ಪತೊಂದು ಸೊಡುತ್ತ ಕರೆಟ್ಟೆ ಪೊವೊಡು. ನೆಕ್ಕ್ ರಡ್ಡೆತ್ತ್ ಜಾಸ್ತಿ ಜನ ಬೊಡು. ಒರಿ ಕಡ್ಪಿಯರ, ಕುಡೊರಿ ಲೈಟ್ ಸೂಟೆ ಪತ್ತಿಯರ ಬುಕ್ಕ ಕಡ್ತಿ ಮೀನುಲೆನ್ ಪೆಜಿತ್ ಕುರುವೆಟ್ ಪಡೊನಿಯ ಬೋಡು. ಮೀನುಲೆನ್ ಸೊಡುತ್ತ ತಿರ್ತ ಪುಡೆತ್ತ್ ದತ್ತ ಪುಡೆಕ್ ಕಡ್ತೊಂತು ಪೊವೊಡು, ಇಜ್ಜಿಂದಾಂಡ ಮಿತ್ತ್ ಕಡ್ತಿ ಮೀನುತ ನೆತ್ತರ್ ತಿರ್ತ ಮೀನುಲೆಗ್ ಗೊತ್ತಾದ್ ಅಡೆಂಗುವ ಪನ್ಪಿ ಜನಪದೆರೆನ ಗೇನೊ ಉಂಡು. ಕೆಲವು ಸರ್ತಿ ರಾಸಿ ರಾಸಿ ಮೀನು ತಿಕುಂಡ ಕೆಲವು ಸರ್ತಿ ಒವ್ವೆ ಮೀನ್ಲ ತಿಕಂದ್. ಎಂಪೆ ಕಟ್ಟುತ್ತ್ ಉಬರ್ ಬಡ್ತಿ ಮೀನುಲೆನ್ ಪತ್ತುಪೆರ್. ಎಂಪೆ ಪಂಡ ಒಟೆನ್ ಮುಡೆತ್ ಮಾನ್ಪುವೆರ್. ಉಂದು ನೆಲತ್ ಸುಮಾರ್ ಎತ್ತರೊಟು ಕಟ್ಟುಪೆರ್. ಮಿತ್ತ್ ಲಾಯಿತುನಾ ಮೀನುಲು ಎಂಪೆತ ಉಲಾಯಿ ಬುರ್ಪೊ ಬುಕ್ಕ ಪಿದಾಡಿಯರ ಅಪುಜಿ.

ಕಡು ಪಾಡುನ:

ಅರೆಗಾಲೊ ಸಮಯೊಡು ಸುದೆತ ಪರಿಪು ಉಂತೊಂತು ಬನ್ನಗ

ಮಾನ್ಪುನಂಚಿನ ಮೀನ್ ಬೋಂಟೆ. ಸುದೆತ ನೀರ್ ಆಜಾಂದಿ ಜಾಗೆಡ್ ಮಿತ್ತ ಮೆಯಿಟ್ಟ್ ಕಟ್ಟ ಕಟ್ಟುವೆರ್. ತಿರ್ತಮೆಯಿಟ್ ಕಡು ಪಾಡುವೆರ್. ಅವುಲವುಲು ಗುಂಡಿ ಇತ್ತುನವುಲು ಒಂತೆ ನೀರ್ ಪರಿತೊಂತು ಇಪ್ಪುನ ಜಾಗೆಟ್ ಕಡು ಪಾಡುಪೆರ್. ಇ ಕಡು ಪಾಡುನ ಮಾಂತ ನಮೂನೆತ ಮೀನ್ಲೆನ್ ಕೆರುಪುನಒಂಜಿ ತಂತ್ರೊ. ನೆಟ್ ಮಸ್ತ್ ಮೀನುಲು ತಿಕುಪೊ. ಇರೋಳ್, ನರುವೊಳ್, ಬಿಯಾರಿತ ಬಿತ್ತ್, ತಾರಿತ ಕಂಡೆ, ಕನಪಡೆತ ಗೆಲ್ಲ್, ಪೇಪರ್ಕಾಯಿ–ಕಾರೆಕಾಯಿ ಪೊಡಿ ಮಾಂತ್‌ದ್ ಆ ಪೊಡಿಕ್ಕ್ ಬೊನ್ಯ ಪಾಡುತ್ ಮಾಂತಿನ ಹಳ್ಳಿತ ಮರ್ದ್‌ಲೆನ್ ನೀರ್‌ಗ್ ಪಾಡುಂಡ ಅವು ಕಾರ ಆಪುಂಡು. ಅಂಚತಾರ ಮೀನ್ ಮಾಂತ ಮರ್ಲ್ ಪತ್ತಿನಲೆಕೊ ತಿಗೊರ್ಂದು ಇಪ್ಪುಪೊ, ಕೆಲವು ಸೈಪೊ, ಕೆಲವು ತರೆ ಗಿರಿಲೆಕೊ ಅದ್ ಬರ್ಪೊ. ಈ ಕಾಯಿಲೆನ ಖಾರೊಗು ಮೀನುಲು ಕುಡೆತ್ತ ಉಲಾಯಿಡ್ದ್ ಪಾರ್ ಬರ್ಪೊ. ಅಂಚ ಬನ್ನಗ ಕತ್ತಿ ಪತ್‌ದ್ ತಯಾರಾದಿಪ್ಪುವೆರ್. ಮೀನ್‌ದ ಮುಟ್ಟೆಗ್ ಕಡ್ಪುವೆರ್. ಇಂಚ ಕಡು ಪಾಡ್‌ದ್ ಗೋಣಿಗಟ್ಟಲೆ ಮೀನ್ ಪತ್ತುವೆರ್. ನೆಕ್ಕ್ ಊರುದಕುಲು ಸುಮಾರ್ ಜನೊ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕಡು ಪಾಡುತ್ ಸೊಡ ಬರಿಟ್ಟ್ ಅಗುಡೆ ಪಾಡುತ್ ಕುಲ್ಲುವೆರ್.

ಪಾತೆರೊ

* ಕಯಿ ಬಲೊ ಇತ್ತುನಾಯಗ್ ಕಡುತ್ತ ಮೀನ್.

ತುಳು ಗಾದೆ

* ಕಡು ಪಾಡಿನ ಗುಂಡಿಗ್ ತೋಟೆ ಪಾಡ

ಬೈಲ ಮಾರಿ ನಲಿಕೆಡ್ ಕಡುತ್ತ ವಿವರೊ

ಕಾಂತರ ಕದಿರೊಡು ಕಡುಪಾಡುನಂದಮಲೆ
ಓ ಲೇಲೆ ಲೇಲೇ ಲಾ
ಪುಚ್ಚೆ ಬೊಲುವಾಲುಡು ಮೀನ ಇತ್ತುಂಡೊಲ್ಲಾಯ
ಓ ಲೇಲೆ ಲೇಲೇ ಲಾ

ನೀರ್ ಆಜಾಪುನ

ಸೊಡುತ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಗುಂ ಡಿಕೆರೆತ ನೀರ್‌ಗ್ ಅರೆಗಾಲೊ ಸಮಯೊಡು ಆಜಾಪುನ. ಸೊಡುತ ಗುಂಡಿ ಅಂಡ ಮಿತ್‌ತ್ ಬರುಪುನ ನೀರ ಪರಿಪೂತ ಸೆಲೆನ್ ತಿರ್‌ಗಾತ್ ಬದಲ್‌ಪುನ. ಕೆರೆ ಪಂಡ ನೀರ್ ದೆತ್ತ್‌ತ್ ಆಜಾಪುನ. ಇಂಚ ಆಜಾಯಿ ಬುಕ್ಕ ಬಜಿ ಕೈಟೆ ಮೀನ್ ಪತ್ತುಪೆರ್. ಬಲೆ ಪಾಡುತ್ಲ ಮೀನ್ ಪತ್ತೊಲಿ.

ತೋಟೆ ಪಾಡುನ

ಅರೆಗಾಲೊ ಪತ್ತೊಂದು ಬನ್ನಗ ಸೋಡುಗ್ ಕಟ್ಟಿನ ಕಟ್ಟತ ಜಾಗೆಡ್ ಕಮ್ಮಿ ನೀರ ಪರಿಪು ಇಪ್ಪುನ ಗುಂಡಿಲೆನ್ ದುಂಬೆ ತೂದು ರಾಶಿ ರಾಶಿ ಮೀನ್‌ಲ್‌ನ್ ಅತ್ತಂಡ ಒತ್ತೊತ್ತು ಇಪ್ಪುನ ಮೀನ್‌ಲೆನ್ ಶಬ್ದತ ನೆಲೆಟ್ ಕೆರ್ಪುನ.

ತೋಟೆ ರಂಜಕ ಪಾಡುತ್ ಕಟ್ಟುನ ಒಂಜಿ ಕ್ರಮೊ.ತೋಟೆಗ್ ಸೂ ಕೊರುತ್ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಜಾಗೆಗ್ ಅಡಕುನ ಶಬ್ದತ ಬುಕ್ಕ ಇಸೊತ ತೋಟೆತ ಬೆಚ್ಚಗ್ ಮೀನ್ ಮಾಂತ ಸೈಪೊ. ಪರಿಯೊಂತು ಇಪ್ಪುನಂಡ ಮೀನ್‌ಲೆನ್ ಸೊಡುಗ್ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಗುಡ್ಡೆತ ಪುಡೆಕ್ ಅಡಕ್‌ಪೆರ್ ಅತ್ತಂಡ ಬಾಲ್ದಿ, ಮಲ್ಲ ಕುರುವೆಟ್ ದಿಂಜತ್ ಪತೊ ಪೋಪೆರ್. ಉಂದುಲ ಸಾಮೂಹಿಕವಾದ್ ಮೀಲ್‌ಲೆನ್ ಕೆರ್‌ಪುನ ನೆಟ್ ಮಲ್ಲ–ಎಲ್ಯ, ಬೋಡಾಯಿನ–ಬೊಡ್ಚಂತಿನ, ತಿನ್ಪುನಾ–ತಿನಂತಿನ ಮಾಂತ ಮೀನ್ಲ ಸೈಪೊ.

ಬಲೆ ಪಾಡುನ

ಬರ್ಸ ಕಡಮ್ಮೆ ಅವೊಂತು ಬನ್ನಗ ಎಲ್ಯ ಕಣಿತಂಚಿನ ಕಿನ್ಯ ಸಾರ್, ಸುದೆಕ್ಕ್ ಸೇರುನ ಜಾಗೊ ಅತ್ತಂಡ ಸಪೂರ ಆತ್ ಪೊಪಿ ಜಾಗೆತ ಇಕ್ಕಡ್‌ಡ್ ಎಲ್ಯ ಕಣ್ಣ್‌ತ್ತ ಬಲೆನ್ ಬಯ್ಯತ ಪೊರ್ತುಗ ಕಟ್ಟುತ್, ಬೊಲ್ಪಾನಗ ದೆಪ್ಪುನಗ ರಾಶಿ ಮೀನುಲೆನ್ ಪತ್ಯರ ಆಪುಂಡು.

ಬಲೆತ್ತ ಬಗೆಕುಲು

* ಬೀಸು ಬಲೆ * ಕೋರ ಬಲೆ * ತಿಕ್ಕಲೆ : ಸಪೂರ ಅದ್ ಕಿನ್ಯ ಒಟ್ಟೆ ಇಪ್ಪುನ ಬಲೆ. * ರಂಪೋಣಿ ಬಲೆ :ಮಲ್ಲ ಬೀಸುನ ಬಲೆ. * ಬುಡು ಬಲೆ * ಪಟ್ಟ ಬಲೆ * ಮಾರಿ ಬಲೆ: ಮಲ್ಲ ಬಲೆ * ಇಡೆ ಬಲೆ :ಎಲ್ಯ ಕಣ್ಣ್ ಇಪ್ಪುನ ಬಲೆ * ಪಿರಿ ಬಲೆ * ಮಾಟ್ಬಲೆ * ಗೋರ ಬಲೆ * ತರ್ಬಲೆ * ಕಂತ ಬಲೆ: ಕಂತತ್ ದೀಪುನ ಬಲೆ, ಉಂದು ನೀರುತುಲಾಯಿ ಮುರ್ಕುತ್ ಇಪ್ಪುಂಡು.

ಗುಂಡು ಪಾಡುನ

ಉಂದು ಒಂಜಿ ನಮೂನೆತ ತಾಳ್ಮೆ ಇತ್ತುದ್ ಮಾನ್ಪುನ ನೀರ ಬೋಂಟೆ. ಅಂಚನೆ ಕರ್ಚಿಗ್ ಸಾದಿ ಅಪುನ ಬೋಂಟೆ ಅತುಂಡು. ಸುದೆತ್ತ ಬರಿತ್ತ ಮರತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಬೆಡಿ ಪತ್ತುದು ಕುಲ್ಲುದ್ ಮಲ್ಲ ಮೀನ್‌ಲೆನ್ ಒಂಜೊಂಜೆ ಪತ್ತುನ ಕ್ರಮೊ. ಒಂಜಿ ಗುಂಡುಟ್ ಒಂಜಿ ಮೀನ್ ಮಾತ್ರ ಪತ್ತೊಲಿ. ಹೆಚ್ಚಾದ್ ಮಡೆಂಜಿ ತಂಚಿನ ಮೀನ್‌ಲೆನ್ ಪತ್ತುಪೆರ್. ಅ ಮೀನ್‌ಲೆನಾ ಚಲನವಲನ ದುಂಬೆ ತೂದ್ ಮೀನಾ ಬೋಂಟೆ ಮಾನ್ಪೊಡು.

ಕೂಂಜೊಲು, ಕೂರಿ, ಮಕ್ಕೆರಿ:

ಒಂಜಿ ನಮೂನೆತ ಮೀನ್ ಪತ್ತುನ ಸೊತ್ತುಲು. ಮೀನ್‌ನ್ ಪತ್ತಿಯರ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ನಮೂನೆತ ಬಲ್ಲ್, ಬೂರು, ಬೆದುರುಟ್ ಮಾಂತಿನ ಸೊತ್ತುಲು. ಕೂಂಜೊಲು ಒಟೆ ಬೆದ್‌ರ್‌ಟ್ ಮಾನ್ಪುವೆರ್. ತೂಯರ ಪೂಂಜ ಕೆತ್ತಿತಲೆಕೊ ಅದ್ 'V' ರೂಪೊಡು ಇಪ್ಪುಂಡು. ನೆನ್ನ ಬಾಯಿ ಅಗೆಲೊ, ಅಡಿ ಪುಡೆ ಗೂಡುತಲೆಕೊ ಇಪ್ಪುಂಡು. ಇ ಬೆದ್‌ರ್‌ತ ಬರಿಟ್ಟೆ ಬಲ್ಲ್ ಪಜೆತಂಚ ಉರುಂಟು ಮೂಡೆಪೆರ್. ಇ ಕೂಂಜೊಲುನ್ ಕಂಡೊತ್ ಸುದೆಕ್ಕ್ ಪೊಪುನಮೀನುಲೆನ್ ಪತ್ತಿಯರ ಕಂಡೊತ ಕಣಿಲೆಟ್ ಕಟ್ಟುಪೆರ್, ನೆನ್ನ ಉಲಾಯಿ ಬೂರಿ ಮೀನುಲೆಗ್ ಪಿದಾಯಿ ಬರಿಯರ ಅಪುಜಿ. ಅ ನಮೂನೆಡ್ ಬೂರುನ್ ಮಡಿತ್ತ್‌ತ್ ಮುಡೆಪೆರ್. ಕಣಿ ಪರಿಪುನಾ ಎಲ್ಯ ಮಲ್ಲೆ ತೂದ್ ಕೂರಿ, ಕೂಂಜೊಲುನ್ ಕಟ್ಟುಪೆರ್. ಕೂರಿಕೂಂಜೊಲುತ್ ಎಲ್ಯ ನಮೂನೆತವು. ಮಕ್ಕೆರಿನ್ ಕೆಸರ ಕಂಡ, ಸೊಡು, ಕಡಮ್ಮೆ ನೀರ್ ಪರಿಪುನವುಲು ಸರ್ತ ದೀದ್ ಮೀನ್ ಪತ್ತುವೆರ್. ಕೆಸರ್ ಇತ್ತಿನವುಲು ಒಂಜಿ ಪುಡೆತ್ತ್ ಕುಡೊಂಜಿ ಪುಡೆಕ್ಕ್ ಕೊರೊಂತು ಪೊತು ಮೀನು ಪತ್ತಿಯರಲ ಮಕ್ಕೆರಿನ್ ಗಳಸುವೆರ್. ಸುದೆ ಕೈಕ್ ಮಕ್ಕೆರಿ ದೀತ್ ಎಟ್ಟಿಲ ಪತ್ತುಪೆರ್. ನೆನ್ನ್ ಕಾಡ ಬಲ್ಲ್ ಪೆರೆಸ್‌ತ್, ಬೆದ್‌ರ್ ಚಿಗ್‌ತ್‌ತ್ ಕೊರಗೆರ್ ಮುಡೆತ್ ಕೊರುಪೆರ್.

ಪಾತೆರೊ

* ಮಕ್ಕೆರಿಗ್ ತಿಕ್ಕುಜಿ ಕೂರಿಗ್ ಪೊಗ್ಗುಜಿ.

* ಕೂರಿಗ್ಲಾ ತಿಕ್ಕಾಯೆ ಕುತ್ತರಿಗ್ಲಾ ತಿಕ್ಕಾಯೆ – ವಾ ಕೆಲಸೊಗ್ಲ ಅವಾಂತೆ ಜಾರೊಂತು ಪೊಪುನಾಯೆ.

* ಮಡೆಂಜಿಗ್ ದೀಯಿ ಮಕ್ಕೇರಿಗ್ ಮುಗುಡು ಬೂರುಂಡು – (ಮಲ್ಲೆನ್ ಪತ್ತಿಯರ ಪಿದಾಡಿನಾಯಾಗ್ ಎಲ್ಯ ತಿಕುಂಡು)

* ಆಯೆ ಕೂರಿಟ್ಲ ಇಜ್ಜಿ ಕೂಂಜೊಲುಟ್ಲ ಇಜ್ಜಿ (ವಾ ಕೆಲಸೊಗ್ಲ ಅವಾಂತೆ ಜಾರೊಂತು ಪೊಪುನಾಯೆ)

ಡೆಂಜಿ ಕಡ್ಪುನ

ಸುದೆ, ಸೊಡು, ಕಿನ್ಯ ಸಾರ್‌ಡ್ ಡೆಂಜಿ ಪತ್ತುನ ಕ್ರಮ. ಡೆಂಜಿನ್ ಪತ್ಯರ ಅಯಿನನೆ ಆಯಿನ ತಂತ್ರೊಲು ಉಲ್ಲೊ. ಸೇಲಿನ ನೀರುಟ್ ಡೆಂಜಿನ್ ಪತ್ತುಪೆರ್. ಕಲೆಂಕ್ ಇತ್ತುಂಡ ಡೆಂಜಿ ತೋಜುಜಿ. ಡೆಂಜಿ ಬುಕ್ಕ ಕಲೆಂಕ್ ನೀರ್‌ತ ರಂಗ್ ಒಂಜಿ ಅಯಿನೆತ್ತವರ ತೋಜುಜಿ. ಕೊಕ್ಕೆ ಬಗ್ಗಿನ ಕತ್ತಿನ್ ಗಳಸೊಂತು ಪಗೆಲ್

ಬುಕ್ಕ ರಾತ್ರೆತ ಪೊರ್ತುಗ್ ಡೆಂಜಿನ್ ಪತ್ತುನ. ಡೆಂಜಿಲೆಗ್ ಕೆಮ್ಮೆನ ಬರುಪುನಂಚಿನ ಕೋರಿತ ಪೊಟ್ಟೆ, ಮೀನ್ತ ಪೊಟ್ಟೆಲೆನ್ ದೀತ್ ಅಯಿನ್ ನಂಪಾತ್ ನೀರ್‌ತ ಬರಿತ್ತ ಮಿತ್ತ ಪುಡೆತ್ ದೀವೊಂತು ಬತ್ತುದ್ ತೀರ್‌ತ ಪುಡೆತ್ತ್ ಪರ್‌ಕತ್ತಿನ್ ಪೊಂದು ಕಡ್‌ತೊಂತು ಪೊಪುನ. ಕೈಕ್ ತಿಕಿ ಡೆಂಜಿನ್ ಬೆರಿಟ್ಟ್ ಪತ್ತುದ್ ಕೊಂಬಾ ಕಾರ್‌ನ್ ಮಡಿತುತ್ ಪೊಲಿತ್‌ತ್ ತಿಗಲೆಗ್ ಕುತ್ತುವೆರ್.

ಡೆಂಜಿ ಪತ್ಯರ ಚೊಕುಲ ಪಾಡುನ

ಉದ್ದತ ಬಗ್ಗಿ ಕೋಲುತ ಒಂಜಿ ಪುಡೆಕ್ ಕಪ್ಪೆನ್ ಸುರಿದ್ ಡೆಂಜಿ ಇತ್ತಿನ ಮಾಟೆಲೆಗ್ ಪತ್ತೊಂದು ಪೋಪುನ ಇಂಚ ಪತ್ತುನಾಗ ತನ್ಕ್ ತಿನ್ಪುನವು ಮೆದುಕೊಂದು ಉಂಡು ಪಂಡುತ್ ತಿನಿಯರ ಪಿದಾಯಿ ಬರುಪುಂಡು. ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆ ಸರಿಯಾದ್ ಕೊಡಪಿಯರ ಆಪುಂಡು ತೋಜಿನಗ ಕತ್ತಿಡ್ ಕಡ್‌ತ್‌ದ್ ಪತ್ತುನ. ಉಂದೊಂಜಿ ಸಿಂತ್ರಿತ ಚಾತುರ್ಪು. ಮರಡೆಂಜಿ, ಕುದುರೆದೆಂಜಿ, ಮೆತ್ತೆನೆಡೆಂಜಿ, ಕಾರೆದೆನ್ಜಿ, ಏಮೆಡೆಂಜಿ, ಮುಕ್ಕುರುಡೆಂಜಿ ಪನ್ಪಿ ಬಗೆಕುಲು ನೆಟ್ಟ್ ಉಲ್ಲೊ. ಮಾಂತ ಸಮಯೊಟ್ಲ ಡೆಂಜಿ ಪತ್ತುಜೆರ್. ಬುಕ್ಕ ಡೆಂಜಿ ಕೆತ್ತಿ ದಿಡುನ ಸಮಯೊಡು ಡೆಂಜಿ ಬಚ್ಚಿತಿಪುಂಡು ಪಂಡ್ದ್ ಡೆಂಜಿ ಪತ್ತುಜೆರ್.

ಡೆಂಜಿ ಸಜ್ಜಿ ಮಾನ್ಪಿಯರಲ ಕ್ರಮೊ ಉಂಡು, ಅಯಿನ ಕೊಂಬಾ ಕಾಡಿಜಿ ಪೊಲಿತುತ್, ಕಾರ್ ಮಾಂತ ದೆತ್ತುತ್ ಅಯಿನ ಬೆರಿಟ್ಟಿತ್ ಒಡು ಬಂಜಿನಡಿತ ಕೋಮನ ದೆಪ್ಪೊಡು. ಇ ಡೆಂಜಿ ಕೊಮನೊಡು ಕುಂಜಿಲು ಇಪ್ಪುಪೊ. ಪುರ್ಕು, ಕಜವು ಪೂರ ದೆಪ್ಪೊಡು. ಒಂಜಿ ಒಡುಟ್ ನೆಯಿ ಇಪ್ಪುಂಡು. ಅಯಿನ್ ಕಾಯಿತ್‌ತ್ ತ್ತಿನೊಲಿ. ಅವು ಬೇನೆಗ್, ಬುಕ್ಕ ದುಂಬೂತ ಕಾಲೊಡು ಜೋಕುಲೆಗ್ ಪೂಜೊಂತು ಇತ್ತೆರ್ಗೆ ಪಂದ್ ಹಿರಿಯೆರ್‌ನಕುಲು ಪನ್ಪೆರ್.

ಪಾತೆರೊ

* ಡೆಂಜಿ ಇತ್ತಿನ ಬೂಮಿ ಹಾಳ್ ಮಂಗೆ ಇತ್ತಿನ ಕಾಡ್ ಹಾಳ್ – ಬೊಡು ಬೊಡ್ಚಂತಿನೆನ್ ಮಾಂತ ಹಾಲಕ್ಕ್ ಮಾನ್ಪಿನೆತ್ತವರ ಇ ಗಾದೆ ಉಂಡು. ಮಂಗೆ ಕಾಡ್ ಉಪದ್ರೊ ಮಾಂತುಂಡ ಡೆಂಜಿ ಬೂಮಿಟ್ ಮಾಟೆ, ಒಟ್ಟೆ ಮಾಂತ್‌ದ್ ತೊಂದರೆ ಕೊರುಪುಂಡು.

* ಡೆಂಜಿಲಾ ಇಜ್ಜಿ ಡೆಂಜಿಗ್ ಪಾಡ್ನ ಕಯಿಲಾ ಇಜ್ಜಿ – ದಿಂಜಾ ಲಾಭ ಅವಾಡೊ ಪನ್ಪಿ ವ್ಯವಹಾರೊತಕುಲು ಮಾಂತ ನಷ್ಟ ಅಂಡ ಪನ್ಪಿ ಗಾದೆ.

* ಡೆಂಜಿತ ಕಾರ್‌ನ್ ಡೆಂಜಿತ ಸಿಗಲೆಗ್ ಕುತ್ತಿಲೆಕ – ಉಪಕಾರ ಮಾಂತಿನಾಯಾಗ್ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಂತುಂಡ ಇ ಪಾತೆರೊ ಗಳಸುವೆರ್. ದಾಲ

ಮುಲಾಜಿ ಇಂಜಾಂತೆ ಉಪಕಾರೊನ್ ಮರತೆ ಪನ್ಪಿ ನೆಲೆಟ್ ಜನಪದೆರ್ ಗಳಸುವೆರ್.

ಕರ ದೀತ್ ಪತ್ತುನ

ಉನ್ಪುತ ಕರ, ಅತ್ತಂಡ ಇಲ್ಲಲ್ ಮಾಂತಿ ತೆನಸ್ತ ಕರನ್ ದೆಕ್ಕಿಯರ ಸೊಡ ಬರಿ ದೀತ್ ಮೀನ್ ಪತ್ತುನ ಒಂಜಿ ಕ್ರಮೊ. ಉನುಪ್ಪು ಮಾಂತಿ ಮಲ್ಲ ಕರ ನೀರ್ ಮುರ್ಕುನಗ ರಾಸಿ ರಾಸಿ ಮೀನ್ ಬರ್ಪ. ಅವು ಪೂರ ಕರತುಲಯಿ ದಿಂಜಿಪೊ, ಇಂಚ ದಿಂಜಿನ ಮೀನ್‌ಲೆನ್ ಒಂಜಿ ಕುಡ್ಪು ಅತ್ತಂಡ ಅರುಂಬುಚಿ ದೀತ್ ಮುಚ್ಚಿದ್ ನೀರ್ ಕಬಿಡುನಲೆಕೊ ದೆತ್ತುಂಡ ಮೀನುಲು ತಿಕುಪ. ಉಂದು ಪೊಂಜೊವುನಕುಲ್ ಮಾನ್ಪಿನ ನೀರಾ ಬೋಂಟೆಲ ಅಂದ್. ಬಟ್ಟಿ ಎಲ್ಯ ಕಣ್ಣತ ಬಟ್ಟಿ ದಿಡುತ್‌ಲ ಮೀನ್‌ನ್ ಉಂದುವೆ ಕ್ರಮೊಟು ಪತ್ತುವೆರ್.

ಸೂವು ಪಾಡುತ್

ಗುಡ್ಡೆತ್ ಬರ್ಪಿ ನೀರಾ ಪರಿಪು, ಕುಡೆ ತುಲಾಯಿತ ನೀರ ಪರಿಪುತವುಲು ಸೂವು ಪಾಡುತ್ ಮೀನು ಪತ್ತುನ ಕ್ರಮೊ ಉಂಡು.

ನರ್ತೆ ಪತ್ತುನಾ

ನರ್ತೆ, ಗುಲ್ಲೊ, ಕಜಕ್ಕ್, ಮರುವಾಯಿ ಮಾಂತ ಕಂಡೊಟು ಕೆಲವು ಕಾಡ ಪರಿಪುಡು ಇಪ್ಪುಪೊ. ಉಂದು ಮೀನ್ದ ಜಾತಿ ಅಂಡಲಾ ಉಂದೆನ್ ಬಲೆ ಪಾಡ್ದ್ ಪತ್ತುನ ಆತ್ತ್. ನೆಕ್ಕ್ ನರ್ತೆ ಪೆಜಿಪುನಾ ಪನ್ಪೆರ್. ಕಂಡೊಲೆಟ್, ಸುದೆಟ್ಟ್ ನಡತೊಂದು ಪೋನಗ ಕಾರ್‌ಗ್ ತಿಕ್ಕಿನೆನ್, ಕೊಡಪಾನೊಡಾ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಕಡ್ಯೊಡ್ ಒಟ್ಟು ಮಲ್ಪುವೆರ್.

ಕಂಡೇವು ಮೀನ ಬೋಂಟೆ

ಕುಡ್ಲ ತಾಲೂಕು ಪರಂಗಡಿ ಕೈತಲ್ದ ಕಂಡೇವು ಪನ್ಪಿ ಜಾಗೊಡು ವರ್ಸೊಟೊರ ನಡಪಿನ ಮೀನ್ ಪತ್ತುನ ಜಾತ್ರೆ. ಕಂಡೇವುತ ಮಲ್ಲ ದೈವೊ ಅಯಿನ ಬಳ್ಳಾಯೆ ಎಪೊಲ ಮೀನ್ ಪತ್ತೊಂದು ಇಪ್ಪುವೆ. ಅಂಚ ತಾರ ಒಂಜಿ ದಿನ ಬಾಕಿತ ಜನೊಕುಲು ಮೀನು ಪತ್ತಡ್ ಪನ್ಪುನ ನಂಬಿಕೆ ಉಂಡು. ಆ ಗಡು ಆಯಿನ ದಿನ ಊರು ಪರಊರುತಕುಲು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಸುದೆಕ್ಕ್ ಜತ್ತ್‌ದ್ ಮೀನ್ ಪತ್ತುವೆರ್. 'ಎರ್ಮಾಳ್ ಜಪ್ಪು ಕಂಡೆವು ಅಡೆಪು' ಪನ್ಪಿ ಗಾದೆತಲೆಕೊ ಕಂಡೇವು ಜಾತ್ರೆತ್ ಬುಕ್ಕ ತುಳುನಾಡ್‌ಟ್ ಮದಿಮೆ ಮಂಗಿಲೊ, ಎಡ್ಡೆಪುತ ಕೆಲಸಲು

ಮಾಂತ ಗಡು ಅಪುಂಡು. ಉಂದು ಪತ್ತನಾಜೆತಾ ನಿಬರುಪುಂಡು.

ಮೀನ್ತಬೋಂಟೆ, ನೀರಬೋಂಟೆ ಪನ್ಪಿ ತುಳುವೆರೆನ ಒಂಜಿ ನಮೂನೆತ ತೆನಸ್ಗಾತ್, ಬಂಜಿಗಾತ್, ಬಡಪತ್ತ್‌ಗಾದ್. ಅಯಿನ ಬಂಜ, ಜಕ್ಕೆ, ಬೇನೆ, ಕುಸಿ, ಚಾಲಾಕಿ, ಸೀಂತ್ರಿ ಇಂಚ ಮಾಂತ ಇಚಾರೊಲು ಪೆರುತುಂಡು. ಇನಿತ್ತ ಜನಮಾನಿಯೆರೆಟ ಒಂಜಾತ್ ಪೊಸ ದೇಕಿತ ವಿಸಯ ಮಾಂತೆರ್ಲ ಅಕುಲಕುಲೆನಾ ದುಡ್ಡುತ ಬೇಲೆ, ತಿನ್ಪುನೆಕ್, ಬೆನ್ಪುನೆಕ್, ಸರಿಯಾದ ಬೋಡಾಯಿನಾತ್ ತಿಕ್ಕುನೆತ್ತಾತರ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪರಪೋಕು ಕಮ್ಮಿ ಆವೊಂತುಂಡು. ಪೊಸ ಪೋಕುತುಲಾಯಿ ಅಡೆಂಗ್‌ದ್ ಮಾಜೊಂತುಂಡು. ದುಂಬುತಕುಲೆನಾ ಕೇನಿ (Skill and Technique) ಜನಪದ ರೂಪೊಡು ಇತ್ತುಂಡಲ ಅವು ತರೆಕ್ಕ್, ಕೈ, ಜುವೊಗು ಮಾಂತ ಚುರ್ಕು ಪುಟ್ಟಾಪುನಂಚಿನವು ಇಂಚಿನ ಗೇನೊಲೆನ್ ತೆರಿಯೊಡಾಯಿನವು ತುಳುವೆರೆನ ಪೆರ್ಮೆ.

ಗೇನೊ ಕೊರಿನ ಬೂಕುಲು, ಲೇಖನೊಲು:

* ಮದಿಪು, ಮುಡಿ 27, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಬೋಂಟೆ ಬೊಕ್ಕ ಅಲೆಮಾರಿತನೊ, ಡಿ. ಜಯರಾಮ ಪಡ್ರೆ, ಪು. 25, 2003.
* ಮದಿಪು, ಮುಡಿ 27, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಬೋಂಟೆ, ಬಿ.ಎ. ಪ್ರಭಾಕರ ರೈ. ಪು.46, 2003.
* ಮದಿಪು, ಮುಡಿ 34, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಆಕಾಡೆಮಿ, ಹಳ್ಳಿದ ಮೀನ್ ಪತ್ತುನ ವಿಧಾನೊಲು, ಸತೀಶ್ ಕುಮಾರ್ ಅಂಡಿಂಜೆ. ಪು. 35, July 2004.
* ತುಳುನಿಘಂಟು (1988) Tulu Lexicon. ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರ, ಎಂ.ಜಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜು, ಉಡುಪಿ–576102.
* ತುಳುವ, ಸಂಪುಟ–4, ಸಂಚಿಕೆ 3–4, ಪಾಡ್ದನಗಳು ಮತ್ತು ಕಬಿತೆಗಳು ಚಿತ್ರಿಸುವ ತುಳು ಜನಪದ ವಿನೋದಗಳು ಹಾಗೂ ಕಲೆಗಳು, ವಾಮನ ನಂದಾವರ, ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸ್ಮಾರಕ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರ ಉಡುಪಿ, 1983.
* ವಲಸೆ, ಸಂಘರ್ಷ ಮತ್ತು ಸಮನ್ವಯ, ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಬಿಳಿಮಲೆ, ಆಕೃತಿ ಆಶಯ ಪಬ್ಲಿಕೇಷನ್ಸ್, ಮಂಗಳೂರು 2019.
* ನರೇಂದ್ರ ರೈ ದೇರ್ಲ, 2007; ಬೇಟೆ, ಕನಸು ಪ್ರಕಾಶನ.
* ಗಿರಿಜ ಎಬಿ, ಪೆಲರ್ಂಪಾಡಿ, ಪುತ್ತೂರು ತಾಲೂಕು, ಪ್ರಾಯ 58 ವರ್ಷ.
* ಮುದರ, ಅಮ್ಚಿನಡ್ಕ, ಪುತ್ತೂರು ತಾಲೂಕು, 70 ವರ್ಷ.

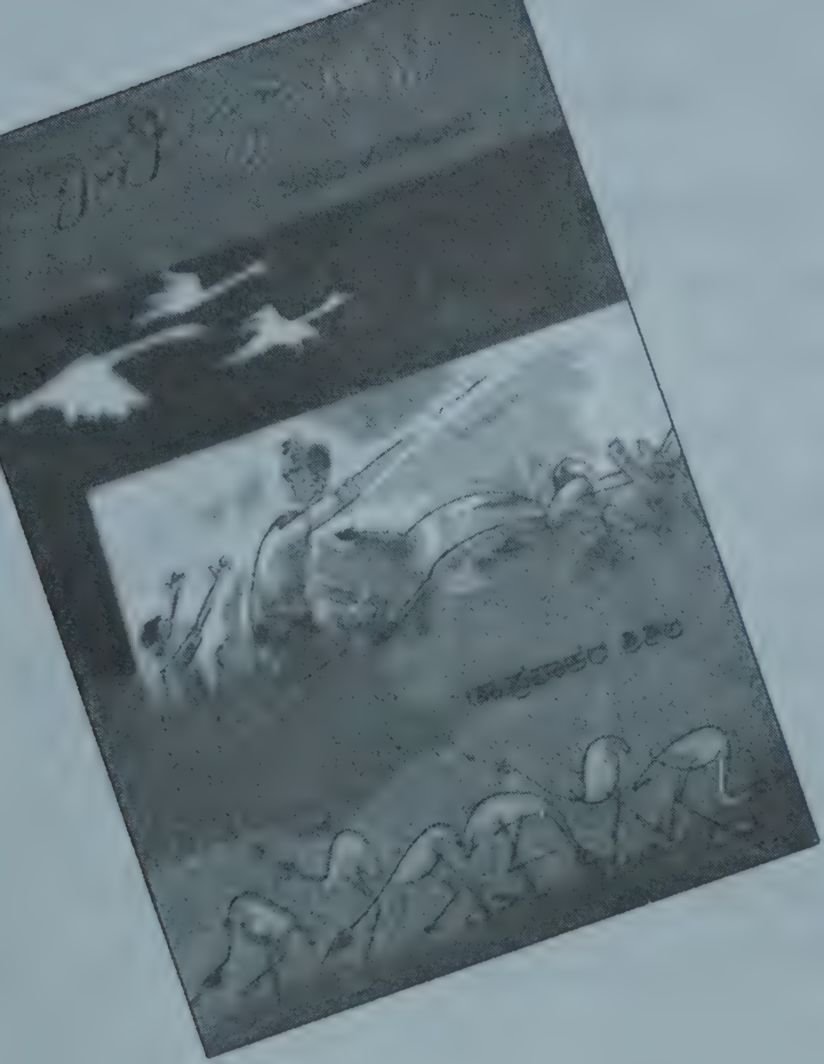

ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಕೋಪೆ 'ರಾವು ಕೊರುಂಗು'

ಡಾ. ಜ್ಯೋತಿ ಚೇಳ್ಯಾರು

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮೂಡಾಯಿದ ಸುಳ್ಯದ ಕಾಂತಮಂಗಲೊಡು ಇತ್ತೊಂದು ಸುಮಾರ್ ವರ್ಸೊಡ್ಡಿಂಚಿ ಕಾಲೇಜ್‌ದ ಜವನಿಯೆರ್ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಕಲ್ಪಾವುನ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತೊಂತಿನಾರ್ ಡಾ. ಬಿ. ಪ್ರಭಾಕರ ಶಿಶಿಲೆರ್. ಲೋಕದ ಅರ್ಥವ್ಯವಸ್ಥೆದ ಬಗೆಟ್ ಕಲ್ಪುನ ಕಲ್ಪಾವುನ ಬೇಲೆದ ನಡುಟುಲಾ ಬರೆಪಿನ ಉಮೇದ್‌ನ್ ಇನಿಕ್ಕಲಾ ಒರಿತೊಂದಿನಾರ್. ಕಾಲೇಜ್‌ದ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಪಾಠದ ಬೂಕುಲೆನ್ ಬರೆದ್ ಲೋಕೊರ್ಮೆ ಗುರುತಿಸಾವೊಂದಿನಾರ್. ಐತ ನಡುಟುಲಾ ಪೊಸ ಆಲೋಚನೆದ ಬರವುಲೆನ್ ಬರೆಯಿನಾರ್. ತುಳು, ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಡ್ ಬರೆವೊಂದುಪ್ಪುನ ಆರ್ ಕತೆ, ಕಬಿತೆ, ಕಾದಂಬರಿ, ವ್ಯಕ್ತಿಚಿತ್ರ, ಲೇಖನದ ಒಟ್ಟುಗು ಇಂಚಿಪ ಆತ್ಮಕತೆನ್ಲಾ ಬರೆದ್ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನಾರ್. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮಾತಾ ಪ್ರಕಾರೊಡುಲಾ ಬೆನ್ನಿ ಬೆಂದಿನ ಶಿಶಿಲೆರೆನ ಬರವುಲು ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಭಾಷೆಲೆಗ್ ಅನುವಾದಲಾ ಆತ್‌ಂಡ್. ಇಂಚಿಪೊಗು ತುಳುಟ್ಟುಲಾ ಬರೆಪಿನ ಉಲ್ಲಾಸ ಅರೆಡ ದಿಂಜಿದ್‌ಂಡ್.

ತುಳುಟು ಬರೆಪುನ ಅಚ್ಚ್ ಮಲ್ಪುನ ಬೇಲೆಲು ಇನಿ ಎಚ್ಚ ಆಪಿನೆತ್ತ ಒಟ್ಟುಗು, ಇನಿ ತುಳು ಕಲ್ಪುನ ಕಲ್ಪಾರ್ಥಿನಕಲುಲಾ ಉಮೇದ್‌ಡ್ ಎಚ್ಚ ಆವೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಒಂಜಿ ಬಾಸೆ ಕಲ್ಪುನ ಬಾಸೆ ಆದ್ ಜವನಿಯೆರ್ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಮುಟ್‌ದ್ ಆನಗ ಐತ ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್ಲಾ ಎಚ್ಚ ಆಪುಂಡು. ಈ ಪೊರ್ತುಡು ಒಂಜೇ ವರ್ಸದ ಉಲಯಿ ರಡ್ಡ್ ತುಳು ಬೂಕುಲೆನ್ ಅಚ್ಚ್ ಮಲ್ತಿನ ಉಮೇದ್ ಆರ್ನವು.

ಒಂಜಿ ಊರು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾದ್ ಎಂಚ ಉಂಡು ಪಂದ್ ತೆರಿಯೆರೆ ಇಂಚಿನ ಬರವುಲು ನಂಕ್ ಅಗತ್ಯವಾದ್‌ಲ ಬೋಡು. 'ರಾವು ಕೊರುಂಗು' ಈ ನೆಲೆಟ್ ತುಳುಕ್ಕು ಎಡ್ಡೆ ಕೊಡುಗೆನೇ ಆತ್‌ಂಡ್.

'ರಾವು ಕೊರುಂಗು' ಈ ಕತೆತ ಕೋಪೆಡ್ ಒಟ್ಟು ಪತ್ತ್ ಕತೆಕುಲು ಉಲ್ಲ. ಈ ಮಾತಾ ಕತೆಕುಲುಲಾ ನಡಪುನ ಒಂಜಿ ಊರು ಕಪಿಲಳ್ಳಿ. ಅವು ಸುಮಾರ್ ವರ್ಸೊಡ್ದಿಂಚಿ ಬದಲಾವೊಂದು ಬತ್ತಿನ ವಿವರಣೆಲು ಕತೆಕುಲ್ನ ಉದ್ದೊಗುಲಾ ತಿಕ್ಕುವ. ಮಸ್ತ್ ಸಾಂಕೇತಿಕವಾದ್ ಕಪಿಲಳ್ಳಿಡ್ ನಡಪುನ ಕತೆಕುಲು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಾತಾ ಮೋನೆನ್‌ಲಾ ಪನಿಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆತ್‌ಂಡ್. ಅವುಲು ಕುಸಾಲ್, ಕುಸೇಲ್, ಕುರ್ತೆಲ್, ಕೋಮಟಿಕೆ, ಬೆಂಗ್‌ಲು, ಜಾತಿಕಟ್ಟ್‌ದ ಅತ್ರಾಣೊಲು, ದೈವ ದೇವೆರೆನ ನಂಬಿಕೆಲೆದ ಪುದರ್‌ಡ್ ನಡಪುನ ಅನಾಚಾರೊಲು ತೂಯೆರೆ ತಿಕ್ಕುವ. ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಕೈಪೆದ ನಡುಟು ಐಟ್ಟೈಟೆ ಕರ್‌ಂಬುದ ಚೀಪೆಲಾ ಉಂಡು. ಲೋಕೊನು ಮೋಕೆಡ್ ತೂಯಿನ ಬರವುದಕಲೆಗ್ ಮಾತ್ರ ಉಂದು ಸಾಧ್ಯ. ಐಕ್ಕ್ ಶಿಶಿಲೆರ್ಲಾ ಕಾರಣ ಆತೆರ್.

ತುಳುವೆರ್ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ್ ಬರೆನಗ ಪರತಿರಿ (ಚರಿತ್ರೆ), ಪರಪು (ಸಂಸ್ಕೃತಿ), ಜಾನಪದ ಉಂದೆತ ಬಗಟ್ ಬರೆಪೆರ್. ಆಂಡ ಮೂಲು ಐತ ಒಟ್ಟುಗು ವರ್ತಮಾನದ ತುಳುನಾಡ್‌ಲಾ ಉಂಡು. ಆಧುನಿಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಎಗ್ಗೆ ಆದ್ ಈ ಬೂಕುಡು ಬದಲಾವೊಂದು ಬೈದಿ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬಗೆಟ್ ವಿವರವಾಯಿನ ಸಂಗತಿಲು ಮೂಲು ತಿಕ್ಕುವ. ಕತೆತ ಗೊಂಚಿಲ್‌ಗ್ ಪುದರಾಯಿನ 'ರಾವು ಕೊರುಂಗು' ಕತೆ ತುಳುವೆರೆನ ಬೆನ್ನಿದ ತೊಡುನು ಪನ್ಪುಂಡು. ಬಾಲೆ ಪುಟ್ಟಣ್ಣನ ಬಾಯಿಡ್ ಎಂಕ್ ಗೊಬ್ಬೆರೆ ಆಂಡಲಾ ಕಂಡ ಬೋಡು ಪನ್ಪಿನ ಚದಿ ಸಾಗುವಳಿದ ಇಲ್ಲದಾಯಗ್ಲ ಬೋಡು. ಬೆನ್ನಿ ಬೇಲೆ ಬಜ್ಜ, ನಷ್ಟ ಪಂದ್ ತೂವಂದೆ ಬದ್ಕ್ ಪನ್ಪಿ ಸತ್ಯೊನು ಈ ಕತೆ ಪನ್ಪಂಡು. 'ಕಂಡ ಪೋದು ತೋಟ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್', ತೋಟ ದೀಕ ಬನ್ನಗ ದಾದ ಪೋತುಂಡು ಪಂಡ ಪತ್ತಪ್ಪೆ ಬಾಲೆಲು ಒಂಜಪ್ಪೆ ಬಾಲೆಲಾದ್ ಬದುಕುನ ಮಲ್ಲ ಗೇನನೆ ಪೋತುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಬೆನ್ನಿನ್ ದಾಯೆಗ್ ಎಂಚ ಒರ್ತೊನೊಡು ಪಂಡ ಜವನಿಯೆರ್ ಜೋಕುಲು ಕಂಡೊಗು ಜಪ್ಪೊಡು, ಬೆಗರ್ ಸೀಂಟ್‌ದ್ ಬೆನೊಡು. ಐಟ್ಟ್ ಬದ್ಕ್‌ದ ಪೊಲಬು ಉಂಡು ಪಂದ್ ತೆರಿಯುಂಡು. ಮಲ್ಲಕಲೆಗ್ ಬೊಡ್ಚಾಯಿ ಬೆನ್ನಿ ಬಾಲೆಗ್ ಬೋಡಾತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪಿನ ಕತೆ ಕೇನೆರೆ ಓದೆರೆ ಸೊಗಸಿಲೆಕ್ಕನೆ ಬದ್ಕುನಲಾ ಪೊರ್ಲೆ ಆತ್‌ಂಡ್.

'ದನಿಕುಲು ದೊಂಬಿಗ್ ಪೋತೆರ್', 'ದೊಂಪದ ಬಲಿ', 'ಉಂತಿನಕುಲು' ಕತೆ ಆಣ್ ಪೊಣ್ಣನ ಸಂಬಂಧದ ನಡುಟು ಬರ್ಪಿನ ಜಾತಿದ ಗೋಡೆ, ದನಿ–

ಒಕ್ಕೆಲ್‌ದ ಆಂಕಾರ, ಮಿತ್ತ್-ತಿರ್ತ್ ಪನ್ಪಿ ಪೊಂರ್ಬಾಟದ ನಡುಟು ಮತೊಕುಲು ಮಲ್ಪುನ ಅನಾಚೊರೊಲೆನ್ ಪನ್ಪುಂಡು. ಮೂಲು ಆಣ್ ಪೊಣ್ಣುನ ಮೋಕೆದ ಸಂಗತಿದ ವಿವರೊಲು ಇಜ್ಜಿ. ಆಣ್ ಪೊಣ್ಣುನ ಮಿತ್ತ್ ನಡಪಾವುನ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ, ಅನ್ಯಾಯೊಲೆನ್ ಪನ್ಪುಂಡು. ಲೋಕೊಡು ಕಾಮದ ಬೆಂಗ್‌ಗ್ ಬಲಿಯಾಪಿನಿ ಪೊಣ್ಣು ಸಂಸಾರನೇ ಪಂದ್ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ದಿಟ್ಟಿ ಉಂಡು. ಆದರ್ಶದ ನೆಲೆಟ್ ತೂನಗ ದನಿಕುಲು ಸೈಪುನ ಸಮಸ್ಯೆಗ್ ಪರಿಹಾರ ಆದ್ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಜ್ಜಿಡು. ಒಂಜಿ ಕತೆ ಕಾಲಮಾನದ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಆದ್ ಪುಟ್ಟುನಗ ಪರಿಹಾರದ ಮಲ್ಲ ಸಾದಿಲಾ ನಾಡೆರಾಪುಜಿ. ಅನ್ಯಾಯ ಮಲ್ತಿನಾಯನ್ ಕೆರ್‌ಂಡ ಅನ್ಯಾಯ ಸರಿಯಾಪುಂಡ ಪನ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ನೈತಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆಲಾ ಮೂಲು ಪುಟ್ಟುಂಡು. ಪೊಣ್ಣು ಕಾಮದ ಗೊಂಬೆಯಾದ್ ಮಾತ್ರ ತೋಜುವಲತ್ತಂದೆ ಐತ್ತಂಚಿಗಾ ಆಲ್ನ ಉಡಲ್‌ದ ಬೇನೆ ಬೆಕ್ಕಸುವಲು ತೆರಿಯುಜಿ. ಉಡಲ ತೂತ್ತ ಅರ್ಕಿಲ್ಡ್ ಮುರ್ಕಿ ಲಕ್ಕಿನಕಲೆನ ಅತ್ರಾಣೊಲು ಮೂಲು ಉಂಡು.

ದೈವ-ದೇವೆರ್ ಧರ್ಮದ ಸಂಗತಿಲು ಮಸ್ತ್ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಮನಸ್‌ದಕಲೆಗ್ ಆಲೋಚನೆದ ಗೇನ ಪುಟ್ಟಾವುಂಡು. ಧರ್ಮದ ಬಗೆಟುಪ್ಪುನ ಏವುದೆಪ್ಪು, ಮಸ್ಕಿರಿಲು, ಐತ ಒಟ್ಟುಗು ಧರ್ಮದ ಪುದರ್ಡ್ ನಡಪುನ ಅನ್ಯಾಯೊಲು ಇಂಚ ಸುಮಾರು ಸಂಗತಿಲೆನ್ ಮಾತಾ ಧರ್ಮದ ಬಗೆಟ್ ಪನ್ಪೆರ್. 'ಪೋಪೆರ್ ಬರ್ಪೆರ್', 'ಗುಜರಿ ಅದ್ಲಿಚ್ಚನ ಜಿಹಾದಿ', 'ಅಓ ಅಷ್ಟಮಂಗಲ ಪುರಾಣೊ' ಈ ಮೂಜಿ ಕತೆಕುಲು ಮೂಜಿ ಧರ್ಮೊಲೆಡ್‌ಲಾ ನಡಪುನ ಧರ್ಮದ ಅಮಲ್ದ ಅತ್ರಾಣೊಲೆನ್ ಪನ್ಪುಂಡು. ಗುಜರಿ ಅದಿಲಿಜ್ಜನ ಬಡಪತ್ತ್ ದೇವೆರೆಗ್ ಪೋಡಿದ್ ಪರಿಸ್ಥಿತಿದ ಕೈಗೊಂಬೆಯಾದ್ ಬಾಂಬ್ ದೀನಗಲ ಕಾಪುನ ಕೆರ್ಪುನ ಗೇನೊನು ಒರಿತೊನುವೆ. ಪೋಪೆರ್ ಬರ್ಪೆರ್ ಧಾರ್ಮಿಕ ಗುರುಕುಲೆನ್ ಎದ್ರೊನೆರೆ ಪೋಪಿನ ಪಾದ್ರಿಲೆಗ್ ಬಟ್ಲರನ ಬಡವು ಬಡಪತ್ತ್ ಮದಪುನು ದೆರ್ತ್ ತೋಜುಂಡು. ಪುಂಡಿ ನುಪ್ಪುದ ಒಟ್ಟುಗು ನಮುನೆ ನಮುನೆದ ತೆನಸುಲು ಬಾಜನದ ತಿರ್ತ್‌ಡ್ ಆಂಡಲಾ ಒರಿದುಪ್ಪು ಪನ್ಪಿನ ಆಸೆ ಆಸೆಯಾದೆ ಒರಿಯುಂಡು. ಕರುಣೆನ್ ಲೋಕೊಗು ಪನ್ಪಿನಕಲೆಡ ಕರುಣೆ ದಾಂತಿನ ವ್ಯಂಗ್ಯಲಾ ಅಂದ್ ನರಮಾನಿಯನ ಎಲ್ಯ ಗುಣಲಾ ಅಂದ್ ಪಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಬೂಟಾಟಿಕೆದ ಆಲೋಚನೆಲು ಧರ್ಮದವು ಅತ್ತ್, ನರಮಾನಿ ತನ್ಕ್ ತಾನ್ ತೆರಿಯೊನ್ನವು ದಿಂಜ ಉಂಡು.

ಇತ್ತೆ ಊರು ಪೂರಾ ನಡಪುನ ಬ್ರಹ್ಮಕಲಶದ ಪುದರ್ಡ್ ಪಾಪದ ಜನಕುಲೆಗ್ ಮಲ್ಪುನ ದಗಲ್ಬಾಜಿನ್ ಸಿಎನ್‌ಎನ್ ಅಷ್ಟಮಂಗಲ ಪುರಾಣೊ ಪನ್ಪುಂಡು. ಕವಡೆ ಪಾಡ್ದ್ ಪನ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಪನ್ಪಿನ ಸತ್ಯ ಆಚಿರದವು.

ಒಂಜಿ ಸಮುದಾಯದಕುಲು ದೈವ ದೇವೆರೆ ಪುದರ್ಡ್ ಜನಕುಲೆಗ್ ಮಂಗೆ ಮಲ್ಪುನತ್ತಂದೆ ದುಡ್ಡು ಕಾಸ್ ಮಲ್ಪುನ ದಂಧೆಯಾದ್‌ಲಾ ತೋಜುಂಡು. ಇಂಚಿನ ಸಂಗತಿಲು ಒಂಜಿ ಧರ್ಮದವು ಅತ್ತ್, ಮಾತೆಟ್ಲ ಉಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ನರಮಾನಿಯನ ಬೇನೆ ಬೇಸರ್ಗ್ ಆದೆರ್ಡ್ ಬದುಕುನವೇ ಮಲ್ಲ ಗೇನ ಪಂದ್ ತೆರಿಯುಂಡು. ಒವ್ವೇ ಸಂಗತಿನ್‌ಲಾ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಲ್ಪಂದೆ ಒತೊನೆರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪನ್ಪಿನವುಲಾ ನಮ ತೆರಿಯೊಡಾಯಿನ ಸತ್ಯ. ಕತೆ ಮಾತಾ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಲ್ತೊಂದು ನಮ ದಾದ ಮಲ್ಪೊಡು ಪನ್ಪಿನೆನ್ ನಮಕ್ ಬುಡ್ದ್ ಬುಡ್ಪುಂಡು.

ಮಸ್ತ್ ಮಲ್ಲ ಆಶಯೊನು ಬೊಕ್ಕ ಕತಾಗೊಂಚಿಲ್ದ ತೂಕೊನು ಎಚ್ಚಾವುನ ಮೂಜಿ ಕತೆಕುಲು ಈ ಕೋಪೆಡ್ ಉಂಡು. 'ತಿಮ್ಮನ ಗುಡ್ಡೆದ ಮಿತ್ತ್' ಒಂಜಿ ಊರುದ ಸ್ಥಳಪುರಾಣೊನು ಬಕ್ಕ ಐತಿಹ್ಯೊನು ಕಟ್‌ದ್ ಕೊರ್ದ್ ಅಂಚಿತ್ತಿನ ಸತ್ಯೊಲೆನ ಅಗತ್ಯೊನುಲಾ ಅರ್ಥೊನುಲಾ ಪನ್ಪುಂಡು. ಜಾತಿಡ್ ತಿರ್ತ್ ಆಯಿನ ತಿಂಮನಂಚಿನ ಬಜೀ ಪಾಪದಾಯಡ್ದ್ ತನ್ನ ಸಂತೇಸಿನ್ ಬುಲೆಪಾದ್ ಆಯನ್ ಡೋಂಗಿಡ್ ಕೆರ್ಪೆರ್. ಈ ಸಂಗತಿನ್ ಅರ್ಚಕೆರ್ ಮದತೆರ್ಡ್‌ಲ ಊರು, ಅಲ್ತ ಜನಕುಲು ಐನ್ ಮದತ್‌ಜೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಊರುದ ಪುದರ್‌ಡ್ ತಿಮ್ಮನ ಪುದರ್‌ಲಾ ಸೇರುಂಡು. ಉಂದು ಒಂಜಿ ಊರುದ ಕತೆ ಅತ್ತ್. ಇಂಚಿನ ಮಸ್ತ್ ಕತೆಕುಲು ತಿಕ್ಕುವ. ಐತ ಅರ್ಥೊನು ಪೊರ್ಲುಡು ಈ ಕತೆ ಪನ್ಪುಂಡು. 'ಕರಾಚಿ ಕಾರಣೇರ್' ದೇಶ ವಿಭಜನೆದ ಕತೆನ್ ಪನ್ಪಿನ ನಡುಟು ಬದ್‌ಕ್ದ್ ಪೊದಿಕೆ ಕಟ್‌ದ್ ಮಡ್ತ್‌ದ್ ಉಲಯಿ ದೀತಿನ ಒಂಜಿ ಸಂಗತಿನ್ ಪಿದಯಿ ಕನಪುಂಡು. ಕರಾಚಿ ಕಾರಣೇರ್ ಏರ್‌ಂದ್ ಗೊತ್ತಾನಗ ಪುಟ್ಟಣ್ಣೆ ದೆರ್ಪುನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಲ್ಲವು. ಆಂಡ ಐಕ್ ಮುತ್ತಜ್ಜೆ ಕೊರ್ಪಿನ ಉತ್ತರ ನರಮಾನಿಯನ ಬದ್‌ಕ್ದ ಸತ್ಯನೇ ಆತ್‌ಂಡ್. "ಬ್ಯಾರಿ ಆಯಿನಾರೆಗ್ ಒರಿನ ಕಾರಣಚ್ಚೆರೆನ ಪಾಲ್‌ಡ್ ಬಲಸೊಲಿಯಾ? ಅವು ಸರಿ ಆಪುಂಡಾ ಕೇನಿನೆಕ್ಕ್ ಆರ್ ಜೀವೊಡು ಉಪ್ಪುನಗನೇ ಜಾತಿ ಬುಡಿನಕಲೆಗ್ ಸೈತಿ ಬಕ್ಕ ಜಾತಿ ಅಂಟೊನುಂಡಾ?" ಕಾರಣೇರ್ ಹಿಂದುವಾ, ಬ್ಯಾರಿಯಾ ಪನ್ಪಿನ ಮುಖ್ಯ ಆಪುಜಿ. ಜಾತಿಡ್ದ್ ಮನುಸತ್ವೊ ಮಲ್ಲ ಪಂದ್ ನರಮಾನಿ ಬದ್‌ಕ್ದ ಮಾಮಲ್ಲ ಗೇನೊನು ಪನ್ಪೆರ್. ನರಮಾನಿ ಒಂಜಿ ಕಡೆಡ್ದ್ ನನೊಂಜಿ ಕಡೆಕ್ಕ್ ಒಕ್ಕೆಲ್ ಲಕೊಂದು ಪೋನಗ ಬದ್ಕೆರೆ ಪೊರ್‌ಂಬಿನ ಮಾಮಲ್ಲ ಗೇನ ಮೂಲುಂಡು.

'ದೋಂಟಿ ತ್ಯಾಂಪಣ್ಣ ಶಬರಿಮಲೆಕ್ ಪೋಯಿನಿ' ಕತೆ ತ್ಯಾಂಪಣ್ಣನ ಪುದರ್ದ್ ಮಸ್ಕಿರಿನ್ ಪನೊಂದೆ ಊರುಡು ಉಪ್ಪುನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಜಾತಿ ಕಸುಬುಲೆನ ಬಗೆಟ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಒಂಜಾತ್ ಕುಸಾಲ್ದ ಒಟ್ಟುಗು ಅವುಲು ಮಸ್ಕಿರಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲ ಲವಲವಿಕೆಡ್ ಕತೆ ಓದಾವೊಂದು ಪೋಪುಂಡು. ನರಮಾನಿಯಗ್

ಆಯನ ಬೇಲೆಡ್ದ್ ಮರ್ಯಾದಿಯಾ ಕಾಸ್‌ಡ್ದಾ ಪಂದ್ ಕೇನೊಂದೆ, ಮಲ್ಪುನ ಕಸುಬುದ ಎಲ್ಯ ಎಲ್ಯ ವಿವರಣೆದ ಒಟ್ಟುಗು ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆನ್ಲಾ ಪನೊಂದು ಪೋಪಿನ ಎಡ್ಡೆ ಕತೆಕ್‌ಲೆಡ್ ಒಂಜಿ ಉಂದು.

'ರಾವೋ ರಾವು ಕೊರುಂಗು ರಾವಂತೇನೆ ದಾನ್‌ಪೆ' ತುಳುತ ಬೆನ್ಪಿ ಪೊಣ್ಣನ ಸೊರ ಉಂದು. ಉಂದೆತ ಕುಡೊಂಜಿ ಪಾಠಾಂತರ 'ರಾವೋ ರಾವು ಕೊರುಂಗು ರಾಯೆರೇನೆ ಕೇನುಜೆ' ಪಂದ್ ಉಂಡು. ತುಳು ಬಾಸೆದ ಮಲ್ಲ ಪೆರ್ಮೆ ದಾದ ಪಂಡ ಅವು ಮೂಡಯಿಡ್ದ್ ಪಡ್ಡಯಿಗ್, ಬಡಕೈಡ್ದ್ ತೆನ್ಕಯಿಗ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪಾಠಾಂತರೊಲೆನ್ ಪಡೆಯಿನವು. ಅವು ಜನಪದತ ಪತ್ಯ ಆವಡ್ ಗಲಸುನ ಬಾಸೆ ಆವಡ್ ಮೋಡಿ ಆವೊಂದು ಪೋಪುಂಡು.ಉಂದು ತುಳು ಬಾಸೆದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಪೊತ್ತುಲಾ ಅಂದ್. ಐಕ್ಕ್ ಮೂಲು ಗಲಸ್ದಿನ ತುಳು ಪದೊಕುಲು ಸಾಕ್ಷಿಯಾದುಂಡು. ಐತ ಒಟ್ಟುಗು ಒಂಜಿ ಐವ ಅಜಿಪ ವರ್ಸೊಡು ತುಳುನಾಡ್ ಎಂಚ ಬದಲಾತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪಿನೆಕ್ಕ್‌ಲಾ ಸಾಕ್ಷಿಯಾದುಂಡು. ಮೂಲು ಉಪ್ಪುನ ಕತೆಕುಲು ಆ ರೀತಿದ ಪೊಲಬುನು ಕೊಪುರ್ಂಡು. ಬಕ್ಕ ಅಂಚ ಬದಲಾವೊಂದು ಪೋಯೆರೆ ಕಾರಣವಾಯಿನ ಅಂಶೊಲೆನ್ಲಾ ಕತೆತ ಭಾಗವಾದ್ ಗುರುತಿಸಾವೆರ್. ಅವು ಬೆನ್ಪಿನ ಬೇಲೆ, ನಂಬಿನ ದೈವ ದೇವೆರ್, ಬದ್ಕುನ ಜನಮಾನಿದ ಲೋಕದಿಟ್ಟದ ಗೇನ ಉಂದೆನ್ ಪೂರಾ ತೆರಿಯೊನೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಆಪುಂಡು.

ನರಮಾನಿಯನ ನಾಗರಿಕೆತ ಕತೆಕ್ಲೆಡ್ 'ವಲಸೆ' ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ನಡಕೆ. ಒಂಜಿ ಕಡೆಡ್ದ್ ಪೋದು ನನೊಂಜಿ ಕಡೆಟ್ ನೆಲಯಾದ್ ಬದ್ಕ್ ಕಟ್ಟುನ ಸುಲಬದ ಬೇಲೆ ಅತ್ತ್. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮಾಡದಡಿಟ್ ಪತ್ತಪ್ಪೆ ಬಾಲೆಲು ಒಂಜಪ್ಪೆ ಬಾಲೆಲೆಕ ಬದ್‌ಕೆರೆ ಕಾರಣ ಆತಿನಿ ಮುಲ್ತ ಬಾಸೆಲಾ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಗುಣಲಾ ಅಂದ್. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಡೆಡ್ದ್ ಬತ್ತಿ ಸಮುದಾಯೊಲು ಎಂಚ ಒಟ್ಟಾದ್ ಬದುಕುವೆರ್ ಪನ್ಪಿನ ಚಿತ್ರಲಾ ಮೂಲು ಉಂಡು. 'ಕರಾಚಿ ಕಾರಣೇರ್', 'ಪೋಪೆರ್ ಬರ್ಪೆರ್', 'ದೋಂಟಿ ತ್ಯಾಂಪಣ್ಣೆ ಶಬರಿಮಲೆಕ್ಕ್ ಪೋಯಿನಿ', 'ಗುಜರಿ ಅದಿಲಿಚ್ಚನ ಜಿಹಾದಿ' ಈ ಕತೆಕುಲು ಆ ನೆಲೆಟ್ಟ್ ಮುಖ್ಯ ಆಪುಂಡು. ಒಟ್ಟುಡು ಈ ಕತೆತ ಗೊಂಚಿಲ್ ತುಳುವೆರೆನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಿಂತನೆಲೆನ್ ಕಟ್‌ದ್ ಕೊಪುರ್ಂಡು ಪಂದ್ ಪನೊಲಿ.

ಕಥಾ ಸಂಕಲನ : ರಾವು ಕೊರುಂಗು
ಲೇಖಕರು : ಡಾ. ಪ್ರಭಾಕರ ಶಿಶಿಲ
ಪ್ರಕಾಶಕರು : ಸ್ವಂತಿಕಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಬಳಗ ಸುಳ್ಯ
ಕೃತಿ ವಿಮರ್ಶೆ : ಡಾ. ಜ್ಯೋತಿ ಚೇಳ್ಯಾರು

ದರಿಪು ತುಕ ದರ್ಪು

ಡಾ. ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ

ದರಿಪು ತುಕ ದರ್ಪು
ಮಾಯ ಜೋಗ ಬೊಲ್ಪು

ಬಾಳ್ ಬಂಡರೊ ಬತ್ತ್‌ದಾಂಡ್
ಗುಂಡೊದುಲಯಿ ಕೇರ್ತ್‌ದಾಂಡ್
ಇರೆಟ್ ಪನಿಯರ ಬಳಸ್‌ದಾಂಡ್
ದೀಪ ಕೋಲ್ತಿರಿ ಪೊತ್ತದಾಂಡ್
ದೂಪೊದ ಪುಗೆ ಲಕ್ಕದಾಂಡ್
ಬಿರೆಲ್‌ದ ಒಂದನೆ ಮಲ್ತ್ ದಾಂಡ್
ದರಿಪು ತುಕ ದರ್ಪು

ಕೊಡಿಯಡಿತ್ತ ಎದ್ರ್ ಉಂತುದಾಂಡ್
ಕೋಲು ತೆಂಬರೆ ಬೊಟ್ಟುದಾಂಡ್
ಒಸಯೊ ಸಂದಿ ಪಂಡ್ ದಾಂಡ್
ಎಣ್ಣೆ ಬೂಳ್ಯ ಪತ್ತ್ ದಾಂಡ್
ತರೆಕ ಮೆಯಿಕ ಮೀದ್ ಆಂಡ್
ಮಯಿಲೆ ಮಾತ್‌ದ್ ಮಡಿ ತುತ್ತುದಾಂಡ್
ದರಿಪು ತುಕ ದರ್ಪು

ಮೋನೆಗ್ ಅರ್ದಲ ಪೂಜಿದಾಂಡ್
ಕಾರ್‌ಗ್ ಗಗ್ಗರ ಕೋತುದಾಂಡ್
ಬೆರಿಕ್ ತಿರಿಅಣಿ ಬಿಗಿತ್ತ್ ದಾಂಡ್
ಕೈಟ್ ಕಡ್ತಲೆ ಪತ್ತ್ ದಾಂಡ್
ಪೂ ಅರಿ ದಕ್ಕ್‌ದ್ ಮೆನಿತ್ತ್ ದಾಂಡ್
ಸತ್ಯ ಒಸಯೊಡು ದಿಂಜಿದಾಂಡ್
ದರಿಪು ತುಕ ದರ್ಪು

ಬತ್ತಿ ಮಾರಿನ್ ಕಡಪ ಗಿಡಪುಲ
ಅನಿಸ್ಟ ಬಿದೆನ್ ಪೊರ್ತ್ ದಕ್ಕ್‌ಲ
ಉಡಲ್ದ ನಂಜಿನ್ ಸಮೊಟು ಕಕ್ಕಲ
ಮಂಜಲ್ ಸೀಕ್‌ಗ್ ಮರ್ದರೆಪ್ಪುಲ
ಪಗೆಲ ತೆಲಿಕೆಗ್ ಬೀಗ ಜಡಿಪ್ಪುಲ
ಮೈಮೆ ನಿನ್ನವೇಂದ್ ಪನ್ಪಲೇಪಲ
ದರಿಪು ತುಕ ದರ್ಪು

ದರಿಪು ತುಕ ದರ್ಪು
ಸತ್ಯನೇಪೊಲ ಒರಿಪು....

ತುಳುನಾಡ ಬೆರ್ಮೆರ್ ಒಲುಲ್ಲೆರ್?

ಕೆ. ಮಹೇಂದ್ರನಾಥ್ ಸಾಲೆತ್ತೂರ್

ಪ್ರಕೃತಿ ಆರಾಧಕ ತುಳುವೆರೆಗ್ ತನ್ಕ್ ತೋಜಂದಿನ, ತನ್ಕ್ ಸಹಾಯ ಮಲ್ಪುನ ಒಂಜಿ ಸಗ್ತಿದ ಮಿತ್ತ್ ನಂಬೊಳಿಗೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ವಿನಃ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಆಕಾರದ ಮಿತ್ತ್ ನಂಬೋಳಿಗೆ ಇಜ್ಜಾಂಡ್. ಆ ನಂಬೊಳಿಗೆದ ಸಗ್ತಿಯೇ ಬೆರ್ಮೆರ್. ಬೊಮ್ಮ-ಬಿರ್ಮ-ಬೆರ್ಮ-ಬ್ರಹ್ಮ ಪಂಡ್ದ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಒರುಟು ಅರಾಧನೆ ಮಲ್ಪುನ ಬೆರ್ಮೆರ್ ಪಂಡ ನಮ್ಮ ಗೇನೊಗು ಎಕ್ಕಾಂದಿನಾತ್ ಮಲ್ಲ ಸಗ್ತಿಂದ್ ಬೆರ್ಮೆರೆನ್ ದೇವೆರಾದ್ ತುಳುವೆರ್ ನಂಬಿಯೆರ್. ಅಕ್ಲೆಗ್ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ತೋಜಂದಿ ಸಗ್ತಿಗ್ ಪುದರ್ ದೀಯರೆ ತೆರಿತಿಜಿ. ಆ ಮಲ್ಲ ಆಕಾರೊನ್ಲಾ ಕಲ್ಪನೆ ಮಲ್ಪರೆ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಆತಿಜಿ. ಆ ಸಗ್ತಿದ ಆಕಾರ ಅಕುಲು ಕಲ್ಪನೆ ಮಲ್ಪುನೆಡ್ದ್ ಮಲ್ಲಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬೆರ್ಮೆರೆಗ್ ಮಾತ್ರ ಉಂಡು ಮಲ್ಪರೆ, ಲೆತೊಂದು ಪೋಯೆರೆ ಅಧಿಕಾರ ಉಪ್ಪುನಿಂದ್ ತುಳುವೆರ್ ತೆರಿದಿತ್ತೆರ್. ಉಂದೆಕ್ ತುಳುನಾಡ ಸಿರಿಕುಲ್ನ ಆರಾಧನೆಡ್ ಬರ್ಪುನ ಕೆಲವು ಪಾತ್ರೊಲೇ ಸಾಗ್ಸಿ. ಬೆರ್ಮೆರೆ ಸೃಷ್ಟಿನ್ ಪುರಾಣದ ಆಧಾರದಕುಲು ಜಗತ್ತ್ ಬ್ರಹ್ಮ ಸೃಷ್ಠಿ ಪನ್ಪೆರ್. ಬ್ರಹ್ಮ ಪಂಡಲಾ ಮಲ್ಲನ್ದೇ ಅರ್ಥ. ತುಳುನಾಡ ಪುಟ್ಟು ಪುರಪು ತೂನಗ ತುಳುನಾಡ್ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಸೃಷ್ಟಿಂದ್, ಕುಡು ಅರಿತ ಉದಿಪುದ ತುಳುನಾಡ್‌ಂದ್ ತೆರಿನಕುಲು ಪನ್ಪೆರ್. ಬೆರ್ಮೆರೆ ಆರಾಧನೆ ಪ್ರಧಾನವಾದ್ ಆಲಡೆಲೆಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮೂಲ ಮೈಸಂದಾಯೆಲಾ ಬೆನ್ನಿ ಸಾಗೊಳಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಒರುವಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮೂಲು ಕುಡು ಅರಿತ ಬಿಲೆ ನೆಗತ್ ತೋಜುಂಡು. ಜೈನೆರೆ ಆರಾಧನೆಡ್ ಬೆರ್ಮೆರೆನ್ ಯಕ್ಷೆರೆನೊಟ್ಟುಗು ಗೋಡ್ಯಾದ್ ಬ್ರಹ್ಮಂದೇ ಪನೊಂತೆರ್. ಯಕ್ಷ ಬ್ರಹ್ಮ, ನಾಗಬ್ರಹ್ಮ ಉಂದೆಟ್ ಈ ಸ್ಪಷ್ಟತೆ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಅಕುಲು ಓಲ್ಲಾ ಬೆರ್ಮೆರ್ ಪನ್ಪುಜೆರ್. ಪುರಾಣ ವೈದಿಕ ಆರಾಧನೆ ತುಳುನಾಡುಗ್' ಬತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ, ವೈದಿಕ ಪುರಾಣೀಕರಣದಕುಲ್ಲ ಬ್ರಹ್ಮ ಪಂಡುದೇ ಲೆತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ದ್ರಾವಿಡ ಶೂದ್ರ ತುಳುಧರ್ಮದ ತುಳುವೆರ್ ಮಾತ್ರ ಬೆರ್ಮೆರ್ ಪಂಡುದೇ ಅನಾದಿರ್ದೇ ಪನೊಂದು ಬತ್ತೆರ್. ತುಳುನಾಡ ಮೂಲ ಕೆಲವೊಂಜಿ ಜನಾಂಗೊಲು ಬೆರ್ಮೆರೆನ್ ಕಂಬೆಲ್ಡ್‌ದು ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ಪುನೊಟ್ಟುಗು ಸುರುತ ಪೂಜೆನ್ ಬೆರ್ಮೆರೆಗ್ ಸಂದಾವೆರ್.

ತುಳುವೆರೆ ಆದಿಡ್ ಬೆರ್ಮೆರೆನ್ ರೂಪ ಇಜ್ಜಂದಿ ಕಲ್ಲುಡ್ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಬತ್ತೆರ್. ಎರಿಯಾಕ್ಲು ತನ್ಕುಲೊಟ್ಟುಗು ಉಪ್ಪುನ, ತನ್ಕುಲೆಗ್

ತೆರಿಯಂದಿನ ಸಗ್ತಿ ದಾದಂದ್ ತೆರಿಯಂದೆ ಆ ಸಗ್ತಿನ್ ಬೇರ್ಮೆರುಂದು ಪಂಡೆರ್. ಅಳಿಯ ಕಟ್ಟುಡ್ ಬರ್ಪುನ ಎಚ್ಚಿನ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಬೆರ್ಮೆರೇ ದೇವೆರಾದ್ ಉಲ್ಲೆರ್. ಬೆರ್ಮೆರೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುನಾಡುಗ್ ದೈವೊಲು ಬತ್ತಾಂದ್ ತೇರಿನಕ್ಲೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಬೆರ್ಮೆರೇ ಸತ್ಯ, ಚಿತ್ತ, ಧರ್ಮೊಲೆನ್ ಉಂಡು ಮಲ್ತೆರುಂದುಲಾ ಪನ್ಪೆರ್. ಬಿರುವೆರೆಗ್ ಆರಾಧ್ಯ ದೈವ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರಾಂಡ, ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರ್ನ ಆರಾಧ್ಯ ದೈವ ಕೆಮ್ಮಲಜೆ(ಕೆಮ್ಮಲೆ)ದ ಬೆರ್ಮೆರ್. ಮುಗ್ಗೆರ್ಲೆಗ್ ಮುದ್ದ ಕಲಲ, ಪೊಸ ಕಲಲೆ ಆರಾಧ್ಯ ದೈವೊಲಾಂಡ, ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೇವೆರ್. ಬಂಟೆರೆಗ್ ಸಿರಿ ದೈವಲಾ ಅಂದ್, ದೇವೆರ್ಲಾ ಅಂದ್‌ಂದು ಆಂಡ ಸಿರಿನ ಆರಾಧ್ಯ ದೇವೆರ್ ಬೆರ್ಮೆರ್. ಆಂಡ ಇನಿ ಆಲಡೆಲೆದ ಬೆರ್ಮೆರ್ ಮಾಯಕಾದ್ ಬ್ರಹ್ಮಲಿಂಗೇಶ್ವರ, ಮಹಾಲಿಂಗೇಶ್ವರ ಆದ್ ಅಡೆಗ್ ಈಸರ ದೇವೆರೆ ಕಲ್ಪನೆ ಬತ್ತುಂಡ್. ಮೂಲೊಡು ತುಳುವೆರ್ ಆಕಾರ ಇಜ್ಜಂದಿ ಕಲ್ಲುಡ್ ಬೆರ್ಮೆರೆನ್ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ತೆರ್ನ ಕಾಲಾನುಭಾಗೊಡು ಬೆರ್ಮೆರೆನ್ ಲಿಂಗದ ಒರುಟು ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ಪರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ನಡುಟು ಮಲ್ಲ ಒಂಜಿ ಲಿಂಗ, ಅಂಚಿಂಚಿ ಎಲ್ಯ ರಡ್ಡ್ ಲಿಂಗೊಲೆಡ್ ಬೆರ್ಮೆರೆನ್ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಬತ್ತೆರ್. ಮೂಲು ಈ ಲಿಂಗ ಈಸರನ ಕಲ್ಪನೆಡ್ ಮಹಲಿಂಗೇಸರ, ಬ್ರಹ್ಮಲಿಂಗೇಸರ ಇಂಚ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಪುದರ್ ಈಸರ ಆದ್ ಬೆರ್ಮೆರ್ ಮದೆಕ್ ಸೇರ್ಯೆರ್. ನಮ ಮೂಲ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಂದೆ ಪೊಸತ್ ಬತ್ತಿನವೇ ಸತ್ಯಂದ್ ನಂಬುದು ಮೂಲೊನು ಬುಡ್ದು ಬುಡ್ತ. ಅಂಚಾದ್ ಬೆರ್ಮೆರೆನೊಟ್ಟುಗು ಕಾಲಾನುಭಾಗೊಡು ನಾಗನ್ ಗೋಡ್ಯಾದ್ ನಾಗಬೇರ್ಮೆ, ನಾಗಬ್ರಹ್ಮ ಮಲ್ತೆರ್. ಬೆರ್ಮೆರೇ ಬೇತೆ, ನಾಗೆನೇ ಬೇತೆ. ನಾಗನ್ಲಾ ತುಳುವೆರ್ ದೈವದ ಒರಟು ತೂಯಿನಕ್ಲು. ಕಾಲ ಕರಿಲೆಕ ನಾಗೆಲಾ ದೇವೆರಾದ್ ಪೋಂಡು. ತುಳುನಾಡ ಆದಿ ದೈವ ಬೆರ್ಮೆರ್ ಬೂಮಿ ಉಂಡಾನಗ ಉಂಡಾಯಿ ಸಗ್ತಿಂದ್ಲಾ ಪನ್ಪೆರ್. ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ದೇವಾಲ್ಯೊಡು ದೈವೊಲೆಗ್ ಆರಾಧನೆ ನಡಪುನ ದುಂಬು ಬೆರ್ಮೆರೆಗ್ ದೇವೆರಾದ್ ಆರಾಧನೆ ನಡತೊಂತುಂಡು. ತುಳುವೆರೆ ಮೂಲದೈವ ಬೆರ್ಮೆರೆನ್ ಬನೊಟು ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ನಾಗೆ ಬೊಕ್ಕ ಲೆಕ್ಕೆಸಿರಿ ಬನೊಟು ಉಪದೈವೊಲಾದಿತ್ತ್. ದುಂಬುಗು ಲಿಂಗ ರೂಪೊಡು ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಲಿಂಗ ಬೆರ್ಮೆರಾದ್, ಅಂಚಿಂಚಿದ ರಡ್ದು ಎಲ್ಯ ಲಿಂಗೊಲು ಲೆಕ್ಕೆಸಿರಿ ಬೊಕ್ಕ ನಾಗನ ಒರುವಾದ್ ಆರಾಧನೆ ಪಡೆಯೊಂದಿತ್ತುಂಡು. ಗುತ್ತುಬರ್ಕೆಲೆಡ್ ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ರಾಜಂದೈವೊಲೆನ್ ನಂಬೊಡಾಂಡ ಅವೆಕ್ ಸಮ್ಮಂದ ಪಟ್ಟುದ್ ಬನೊಕ್ಲಿಪ್ಪೊಡಾಂಡ್. ಅವು ನಿಯಮ ಆದಿತ್ತುಂಡು. ದೈವದ ಬಲತುಡು ಉಂತುದು ದೈವೊಗು ಬಲಕೊರ್ಪುನ ಬಿರ್ಮೆರೆಗ್ ಸುರುತ ತಂಬಿಲ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಬನೊಕು ತಾಗುದಿತ್ತುದ್ ಕಂಬುಲದ ಕಂಡೊಲಿತ್ತ್. ಕಂಬುಲದ

ಕಂಡೊಡು ಪೂಕರೆ ಪಾಡ್ನಗ ಬೆರ್ಮೆರೆಗ್ ನೇಮಲ ನಡತೊಂದಿತ್ತುಂಡ್. ಇನಿಕ್ಲಾ ಬಂಟಾಲ ಕಾಡಬೆಟ್ಟುಡು ಜೈನ ಮನೆತನೊಡು ಈ ಆರಾಧನೆ ನಡತೊಂದುಂಡು. ವೈದಿಕ ಆರಾಧನೆ ತುಳುನಾಡುಗ್ ಬತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಮೂರ್ತಿ ಪೂಜೆಲು ಸುರಾದ್ ಮೂರ್ತಿ ಇಜ್ಜಂದಿ ಬೆರ್ಮೆರೆಗ್ ಕುದುರೆದ ಮಿತ್ತ್ ಕುಲ್ದಿನ ಮೂರ್ತಿ ಬತ್ತುಂಡ್. "ಏಳ್ ಕಡಲ್ದ ನಡುಟು, ಬೊಳ್ಯ ಕುದುರೆದ ಮಿತ್ತ್, ಬೊಳ್ಯ ಸತ್ತಿಗೆದ ಅಡಿಟ್ ಬೂಮಿ ಉಂಡಾನಗ ಉಂಡಾಯಿ ಬೆರ್ಮೆರ್ ಬೂಮಿ ಬಾರಗೆ ಬಾಲೆ ಕನ್ಯಾವು ಲೆಕ್ಕೆಸಿರಿನ್ ನಾಲ್ ಕಾರ ಮೈಸಂದಾಯನ್, ಏಳ್ವೆರ್ ಸಿರಿಕುಲು, ಒರಿ ಕುಮಾರನ್, ನಾಗ, ಸರ್ಪನಕ್ಲೆನ್ ಉಂಡು ಮಲ್ತೆರ್" ಪಂಡ ಬೆಮ್ಮೆರೆನ ಸಾನಿಧ್ಯದ ದುನ್ನ ಏತುಂದ್ ನಮಕ್ ತೆರಿಯು.

ಬೆಮ್ಮೆರೆನ ಪುರಪು ಪೊಸ ಶಿಲಾಯುಗದಾತ್ ಪಿರಾಕ್ದವು ಪನ್ಪಿನೆಕ್ ಸಾಕ್ಷಿ ತಿಕುದುಂಡ್. ಕಾಪು(ಒಡಿಪು ಜಿಲ್ಲೆ) ಪಡುಮಾರ್ನಾಡ್ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿದ ಮಾಳ ಕಾಲನಿಡ್ ಪೊಸ ಶಿಲಾಯುಗೊಕು ಸಮ್ಮಂದಿ ಸಯಿನ(ಅವಶೇಷ) ಅರಿಗಿರಿದ್ನ ತಿಕ್ಕುದು ಕುವೆಂಪು ಇಸ್ವ ಇದ್ಯಾಲ್ಯೊದ 'ಇತಿಹಾಸ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರಾಕ್ತನ ಶಾಸ್ತ್ರ ವಿಭಾಗ'ದ ಕಲ್ಪಾರ್ತಿಲಾಯಿನ ಶ್ರುತೇಶ್ ಆಚಾರ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಸುಭಾಸ್ ತನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರ ಕಜ್ಜೊದ ಸಂದರ್ಬೊಡು ಬೆರ್ಮೆರೆ ಮೂರ್ತಿನ್ ಪತ್ತೆ ಮಲ್ದೆರ್ [ಉದಯವಾಣಿ–ಅಗೋಸ್ತು 15–ಪುಟ 12] ಕೈಟ್ ಕೈಮಡು, ಕಂಚಿದ ಪ್ರತಿಮೆ ಬೊಕ್ಕ ಬೊಣ್ಯ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣದ ಕರತ ಚೂರು ತಿಕುದ್ ಸುರುತ ಶಿಲಾಯುಗೊಕು ಸೇರ್ನ ಪ್ರತಿಮೆಂದ್ [ಕೈಮಡು ದೊರ ಗಿತ್ತುದ್ 7 ಸೆಂ.ಮೀ. ಅಗೆಲ, 14 ಸೆಂ.ಮೀ ಉದ್ದ] ಪ್ರಾಚ್ಯ ಸಂಶೋಧಕೆರಾಯಿನ ಯಸ್. ಎಂ. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯೆರ್ ತೆರಿಪಾದೆರ್. ಲಿಂಗ ರೂಪದ ಕಲ್ಲುನ್, ಬೆರ್ಮೆರ ಗುಂಡ, ಕಂಚಿದ ಪ್ರತಿಮೆ ಜೈನ ನಾಗಬೆರ್ಮೆರ್, ಕಲ್ಲುದ ಮಿತ್ತ್ ಉಪ್ಪುನ ಕೆತ್ತನೆನ್ 'ಮೂಲ ಪುರುಷ' ಪಂದ್ ಆರ್ ಗುರ್ತಿಸದೆರ್. ಲೋಹ ಶಿಲ್ಪದ ಕಾಲೊನಾರ್ ಗುರ್ತಪತ್ತೊಡಾತೆ. ಅಂಚಾದ್ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಪುರಪು ಪೊಸ ಶಿಲಾಯುಗದಾತ್ ಪರತುಂದ್ ತೆರಿದ್ ಬಪುರ್ಂಡು. ಅಂಚನೇ ಬೆಮ್ಮೆರೆ ಮೂರ್ತಿದ ಎಡತ ಕೈಟ್ ಅಡ್ಡಣ, ಬಲತ ಕೈಟ್ ಕಡ್ಸಲೆ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಬೆರ್ಮೆರ್ ಬೂತ ಅತ್ತ್. ಸಿರಿ, ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರೆ, ಬಬ್ಬು ಬಾರಗನ ಸಂದಿಲೆಡ್ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಉಲ್ಲೇಖ ಬಪುರ್ಂಡು. ದೈವ ಬೂತೊಲೆಗ್ ಗುರಿಕಾರೆ ಬೆರ್ಮೆರ್. ನಿಜವಾದ್ ತೂಂಡ ಬೆರ್ಮೆರೆಗ್ ಕೋಲ ನೇಮ ಇಜ್ಜಿ. ಬೆರ್ಮೆರೆ ಒಟ್ಟುಗು ನಾಗನ್ ಸೇರಾದ್ ನಾಗಬೆರ್ಮೆರೆಗ್ ಕೋಲ ನಡಪುಂಡು. ಇನಿ ಗುಂಡ, ಆಲಡೆ, ತಾನೊಲೆಡ್ ಬೆರ್ಮೆರೆಗ್ ಆರಾಧನೆ ಉಂಡು. ಬ್ರಹ್ಮದ ತದ್ಭವ ರೂಪ ಬೆರ್ಮ ಅತ್ತ್, ಬೊಮ್ಮ ಆಪುನಿ. ಅಂಚಾದ್ ತುಳುನಾಡ ಬೆರ್ಮೆರೆನ್ ಬ್ರಹ್ಮನ್ದ್ ಪನೆರೆ

ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಲೆಕ್ಕೆಸಿರಿ ಬೊಕ್ಕ ಬೆರ್ಮೆರ್ ಒಟ್ಟುಗುಪ್ಪುವೆರ್. ಬೆರ್ಮೆರ್ಲೆಕ್ಕನೆ ತುಳುನಾಡ ದೈವೊಲು ದೇವಯೋನಿಡ್ ಪುಟ್ಟಿನವತ್ತ್. ಅಂಚಾದ್ ಬೆರ್ಮೆರೆಗ್, ದೈವೊಲೆಗ್ ಪುರಾಣೊನು ಗೋಡ್ಯಾಯರೆ ಬಲ್ಲಿ. ತುಳುವ ಮಣ್ಣುಡೇ ಪುಟುದು ತುಳುವೆರೆಡ ಆರಾಧನೆ ದೆತೊನುನ ದೈವೊಲು ತುಳುನಾಡ ಶಕ್ತಿಲುಂದು ನೆಗತ್ ತೋಜುಂಡು. ಬಿರುವೆರ್ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಆರಾಧಕೆರುಂದ್ ತೆರಿಯರೆ ಗರಡಿಲೆಡ್ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರೆ ನಡುಟುನ್ತುದು ನಮನ್ ಮಾತೆರೆನ್ಲಾ ಕಾಪುನ ಬಿರ್ಮೆರೇ ಸಾಕ್ಷಿ. ಬನೊಟಿಪ್ಪಿ ಬೆರ್ಮೆರ್, ಪುಂಚೊಡಿಪ್ಪಿ ನಾಗೆ, ನೀರಿಡಿಪ್ಪಿ ಲೆಕ್ಕೆಸಿರಿ ಉಂದು ಪೂರಾ ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ಬನತ ಶಕ್ತಿಲಾದ್ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಗುಂಡಿ, ಲೆಕ್ಕೆಸಿರಿ ಗುಂಡಿನ್ದ್ ಇತ್ತುಂಡು. ಬೆರ್ಮೆರೆ ಗುಂಡಿಗ್ ಮೀನುಗ್ ಕಡುಪಾಡರೆ ಪೋದು ಮಾಯಕಾದ್ ದೈವೊಲಾಯಿನ ವೀರ ಪುರುಷೆರ್ ತುಳುನಾಡುಡುಲ್ಲೆರ್. ಲೆಕ್ಕೆಸಿರಿ ಗುಂಡಿಗ್ ಪೋಯಿನಕುಲು ನಿಲೆ ತಿಕ್ಕಂದೆ ಮಾಯಕಾತಿನ ಕತೆಲಾ ತುಳುನಾಡುಡ್ ತೂವರೆ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಇನಿಕಾನಗ ಲೆಕ್ಕೆಸಿರಿಗ್ ಮಾಡ ಆಂಡ್. ಲೆಕ್ಕೆಸಿರಿನ್ ಆ ಪುದರುಡು ಲೆಪ್ಪಂದೆ ಬೆರ್ಮೆರೆನ್ ಉಳ್ಳಾಯೆಂದ್, ಲೆಕ್ಕೆಸಿರಿನ್ ಉಲ್ಲಾಲ್ದಿಂದೇ ಲೆತ್ತೊಂದಿತ್ತಿನಿ. ಅಂಚಿನ ಲೆಕ್ಕೆಸಿರಿ ಇನಿ ಪುರಾಣದ ರಕ್ತೇಶ್ವರಿಯಾಂಡ್, ಬೆರ್ಮೆರ್ ಬ್ರಹ್ಮ ಆಯೆರ್, ಉಲ್ಲಾಲ್ದಿ ದುರ್ಗಾಪರಮೇಶ್ವರಿ ದೇವಿಯಾಂಡ್. ನಾಗಗ್ ಕಟ್ಟೆ ಆಂಡ್. ನಾಗನ ಮಣ್ಣ್ ಮುಟ್ಟುನ ಪುಂಚ ಮಾಯಕಾದ್ ನಾಗೆ ಸಾದಿಗ್ ಬೂರುಲೆಕಾದ್ ಬನೊಕ್ಲು ಪೂರ ನಿರ್ಸಂತಾನ ಆದ್ ಪೋಂಡು. ಬೆರ್ಮೆರೆಗ್ ಗುಂಡ ಆಂಡ್. ಬೆರ್ಮೆರೆನ ಪುದರ್ ಚತುರ್ಮುಖ ಬ್ರಹ್ಮ ಆಂಡ್. ಆಲಡೆ, ಗರಡಿ ಕಳಟ್ ಇನಿಲ ಮೂಲ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಆರಾಧನೆ ಒರಿದುಂಡು. ಲೆಕ್ಕೆಸಿರಿಗ್ ಮೂಜಿಲ್ನಾಯ ದೈವಂದ್ಲ ಪನ್ಪೆರ್. ಬೆರ್ಮೆರೆ ಸಾನ ಪೋದು ಇನಿ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ಥಾನ ಆದ್ ಪೋಂಡು. ಚತುರ್ಮುಖ, ಕಪಾಲ ಬ್ರಹ್ಮಗ್ ಪೂಜೆ ಇಜ್ಜಂದಿನೆಡ್ದಾತ್ರ ಬೆಮ್ಮೆರೆನ್/ಬೆರ್ಮೆರೆನ್ ಬ್ರಹ್ಮ ಮಲ್ತುದ್ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಸಾನ ಮಾಡೊಲೆಗ್ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ಥಾನ ಮಲ್ತೆರ್. ಇನಿ ದೈವಸಾನೊಲೆಡ್(ಉಲ್ಲಾಲ್ದಿನ) ಬ್ರಹ್ಮ ರಕ್ಕಸಗ್ಲಾ ಗುಂಡ ಕಟ್ಟುದ್ ಆರಾಧನೆ ನಡಪುಂಡು. ಉಲ್ಲಾಲ್ದಿ ಸಾನೊಲು ಎಚ್ಚಾದ್ ಪರಪುನ ನೀರ ಜಾಗೆದ ಕೈತಲ್ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಲೆಕ್ಕೆಸಿರಿ ಉಲ್ಲಾಲ್ದಿನ್ದ್ ಪಂಡ ತಪ್ಪಾವಂದ್. ಉಲ್ಲಾಲ್ದಿನ ಸಾನ, ಮಾಡದ ಬರಿಟ್ ನಾಗನ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ಬನ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಉಲ್ಲಾಲ್ದಿ ಇತ್ತಿ ಜಾಗೆಡ್ ಬೆರ್ಮೆರ್ ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ಇತ್ತುದುಪ್ಪೆರ್. ಅವ್ವೇ ದುಂಬುಗು ರೂಪಾಂತರ ಆದ್ ಬೆರ್ಮೆರೆನ್ ಮೂಲೆ ಸೇರಾದ್ ಬ್ರಹ್ಮರಕ್ಕಸ ಗುಡಿ ಆದುಪ್ಪೆರ್ಲಾ ಸಾಧ್ಯತೆ ಉಂಡು. ಪುಟ್ಟು ಸಾವಿಜ್ಜಂದಿ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಜಾಗೆಡ್ ಅಕಲ್ತಪ್ಪುಡು ಕರಿದ್ ಪೋಯಿನ ವ್ಯಕ್ತಿನ ಗುಡಿ ಎಂಚ ಬತ್ತುಂಡುಂದು ತೆರಿಯಂದೆ ಪೋಂಡು.

ಬೆರ್ಮೆರೆನ್ ತೂನಗ ಬೆರ್ಮೆರ್, ಜಯವುಲ್ಲ ಬೆರ್ಮೆರ್, ಉರಿ ಬೆರ್ಮೆರ್, ಅರಿ ಬೆರ್ಮೆರ್ ಇಂಚ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪುದರುಡು ಲೆಪ್ಪುವೆರ್. ಬನ ಇತ್ತಿನವ್ಲು ನೀರ ಸೆಲೆ, ತೋಡು ಉಪ್ಪುಂಡು. ಬನ ಇತ್ತಿನವ್ಲು ಬೆರ್ಮೆರ್, ನಾಗೆ, ಲೆಕ್ಕೆಸಿರಿ ಇತ್ತುಂಡ ಲೆಕ್ಕೆಸಿರಿ ಗುಂಡಿ, ಬೆರ್ಮೆರೆ ಗುಂಡಿ ಬನತ ಕೈತಲೇ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಎಚ್ಚಾದ್ ಸುಳಿತ ಗುಂಡಿಲು ಅವ್ವಾದಿಪ್ಪುವ. ಬೆಮ್ಮೆರೆ ಪುದರುಡ್ ಬಂಟಾಲ ತಾಲೂಕುಡು ಒಂಜಿ ಜಾಗೆ ಉಂಡು. 'ಬೆಮ್ಮೆರೆ ಕೂಟೇಲ್' ಪಂದ್. ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಸುದೆಕ್ ಎಲ್ಯ ಕೈತೋಡು ಸೇರುನೆಕ್, ರಡ್ಡ್ ಎಲ್ಯ ಎಲ್ಯ ಸುದೆಕುಲು ಒಟ್ಟು ಸೇರುನೆಕ್ ತುಳುಟು 'ಕೂಟೇಲ್' ಪನ್ಪ. ಕನ್ನಡೊಡು ಕೂಡಲ ಸಂಗಮ ಪನ್ಪೆರ್. ಇಂಚಿ ಮಲ್ಲ ಸುದೆ, ಎಲ್ಯ ಕೈ ತೋಡು ಸೇರುನ ಜಾಗೆದ ಬೆಮ್ಮೆರೆ ಕೂಟೇಲ್ ಇನಿ 'ಬ್ರಹ್ಮರ ಕೂಟ್ಲು' ಆದ್ ಪೋತುಂಡ್. ಉಂದು ನಂಕ್ ಅಗತ್ಯ ಇಜ್ಜಾನ್ಡ್. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಪ್ರಧಾನವಾದ್ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಆರಾಧನೆ ನೆಗತ್ ತೋಜುನಿ ತುಳುನಾಡುಡ್. ಕನ್ನಡದ ಪುದರ್ ಆ ಮೂಲಕ 'ಬೆರ್ಮೆ' ಪೋದು 'ಬ್ರಹ್ಮ' ಮಲ್ಪುನ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಇಜ್ಜಾನ್ಡ್. ಅಂಚನೇ ಇನಿ ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ ಅವ್ವೆತೋ ಊರುದ ಪುದರ್ ಕನ್ನಡ ಆದ್ ನನಲಾ ದುಂಬು ಪೋದು ಪರಂಗಿಸೌಧ ಆಯ್ನೆಕೊಂಜಿ ಉದಾರ್ಮೆ ತೂಲೆ. ಪೂಪಾಡಿಕಲ್ಲ್ ಪೋದು ಹೂಹಾಕುವ ಕಲ್ಲಾದ್ ಇತ್ತೆ ಹೆಚ್ ಕಲ್ಲ್ ಆತುಂಡು. ಪೂಪಾಡಿಕಲ್ಲುದ ಊರು ಪಂಡ ಇತ್ತೆ ಏರೆಗ್ಲಾ ಇನಿ ತೆರಿಯಂದಿಲೆಕಾಂಡ್. ದುಂಬು ತುಳುವೆರ್ ನಂಬಿನಿ ಸರಿಸೃಪೊಲೆನ್. ಅರಣೆ ಇಸತ ತುಂಡಾದಿತ್ತುಂಡು. ದುಂಬು ಬಿರ್ಮೆರೆ ಕಲ್ಲುನ್ 'ಅರಣೆ ಕಲ್ಲು' ಪಂದ್ ಪನೊಂತೆರ್. ಬನೊಟು ಬೆರ್ಮೆರೆ ಕಲ್ಲುಗ್ ಅರಣೆ ಕಲ್ಲುಂದು, ಲೆಕ್ಕೆಸಿರಿನ ಕಲ್ಲುಗ್ 'ಮುದಲೆ ಕಲ್ಲುಂದ್', ಜಿಡೆ ದೆರ್ಪಿ ಉಚ್ಚುಗು ನಾಗೆಂದ್ ಪುದರಿತ್ತುಂಡು. ಅರಣೆ ಮೂಲದ ಬಿರ್ಮೆರ್, ಮುದಲೆ ಮೂಲದ ಲೆಕ್ಕೆಸಿರಿ (ಲೆಕ್ಕೆಸಿರಿನ ಗುಂಡಿಗ್ ಪೊಯಿನಾಯೆ ಪಿರ ಬೈಜೆಗೆ, ಬೂಮಿ ತೂಕದ ದೈವಗೆ), ಪೊರ್ಲ ಜಡೆ ಅರ್ಲಾದ್ ಇಸ ಕಕ್ಕುನ ನಾಗೆ ಇಂಚಿ ಪ್ರಕೃತಿದ ಇಚಿತ್ರೊಲೆನ್ ಗೆಂದರಾವಂದೆ ನರಮಾನಿ ಅವೆಟ ರಾಜಿ ಮಲ್ತೊನ್ದು ನಂಬರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆ. ನಮ್ಮ ತುಳುವೆರೆಗ್ ತೆರಿಯಂದಿಲೆಕ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಚರಿತ್ರೆ ನಾಶ ಮಲ್ಪುನ ಕೆಲಸ ದುಂಬುಡ್ದೇ ನಡತೊಂದುಂಡು. ಇನಿ ದೈವಾರಾಧನೆಗ್ಲಾ ಅಂಚನೆ ಪುರಾಣ ಸೇರಾದ್ ನಾಶ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಉಲ್ಲಾಲ್ದಿ ದೈವೊನು ದೈವ ಆದ್ ಕಟ್ಟ್ ಕಟ್ಲೆ ಮಾತ್ರ ಮಲ್ತುದ್ ಉಲ್ಲಾಲ್ದಿನ್ ದುರ್ಗಾಪರಮೇಶ್ವರಿ ಮಲ್ತುದ್ ದೈವದ ಮುಗೊನು ಮರತ ಬೊಂಬೆಗ್ ದೀದ್, ಕೆಲವು ತಿಕುಡ್ ಇರ್ವೆರ್ ಉಳ್ಳಾಲ್ದಿನಕ್ಲೆನ ನಡುಟು ಶ್ರೀ ಚಕ್ರ ದೀದ್ ನವರಾತ್ರೆ ಪೂಜೆ, ಕುಂಕುಮಾರ್ಚನೆ ಮಲ್ತುದ್, ಭಜನೆ, ಪೂಜೆ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ನನಾಂಡಲಾ ತುಳುವೆರೆಗ್

ನಿದ್ರೆ ಬುಡ್ಜಿಂಡ, ಬೆಮ್ಮೆರೆಗಾಯಿನ ಅವಸ್ತೆನೇ, ನಾಗಗ್ ಆಯಿ ಅವಸ್ತೆನೇ ದೈವೊಲೆಗಾವು. ಇತ್ತೆನೇ ಎಚ್ಚಿನ ದೈವೊಲು ದೇವೆರಾದ್ ಅಡೆಗ್ ಬಂಡಿದ ಬದಲ್ ತೇರ್ ಬೈದುಂಡು. ಕೊಡಿಮರ ಪಾಡೆರಾವಂದಿ ದೈವದ ಕಲೊಕು ಕೊಡಿಮರ ಬೈದುಂಡು. ದೈವೊಲೆನ ಮೂಲ ಪುದರ್ ಪೂರ ಪುರಾಣದ ದೇವೆರೆ ಪುದರಾದ್ ಪೋತುಂಡ್. ಪ್ರಕೃತಿ ಆರಾಧನೆದ ದೈವೊಲಿನಿ ದೇವೆರಾದ್ ಕಟ್ಟುನಕುಲ್ಲಾ ದೈವೊಗು ಪಡಿಯರಿ ಪತ್ತುದ್ ಯಾನ್ ದೇವಿ, ಯಾನ್ ದುರ್ಗೆನ್ದ್ ಪಂಡೊಂದುಲ್ಲೆರ್ ಪಂಡ ದೈವಾರಾಧನೆದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಓಡೆಗ್ ಎತ್ತುಂಡುಂದ್ ತರೆಟ್ ಬೊಂಡು ಇತ್ತಿನಕ್ಲೆಗ್ ಅರ್ಥ ಆವು. ಇನಿ ಬನೊಕ್ಲೆಡ್ ನಾಗನೊಟ್ಟುಗು ಲೆಕ್ಕೇಸಿರಿನ ಆರಾಧನೆಲಾ ದೇವ ಕಿರಿಯೆಡ್ ನಡತೊಂದುಂಡು. ನಾಗನ ಕಲ್ಲುಗು ನೂಲು ಪಾಡುದ್, ಮಂತ್ರ ಪಂಡುದ್ ಅವೆತ ಆಹಾರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ವಿರುದ್ದವಾಯಿನ ಆವಾರ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಕನತುದ್ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ತುಳುನಾಡುಡ್ ಪುರಾಣದ ಇನಕನ್, ಗಣಪತಿ ದೀಪು ನೆಡ್ಡ ದುಂಬೇ 'ಸುತ್ಯೆ' ದೀಪುನ ಕಿರಮ ಇತ್ತುಂಡ್. ಅವು ಬೆರ್ಮೆರೆಗ್ ದೀಪುನ ಸುತ್ತೆ. ಇನಿಲ ದೈವ ಪನ್ನಗ, ಮದ್ಯಸ್ತೆರ್ ಪನ್ನಗ 'ದೀ ಸುತ್ತೆಡಾವೊಡುಂದು' ಪನ್ಪೆರ್. ತುಳುವೆರ್ ಸುತ್ತಿಗೆ ದೀನಗ ಬೊಳಂತರಿ ಗಳಸೊಂದಿಜ್ಜಾನ್ಡ್. ತುಳುನಾಡ ಮೂಲ ಜನಾಂಗದ ಒಂಜಿ ಆರಾಧನೆಡ್ ಸತ್ಯ ಸಾರಮಾನಿಲೆಗ್ (ಕಾನದ–ಕಟದ) ಬಜಿಲ್, ಬಾಜೆಲ್ ದೀನಗ, ಬೆಮ್ಮೆರೆಗ್ ಸುರುಕು ಕೈ ಮುಗಿದ್ ಉದಿಪು ತುಡರ್ ಅರ್ಲವುನ ಕಿರಮ ದುಂಬಿತ್ತುಂಡು. ಆಂಡ ಇನಿ ಆ ತುಡರ್ ದೀಪುನೆನ್ ಗಣಪತಿಗ್ ಸುತ್ತೆ ದೀಪುನಿಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಉರ್ಪೆಲರಿಟ್ ಬೆರ್ಮೆರೆಗ್ ಸುತ್ತಿಗೆ/ಸುತ್ಯೆ ದೀವೊಂತಿನ ಕಾಲಾನುಭಾಗೊಡು ತುಳುವೆರೆಗ್ ಪುರಾಣೊಡು ಮೋಕೆ ಪುಟ್ಟುದು, ಮುಲ್ತ ಕಟ್ಲೆ ಕಡಿದ್, ಪೊಸತೊಂಜಿ ಕಟ್ಲೆನ್ ಒತ್ತೊಂದು ಗಣಪತಿಗ್ ಬೊಳಂತರಿತ ಸುತ್ಯೆ ದೀಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಅವೆನ್ ಗಣಪತಿ ದೀಪುನಿಂದ್ ಲೆತ್ತೆರ್. ದೈವೊಲೆಗ್ ಇನಿಕ್ಲಾ ಬಾರ್, ಅವೆತ ಮಿತ್ತ್ ಕೊಡಿ ಇರೆ ಪಾಡುದ್ ಉರ್ಪೆಲರಿಯೇ ದೀಪುನಿ. ತುಳುವೆರ್ನ ಸುರುತ ನುಪ್ಪುದ ಬಟ್ಟಲ್ ಪಂಡ 'ತಡ್ಪೆ'. ತಡ್ಪೆ ಪಂಡ ಉನ್ಪುನ ಬಟ್ಟಲತ್ತ್, ಅರಿ ಪೊಡೆಪುನವು. ತಡ್ಪೆನ್ ದೊಂಕೆರೆ ಬಲ್ಲಿ, ತಡ್ಪೆನ್ ದಂಟೆರೆ ಬಲ್ಲಿ, ತಡ್ಪೆನ್ ದಾಂಟರೆ ಬಲ್ಲಿ, ತಡ್ಪೆಗ್ ಮೈಸೂಡಿ ತಾಗಾಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ, ಸೂಟು ಪೊತ್ತಾಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ದುಂಬುದ ಎರಿಯಾಕ್ಲು ಕಂಬೆರ್ಲೆಗ್ ಸುತ್ತಿಗೆ ದೀನಗ, ಗ್ರಾಮದ ದೈವೊಲೆಗ್, ಇನಕ ದೇವೆರೆಗ್ ಕೈ ಮುಗಿಯೊಂತೆರ್. ಆಂಡ ಬೆರ್ಮೆರೆಗೇ ಉರ್ಪೆಲರಿತ ಸುತ್ತೆ ದೀವೊಂತೆರ್. ಇನಿ ಪೂರಾ ತುಳುನಾಡ ವೀರ ಪುರುಷೆರೆಗ್ ದೇವೆರೆ ಪುರಾಣ ಕಟ್ಟಿನ ದೈವದ ಚಾಕಿರಿ ಮಲ್ಪುನಕುಲು ಮಾತ್ರ ಬೆರ್ಮೆರೆನ್ ಬುಡುದು ಗಣಪತಿಗ್ ಬೊಳಂತರಿದ ಸುತ್ತೆ ದೀಪೆರ್.

ದೇವೆರೆ ಸಾನೊಡಾಂಡ ಪೆನೆರಿಜ್ಜಿ, ಆಂಡ ದೈವದ ಪೂರ ಕಟ್ಲೆಡ್ ಬೆಮ್ಮೆರೆಗೇ ಸುತ್ಯೆ ದೀವೊಂತಿನಿ. ದೈವೊದ ನಂಬೊಳಿಗೆದ ಕಲ್ಲುದ ಮಿತ್ತ್ ಉರ್ಪೆಲರಿ ಸುತ್ಯೆ ದೀನ್ಡ ಅವು ದೈವೊಲೆಗೇ ಸಂದುನಿ ಪಂಡ ದೈವೊಲೆನ್ ತುಳುನಾಡುಗ್ ಕನತಿ ಬೆರ್ಮೆರೆಗೇ ಸಂದಿಗ ಆಪುನಿ. ದೈವೊಲೆಗುಂದ್ ತುಡರ್ ಅರ್ಲಾನಗಲ ತಾರಯಿದ ಎಣ್ಣೆನೇ ಗಳಸೊಡು. ಕಮ್ಮಿಡಾಪುಂಡುಂದು ಎಣ್ಮೆದ ಎಣ್ಣೆನ್ ತುಡರ್ ಅರ್ಲಾಯರೆ ದುಂಬುದಕ್ಲು ದೈವದ ಕಲೊಟು ಗಳಸೊಂದಿಜ್ಜಾನ್ಡ್. ಇನಿ ನಾಗನೇ ಬೆರ್ಮೆರುಂದು ಪನೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತುದ್ ತುಳುನಾಡ ಮೂಲ ಬೆಮ್ಮೆರೆನ್ ನಮ ಮೂಲೆ ಸೇರ್ಸಾದ.

ಸುಮಾರು 1600 ವರ್ಸದ ಪಿರವು ಮೌರ್ಯ ಅರಸುಲ್ನ ಕಾಲೊಡು ವೈದಿಕತೆ ತುಳುನಾಡುಗ್ ಬರ್ಪುನ ದುಂಬೇ ತುಳುವೆರ್ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ತೊಂತೆರ್. ಮಿತ್ತ್ ಸೂರಿಯ ನಾರಾಯಿಣ ದೇಬೆರೆ, ತಿರ್ತ್ ಬೂಮಿಡ್ ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೈವೊಲೆನ್ ನಂಬುನ ಬುಡುಂಡ ಅಪಗ ದೇವೆರ್ನಕುಲು ತುಳುನಾಡುಡ್ ಇಜ್ಜಾನ್ಡ್. ವೈದಿಕ ದೇವೆರೆನ್ ಒತ್ತೊನ್ನ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಸಮ್ಮಂದ ದೂರಾವೊಂದು ಪೋನಗ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಸೃಷ್ಟಿದ ತುಳುನಾಡ್ ವೈದಿಕ ಪರಶುರಾಮ ಸೃಷ್ಟಿದ ತುಳುನಾಡಾದ್ ಬದಲಾಂಡ್. ಮೂಜಿ ಸಾರ ವರ್ಸ ಪಿರಾಕುದ ಪರಶುರಾಮ ಅವತಾರದ್ ನಾಲ್ ಸಾರ ವರ್ಸ ದುಂಬುದ ತುಳು ಬಾಸೆ ಇಪ್ಪುನಗ ಆ ಸೃಷ್ಟಿಗ್ ಬಿಲೆ ತಿಕ್ಕುಜಿ. ಪ್ರಾಚ್ಯ ಸಂಶೋಧನಾ ಇಲಾಖೆದಕುಲು ಅಫಘಾನಿಸ್ತಾನದ, ಬಲೂಚಿಸ್ತಾನದ 'ಪಿರಾಕ್' ಪನ್ಪಿ ಜಾಗೆಡ್ ಗರ್ಪುನಗ ಕ್ರಿ. ಪೂ. 1700ತ ಪಿರವುದ ಕುದುರೆದ ಮಿತ್ತ್ ಕುಲ್ದಿನ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಮೂರ್ತಿ ತಿಕುದುಂಡು. ಆಯನ್ ದ್ರಾವಿಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತೆನ್ದುಲಾ ಪನ್ಪೆರ್. ಪುರಾಣದ ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು, ಮಹೇಶ್ವರನ ಕತೆ ಬತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಆದಿ ದೈವ ಬೆರ್ಮೆರ್ ಪುರಾಣೀಕರಣದ ಚತುರ್ಮುಖ ಬ್ರಹ್ಮ ಆದ್ ಪೋಯೆರ್. ಈ ಬದಲಾವಣೆಗ್ ನಾಲ್ ಸಾರ ವರ್ಸ ಕಾಲ ಬೋಡಾಂಡ್. ದ್ರಾವಿಡೆರ್ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತೊಡು ಮಾತ್ರ ಉಪ್ಪುನಿಂದ್ ಪನ್ಪುನವು ತಪ್ಪು. ದ್ರಾವಿಡ ಮೂಲೊರ್ದ್ ಬತ್ತಿನ 'ಬ್ರಾಹೂಯಿ' ಬಾಸೆ ಪಾತೆರುನ ಜನ ಇನಿಲಾ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಒಂಜಿ ಬಾಗೊಡುಲ್ಲೆರ್. ಬಲೂಚಿಸ್ತಾನದ 'ಪಿರಾಕು'ಡ್ದ್ ಪಿದಡ್ನ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗ ಮದ್ಯ ಭಾರತೊಡು ಬತ್ತುದ್ ಅಲ್ತ್ ಬಂಗಾಲೊಗು ಪೋದು ಅಲ್ತ್ ಆಂಧ್ರ ದಾಂಟುದು ಭಾರತದ ಪಡ್ಡೆಯಿ ಕರಾವಳಿಡ್ ಬತ್ತುದ್ ನಿಲೆ ಆಯೆರ್. ಅಕುಲು ಬನ್ನಗ ತನ್ನ ಬಾಸೆ ಬೊಕ್ಕ ತನ್ನ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ತನ್ನ ಒಟ್ಟುಗು ಕನದೆರ್ ಪನ್ಪಿ ವಾದಲಾ ಉಂಡು. ತುಳುನಾಡುಗ್ ಶೈವ ಧರ್ಮದ ಪ್ರಭಾವ ಬನ್ನಗ ತುಳುವೆರ್ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಬದಲಾದ್ ಶಿವನ್ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್.

ತುಳುನಾಡುಡ್ ಕ್ರಿ.ಶ. ಸುರಾನಗನೇ ಲಿಂಗ ರೂಪದ ಈಸರನ ಆರಾಧನೆ ಇತ್ತುಂಡ್. ಕೆಲವು ಬಿರ್ಮೆರೆ ಮೂರ್ತಿದ ಕೈಟ್ ತ್ರಿಶೂಲ, ಕೆಬಿಟ್ ಕುಂಡಲ ಇತ್ತಿನ ಮೂರ್ತಿಲೆನ್ ತೂದು ಬೆರ್ಮೆರೆನ್ ಶಿವನ ಪರಿವಾರಂದುಲ ಪನ್ಪೆರ್. ಕೆಲ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಮೂರ್ತಿದ ಒಂಜಿ ಕೈಟ್ ಜಲ ಪಾತ್ರೆ ಕುಡೊಂಜಿ ಕೈಟ್ ಅಡ್ಡಣ ಇತ್ತುದ್ ಇಂಚಿನ ಬೆರ್ಮೆರೆನ್ ಯಕ್ಷ ಬ್ರಹ್ಮಾಂದುಲಾ ಪನ್ಪುನಕುಲುಂಡು.

ಬಿರ್ಮೆರೆನ್ ಶಾಸ್ತಾರೆಂದ್ ಪಂಡುದು ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಗುಡ್ಡೆದ ಮಿತ್ತ್ ಪಿಲಿತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಕುಲ್ನ ದೈವನೇ ಶಾಸ್ತಾರಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಕಳಶ ಚಾವಡಿಡ್ ಕೊಡಮಂದಾಯನ್ ಶಾಸ್ತಾರ ಪಂಡ ಶಬರಿಮಲೆಟ್ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದ ನಾಯಕೆ ಅಯ್ಯಪ್ಪೆ ಕಟ್ಟಾಯಿ ಸಾನಲ 'ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ'ನ ಸಾನ. ಶಾಸ್ತಾರನ್ ನಮ ವನಶಾಸ್ತಾರಾಂದುಲಾ ಪನ್ಪ. ಅಯ್ಯಪ್ಪನ್, ಶಾಸ್ತಾನ್ ಬೂತಗಣನಾಯಕೆಂದುಲಾ ಪನ್ಪ. ಈ ಶಾಸ್ತಾರ ಕಲ್ಪನೆ ತೂನಗ ಮೂಲ ಬೇರ್ಮೆರುಂದ್ ತೋಜಿದು ಬಪುರ್ಂಡು. ಬೆರ್ಮೆರ್ ಕಾಶಿಡ್ ಪೋನಗ ಕಾಲಭೈರವೆ, ಆಫ್ರಿಕಾ ಈಜಿಪ್ಟ್‌ಡ್ ಫೆರೋ ದೇವತೆ. ಉಂದೆನ್ ತೂನಗ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಸಂದಿಡ್ ಬರ್ಪುನ 7 ಕಡಲ್ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣೆದುರು ಬಪುರ್ಂಡು. ಬೆರ್ಮೆರೆ ಒಟ್ಟುಗು ಉಪ್ಪುನ ಉಲ್ಲಾಲ್ದಿ ಲೆಕ್ಕೆಸಿರಿನ ಸಂದಿಡ್ ಸುಮಾರ್ ಅರ್ದದಾತ್ ಬಿರ್ಮೆರೆ ಸಂದಿಯೇ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಆ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಸಂದಿ ಸುರಾಪುನಿ 'ಕಂಚಿ ದೇಸೊಡು ಪುಟ್ಟ್ನ ಕುಮಾರಂದ್'. ಮೂಲು ಕಂಚಿ ಪಂಡ ಆಂಧ್ರ ಪ್ರದೇಶದ ಒಂಜಿ ಜಾಗೆ. ಉಂದೆನ್ ತೂನಗ ಬೆರ್ಮೆರ್ ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಿ ಪನ್ಪಿ ಸತ್ಯ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣೆದುರು ಬಪುರ್ಂಡು. ಜಿಡೆತಾರ್ ಬೆರ್ಮೆರ್ ಪೋದು ಜಟಾಧಾರಿಯಾದಿಪ್ಪೆರ್ ಪನ್ಪಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಲಾ ಉಂಡು. ತುಲುನಾಡುಡ್ ಅನಾದಿ ಕಾಲೊಡ್ದೇ ಬೆರ್ಮೆರೆನೊಟ್ಟುಗು ನಾಗಾರಾಧನೆ ಇತ್ತುದ್ ದುಂಬುಗು ಜೈನ ಅರಸೊಳಿಗೆದ ಕಾಲೊಡು ಯಕ್ಷಾರಾಧನೆ ಬತ್ತುಂಡು. ಬೆರ್ಮೆರೆ ಆರಾಧನೆ ಒರ್ಮೆಲ ಆನಗ ನಾಗಾರಾಧನೆ ಉಂತುದು ಪೋಪುಂಡು. ಯಕ್ಷರಾಜ ಬ್ರಹ್ಮನ ಪಿರವು ತರೆತ ಬಾಗೊಡು ನಾಗನ ಜಿಡೆತ ರಚನೆ ಬತ್ತುಂಡು. ಇಂಚಾನಗ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಕಲ್ಪನೆ ಬತ್ತುದ್, ನಾಗನ್ - ಬೆರ್ಮೆರೆನ್ ಒಟ್ಟು ಸೇರಾದ್ ನಾಗಬ್ರಹ್ಮ, ನಾಗ ಬೆರ್ಮೆರಾದ್ ಆರಾಧನೆ ಸುರುಮಲ್ತೆರ್. ಸಂಸ್ಕೃತ ಬಾಸೆದ ಮೋಕೆಡ್ದಾದ್ ನಾಗಬೆರ್ಮೆರ್ ನಾಗಬ್ರಹ್ಮ ಆದ್ ಪೋಂಡು. ಕೆಲವು ತಿಕ್ಕುಡ್ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಅಂಚಿ - ಇಂಚಿ ಒತ್ರ್ಯೊರ್ತಿ ನಾಗ ಕನ್ನಿಕೆನಕುಲು ಇತ್ತುಂಡಲಾ ಬೆರ್ಮೆರೇ ಪ್ರಧಾನ. ಲಿಂಗ ರೂಪೊಡು ಬೆರ್ಮೆರ್ ಉಪ್ಪುನಗಲಾ ನಡುಟು ಎತ್ತರದ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಲಿಂಗ ಇತ್ತುದ್, ಅಂಚಿ - ಇಂಚಿ ರಡ್ಡ್ ಎಲ್ಯ ಲಿಂಗೊಲು ಇಪ್ಪೆದ. ಅವೆಟೊಂಜಿ ಲೆಕ್ಕೆಸಿರಿ, ಕುಡೊಂಜಿ ನಾಗೆಂದ್ ಪನೊಂತೆರ್. ಬೆರ್ಮೆಗ್ ಅರಸುಲ್ನ ದುತತ್ರೈತ, ತರೆಟ್ ಕಿರೀಟ,

ನಾಲಿಗ್ ಗುಂಡು ಸರ, ಕುಲ್ಲೆರೆ ಕುದುರೆ, ತಿಗಲೆಗ್ ಬೆದೆ ಕಾಪು(ಕವಚ), ಕಾರುಗ್ ಗಗ್ಗರದ ಮಾದರಿದ ಪದ್ದೆಯಿ ಇತ್ತುಂಡು. ತರೆತ ಪಿರವು ಪ್ರಭಾವಳಿ, ನಾಗನ ಜಿಡೆತ ಒರು ಇತ್ತುಂಡು. ಬೆರ್ಮನ್ ಬ್ರಹ್ಮನ್ದ್ ನಾಲ್ ತರೆ ಕೆತ್ತುದ್ ರಚನೆ ಮಲ್ತಿ ಮೂರ್ತಿಲಾ ತೂವರೆ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಯಕ್ಷೆರೆಗ್ ಯಕ್ಷ ಬ್ರಹ್ಮನ್ದ್ ಜೈನೆರ್ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ತೊಂತೆರ್. ಮುಗೇರ ಸತ್ಯೊಲೆನ ಕಲೊಟು ಬಾರೆದ ಬಂಬೆದ ಸುತ್ತೆ ದೀದ್ ಬೆರ್ಮೆರೆನ್ ನಾಟಾದ್ ದೇವೆರಾದ್ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತುದ್ ಇನಿ ಅಡೆಗ್ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಗುಂಡ ಬೈದುಂಡು.

ಒರಿ ಬೆರ್ಮೆರ್, ಇರ್ವೆರ್ ಉಲ್ಲಾಕ್ಲು, ಒರ್ತ್ಯಪ್ಪೆ ಉಲ್ಲಾಲ್ದಿ ಈ ಕಲ್ಪನೆಡ್ ತೂಂಡ ಬೆರ್ಮೆರೆನ್ ಉಲ್ಲಾಯೆಂದುಲಾ ಪನ್ಪೆರ್, ಕಾವೆಂದೆಂದುಲಾ ಪನ್ಪೆರ್. ಲೆಕ್ಕೆಸಿರಿನ್ ಉಲ್ಲಾಲ್ದಿಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಲೆಕ್ಕೆಸಿರಿ ಮುದಲೆದ ಒರು, ಮಲರಾಯನ ಮುಗೊನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ್ ತೂಂಡ ಮುದಲೆದ ಒರು ನೆಗತ್ ತೋಜುಂಡು. ಬಿರ್ಮೆರೆಗ್ ರಡ್ಡ್ ರೂಪ ಉಂಡು, ಮೆಗ್ಗಿ–ಪಲಯೆ, ಅಣ್ಣ–ಮೆಗ್ಗಿ, ಕಾಳರಾಹು–ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ, ಪೂಮಾಣಿ–ಕಿನ್ನಿಮಾಣಿ, ನೇಲ್ಯರಾಯೆ–ಎಲ್ಯರಾಯೆ, ಕೋಟೆದ ದೇಸಿಂಗೆರ್, ನಡಿಯಂಗಳ್, ದೈವೊಂಗುಳು, ಮುತ್ತಪ್ಪನ್–ತಿರುವಪ್ಪನ್, ಸೂಕ್ಷ್ಮ ರೂಪೊಡು ತೂಂಡ ಪೂರ ಒಂಜೆ ಮೂಲದ ಆರಾಧನಾ ಶಕ್ತಿಯಾದ್ ನೆಗತ್ ತೋಜುಂಡು. ನಮ ನಮ್ಮವೇ ಸರಿಂದ್ ಗುವೆಲ್ದ ಕಪ್ಪೆಯಾವಂದೆ ಉಡಲುನ್ ಕಡಲ್ದಲೆಕ ಮಲ್ತುದ್ ತೂಂಡ ನಮಡ ಆರಾಧನೆಡ್ ಏದ ಬೇದ ಬರಂದ್. ಬಿರ್ಮೆರೆ ಸಂದಿಡ್ 7 ಕಡಲ್ದ ನಡುಟು ಬಿರ್ಮೆರ್ ಉದಿಪುನ ಇಚಾರ ಬಪುರ್ಂಡು. ಅಪಗ ಬಿರ್ಮೆರೆ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಏತ್ ಮಲ್ಲಂದ್ ನಮ ತೆರಿಯೊನೊಡು. ಈ ಬೂಮಿನ್ 7 ಕಡಲುಲು ಸುತ್ತು ಪಾಡ್ದ ಪನ್ಪುನೆನ್ ನಮ ಅರ್ಥ ಮಲ್ತೊನೊಡಾತೆ. ಜಠಾಧಾರಿ–ಜಿಡೆತಾರ್–ಕೂರ ಪೆರ್ಗಡೆ [ಕೀಲಾರಿ; ಕಣಂದೂರುದಲ್ತ]–ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ (ಕುಮಾರೆ) [ಕುಮಾರ ಪರ್ವತ] – ಬಿರ್ಮೆರ್–ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯೆ ಉಂದು ಪೂರ ಒಂಜೆ. ಕುಡುಮದ ಮೂಲೊಡ್ಲಾ ಬಿರ್ಮೆರುಲ್ಲೆರುಂದ್ ನಮಕ್ ಮೂಲು ತೆರಿಯೊನ್ಲೆಕಾಪುಂಡು. ಸಿರಿನ ಆಲಡೆ, ಆರಾಧನೆಡ್ ಒಂಜಿ ಬೀಲೊಡ್ ಏಳ್ ಜಿಡೆ ದೆರ್ತಿ ನಾಗನ ಒರುತ ಬೆರ್ಮೆರೆನ್ ಗದ್ದಿಗೆ ಏರಾಯಿ ಬೊಕ್ಕನೆ ದುಂಬುದ ಚಾಕಿರಿ ಸುರಾಪಿನಿ. ಬೆರ್ಮೆರ್ ಪಂಡ ಅರೆ ಸಗ್ತಿರ್ದ್ ಮಲ್ಲ ಸಗ್ತಿ ನನೊಂಜಿ ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಚಾದ್ ಸುರುಕು ತುಳುವೆರ್ ಬೆರ್ಮೆರೆನೇ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ಪುನಿ. ಬೆರ್ಮೆರೆ ಪುದರುನ್, ಲೆಕ್ಕೆಸಿರಿನ ಪುದರುನ್ ಲೆಪ್ಪೆರೆ ಪೋಡ್ಯೊಂತಿನ ತುಳುವೆರ್ ಅಕ್ಲೆನ್ ಉಳ್ಳಾಯ, ಉಲ್ಲಾಲ್ದಿಂದೇ ಲೆತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ತಲೊಕು ಬನ್ನಗ ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿ (ಉಲ್ಲಾಲ್ದಿ), ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿ (ಬೆರ್ಮೆರ್) ತುಳುವೆರೆ ಬದುಕುದ ಕಷ್ಟ ಕೊರದೊಲೆನ್ ಮಾಜಾಯೆರೆ

ಬೈದೆರ್. ಕಾಳರಾಹು ಪಂಡ ಸರ್ಪದ ಮೋನೆ, ಕಾಳ ಪಂಡ ಕಾಳಿಂಗ, ಕಪ್ಪುಂದು ಅರ್ಥ ಉಂಡು. ಕಾಳಿಂಗ ಬೊಕ್ಕ ಸರ್ಪೊನು(ಸರ್ಪ ಪಂಡ ಮಂಜಲ್ ಬೊಣ್ಯ ಬಣ್ಣ) ತುಳುಟ್ ಕರಿಯ ಸಂಕಮಾಲೆ, ಬೊಳಿಯ ಸಂಕಮಾಲೆಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಸಂಕಪಾಲೆಂದುಲಾ ಪನ್ಪೆರ್. ಕಾಳಿಂಗೆ ಕಪ್ಪು ಒರುತಾಯೆಂಡ, ನಾಗೆ ಪೊರ್ಲ ಜಿಡೆತಾಯೆ. ಬೆಮ್ಮೆರೆ ಕೈಟ್ ಜಲಪಾತ್ರೆ ಇತ್ತುಂಡ ಜಠಾಧಾರಿನ ಕೈಟ್ ಅಗ್ಗಿ ಪಾತ್ರೆ ಉಂಡು. ಒಂಜಿ ಜಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಒರುವಾಂಡ, ನನೊಂಜಿ ಅಗ್ನಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಒರುವಾದುಂಡು. ಇತ್ತೆ ಶಿಲ್ಪಿಲು ಬೆರ್ಮೆರೆ ಕೈಟುಲಾ ಅಗ್ನಿ ಪಾತ್ರೆ ಕೊರೊಂದುಲ್ಲೆರ್ ಪಂಡ ಅಂಚಿನ ಕೆತ್ತನೆ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಜಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ 'ಯಕ್ಷ' ಆರಾಧನೆ, ಅಗ್ನಿ ಆರಾಧನೆದ ಒರುವತ್ತ್. ಬೆರ್ಮೆರ್ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯೆರ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಅರಸೊಳಿಗೆದ ಅರಸುಲ್ನ ಆರಾಧ್ಯ ದೈವ ಆದಿತ್ತೆರ್. ಬೆರ್ಮೆರೆನ್ 'ಸ್ವಾಮಿ' ಪಂದುಲಾ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್. ಕಷ್ಟ ಬನ್ನಗ ತುಳುವೆರ್ ಈ ಸ್ವಾಮಿ ಬೂಮಿನ್ ನೆನೆತೊನ್ನಕುಲು. ಕುಂದಾಪುರದಂಚಿ 'ಸ್ವಾಮಿ ಕೋಲ' ನಡಪುಂಡು. ಅವು ಬೆರ್ಮೆರೆ ಆರಾಧನೆ. ಅಂಚಾದುಪ್ಪುನಗ ತುಳುವೆರೆ ಬೆರ್ಮೆರ್ 'ಪುರಾಣೀಕರಣ'ದ ಬ್ರಹ್ಮ ಅತ್ತ್.

"ಬಡಕಾಯಿ ಗಂಗೆರ್ದ್, ತೆನ್ಕಾಯಿ ರಾಮೇಸರ ಮುಟ್ಟ" ಬೆರ್ಮೆರೆ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಪಂದ್ ಸಂದಿಲೆಡ್ ಬಪುಂಡು. ಮೂಲು ಬಡಕಾಯಿ ಗಂಗೆ ಪಂಡ ಕಾರವಾರ ಗಂಗೊಳ್ಳಿದ ಕಾಳಿ ಸುದೆನಾ ಅತ್ತ್ ಕಾಶಿದ ಗಂಗಾ ಸುದೆನಾ ಒವುಂದು ತೂವೊಡಾಪುಂಡು. ಬೆರ್ಮೆರೆ ಪ್ರಧಾನ ಆರಾಧನಾ ಕ್ಷೇತ್ರ ಪಂಡ ಆಲಡೆಲು. ಬೆರ್ಮೆರ್ನ ಒಟ್ಟುಗು ನಾಗೆ, ಮೈಸಂದಾಯೆ, ಲೆಕ್ಕೆಸಿರಿ, ಕ್ಷೇತ್ರಪಾಲೆ, ಎಳ್ವೆರ್ ಸಿರಿಕುಲು ಪರಿವಾರ ಶಕ್ತಿಲಾದಿಪ್ಪುವೆರ್. ಬೆರ್ಮೆರೆ ಗುಂಡ ಇಜ್ಜಂದಿನೌಲು ಬನೊಟು ಬೆರ್ಮೆರೆನ್ ನಂಬುವೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಬೆರ್ಮೆರೆನ್ ಬನ ಶಾಸ್ತಾರಂದುಲಾ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್. ಬೆರ್ಮೆರೆ ಬನೊಟು ನೆಲ ಮುಟ್ಟುದು ಪುಂಚ ಬುಳೆನಗ ನಾಗೆ ಸೇರೊಂದು ನಾಗ ಬೆರ್ಮೆರಾದ್ ಆರಾಧನೆ ಪಡೆಪೆ. ಕುಂದಾಪುರದಂಚಿ ಆಲಡೆನ್ 'ಗದ್ದಿಗೆ' ಪಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಆಲದ ಮರತಡಿಟ್ ಇತ್ತಿನ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಆಲಡೆನ್(ಕ್ರಿ.ಶ. 1403ತ ಶಾಸನ) 'ಬ್ರಹ್ಮರಾಲ' ಪಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಮಲಾರ್‌ಡ್ ಮಲರಾಯಗ್ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಸಾನೊಡು ನೇಮ ನಡಪುಂಡು. ಅಪಗ ಬೆರ್ಮೆರೊಟ್ಟುಗು ಲೆಕ್ಕೆಸಿರಿನ ಸಾನಿಧ್ಯ ತೆರಿಲೆಕ್ಕಾಂಡ್. ಮುದಲೆದೊರುತ ಲೆಕ್ಕೆಸಿರಿಗ್ಲಾ, ಮಲರಾಯನ ಮುಗತ ಬಾಯಿದ ರಚನೆಗ್ಲಾ ಓಲ್ಪಡಿ ಮಲ್ತೊಂಡ ದಾದನಾ ಒಂಜಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಇಚಾರ ಅವ್ಲು ನೆಗತ್ ತೋಜುಂಡು. ಕುಂದಾಪುರೊಡು ಆಲಡೆನ್ 'ಹುಟ್ಟಿನ ಚಿತ್ತೇರಿ' ಪಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ದೈವದ ಆರಾಧನೆಡ್ಲಾ 'ಚಿತ್ತಾರಿ' ಪನ್ಪಿ ಸಬ್ದ ಕೇನೆರೆ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಅಳುಪೆರ್ನ ಶಾಸನೊಡ್ಲಾ ಬೆರ್ಮೆರ್‌ನ ಉಲ್ಲೇಖ

ಬಪುರ್ಂಡು. ಮೊಕ್ಲೆಗ್ಲಾ ಬೆರ್ಮೆರ್ ಆರಾಧ್ಯ ದೈವ ಆದಿತ್ತೆರ್. ಕಜೆಗುತ್ತು ಬೆರ್ಮೆತಾನ, ಜಪ್ಪಿಮೊಗರು ಬೆರ್ಮೆತಾನೊಲೆಡ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಆರಾಧನೆಲುಪ್ಪುವ. ಬೆಮ್ಮೆರೆ ಆಲಡೆ, ಸಾನ ಗುಂಡೊಲೆಡ್ ಕೆಲವು ತಿಕ್ಕುಡ್ ಪರಿವಾರ ಸಗ್ತಿಲ್ನ ಆರಾಧನೆ ಇತ್ತುಂಡು, ಕೆಲವು ಕೋಡಿಡ್ ಸಿರಿನ ಆರಾಧನೆ ಉಪ್ಪುಂಡು. ವಂಡಾರು ಪನ್ನಿ ಜಾಗೆಡ್ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಗುಂಡ ಇತ್ತುಂಡು, ಕೆದಂಬಾಡಿಡ್ ಕಂಡ ಕೋರಿದಪಗ ಬೆರ್ಮೆನ ಕೋಲ ನಡಪುಂಡು. ದುತ್ತೈತೊಲು ದೈವೊಲೆನ ದುತ್ತೈತೊಡ್ದು ಬೇತೆಯಾದಿಪ್ಪುಂಡು. ಕಾಡಬೆಟ್ಟುಡು ಬೆರ್ಮೆರೆ ಕೋಲ ಚಾವಡಿಡ್ ನಡಪುನಗ ಅವೆಡ್ದು ದುಂಬು ಬೆರ್ಮೆರ್ ಪೂಕರೆ ಪಾಡುನ ಕಂಡದ ಕರೆಟಿತ್ತುದು ಕೈಟ್ ಪಜ್ಜಿ ಮಡಲುಡ್ ಮಲ್ತಿನ ಕುದುರೆದ ರಚನೆ ಇತ್ತುದ್ ಚಾವಡಿಗ್ ಬಪುರ್ನ ದುಂಬು ದೈವ ಚಾವಡಿದ ಕೈತಲ್ದ ಬನೊಟು ಕುದುರೆದ ಆ ರಚನೆನ್ ದೀದ್ ಬಪುರ್ಂಡು. ಬೆರ್ಮೆರೆ ಕೋಲ ಬುಡ್ದು ಬೇತೆ ಕೋಲೊಡು ತಾರೆದ ತಿರಿತ ಕುದುರೆ ತೂವರೆ ತಿಕ್ಕುಜಿ. ನಾಗಗ್ ಬೊಕ್ಕ ಬೆರ್ಮೆರೆಗ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆನೆ ಕೋಲ ಇಪ್ಪುಂಡು. ಅವೆನ್ ತೂನಗ 'ನಾಗ ಬೊಕ್ಕ ಬ್ರಹ್ಮೆ' ಬೇತೆ ಬೇತೆನೆ (ನಾಗ ಬೊಕ್ಕ ಬೆರ್ಮೆರ್) ಪಂಡುದ್ ತೆರಿಯುಂಡು. ಪೂಕರೆ ಕಂಬ ನಡ್ಪುನ ದುಂಬು ಬೆಮ್ಮೆರೆ ಪೂಜೆ, ಕೋಲ ನಡಪುಂಡು. ಕೆಲವು ಕೋಡಿಡ್ ಪೂಕರೆ ಕಂಬ ಕಂಡೊಡು ನಾಟಾದ್ ಚಾವಡಿಗ್ ಬತ್ತುದ್ ಬೆರ್ಮೆರೆಗ್ ಕೋಲ ನಡಪುಂಡು. ಪೂಕರೆ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಕೊಡಿಮರತ ಒರುಗೆ. ಅಂಚಾದ್ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಆರಾಧನೆ ತುಳುನಾಡ ಕೊಡಿಕಡೆ ನಡತೊಂದಿತ್ತುಂಡುಂದ್ ತೆರಿಯುಂಡು. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರೆ ಆರಾಧ್ಯ ದೈವ ಕೆಮ್ಮಲಜೆತ ಬೆರ್ಮೆರೆಗ್ ಪೊಸ ಗುಂಡ ಆದ್ ನಾಗಬ್ರಹ್ಮನ್ದ್ ಪುದರಿತ್ತುದ್ ಔಲು ವೈದಿಕ ವಿಧಿ ವಿಧಾನೊಡು ಆರಾಧನೆ ನಡಪುಂಡು. "ಕುಡಲಡ್ದ್ ಬಾರ್ಕೂರು ಮುಟ್ಟ, ಬಾರ್ಕೂರುರ್ದು ಕುಡಲ ಮುಟ್ಟ ಅಡ್ಡ ಲೆಕ್ಕೆಸಿರಿ, ನೀಟ ಬೆರ್ಮೆರ್, ನೀರಾದ್ ಕನ್ಯೆಲು ಉದಿಯ ಬೆಂದೆರ್" ಪಂದ್ ಪಾಡ್ದನ ಪನ್ಪುಂಡು. ಅಂಚನೆ "ಕಲ್ಲುಡ್ ನಾಗೆ, ಪುಂಚೊಡು ಸರ್ಪೆ, ಗುಂಡೊಡು ಬೆರ್ಮೆರ್" ಪಂದುಲಾ ಸಂದಿಡ್ ಬಪುರ್ಂಡು. ಪುಂಚೊಡು ಬೆರ್ಮೆರೆನ್, ಗುಂಡೊಡು ನಾಗನ್ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ಪುಜೆರ್. ಪ್ರತಿಯೊಂಜೆಕ್ಲಾ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಆರಾಧನೆ ಉಂಡು. ಅಂಚ ನಾಗೆನೇ ಬೇತೆ, ಬೇರ್ಮೆರೇ ಬೇತೆನ್ದ್ ತೆರಿಯುಂಡು. ನಾಗ ಬೆರ್ಮೆರ್ ಖಂಡಿತಾ ಅತ್ತುಂದು ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು. ಬೆರ್ಮೆರ್, ಲೆಕ್ಕೆಸಿರಿ, ಯಕ್ಷ, ಯಕ್ಷಿನಕುಲು ಇಂಚ ಪರಿವಾರ ಶಕ್ತಿಲಾದ್ ಆರಾಧನೆ ನಡಪುಂಡು.

ತುಳುನಾಡ ಮೂಲನಿವಾಸಿಲು ಬನತ ಕಲ್ಲುಡ್ .ಬೆರ್ಮೆರೆನ್ ನಂಬ್ಯೆರ್. ದೈವೊಲೆಗ್ ನೇಮ ಕೋಲ ಕೊರ್ನಗ, ಬೆರ್ಮೆರೆನ್ ಸುರುಕು ದೇವೆರಾದ್ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಮೋನೆಗ್ ಬಣ್ಣ ಪಾಡ್ದ್ ಆರಾಧನೆದ ಸಂಪ್ರದಾಯ

ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್. ಒಂಜಿ ಜನಾಂಗ ದೇವಿನ್ ಗೋಂದೋಲು ಪೂಜೆ, ನಲಿಕೆಡ್ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ತೆರ್ಡ್, ಒರಿನ ಒಂಜಿ ವರ್ಗ ಅವ್ವೇ ದೇವಿಗ್(ತ್ರಿಕಾಲ ಪೂಜೆ) ಮೂಜಿ ಪೊರ್ತುಗ್ ಪೂಜೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಶಕ್ತಿ ಒಂಜೆ, ಆರಾಧನೆದ ಕಿರಮ ಬೇತೆ. ಕಾಳ ಭೈರವೆ, ಬಿರ್ಮೆರ್ ಇಂಚ ಎಂಚಿನ ಕಣ್ಣುಗ್ ತೋಜಂದಿ ಸಗ್ತಿಲುಲ್ಲನ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ವಸ್ತುಲೆನ್ ಗಳಸಾದ್, ಬಣ್ಣ ಪಾಡ್ದ್ ನಲಿತುದ್ ಪೆರಣಿ ಬಲಿ ಕೊರ್ದು ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ತಾಂತ್ರಿಕ ಶಕ್ತಿದ ದೈವಾರಾಧನೆದ ಮೂಲ ಆಯಿನ ಶೈವ, ಶಾಕ್ತ ಆರಾಧನೆಡ್ ಬೆರ್ಮೆರ್ ನೆಗತ್ ತೋಜ್ವೆರ್. ಇಂಚಾಂಡ ಶೈವಾರಾಧನೆತ ಒರುಟು ಬೆರ್ಮೆರ್ ಒರಿವೆರುಂದ್ ಬೆರ್ಮೆರ್ ಬ್ರಹ್ಮ ಲಿಂಗೇಸರ, ಮಹಲಿಂಗೇಸರ ಆದ್ ಪೋಯೆರ್. ಮೇಗಿನ ಏಳ್ ಲೋಕ, ತಿರ್ತ ಏಳ್ ಲೋಕ; ಪದಿನಾಲ್ ಲೋಕದ ಪರಬೆರ್ಮ ಸ್ವರೂಪದ ಸತ್ಯಂದ್ ಈಸರನ್ ನಂಬೊಂತೆರ್. ಮಾತಾ ದೇವೆರೆಡ್ದ್ ಮಿತ್ತ ದೇವೆರುಂದ್ ಇಸರ ದೇವೆರೆನ್ ಎನ್ನಿನ ಪೆರಿಯಾಕ್ಲು ಅವ್ವೇ ಸ್ವರೂಪದ ಬೆರ್ಮೆರೆನ್ ಮಾತ ದೇವೆರೆರ್ದ್ ಮಲ್ಲಂದ್ ತೆರಿದ್ ತುಳುವೆರ್ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಉಲ್ಲಾಲ್ದಿಗ್ (ಲೆಕ್ಕೆಸಿರಿ) ಮಲ್ಲಿಗೆ ಪುರ್ಪದ ಪರಕೆ ಮಲ್ಲ ಪರಕೆಯಾದಿತ್ತುದ್ ಉಲ್ಲಾಲ್ದಿನ್ ದೇವಿ ಮಲ್ತುದ್ ದೇವೆರೆ ಒರುಟು ಪೂಜೆಡ್ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ತೆರ್ಡಲಾ ಅಲೆಗ್ ಮಲ್ಲ ಪರಕೆ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಪೂವಾಂಡ ತುಳುನಾಡ ದೇವಿ, ದೈವ ಆದಿತ್ತುಂಡ್ ಪನ್ಪುನೆಕ್ ಸಂಶಯನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಬೆರ್ಮೆರೆರ್ದ್ ಮಲ್ಲ ಸಗ್ತಿ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಬೇತೆ ಇಜ್ಜಾನ್ಡ್. ಒರಿನ ಪೂರ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಅರೆನ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ರೂಪೊಲಾದ್ ತೋಜಿಯ. ಬೆರ್ಮೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಉಲ್ಲಾಲ್ದಿ ಈಸರ ಬೊಕ ಪಾರೊತಿಂದ್ ನಂಬಿನ ತುಳುವೆರ್ ದೈವೊಲೆಡ್ಲಾ ಆ ಸಗ್ತಿನ್ ತೂಯೆರ್. ಬೆರ್ಮೆರ್, ಈಸರೆ ವೈದ್ಯನಾಥೆ ಆದ್ ಪೊಂಡ, ಜುಮಾದಿ ಪಾರೊತಿನ ದಶಮಾ ಮಹಾವಿದ್ಯಾ ರೂಪದ ಧೂಮಾವತಿಯಾದ್ ತೋಜಿದ್ ಬತ್ತಲ್.

ಬೆರ್ಮೆರೆನ್ ಬ್ರಹ್ಮಲಿಂಗೇಶ್ವರ (ಮಾರಣಕಟ್ಟೆ), ಖಡ್ಗೇಶ್ವರ (ಹಿರಿಯಡ್ಕ), ಅರ್ಧನಾರೀಶ್ವರ (ಮದ್ಯ ಬೂಡು), ಬೆರ್ಮ ಉಲ್ಲಾಯೆ (ಕಂಡೇವು) ಪಂದ್ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಪೆರಾರ ಬ್ರಹ್ಮ ಬಲಾಂಡಿ ಸಾನೊಡ್ಲಾ ಬೆರ್ಮೆರೆಗ್ ಆರಾಧನೆ ನಡಪುಂಡು. ಇನಿ ಪೂರಾ ಪುರಾಣೀಕರಣ ಆದ್ ಬೆರ್ಮೆರ್ ನಾಗಬ್ರಹ್ಮ ಆದ್, ಲೆಕ್ಕೆಸಿರಿ ರಕ್ತೇಶ್ವರಿ ಆದ್ ಪೋತುಂಡ್. ಅಳುಪ ಅರಸೆರೆ ಸಾರ ವರ್ಸದ ಆಡಳ್ತೆಡ್ 14ನೇ ಶತಮಾನ ಮುಟ್ಟ ಬೆರ್ಮೆರ್ ಬೆರ್ಮೆರಾದೇ ಒರಿದಿತ್ತೆರ್. ನಾಗೆ ಅಡೆಮುಟ್ಟ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯೆ ಆದಿಜ್ಜಾನ್ಡ್. ವೈದಿಕೀಕರಣದ(ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆ) ಪೊಸ ಉದಿಪುಡು ನಾಗೆ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯೆ ಆಯೆ, ಬೆರ್ಮೆರ್ ಬ್ರಹ್ಮ ಆಯೆರ್. ಇನಿ ಅಷ್ಟಮಂಗಲ ಚಿಂತನೆಡ್ಲಾ ಅಂಚನೆ ನಮ್ಮ ದೈವೊಲು ಪೂರ ಅಕ್ಲೆಗ್ ದೇವಿನ, ದೇವೆರ್ನ ಅಂಶೊಲಾದ್ ತೋಜಿದ್ ಆ ಅಂಶೊಲೇ ಗಟ್ಟಿಯಾದ್

ಬೇಪ, ದೇವೆರಾದ್ ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪದ ದೈವೊಲು ಪುದರ್ ದಾಂತೆ ಮಯಕಾವೊಂದುಲ್ಲ. ಉದಾರ್ಮೆಗ್ ಲೆಕ್ಕೆಸಿರಿ – ರಕ್ತೇಶ್ವರಿಯಾಂಡ್, ಜುಮಾದಿ – ಧೂಮಾವತಿಯಾಂಡ್, ಮೈಸಂದಾಯೆ – ನಂದಿಗೋಣ ಆಂಡ್, ಗಿರಾವು – ಕಿರಾತೇಶ್ವರೆ ಆಂಡ್. ನಮ್ಮ ಎರಿಯಾಕ್ಲು ನಮಕ್ ದೀನ ಪುದರ್ ಲೆತ್ತುಂಡ ಮಾತ್ರ ನಮ ಓಕೊನುವ. ಬೇತೆ ಆ ಪುದರ್ ಪೊಲುರ್ಂಡುಂದು ಬೇತೆ ಪುದರ್ದ್ ಲೆತ್ತುಂಡ ಓಕೊನೊಯ. ಜಗತ್ತುದ ವಾ ಜಾಗೆಡ್ ಪಂಡಲ, ವಾ ಜಾಗೆಡ್ ಲೆತ್ತೆರ್ದ್‌ಲ ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆ ದೀನ ಪುದರುನೇ ಲೆಪ್ಪುನಿ. ಇನಿ ಕೆಲವೊಂಜಿ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆರ್ದ್ ಉದಿತುದ್, ಬೀರೆರಾದ್ ಪುಗಾರ್ತೆ ಪಡೆದ್ ಕರಿದ್ ಪೋದು ದೈವೊಲಾಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಶಿವನ ಮಗೆ, ವಿಷ್ಣುನ ಮಗೆ/ಅಂಶಂದ್ ಪಂಡ ನಿಜವಾಯಿನ ಅಮ್ಮನ ಬಿಲೆ ಮಯಕಾಪುಂಡು. ಅಂಚೆನೇ ನಮ್ಮ ದೈವೊಲೆಗ್ ಪೆರಿಯಾಕ್ಲು ದೀನ ಪುದರ್ದೇ ಲೆತ್ತುಂಡ ಓಕೊನ್ದು ಪತಿಮಾನಿನ, ಕಟಿಮಾನಿನ ಮಿತ್ತ್ ಬತ್ತುದ್ ನಮಕ್ ಅಭಯ ಕೊರುವ ವಿನಃ ದೇವ ದೇವಿಲಾದ್ ಲೆತ್ತುಂಡ ಖಂಡಿತಾ ಬರಯ. ಕಟ್ಟುನಕುಲ್ಲಾ ದೈವೊಗುಂದು ಪಡಿಯರಿ ಪತ್ತುದ್ ಯಾನ್ ದೇವೆರ್, ದೇವಿಂದ್ ಪನಂದೆ ದೈವ ಆದೇ ನುಡಿ ಕೊರುಂಡ ಅಕುಲು ಮಲ್ತಿ ಚಾಕಿರಿ ಪಲಿತೊಗು ಬಪುರ್ಂಡು.

ಬೆರ್ಮೆರೆಗ್ 'ಕಂಚಿಲ್ ಸೇವೆ' ಪರಕೆಲಾ ನಡಪುಂಡು. ಜೋಕ್ಲು ದಾಂತಿನಕ್ಲು ಜೊಕ್ಲಾವೆರೆ ಬೆರ್ಮೆರೆಗ್ ಪರಕೆ ಪಂಡುದು ಬೂಟುನ ಪರಕೆನ್ ಕಂಚಿಲ್ ಸೇವೆಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಕೆದಂಬಾಡಿದ ಮುಂಡಾಲಗುತ್ತುಡು ವರ್ಸಲ ಬೆರ್ಮೆರೆಗ್ ಕೋಲ ನಡಪುಂಡು. ಅವ್ವು ಭಂಡಾರದಿಲ್ಲಡ್ ಉಜ್ಜಾಲುಡ್ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಮಣಿ ಕಡ್ಸಲೆ ದೀದುಪ್ಪುವೆರ್. ಸಾಂತೂರು, ಕಾಸ್ರೋಡುದ ಕುಳೂರು ಖಂಡಿಗೆಡ್ ಬೆರ್ಮೆರೆ ನೇಮ ನಡಪುಂಡು. ಖಂಡಿಗೆಡ್ ಬೆರ್ಮೆರೆಗ್ ಬೂಡುಡು ಬೊಕ್ಕ ತಾನೊಡ್ಲಾ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಉಜ್ಜಾಲಿತ್ತುದ್ ಬೆರ್ಮೆರೆನ್ ಔಲು "ಧರ್ಮದರಸು" ಪಂಡುದ್ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಅವ್ವು ಧರ್ಮದರಸು ಬೆರ್ಮೆರ್ನ ಮೂರ್ತಿ ಕುದುರೆದ ಮಿತ್ತ್ ಕುಲ್ಲುದಿತ್ತುದ್ ಕೈಟ್ ಕಡ್ಸಲೆ ಪತೊಂದಿನ ರಚನೆ ಉಂಡು. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರೆ ಪಾಡ್ದನದ ಸುರುತ ಸಂದಿ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಸಂದಿ, ಲೆಕ್ಕೆಸಿರಿನ ಸುರುತ ಸಂದಿಲ ಬೆರ್ಮೆರೆನ ಸಂದಿಯೆ. ಆನಿದ ಕಾಲೊಡು ಪರ್ವತೊಲೆಗ್ ರೆಂಕೆ ಇತ್ತುದ್, ಮಾತ ಪರ್ವತೊಲೆನ ರೆಂಕೆ ಪೊಲಿತಿನ ಇಂದ್ರಗ್ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಗದ್ದಿಗೆ ಏರ್ದ್ ಇತ್ತಿನ ಪರ್ವತೊನು ಪೊಳಿಪೆರಾಯಿಜಿ ಪಂಡ ಬೆರ್ಮೆರೆ ತಾಕತ್ತ್ ಏತ್ ಪಂಡುದ್ ನಂಕ್ ತೆರಿಯುಂಡು. ಅವ್ವು ಗದ್ದಿಗೆ ಏರ್ನ ಬಿರ್ಮೆರೆಗ್ ಬೊಲಿಯ ಸತ್ತಿಗೆ ತರೆಕ್ ನಿರೆಲಾದಿತ್ತುಂಡು. ಬೆರ್ಮೆರ್ ಏಳ್ ಜನ ಚಾಕಿರಿದಕ್ಲೆನ್(ಆಳು), ಏಳ್ ಜನ ಕನ್ಯೆನಕ್ಲೆನ್ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಲ್ತುದ್ ಚಾಕಿರಿದ ಏಳ್ ಜನ ಬೇಲೆದಕ್ಲು

ಬೊಳ್ಳಿದ ಎದ್ಪಾಲೆಡ್(ಬೀಸಣಿಗೆ) ಬೆರ್ಮೆರೆಗ್ ಗಾಳಿ ಬೀಜಾವೊಂತೆರ್ಡ, ಏಳ್ ಜನ ಕನ್ಯೆನಕ್ಲು ಗದ್ದಿಗೆ ಏರ್ನ ಬೆರ್ಮೆರೆಗ್ ಹವಳ ಇತ್ತಿನ ಪದ್ದೆಯಿದ(ಬಂಗಾರ) ಅರಿವಾಣೊಡು ಆರತಿ ಮಲ್ತುದ್ ಪೂವರಿ (ಅಕ್ಷತೆ) ಪಾಡೊಂತೆರ್ಗೆ. ಸಿರಿನ ಆರಾಧನೆಡ್ ಒಂಜಿ ಬೀಲೊಡು ಏಳ್ ಜಿಡೆತ ಬೆರ್ಮೆರೆನ ಗದ್ದಿಗೆ ಏರಾದ್ ಎಳುವೆರ್ ಸಿರಿಕುಲೆನ್ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಮೂಲು ಕುಮಾರ ಪಾತ್ರಿ ಗದ್ದಿಗೆಗ್ ಪೂಜೆ, ಆರತಿ ಮಲ್ಪುವೆರ್.

ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರೆ ಸಂದಿಡ್ ಬರ್ಪುನ 'ಏಕ ಸಾಲೆರೆ ದೆಯ್ಯಾರ' ಸಂದಿಡ್ ಪರಾಕ್ರಮಿ ಆಯಿನ 'ಬಾಮುಲ್ಲ ಕುಮಾರ'ನ ವರ್ಣನೆ ಬಪುರ್ಂಡು. ಗಟ್ಟದ ಮಿತ್ತುರ್ದ್ ಮಾಂಕಾಳಿನ ಅಪ್ಪಣೆದಲೆಕ ಗಟ್ಟ ಜತ್ತುದ್, ಏಳ್ ಮಲೆ ದಾಂಟುದ್ ಕುಕ್ಕೆಗ್ ಬನ್ನಗ ಎದುರಾಯಿನ ದೈವ ಬೂತೊಲೆನ್ ಸೋಪಾದ್ ಲೆಕ್ಕೆಸಿರಿನ ಕೈತಡೆ ಬತ್ತುದ್ ಕುಕ್ಕೆ ತಲೊಟು ನಿಲೆಯಾಯೆರೆ ಬಾಮುಲ್ಲ ಕುಮಾರೆ ಕೇನ್ನಗ, ಈ ಪರಾಕ್ರಮಿಯಾಂಡ ಬಲತುಗ್ ಪರಪಿ ತುದೆನ್ ಎಡತುಗ್ ತಿರ್ಗಾಲಂದ್ ಲೆಕ್ಕೆಸಿರಿ ಪನ್ನಗ ಆಯೆ ಅಂಚನೆ ಬಲಕ್ ಪರಪಿ ತುದೆನ್ ಎಡತುಗ್ ತಿರ್ಗಾದ್ ಪರಿಪುಲೆಕ ಮಲ್ತುದ್ ಆ ತುದೆಕ್ 'ಕುಮಾರಧಾರೆ' ಸುದೆಂದ್ ಪುದರ್ ದೀಯೆ. ತಾನ್ ಬತ್ತಿನಾಯೆ 'ಕುಮಾರ ಬೆರ್ಮೆ' ಪಂದ್ ಲೆಕ್ಕೆಸಿರಿಡ ಪನ್ನಗ, ಕುಕ್ಕೆಡ್ ಕುಮಾರ ನಾಗೆ ಉಲ್ಲೆ, ಆಯನೊಟ್ಟುಗು ಸೇರಿಗೆಯಾದಿಪ್ಪುಂದು ಪನ್ನಗ ಅವ್ಲು ನಾಗ ಬೆರ್ಮೆಯಾದ್ ನಿಲೆಯಾಪೆ. ಶಿವನ ಮಗೆ ಕುಮಾರೆ - ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯೆ ಆಂಡ, ಸ್ವಾಮಿಂದ್ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನ ಬೆರ್ಮೆರ್ ಕುಮಾರಸ್ವಾಮಿಯಾದ್ ತಲೊಟು ನಿಲೆಯಾಪೆರ್. ಕುಮಾರಧಾರೆಡ್ ಕೆಮ್ಮಲೆ ಕೇತ್ರೊಡಿದ ಅರಿಯಬೆತ್ತು, ಸುರಿಯಬೆತ್ತು ಪನ್ಪುನಕುಲು ಬೊಳ್ಳಿದ ಗಿಂಡೆ, ಬಂಗಾರ್ದ ಅರಿವಾಣ ಕುಮಾರದಾರೆ ತುದೆ ಬರಿಟ್ ದೀದ್, ತುದೆಟ್ ಮೀದ್ ಮಿತ್ತ್ ಬನ್ನಗ, ದೀನ ವಸ್ತುಲು ತೊಜಂದೆ ಆನಗ, ನಮ ದೀನ ವಸ್ತುಲು ತಿಕ್ಕುಂಡ ಕೆಮ್ಮಲೆಡ್ ಎಂಕುಲು ಕುಮಾರ ಬೆರ್ಮೆರೆಗ್ ಗುಂಡ ಕಟ್ಟಾವಂದ್ ಎನ್ನಿನಗ, ಕಳೆದ್ ಪೋಯಿನ ವಸ್ತುಲು ತಿಕ್ಕುವ. ಅಕುಲು ನಾಗ ಬೆರ್ಮೆರೆಡ ಕೇನ್ನಗ ಕುಮಾರಧಾರೆದ ಒಂಜಿ ಪುಂಡಿ ಮಣ್ಣ್, ಒಂತೆ ನೀರುನ್ ಕೊನಯೆರೆ ಪನ್ನಗ ಅಕುಲು ಅಡೆಗ್ ಅವೆನ್ ಕೊನೊದು ಮಣ್ಣುಡ್ ತಾಪನೆ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಕುಕ್ಕೆರ್ದ್ ಪಿದಡಿ ಬೆರ್ಮೆರ್ ಕೆಮ್ಮಲೆಟ್ ಮಣ್ಣ ಮುದ್ದೆಡ್ ಉಲಯಿ ಸೇರ್ದ್ (ಆವಾಹನೆಯಾದ್) ಅವ್ಲು ನಿಲೆಯಾಪೆರ್. ಅಂಚನೆ ತುಳುನಾಡ ಪುರಲುಡ್ಲಾ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ದೇವೆರೆಗ್ ತೇರ್ ಒಯ್ಪುನೆನ್ ತೂನಗ ಈ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಆರಾಧನೆಗ್ಲಾ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರೊಗ್ಲಾ ದಾದಾಂಡಲಾ ಸಮ್ಮಂದ ಉಪ್ಪುಂದು ತೆರಿಯುಂಡು. ಕುಕ್ಕೆ ಬೊಕ್ಕ ಸುಬ್ಬೆ ಪನ್ಪುನಕ್ಲೆರ್ದ್ ಕುಕ್ಕೆ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ(ಮಲೆಕುಡಿಯ ಜನಾಂಗದಕುಲು)

ತಂಡುಂದ್ ಒಂಜಿ ತಿಕ್ಕುಡು ವಿಚಾರ ತಿಕ್ಕುಂಡ 'ಕುಕ್ಕೆ' ಪಂಡ ತುಳುಟು 'ಕುಮಾರೆ', 'ಬಾಲೆ' ಪಂಡುದ್ ಅರ್ಥ ಉಂಡು ಪನ್ಪೆರ್.

ತುಳುನಾಡ ಕುಕ್ಕೆ ಆದಿಡ್ ನಾಗಾರಾಧನೆದ ಒಂಜಿ ಕ್ಷೇತ್ರ ಆದ್, ಯಕ್ಷ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪಿದಯಿಡ್ದ್ ಅಡೆಗ್ ಬತ್ತುದ್, ಯಕ್ಷಾರಾಧನೆ ನಾಗಾರಾಧನೆದೊಟ್ಟುಗು ಸೇರ್ದ್, ಯಕ್ಷೆರೆ ಅರಸು ಬೆರ್ಮೆರ್ ನಾಗನೊಟ್ಟುಗು ಸೇರ್ದ್ ನಾಗಬೆರ್ಮೆರಾಯೆರ್. ವೈದಿಕ ಆರಾಧನೆ ಬನ್ನಗ ಯಕ್ಷ ಬೆರ್ಮೆರ್ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಆದ್ ಆರಾಧನೆ ಪಡೆಯೆರುಂದ್ ಪುಗಾರ್ತೆದ ಜನಪದ ಸಂಶೋಧಕೆರಾಯಿನ ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ ಅರೆನ ಒಂಜಿ ಕೃತಿಟ್ ತೆರಿಪಾದೆರ್. ವೈದಿಕ ಪುರಾಣೀಕರಣೊಡ್ದಾದ್ ತುಳುನಾಡ ನಾಗಾರಾಧನೆ, ಬೂತಾರಾಧನೆ, ದೈವಾರಾಧನೆ, ಯಕ್ಷಾರಾಧನೆ ಶಾಕ್ತ ಆರಾಧನೆ ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪ ಬುಡುದು ಪರತ್ ತೆರಿಯಂದಿಲೆಕ ಪೊಸತಾದ್ ಬದಲಾದ್ ಪೋತುಂಡು. ಮೂಲು ಬೆರ್ಮೆರ್ ಮಯಕಾದ್ ನಾಗನೊರುತ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಗ್ ಆರಾಧನೆ ಸುರಾಂಡ್. ಒಂಜಿ ಪುಂಡಿ ಮಣ್ಣ್ - ನೀರ್‌ದ ಒರುಟು ಬೆರ್ಮೆರ್ (ಕೆಮ್ಮಲೆತ ಬೆರ್ಮೆರ್) ನಿಲೆಯಾಂಡ ಕುಕ್ಕೆಡ್ ಬೆರ್ಮೆ ಕುಮಾರನ ಬದಲ್ ಕುಮಾರೆ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯೆ ಆದ್, ನಾಗನ ಒರುಟು ಆರಾಧನೆ ನಡಪುಂಡು. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರೆ ಕಾಲೊಡು ಬೆರ್ಮೆರೆ ಗುಂಡ ಇತ್ತುದ್ ಇನಿ ಅವ್ವು ಸಿಮೆಂಟುದ ಗುಂಡ ಆದ್ ನಾಗಬ್ರಹ್ಮ ಆದ್ ವೈದಿಕ ವಿಧಿ ವಿಧಾನೊಡು ಆರಾಧನೆ ನಡತೊಂದುಂಡು. ಮೂಲ ಗುಂಡದ ಪುರಪು, ಪಿರಾಕುಲು ನನಲಾ ಅವ್ವುಂಡು.

ಪಾಡ್ದನೊಲೆಡ್ ಲೆಕ್ಕೆಸಿರಿನ ಪುಟ್ಟುದ ಬಗ್ಗೆ ಓಲ್ಲಾ ಇಚಾರೊಲು ತಿಕ್ಕುಜಿ. ಸಿರಿನ್ ಯಕ್ಷಿಣಿ ಪಂದ್ ಪನ್ಪುನೆಡ್ದಾತ್ರ ಆಲ್ ಯಕ್ಷಮಾತೆ ಆದಿಪ್ಪೊಡುಂದು ಪನ್ಪೆರ್. ತುಳುನಾಡುಡ್ ಬಾರ್ಯಾತ್ ಮಾಸ್ತಿ ಕಲ್ಲುಲೆದ ಕೈತಲ್ ಲೆಕ್ಕೆಸಿರಿನ ಗುಡಿಕುಲು ಇಪ್ಪುವ. 'ಕುಮಾರ' ಯಕ್ಷೆರೆಗ್ ಗಳಸುನ ಸವ್ದ. ಸಿರಿನ ಆರಾಧನೆಡ್ಲಾ ಸಿರಿನ ಮಗೆ ಆದ್ ಕುಮಾರೆ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪೆ. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯೆ ಯಕ್ಷೆರೆ ಕುಮಾರೆಯಾದಿತ್ತುದ್ ಕಾಲಾನುಭಾಗೊಡು ಯಕ್ಷೆ ಮಯಕಾದ್ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯೆ ಒರಿತೆ. ಉಲ್ಲಾಲ್ದಿನೇ ದುರ್ಗಾಪರಮೇಶ್ವರಿ ಮಲ್ತುದ್ 'ದುರ್ಗಾಪರಮೇಶ್ವರಿ ಉಲ್ಲಾಲ್ದಿ' ಪಂಡುದು ಇನಿಕಾನಗ ಉಲ್ಲಾಲ್ದಿ ಮಯಕಾದ್ ದುರ್ಗಾ ಪರಮೇಶ್ವರಿ ಒರಿನವೇ ಇಂಚ ಬದಲಾಯಿನೆಕ್ ಎಡ್ಡೆ ಉದಾರ್ಮೆ. ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರೆ ಕಾಲಘಟ್ಟೊಡ್ದು ದುಂಬೇ ಗರಡಿಲೆಡ್ ಬೆಮ್ಮೆರೆ ಮೂರ್ತಿಲು ಇತ್ತುದ್ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರ್ ಕಾರ್ನಿಕ ಮೆರೆದ್ ಮಯಕ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಗರಡಿಲೆಡ್ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರೆ ಮೂರ್ತಿಲೆನ್ ತಾಪನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ದುಂಬುಗು ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರೆಗ್ ಗರಡಿಲೆಡ್ ನೇಮ ಸುರಾಂಡ್. ಇನಿಕಾನಗ ತುಳುನಾಡುಡ್ 214ರ್ದ್ ಮಿತ್ತ್

ಗರಡಿಲುಲ್ಲ. ಗರಡಿಲೆಡ್ ಗುಂಡದ ಉಲಯಿ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಮೂರ್ತಿ ಇತ್ತುದ್ ಗುಂಡದ ಪಿದಯಿಡ್ ಅಂಚಿಂಚಿ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯೆರ್ನ ಮೂರ್ತಿಲಿಪ್ಪುಂಡು. ಗರಡಿ ಇದ್ಯೆದ ಸಾಧಕೆರೆಗ್ ಬೆರ್ಮೆರ್ ದೇವೆರಾದಿತ್ತುದ್ ಗರಡಿ ಇದ್ಯೆ ಕಲ್ತ್ ಪೋನಗ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಬೆರಿ ಸಾಯಾದ್ ಸೈನಿಕ ದೈವ ಜುಮಾದಿನ್ ಕೊರೊಂತೆರ್. ಶಿವೆ ಬೊಕ್ಕದುರ್ಗೆ ತುಳುನಾಡ್ ಗ್ ಬತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ, ಅಕುಲೆ ಆರಾಧನೆ (ದೇವಿ) ಪುಗಾರ್ತೆಗ್ ಬನ್ನಗ ಬೆರ್ಮೆರ್ ನಿಧಾನವಾದ್ ಮದೆಕ್ ಸೇರೊಂದು ಪೋಯೆರ್. ದುಂಬುಗಡೆ ನಾಗೆ ಸೇರೊಂದು ನಾಗ ಬೆರ್ಮೆಯಾದ್, ಇನಿ ಆಲಡೆ, ಗರಡಿ, ಮೂಲಜನಾಂಗದ ಆರಾಧನೆದ ಜಾಗಲೆಡ್ ಬೆರ್ಮೆರ್ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪೆರ್ ವಿನಃ ಒರಿನಂಚ ಬೆರ್ಮೆರ್ ಬ್ರಹ್ಮ ಆದ್, ಬೆರ್ಮೆರೆಗ್ ಆರಾಧನೆ ದಾಂತೆ ಆ ಜಾಗೆಡ್ ಬ್ರಹ್ಮಗ್ ಆರಾಧನೆ ನಡತೊಂದುಂಡು. ನಿಜವಾದ್ ನಾಗೆ ಬೇತೆನೆ, ಬೆರ್ಮೆ ಬೇತೆನೆಂದ್ ನಮ ತೆರಿಯೊನೊಡು. ನಾಗಬೆರ್ಮೆ ತುಳುನಾಡುಡ್ ಪುಗಾರ್ತೆ ಪಡೆದ್ ಇನಿಕನಾಗ ಅಲ್ತುಲಾ ಬೆರ್ಮೆ ಪೋದು ನಾಗೆ ಮಾತ್ರ ಒರಿದ್ ನಾಗಗ್ ನಾಗರಪಂಚಮಿ, ತಂಬಿಲ, ಆಶ್ಲೇಷ ಬಲಿ, ಢಕ್ಕೆ ಬಲಿ, ಬ್ರಹ್ಮಮಂಡಲ, ನಾಗಮಂಡಲ ಬತ್ತುದ್ ನಾಗಾರಾಧನೆ ತುಳುನಾಡುಡ್ ಬೆಳಗೆರೆ ಸುರಾದ್ ತುಳುನಾಡ ಉದಿಪುದ 'ಬೆರ್ಮೆರ್' ತುಳುನಾಡುಡ್ದ್ ಮದೆಕ್ ಸೇರೊಂದಿಪ್ಪುನವು ಭಾರಿ ಬೇಜಾರ್ದ ಸಂಗತಿ. ತುಳುವೆರೆ ನಾಗಾರಾದನೆದ ಬೇಸದ ತನು ದಾದಂದೆ ತುಳುವೆರೆಗಿನಿ ಗೊತ್ತುದಾಂತೆ ಪೋಂಡು.

ಅಡಿಪೋಯಿ ನಾಗೆ ಕೊಡಿಪೋಯಿ ಬೆರ್ಮೆರ್ ಪನ್ಪಿನವ್ಲ ಬೆರ್ಮೆರ್ ತುಳುವೆರೆ ದೇವೆರ್ಲಾ ಅಂದ್ ದೈವಲಾ ಅಂದುಂದ್ ನಂಕ್ ತೆರಿಯುಂಡು. ಪಂಚ ದೈವ ಸಾನೊಲೆಡ್ ಪ್ರಧಾನವಾದ್ ಬೆರ್ಮೆರ್ ಇತ್ತುದ್, ರಡ್ಡನೆ ಪ್ರಧಾನ ದೈವ ಆದ್ ನಾಗೆ ಇತ್ತುಂಡ್. ಬೆರ್ಮೆ ಸಾನೊಲೆಡ್ ಮೂಲ ತಾನ ಆದಿತ್ತಿನ ಕುಟುಮದ ನಂಬೊಂದು ಬತ್ತಿನ ಒಂಜಾತ್ ದೈವೊಲಿತ್ತ್. ಬೆರ್ಮೆರೆ ಸಾನೊಲು ಎಂಚ ಆಲಡೆಯಾಂಡ್, ಎಂಚ ನಾಗಬೆರ್ಮೆ ಸಾನ ಆಂಡುಂದ್ ತೆರಿಯೊನುಗ. ಒಂಜಾತ್ ಮರ ಮಟ್ಟ್, ಪುದೆಲ್, ಬನೊಕುಲು ಇತ್ತಿನ ಇಡೆ ಆಲಡೆ ಆಂಡುಂದ್ ಪೆರಿಯ ಜನಪದ ವಿದ್ವಾಂಸೆರಾಯಿನ ಕೆ.ಎಲ್. ಕುಂಡಂತಾಯೆರ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಆರ್ ನನಾತ್ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಇಚಾರ ಪಂಡುದು, ಆಲಡೆ ಬಾರೀ ಪಿರಾಕುದ ಪನ್ಪುನೆಕ್ ಸಿರಿನ ಪುಟ್ಟುಗಾದ್ ಬೆರ್ಮೆರೆಗ್ ಸತ್ಯನಾಪುರದ ಅಜ್ಜೆರ್ ಮೂಲ ಆಲಡೆದ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಲ್ಪುವೆರುಂದ್ ಪನ್ಪುನ ಇಚಾರೊನು ಪಾರ್ದನ ಪನ್ಪುಂಡುಂದು ಪಂಡೆರ್. ಸಂಸ್ಕೃತದ ಬ್ರಹ್ಮ ಸಬ್ದೊದ್ದುರ್ದು ಅಪಭ್ರಂಶ ಆದ್ ಬತ್ತುನವು ಬೆರ್ಮೆರ್ ಅತ್ತ್. ತುಳುವೆರೆಗ್ ಬ್ರಹ್ಮ ಪನ್ಪಿ ದ್ವಿತ್ವಾಕ್ಷರ ಪನೆರೆ ತೆರಿಯಂದೆ ಬೆರ್ಮೆರ್ ಪಂದ್ ಲೆತ್ತೆರುಂದ್

ಒಂಜಿ ವಾದ ಇತ್ತುಂಡ ಅವ್ ತಪ್ಪು. ದಾಯೆ ಪಂಡ ತುಳುನಾಡುಗ್ ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿದೊಟ್ಟಿಗೆ ಬತ್ತಿನ ಸಂಸ್ಕೃತ ಬರ್ಪುನ ದುಂಬೇ ತುಳುನಾಡುಡ್ ಬೆರ್ಮೆರ್ ಇತ್ತೆರ್. ಕಾಲ ಕರಿಲೆಕ ಸಿರಿನ ಆರಾಧನೆದ ಅಗತ್ಯ ಬೂರ್ನಗ, ಅಕ್ಲೆ ಕುಟುಮದ ಮೂಲಸಾನ ಆಯಿನ ಬೆರ್ಮಸ್ಥಾನೊಡು ಸಿರಿನಕ್ಲೆಗ್ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಬತ್ತೆರ್. ಅವೆರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಸಿರಿಕುಲು ಇತ್ತಿನ ಬೆರ್ಮಸ್ಥಾನೊಲು ಆಲಡೆಲಾಯ. ಬೆರ್ಮಸಾನದ ಪುದರ್ ನಿದಾನವಾದ್ ಮಾಜೊಂದು ಪೋಂಡು. ಆಲಡೆಲು ಪಂಡುದ್ ಆಂಡ್. ನಮ ಮದತುದ್, ತೆರಿಯಂದಿನೆನ್ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಂದಿನೆನ್ ನಮಕ್ ಸಮಸ್ಯೆ ಬನ್ನಗ ತೆರಿನಕ್ಲೆಡ ಕೇನರೆ ಪೋಯ. ಪನ್ಪುನಕ್ಲೆಗ್ ನಮ್ಮ ಬೆರ್ಮೆರ್ ಏರುಂದೇ ಗೊತ್ತಿಜ್ಜಂದೆ ಅಕ್ಲೆಗ್ ತೆರಿನ ಚತುರ್ಮುಖ ಬ್ರಹ್ಮನ್, ಕಪಾಲ ಬ್ರಹ್ಮನ್ 'ಬ್ರಹ್ಮ' ಪಂದ್ ಕೇಂಡಿನಕ್ಲೆಗ್ ತೆರಿಪಾಯೆರ್. ಅಂಚ ಆದ್ ಲಿಂಗ ರೂಪದ ಬೆರ್ಮತಾನೊಲು ಪೂರ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲಾವೊಂದು ಪೋಯ. ಬೆರ್ಮ ಸಾನೊಡು ರಡ್ಡನೆ ಪ್ರಧಾನ ದೈವ ಆದಿತ್ತಿನ ನಾಗೆ, ಆಯೆ ಅಕ್ಲೆಗ್ ತೆರಿನೆಡ್ದಾತ್ರ, ತನ್ನ ಸಮಸ್ಯೆದ ಬಗೆಟ್ ಏರಾಂಡಲ ಕೇನರೆ ಪೋಯೆರ್ಡ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಅಕುಲು ಬೆರ್ಮೆರೆ ಬಗೆಟ್ ತೆರಿಪಾವಂದೆ, ನಾಗನ ಬಗೆಟೇ ತೆರಿಪಾವೊಂದು ಪೋಯೆರ್. ಅಪಗ ಬೆರ್ಮೆರ್ ರಡ್ಡನೇ ಜಾಗೆಗ್ ಸೇರ್ದ್, ಬೆರ್ಮ ಪೋದು ನಾಗಬೆರ್ಮೆರ್ ಮಾತ್ರ ಉದಿತುದ್ ತೋಜ್ಯೆರ್. ಬೆರ್ಮೆರೆ ಸಾನೊಲು, ನಾಗಬೆರ್ಮೆರೆ ಸಾನೊಲು ದೇವಸ್ಥಾನೊಲಾವೊಂದು ಪೋಯ. ನಾಗನೊಟ್ಟುಗು ಸಮೀಕರಣ ಮಲ್ತುದು ನಾಗ ದುಗ್ಗಮ್ಮ, ನಾಗ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ, ನಾಗಬೆರ್ಮೆರುಂದ್ ಪೂರ ಮಲ್ತೆರ್. ಬೆರ್ಮೆರ್ ನಾಗನೊಟ್ಟುಗು ಸೇರ್ದ್ ನಾಗಬೆರ್ಮೆರಾಯೆರ್. ಮೂಲು ಬೆರ್ಮೆರೇ ಪ್ರಧಾನ, ನಾಗೆ ಉಪದೈವ. ನಾಗಬ್ರಹ್ಮ ಇತ್ತೆ ಪೂರಾ ತಿಕುಡ್ ತೂಯೆರೆ ತಿಕ್ಕುನಿ. ಬೆರ್ಮೆರ್ ತುಳುವೆರೆ ದೇವೆರ್, ಬೆರ್ಮಸಾನ ತುಳುವೆರೆ ದೇವಸಾನಂದ್ ಸ್ಥಳ ನಾಮ ಸಂಶೋಧಕೆರ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಬೆರ್ಮೆರೆನ್, ಬಿರ್ಮೆರೆನ್, ಬಿಮ್ಮೆರೆನ್ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ್ ತೂಂಡ ಆರ್ ಅಮ್ಮೆರ್, ಮಲ್ಲಮ್ಮೆರುಂದಾಯ್ಜ? ಅಂಚಾದ್ ಬೆರ್ಮೆರ್ ತುಳುವೆರೆ ದೇವೆರ್.

ತುಳುನಾಡ ತುಳುವೆರೆ ಕುಲದೈವ ಆದ್ ಆದಿ ಆಲಡೆಡ್ ತನ್ನೊಟ್ಟುಗು ಉಂಡಾಯಿ ಸಗ್ತಿಲೆನ್ ಪರಿವಾರ ಸಗ್ತಿಲಾದ್ ಮಲ್ತೊಂದು, ತುಳುವೆರೆ ಮಿತ್ತ ಅಧಿಕಾರ ಪಡೆಯಿನ, ದೇಬೆರ್ಲಾ ಅಂದ್ ದೈವಲಾ ಅಂದ್ ಪನ್ಪಾಯಿನ ಬೆರ್ಮೆರ್ನ ಬಗೆಟ್ ಈತ್ ಪರಪು ಪುರಪುಲುಪ್ಪುನಗ ನಮ ಅರೆನ್ ಮದತುದ ಪಂಡ ನಮ ಒತ್ತೊನ್ನ ತುಳು ಆರಾಧನಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿನೇ ಮದತುದ ಪಂಡುದರ್ಥ. ಇಂಚನೇ ನಮ ನಮ್ಮ ಮೂಲ ನಾಗಾರಾಧನೆ, ಬೆರ್ಮೆರೆ ಆರಾಧನೆ, ದೈವಾರಾಧನೆನ್ ಮದತುದ್ ಪೊಸ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ, ಸಂಸ್ಕೃತದ

ಪೂಜೆ ಪುರಸ್ಕಾರೊಲೆನೇ ಮಂತೊಂದು ಪೋಂಡ ನಮ್ಮ ಆರಾಧನಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ದುಂಬುದ ತರೆ ತರವಾಡುಗ್ ಎಂಚ ದುಂಬೊತ್ತೊಂದು ಪೋವು ಪನ್ಪುನೆನ್ ಒರ ಉಂತುದು ನಮ ಯೋಚನೆ ಮಲ್ಪೊಡು. ತುಳುನಾಡ ಬೆರ್ಮೆರ್ ತುಳುವೆರೆ ಆರಾಧ್ಯ ದೈವ ಆದ್ ಇನಿಕ್ಲಾ ಕೆಲವು ಕೋಡಿಡ್ ಒರಿದೆರ್ ಪಂಡ ನಮ್ಮ ಪುಣ್ಯಂದೇ ಪನೊಡಾತೆ. 'ಪಾಣಾರಾಟೊಡು' ನಡಪುನ 'ಸ್ವಾಮಿ ಕೋಲ'ನೇ ಬೆರ್ಮೆರೆ ಆರಾಧನೆನ್ ಇನಿಕ್ಲಾ ನಮಕ್ ನೆಂಪು ಪುಟ್ಪಾವೊಂದುಂಡು. 'ಸ್ವಾಮಿ' ಪಂಡ ಬೆರ್ಮೆರುಂದು ಇನಿ ಮೂಲು ಕೋಲ ಮಲ್ಪವುನಕ್ಲೆಗ್ಲಾ, ಚಾಕಿರಿದಕ್ಲೆಗ್ಲಾ, ಕಟ್ಟುನಕ್ಲೆಗ್ಲ ತೆರಿಯಂದೆ ಪೋಯಿನವು ಬಾರೀ ಬೇಜಾರ್ದ ಸಂಗತಿ. ಕುಂದಾಪುರ ಮಾರಣಕಟ್ಟೆದಂಚಿ ಸ್ವಾಮಿ ಕೋಲ ನಡಪುಂಡು.ಮೂಲ ಜನಾಂಗದಕುಲು ಬೆರ್ಮೆರೆಗ್ ಕಟ್ಟುವೆರ್. ಅಂಚನೆ ನೂಲು ಪಾಡಿ ಸಂಸಾರ ಬೆರ್ಮೆರೆಗ್ ವಸಯೊಗು ಉಂತ್‌ಂಡ ಅಕ್ಲೆ ಮೇಲೆಡ್ ನಾಗೆ ವಸಯಾವು ವಿನಃ ಬೆಮ್ಮೆರೆ ವಸಯಾಪುಜಿ. ಆಟಿ ಕಳಂಜೆ ಮಾಯಂತರಸುನ ಮಗೆಂದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಮಾಯಾವಿಲು ಪಂಡ ಯಕ್ಷೆರ್. ಆಟಿ ಕಳೆಂಜನ ಅಮ್ಮೆರ್ 'ಬಿರ್ಮಾರು' ಪಂಡ 'ಬೆರ್ಮೆರ್', ಆಟಿ ಕಳೆಂಜನ ಸೃಷ್ಟಿಲಾ ಬೆರ್ಮೆರೆಡ್ದ್ ಆಂಡುಂದ್ ಕೆಲವೆರ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಬೋಳ್ತೇರ್(ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ)ದಂಚಿ ಬರ್ಪುನ ಜೋಡಿ ಕಳೆಂಜೆರೆನ್ 'ಬಿರ್ಮೆರೆ ಮಾಣಿಲು' ಪಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಬಂಟೆರ್ ಅಗೆಲ್ ಪಾಡ್ನಗ ಜೈನ ಅಗೆಲುಂದ್ (ನಟ್ಟಿಕಾಯಿದ, ಕಾಯಿ ಕಜಿಪುದ ಅಗೆಲ್) ಪಾಡ್ಪೆರ್. ಉಂದು ಬೆರ್ಮೆರೆಗ್ ಬಲಸುನ ಅಗೆಲುಂದು ಎರಿಯಾಕ್ಲು ಪನ್ಪೆರ್. ಅಗೆಲುಡ್ ಬೆರ್ಮೆರೆಗ್ ಪೇರ್ ದೀಪೆರ್. ನಾಗಾರಾಧನೆ, ದೈವಾರಾಧನೆ, ಯಕ್ಷಾರಾಧನೆ, ಜಲ, ಅಗ್ನಿ, ಪ್ರಕೃತಿ ಇಂಚ ಮಾತೆಕ್ಲಾ ಸೇರಿಗೆಯಾದಿಪ್ಪುನ ಬೆರ್ಮೆರೆನ್ ಇರೆ ಮದೆರ್ದ್ ಪಿರ ಲೆತೊಂದು ಬತ್ತುದ್ ಆರಾಧನೆ ಕೊರ್ಪುನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ತುಳುವೆರೆಗುಂಡು. ಇಡೀ ತುಳುನಾಡುದ ಉದಿಪುಗು, ಆರಾಧನೆಗ್ ಏನಿದ ಕಾಲೊಡ್ದು ಬೆರಿ ಎಲುವಾದ್ ಆರಾಧನೆದೊರುಟು ತುಳುವೆರೆ ಸಮ್ಮಂದೊಲೆನ್ ಗಟ್ಟಿ ಮಲ್ತಿನ ಬೆಮ್ಮೆರೆನ್ ನನ ಕುಡೊರ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ಪೊಡು. ಬೆರ್ಮೆರ್ ಇತ್ತೆರ್ದ ದೈವೊಲುಲ್ಲೆರ್, ಬೆರ್ಮೆರಿತ್ತೆರ್ದ ಯಕ್ಷೆರುಲ್ಲೆರ್, ಬೆರ್ಮೆರಿತ್ತೆರ್ದ ನಾಗೆರುಲ್ಲೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ನಾಗ, ಯಕ್ಷ, ದೈವೊಲೆನ ಮೂಲ ಗುರ್ಕಾರೆ ಆಯಿನ ಬೆಮ್ಮೆರೆನ್ ನಮ ತುಳುವೆರೆ ಪೆರಿಯಮ್ಮೆಂದ್ ದುಂಬುಗು ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ಪುಗ.

ನಾಗರಪಂಚೆಮಿ ಪರ್ಬ

ಯು. ಸೋಮಪ್ಪ ದೇವಾಡಿಗ

ನಾಗ ನಡೆತ ಸುರುತ ಪರ್ಬ ನಾಗರ ಪಂಚೆಮಿ
ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಪುಟ್ಟುದು ಊರೊರ್ಮೆ ಜತ್ತ್‌ದ್
ಜನಜಾಗ್‌ಡ್ ಸೇರೊಂಡ ಒರ್ಸೊಗೊರ
ನೆಂಪಾಪುಂಡು ಕಟ್ಟ್‌ಕಟ್ಲೆ ನಾಗತನು
ಪೊಸ ಅಂಗಿ ಕುಂಟುಡ್ ಬತ್ತ್‌ಸೇರ್ವ ಆಲಡೆಡ್
ಪರ ದೋಸ್ತಿಲೆಗ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೊಂದ್
ಪೂ, ಪಿಂಗಾರ, ಕೇದಗೆ, ಪಂದ್ರ್ ತಾರಾಯಿ
ಅರಿ, ಪೇರ್, ಬೊಂಡ, ಮಂಜೊಲ್ ದಿಂಜ್‌ದಿ
ಅರಿವಾಣ ಎನ್ನ ತಟ್ಟೆಲಾ ನಾಗ ಕಟ್ಟೆಡ್ ಸೇರ್‌ಂಡ್
ಪಿದಾಯಿಡ್ ವರುಣ ದೇವೆರೆನ ಅಬ್ಬರ
ಪಂಚಾಮೃತಾಭಿಷೇಕ ನಾಗಬ್ರಹ್ಮೆರೆ ಗುಡಿಟ್
ಮೂಲ ಸ್ಥಾನೊಡು ತಂಬಿಲ ಪರಕೆ ಸಂದಾಯ
ಪುಟುದಿನ ಇಲ್ಲ್ ಸೇರೊಂಡೆ
ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆರೆನ ನೆಂಪಾಂಡ್
ಕಣ್ಣ್ ಜಿಂಜಿದ್ ನೀರ್ ಒಸರ್‌ಂಡ್
ಒರ್ಸೊದ ಉನಸ್, ಕುಟುಮೊದಕುಲೆನೊಟ್ಟುಡ್
ಎನ್ನ ಉಡಲ್ ಜಿಂಜಿಂಡ್ ಸಂಸಾರೊದ
ಬಂಜಿಲಾ ಜಿಂಜೊಡ್
ಬಯ್ಯದ ರೈಲ್ ಮಿತರಿಯೆ
ಬೊಂಬಯಿದ ಎನ್ನ ಗೂಡ್‌ಗ್
ನಾಗರ ಪಂಚೆಮಿ ನೆಂಪು ಉಡಲ್ಡ್ ಒರಿಂಡ್.

ಅಪ್ಪೆ ಯಶೋದೆ

ಡಾ. ಬಿ. ಪ್ರಭಾಕರ ಶಿಶಿಲ

ಬೆತ್ತನ್ ಪತ್ತೊಂದು ಬರ್ಪಿನ ದಾಯೆ ಅಪ್ಪೆ ಯಶೋದೆ
ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪೆಟ್ಟ್ ಕೊರ್ಪಿನ ದಾಯೆ ಅಪ್ಪೆ ಯಶೋದೆ ॥

ಗೋಪಿ ಪೊಣ್ಣುಲು ಲೆಪ್ಪುವೆರೆನನ್ ಅಪ್ಪೆ ಯಶೋದೆ
ಕೋಪ ಇಜ್ಜಂದೆ ತಿನರೆ ಕೊರ್ಪೆರ್ ಅಪ್ಪೆ ಯಶೋದೆ
ಪರ್ಯೆರ ಪೇರ್, ತಿನ್ಯೆರ ಬೊಳ್ನೈ ಅಪ್ಪೆ ಯಶೋದೆ
ದಪ್ಪ ಅಳೆತ ಒಟ್ಟುಗು ಕುಜೆಪ್ಪು ಅಪ್ಪೆ ಯಶೋದೆ ॥ ೧ ॥

ಯಾನ್ ಕಂಡ್ಯೆರ ಪೋತಿನೆತ್ತ್ ಅಪ್ಪೆ ಯಶೋದೆ
ಅಕುಲೆ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಮಾಂತ ಕೊರಿನೆ ಅಪ್ಪೆ ಯಶೋದೆ
ಯಾನ್ ಕರನ್ ನರಿತ್ತೆನತ್ತ್ ಅಪ್ಪೆ ಯಶೋದೆ
ಅಕುಲೆ ಕೈಡ್ದೆ ಜಾರ್ದ್ ಬೂರ್ನೆ ಅಪ್ಪೆ ಯಶೋದೆ ॥ ೨ ॥

ಮರತ ಮಿತ್ತ್ ಕುಲ್ಲುದಿಪ್ಪುನಗ ಅಪ್ಪೆ ಯಶೋದೆ
ಕೆದುಟು ಮೀಯೆರ ಬತ್ತೆರಕುಲು ಅಪ್ಪೆ ಯಶೋದೆ
ದುತ್ತೈತ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಕೆದುತ್ತ ಬರಿಡ್ ಅಪ್ಪೆ ಯಶೋದೆ
ದಾದ ತುತ್ತಂದೆ ಮೀಯೆರಕುಲು ಅಪ್ಪೆ ಯಶೋದೆ ॥ ೩ ॥

ಮೀನಗ ದುತ್ತೈತ ಬೋಡಿಜಾಂಡ ಅಪ್ಪೆ ಯಶೋದೆ
ಮೀಯಿ ಬೊಕ್ಕ ದಾಯೆ ಬೋಡು ಅಪ್ಪೆ ಯಶೋದೆ
ಪಂಡ್‌ತ್ ದುತ್ತೈತ ಕಂಡಿಯೆ ಯಾನ್ ಅಪ್ಪೆ ಯಶೋದೆ
ಉಂದೆಟ್ ಎನ್ನ ತಪ್ಪು ದಾದ ಅಪ್ಪೆ ಯಶೋದೆ ॥ ೪ ॥

ಇಲ್ಲದ ಬಾಲೆಗ್ ಪೇರ್ ಕೊರಾಂದೆ ಅಪ್ಪೆ ಯಶೋದೆ
ಪೇಂಟೆಗ್ ಕೊನೊದು ಪೇರ್ ಮಾರ್ಪೆರ್ ಅಪ್ಪೆ ಯಶೋದೆ
ಜೋಕುಲೆಗಿಜ್ಜಂದಿ ಪೇರ್ ದಾಯೆ ಅಪ್ಪೆ ಯಶೋದೆ
ಪಂಡ್‌ತ್ ಕರನ್ ದರಿತ್ ಪಾಡ್ಯೆ ಅಪ್ಪೆ ಯಶೋದೆ ॥ ೫ ॥

ನಿನ್ನ ಮೋಕೆತ ಮಗೆ ಕಂಡುವೆನ ಅಪ್ಪೆ ಯಶೋದೆ
ಪೊಣ್ಣುಲೆನಾ ಬೆರಿಟೆ ಪೋವೆನ ಅಪ್ಪೆ ಯಶೋದೆ
ಎಂಕ್ ದಾದ ಪುದರ್ ದೀದ ಅಪ್ಪೆ ಯಶೋದೆ
ಸುಳ್ಯ ಚೆನ್ನಕೇಶವಾಂದ್ ಅಪ್ಪೆ ಯಶೋದೆ ॥ ೬ ॥

ಕ್ಷೇತ್ರ ಪರಿಚಯ

ಶ್ರೀ ಗೋಕರ್ಣನಾಥೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನ

ಡಾ. ಅನಸೂಯ ಬಿ. ಸಾಲಿಯಾನ್

ಭವ್ಯ ಪರಂಪರೆತ ಅವಿಭಜಿತ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆನ್ ಪರಶುರಾಮ ಸೃಷ್ಟಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಮೂಲು ನಮ ತೂಪಿನಂಚಿನ ಮಸ್ತ್ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರೊಲು ಉಲ್ಲ. ಐಟ್ ಒಂಜಿ ಶ್ರೀ ಗೋಕರ್ಣನಾಥೇರ್ಶವರ ದೇವಸ್ಥಾನ. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರ 1912ಡು ಬ್ರಹ್ಮಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣ ಗುರುಕುಲೆನ ಅಮೃತಹಸ್ತಡ್ ಸ್ಥಾಪನೆ ಆತ್‌ಂಡ್. ಸಂಪ್ರದಾಯ ಶಿಲ್ಪಕಲಾ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಜತೆಟ್ ಇತ್ತೆದ ಆಧುನಿಕ ಶಿಲ್ಪ ವಿನ್ಯಾಸೊಡು ನವೀಕರಣ 1991ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಆತ್‌ಂಡ್. ಈ ದೇವಸ್ಥಾನ ನಮ್ಮ ಕುಡ್ಲದ ಬಸ್‌ಸ್ಟ್ಯಾಂಡ್‌ಡ್ದ್ ರಡ್ಡ್ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರ, ರೈಲ್ವೇ ಸ್ಟೇಶನ್‌ಡ್ದ್ ನಾಲ್ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರ, ವಿಮಾನ ನಿಲ್ದಾಣೊಡ್ದು 20 ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರಡುಪ್ಪುನ ಪ್ರಶಾಂತ ವಾತಾವರಣದ ಕುದ್ರೋಳಿಡ್ ಉಂಡು. 'ಒಂಜೇ ಜಾತಿ ಒಂಜೇ ಧರ್ಮ ಒಂಜೇ ದೇವೆರ್' ಪಂಡ್‌ದ್ ಸಾರ್ದಿನ ಬ್ರಹ್ಮಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣ ಗುರುಕುಲೆನ ವಚನದಂಚೆನೆ ಮೂಲು ಮಾತಾ ಜಾತಿ ಧರ್ಮದಕ್ಲೆಗ್ ಮುಕ್ತ ಪ್ರವೇಶ ಉಂಡು. ಅದಗದ ಕೇಂದ್ರದ ವಿತ್ತ ಸಚಿವೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜನಾರ್ದನ ಪೂಜಾರಿಲೆನ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆಡ್ ಪದಿಮೂಜಿ ತಿಂಗೊಲ್ದ ಉಲಾಯಿ

ದೇವಸ್ಥಾನೊಗು ಇತ್ತೆದ ಪೊಸ ರೂಪ ತಿಕ್ಕಂಡ್. ಅರೆನ ಉತ್ಸಾಹ, ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ, ಸ್ವಯಂಸೇವಕೆರೆನ ರಾತ್ರೆ ಪಗೆಲ್ ಮಲ್ತಿನ ಸೇವೆ ಸುಮಾರ್ 150 – 200 ಜನ ಶಿಲ್ಪಿಲೆನ ಏಕಾಗ್ರತೆ 700 – 800 ಜನ ಕೆಲಸದಕ್ಲೆನ ನಿಯತ್ತ್‌ದ ಕೆಲಸಡ್ದಾವರ, ದೇವೆರೆ ಆಶೀರ್ವಾದ, ಗುರುಕುಲೆ ಅನುಗ್ರಹಡ್ದಾವರ ಬಜಿ ಪದಿಮೂಜಿ ತಿಂಗೊಲ್ಡೆ ದಿವ್ಯ ಭವ್ಯ ಶ್ರೀ ಗೋಕರ್ಣನಾಥ ದೇವಸ್ಥಾನ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಉಂತುಂಡು. ದೇವಸ್ಥಾನದ ರಾಜಗೋಪುರ 60 ಅಡಿ ಎತ್ತರ ಚೋಳ ಶೈಲಿಡ್ ನಿರ್ಮಾಣ ಆತ್‌ಂಡ್. ಮುಡಾಯಿ ತೆನ್ಕಾಯಿ ದಿಸೆಟ್ ಶೈವ ಬೊಕ್ಕ ಪಡ್ದಾಯಿ ದಿಸೆಟ್ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದೇವತೆಲೆನ ಶಿಲ್ಪ ರಚನೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ದೇವಸ್ಥಾನ ಸಂಕೀರ್ಣಡ್ ಶ್ರೀ ಮಹಾಗಣಪತಿ, ಶ್ರೀ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ, ಶ್ರೀದೇವಿ ಅನ್ನಪೂರ್ಣೇಶ್ವರಿ, ಅನಂದ ಭೈರವ ಗುಡಿಕುಲೆ ನಡುಟು ಶ್ರೀ ಗೋಕರ್ಣನಾಥನ ಮುಖ್ಯ ಗುಡಿ ಉಂಡು. ಮೂಜಿ ದಿಕ್ಕ್‌ಡ್ಲಾ ಉಪಗೋಪುರ, ರಾಶಿ ಮಂಟಪೊಲು ಉಂಡು. ಸಂಕೀರ್ಣದ ಬಲತ ಮೈಟ್ ಕೊಳಲು ಉರಿಪುನ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಮಂದಿರ ಉಂಡು. ಉಂದೆತ ಎದುರುಡು ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣನ ಗೀತೋಪದೇಶದ ವಿನ್ಯಾಸ ಮಾತ ತೂವರೆ ರಡ್ಡ್ ಕಣ್ಣ್‌ಲಾ ಯಾವಂದ್. ಅಂಚನೇ ಇಡೀ ದೇವಸ್ಥಾನೊದ ಸಂಕೀರ್ಣೊಗು ಬಂಗಾರ್‌ದ ಬಣ್ಣ ಪಾಡ್ದಿನೆಡ್ದಾವರ ಅವೊಂಜಿ ಬೇತೆನೇ ಲೋಕೊಗು ಪೋಯಿಲೆಕ ಆಪುಂಡು. ಪ್ರಾಂಗಣದ ಸುತ್ತ ಪೂರ್ತಿ ನೆಲಕ್ ಮಾರ್ಬಲ್ (ಚಂದ್ರಕಾಂತ ಶಿಲೆ) ಪಾಡ್ದಿನೆಡ್ದಾತ್ರ ದೆರ್ತ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಆ ಪೊರ್ಲೇ ಬೇತೆ. ಉಲಾಯಿಡ್ದ್ ನವಗ್ರಹಕುಲೆ ಮಂಟಪ, ಅಂಚೆನೇ ಶನಿದೇವೆರೆನ ಮಂಟಪ ಉಂಡು. ಬ್ರಹ್ಮಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣ ಗುರುಕುಲೆನ ಅಮೃತಶಿಲೆಟ್ ಕೆತ್ತ್‌ದಿನ ಮೂರ್ತಿ ಉಂಡು. ಉಂದು ಮುಂಬೈ ಬಿಲ್ಲವ ಸಂಘದಕ್ಲೆನ ಕೊಡುಗೆ. ಐತ ಪಿರವುದ ಗೋಡೆಡ್ 'One Caste One Religion One God' ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೆತ್ತ್‌ದೆರ್. ಈ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಸಂಕೀರ್ಣದ ನವೀಕರಣದ ರುವಾರಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜನಾರ್ದನ ಪೂಜಾರ್ಲೆಗ್ ಬಿಲ್ಲವ ಸಮಾಜ ಉಡಲ್ ದಿಂಜಿದಿ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೊಂದುಂಡು. ಮೆರೆನ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮೆರೆನ ಪ್ರತಿ ಹೆಜ್ಜೆಗ್ ಹೆಜ್ಜೆ ದೀತ್ ಬೆರಿ ಕೊರ್ತಿನಾರ್ ಮುಂಬೈದ ಬಿಲ್ಲವ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್, ಅಂಚೆನೆ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಭಾರತ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಜಯ ಸುವರ್ಣೆರೆನ್ ಮರಪೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಚೆನೇ ಕೊಡುಗೈ ದಾನಿಲು ಶ್ರೀಮತಿ ಊರ್ಮಿಳಾ, ಅರೆನ ಯಜಮಾನೆರ್ ರಮೇಶ್‌ಕುಮಾರ್ ಮೊಕ್ಲೆಗ್ ಉಡಲ್ ದಿಂಜಿದಿನ ಸೊಲ್ಮೆಲು.

ದೇವಸ್ಥಾನದ ಮುಖ್ಯ ದ್ವಾರದ ಬಲತ ಮೈಟ್ ಶ್ರೀ ಆಂಜನೇಯ ಸ್ವಾಮಿನ ದಿವ್ಯ ಭವ್ಯ ಸನ್ನಿಧಾನ ಉಂಡು. ಐತ ಒತ್ತುಡೇ ಶ್ರೀ ಸಂತೋಷ್‌ಕುಮಾರ್ ಭಕ್ತಿಡ್

ಅರ್ಪಿಸಾಯಿನ ಶ್ರೀ ಸಾಯಿಬಾಬನ ಬಾರೀ ಪೊರ್ಲುದ ಮಂದಿರ ಉಂಡು. ದೇವಸ್ಥಾನದ ಮುಡಾಯಿ ದಿಸೆತ ಪ್ರವೇಶ ದ್ವಾರದ ರಡ್ಡ್ ಕಡೆಟ್ಲ ಲಿಂಗೋದ್ಭವ ವೃಷಭ, ಕಾಲ ಸಂಹಾರ, ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಶಿಲ್ಪ ಉಂಡು. ಎಡ ಬಲೊಟು ದೇವಸ್ಥಾನದ ಉಲಾಯಿದ ಗೋಡೆಡ್ ಬಗೀರಥ ಪ್ರಯತ್ನ, ವಿಷ್ಣು ಚಕ್ರಧರ, ಪದ್ಮಾಸುರ, ಶಣ್ಮುಖ ಕದನ, ಗಣಪತಿ ದಿವ್ಯಫಲ ಪಡೆಪಿನ ಕೆತ್ತನೆ, ಕಾಮದಹನ, ತರೆಬಾಗೊಡು ಶ್ರೀ ಮಹಾಗಣಪತಿ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕ, ಸಪ್ತಮಾತೃಕೆಲು, ಶಿವಲಿಂಗ ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪುನ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣೆರ್, ಶಿವನರ್ತನ ಮೀನಾಕ್ಷಿ ಕಲ್ಯಾಣ ಪಂಡ್‌ದ್ ಸುತ್ತಲ ನನಾತ್ ದೇವ ದೇವತೆನಕ್ಲೆನ ಕೆತ್ತನೆಲುಂಡು.

ದೇವಸ್ಥಾನದ ಬಲ ಬರಿಟ್ ವಿಶಿಷ್ಟ ಶಿಲ್ಪದ ಪುಷ್ಕರಿಣಿ ಉಂಡು. ಪುಷ್ಕರಿಣಿದ ನಾಲ್ ಮೂಲೆಡ್ಲಾ ಭಾರೀ ಗಾತ್ರದ ಶಿವನ ಮೂರ್ತಿಲು ಭಗೀರಥ ಪ್ರಯತ್ನಡ್ದ್ ಗಂಗೆನ್ ಭೂಮಿಗ್ ತರ್ಪಾವುನ ಪೊರ್ಲುದ ಮೂರ್ತಿಲು ಉಲ್ಲ. ಶಿವನ ತರೆಡ್ದ್ ಎತ್ತರೊಗು ಲಾಗ್ಯುನ ಕಾರಂಜಿದ ನೀರ್ ಬಾನೆತ್ತರ ಪೋನಗ ಸೂರ್ಯನ ಬೊಲ್ಪುಗು ಅಂಚೆನೇ ರಾತ್ರೆದ ಬೊಲ್ಪುಗು ಬಂಗಾರ್, ಮುತ್ತು ರತ್ನ ಮಾಣಿಕ್ಯದಲೆಕ್ಕ ಪನಿಕುಲು ಮೆನ್ಕ್ಯನಗ ತೂಯೆರೆ ರಡ್ಡ್ ಕಣ್ಣ್ ಯಾವುಜಿ. ಗಂಗೆನೇ ಸಿಂಗಾರೊಡು ಭೂಲೋಕೊಗು ಬರೊಂದುಲ್ಲಲಾ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮನಸ್ಸ್ ನೆನೆಪುಂಡು. ವರ್ಸೊಗು ಒರ ಮೂಲು ಗಂಗಾಪೂಜೆನ್ ಪೊಂಜೊವುಲು ಬಾರೀ ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿಡ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್.

ದೇವಸ್ಥಾನೊದ ಪಿರಾವುಡು ಅಶ್ವಥ ಮರತಡಿಟ್ ದತ್ತಾತ್ರೇಯನ ಅಮೃತಶಿಲೆತ ಮೂರ್ತಿ ನಮನ್ ಕೈಬೀಸ್‌ದ್ ಲೆಪ್ಪುಂಡು. ಜೋಕುಲು ದಾಂತಿ ಪೊಂಜೊವುಲು ಪುಲ್ಯಕಾಂಡೆ ಈ ಅಶ್ವಥ ಮರಕ್ ಸುತ್ತು ಪಾಡುವೆರ್.

ದೇವಸ್ಥಾನೊಡು ನಡಪುನ ಮಾತಾ ಪೂಜಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಕುಲೆನ್ ಕೇರಳದ ಶಿವಗಿರಿಟ್ ವೇದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ವಿದಿವತ್ತಾದ್ ಮಲ್ಪುನಕುಲು ಬಿಲ್ಲವೆರೇ ಆದುಲ್ಲೆರ್. ಮೊಕ್ಲೆನ್ ಶಾಂತಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೆಪ್ಪುವೆರ್. ಪೂಜೆ ಮಲ್ಪುನ ಹಕ್ಕ್ ಪೊಂಜೆವುಲೆಗ್ಲಾ ಉಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಲಿಂಗ ತಾರತಮ್ಯ ಮಲ್ಪಂದೆ ಒಂಜಿ ಪೊಂಜೊವು ಶಾಂತಿ (ಅರ್ಚಕೆದಿ) ಉಲ್ಲೆರ್. ಪೂಜೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತೀರ್ಥಪ್ರಸಾದ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಉಂದು ಮುಲ್ತ ನನೊಂಜಿ ವಿಶೇಷತೆ. ಕೆರೆತ ಬರಿಟೇ ಪುಣ್ಯಕೋಟಿ ವನವುಂಡು. 'ಸತ್ಯವಾಕ್ಯಕೆ ತಪ್ಪಿ ನಡೆದರೆ ಮೆಚ್ಚನಾ ಜಗದೀಶನು' ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಈ ವನ ಸಾರೊಂದುಂಡು.

ನನೊಂತೆ ಚರಿತ್ರೆ

ಸಾಧಾರಣ 150 ವರ್ಸೊಡ್ದು ದುಂಬು ಕೇರಳಡ್ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಅಬ್ರಾಹ್ಮಣೆರೆ

ನಡುಟು ಬಾರೀ ತಿಕ್ಕಾಟ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಮೇಲ್ಜಾತಿದಕುಲು ಹಿಂದುಳಿದ ಜಾತಿಲೆನ್ ಬಾರೀ ಕೀಳಾದ್ ತೂವೊಂದಿತ್ತೆರ್ಗೆ. ಆ ಸಮಯೊಡು ಹಿಂದುಳಿದ ಇಳವ ಜಾತಿಡ್ ಬ್ರಹ್ಮಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣ ಗುರುಕುಲೆನ ಜನ್ಮ ಆಂಡ್. ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣೆ ದಲಿತೋದ್ಧಾರಕ್ಕಾತ್ರಾಥೇ ಅರೆನ ಜನ್ಮ ಆಂಡ್‌ಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಮೇರ್ ಮರುತ್ತ ಮಲೆಟ್ 14 ವರ್ಸ ತಪಸ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ 19ನೇ ಶತಮಾನದ ಉತ್ತರಾರ್ದೊಡು ಕೇರಳೊಡು ಮಸ್ತ್ ಕ್ರಾಂತಿ ಮಲ್ತೆರ್, ಮಿತ್ತ ಜಾತಿದಕುಲು ತಿರ್ತ ಜಾತಿದಕ್ಲೆಗ್ ದೇವಸ್ಥಾನ ಪ್ರವೇಶ ಕೊರಂದಿನೆಟ್ಟಾತ್ರ ಆರ್ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲೆನ್ ಕಟ್ಟಾಯೆರ್. ಜನಕುಲೆಡಿತ್ತಿನ ಅಜ್ಞಾನ ದೆಪ್ಪಾವರೆ ಶಾಲೆ ಬೊಕ್ಕ ಕಾಲೇಜ್ ಕಟ್ಟಾಯೆರ್. ಅಂಚ ಬಡವೆರಾಯಿನ ಹಿಂದುಳಿದ ಸಮಾಜದ ಹೀನಾಯ ಸ್ಥಿತಿನ್ ಮಸ್ತ್ ಸುಧಾರಣೆ ಮಲ್ತೆರ್.

ಉಂದೆನ್ ತೂದು ನಮ್ಮ ಕುಡ್ಲದ ಬಿಲ್ಲವ ಮುಖಂಡೆರಾಯಿನ ಸಾಹುಕಾರ್ ಕೊರಗಪ್ಪ, ಶೆಡ್ಡೆ ಐತಪ್ಪ ಪೂಜಾರಿ, ಸೋಮಯ ಮೇಸ್ತ್ರಿ, ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ದೂಮಪ್ಪ, ಅಮ್ಮಣ್ಣ ಮೇಸ್ತ್ರಿ ಮಾತ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರೊಂದು ಕೇರಳಗ್ ಪೋದು ಸ್ವಾಮಿಲೆನ್ ಬೇಟಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತನ್ಕುಲೆ ಜನೊಕುಲೆನ ಹೀನಾಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿನ್ ಸ್ವಾಮಿಲೆಗ್ ಬುಡ್ಪಾದ್ ಪಂಡೆರ್. ಉಂದೆನ್ ಕೇನ್‌ದ್ ಸ್ವಾಮಿಲು 1908ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಕುಡ್ಲಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ದೇವಸ್ಥಾನ ಕಟ್ಟರೆ ಕುದ್ರೋಳಿಯೇ ಸೂಕ್ತ ಪಂಡ್‌ದ್ ತತ್ಕಾಲಗ್ ಅಲ್ಪನೇ ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಗುಡಿಕ್ ಕೆಸರ್‌ಕಲ್ಲ್ ಪಾಡಿಯೆರ್. ಐಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಅಲ್ಪನೇ ಈಶ್ವರ ದೇವೆರೆನ ಎಲ್ಯ ಒಂಜಿ ಪೊಟೋ ದೀದ್ ಪೂಜೆ ಮಲ್ತೆರ್ಗೆ. 'ಮೂಲು ನನ ದುಂಬಗ್ ನಿಕ್ಲೆನ ಮಲ್ಲ ದೇವಸ್ಥಾನ ಆಪುಂಡು. ಕೆಲಸ ಸುರು ಮಲ್ಪುಲೆ' ಪಂಡೆರ್ಗೆ.

ರಡ್ಡ್ ವರ್ಸ ಕರೀನೆ ಗುರುಕುಲು ಕುಡ ಕುಡ್ಲಗ್ ಬತ್ತೆರ್. ಆರ್ ಬನ್ನಗ ದೇವಸ್ಥಾನೊದ ಕೆಲಸ ಬಾರಿ ಜೋರುಡು ನಡತೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕೆಲಸ ತೂದು ಸ್ವಾಮಿಲೆಗ್ ಬಾರೀ ಕುಸಿ ಆಂಡ್. ಅಲ್ಪನೆ ಒಂಜಿ ಜಾಗ ತೊಜಪಾದ್ ಅಲ್ಪನೆ ಒಂಜಿ ಗುವೆಲ್ ತೋಡಾಲೆ. ಎಡ್ಡೆ ನೀರ್ ತಿಕ್ಕುಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಂಡೆರ್. ಮಾತ ಕಡೆಟ್ ಉಪ್ಪು ನೀರ್ ಉಪ್ಪುನ ಜಾಗ ಅವು. ಆಂಡ ಆರ್ ಪಂಡಿನ ಜಾಗ್‌ಡ್ ಗುವೆಲ್ಡ್ ಶುದ್ಧ ಚೀಪೆ ನೀರ್ ತಿಕ್ಕಿನ ತೂದು ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಮಾತ ಬಾರೀ ಕುಸಿ ಆಂಡ್. ಅವ್ವೇ ಗುವೆಲ್‌ಡ್ದ್ ಇನಿಕ್ಲಾ ಶುದ್ಧ ನೀರ್ ದೇವಸ್ಥಾನೊದ ಪೂಜೆಲೆಗ್ ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್ ಪನ್ಪಿನವು ಮಲ್ಲ ಇಸಯನೇ ಸರಿ.

ಮೂಜನೇ ಸರ್ತಿ 1912ನೇ ಇಸವಿಡ್ ಗುರುಕುಲು ಕುದ್ರೋಳಿಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಎಡ್ಡೆ ಮುಹೂರ್ತ ತೂದು ಶಿವಲಿಂಗ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಅದಗ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಕೆಲಸಲಾ ಮಾತ ಮುಗಿದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆನಿ ಮಾತ್ರ ಮೂಲು ಒಂಜಿ ಬಾರೀ

ಮಲ್ಲ ಇಸ್ಮಯ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಲಿಂಗನ್ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆ ಮಲ್ಪುರೆ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಗರ್ಭಗುಡಿತ ಉಲಾಯಿ ಪೊಗ್ಗುದು 'ತಾನ್ ಪನಾಂದೆ ಗರ್ಭಗುಡಿತ ಬಾಕಿಲ್ ಏರ್ಲಾ ದೆಪ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಗುರುಕುಲು ಗರ್ಭಗುಡಿತ ಉಲಾಯಿ ಪೊಗ್ಗಿಯೆರ್. ಅವುಲು ಸೇರ್ದಿನ ಜನಕುಲು ಪಿದಾಯಿಡ್ದ್ ಭಜನೆ ಪನೊಂದು ನಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್ಗ್. ಉಲಾಯಿ ಪೋತಿನ ಗುರುಕುಲು 5 – 6 ಗಂಟೆ ಆಂಡಲಾ ಪಿದಾಯಿ ಬರಂದಿನ ತೂದು ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಮಾತ ಗಾಬರಿ ಆಂಡ್. ಅಪಗ ಸಮಾಜದ ಹಿರಿಯಾಯಿನಕುಲು ಮಾತ ಒಂಜಾದ್ ಗರ್ಭಗುಡಿತ ಬಾಕಿಲ್ ದೆತ್ತೆರ್. ಅವ್ಲು ಗುರುಕುಲು ಇಜ್ಜಾಂದಿನ ತೂದು ಜನಕ್ಲೆಗ್ ನನಾತ್ ಗಾಬರಿ ಎಚ್ಚನೇ ಆಂಡ್. ಒಂತೆ ಪೊರ್ತುಡ್ದು ಬೊಕ್ಕ ತೂನಗ ಗುರುಕುಲು ಲಿಂಗದ ಎದುರು ಕುಲ್ಲೊಂದು ತಪಸ್ಸ್ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ವಿಸಯ ತೆರಿಂಡ್. ಜನಕ್ಲೆಗ್ ಮಾತ ಕುಸಿ ಆಂಡ್. ಗುರುಕುಲು ಅಲ್ತ್ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ನೆರೆತಿನ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಮಾತ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಈ ದೇವಸ್ಥಾನ ಉತ್ತರೋತ್ತರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆದ್ ಊರು ಪರವೂರುಡು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆಪುಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಆಶೀರ್ವಾದ ಮಲ್ತೆರ್ಗ್. ಈ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿನ್ ಕಣ್ಣಾರೆ ತೂತಿನ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯಾಕುಲು ಪನ್ನಗ ನಿಜವಾದ್‌ಲಾ ರೋಮಾಂಚನ ಆಪುಂಡು. ಗುರುಕುಲೆನ ತಪಃಶಕ್ತಿ, ಸಿದ್ಧಿ ಬೊಕ್ಕ ಮಹಿಮೆ ರಡ್ಡ್‌ಲಾ ಅನಾವರಣ ಆಂಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪನೊಲಿ. ಉಂದೆಡ್ದಾತ್ರನೇ ಇನಿಕ್ ಗೋಕರ್ಣನಾಥೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನ ವರ್ಸೊಡ್ದು ವರ್ಸ ಊರುಡೇ ಅತ್ತ್, ಪರವೂರು, ಪರದೇಶೊಡ್ಲಾ ಪುಗಾರ್ತೆ ಪಡೆತ್‌ಂಡ್. ಮೂಲು ಮದ್ಮೆ ಮಸಿರಿ ಮಲ್ಪೆರೆ ನಾಲ್ ಬಾರೀ ಪೊರ್ಲುದ ಕಲ್ಯಾಣಮಂಟಪೊಲು ಉಲ್ಲ. ಐಟ್ ಒಂಜಿ ಹವಾನಿಯಂತ್ರಣ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಟಪಲಾ ಉಂಡು. ಮಿತ್ತ ಮಾಳಿಗೆಲೆಗ್ ಪೋಯೆರೆ ಮಲ್ಲ ಪಾರದರ್ಶಕ ಲಿಫ್ಟ್ ಮಾತಾ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಪೋವರ್ ಬರಿಯೆರೆ ಬಾರೀ ಅನುಕೂಲ ಆವೊಂದುಂಡು. ಸಾಧಾರಣ 1000 – 1200 ಜನ ಕುಲ್ಲುನಂಚಿನ ಈ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂಟಪೊಲು ಬಜೀ 7 – 8 ತಿಂಗೊಲ್ದ ಉಲಾಯಿ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಮುಗಿತ್‌ದೆರ್ ಪನ್ನಗ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಆಪುಂಡು. ಪ್ರತಿಭಾವಂತೆ ಆಯಿನ ತಮಿಳುನಾಡ್ದ ಶಿಲ್ಪಿ ಶ್ರೀ ದಕ್ಷಿಣಮೂರ್ತಿ ಮುತುವರ್ಜಿ ವಹಿಸೊಂದು ಕಾರ್ಕಳಡ್ದ್ ಕಲ್ಲ್, ವೆಲ್ಲೂರುಡ್ದು ಮೂರ್ತಿ, ಮಹಾಬಲಿಪುರಡ್ದ್ ಬೋಡು ಬೋಡಾಯಿನ ಸಾಮಾನ್ ತರ್ಪಾದ್ ಕೆಲಸ ಮುಗಿತ್‌ದೆರ್. ಶ್ರೀಕ್ಷೇತ್ರದ ಬ್ರಹ್ಮಕಲಶ ನಿಮಿತ್ತ ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರು ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ ಶೃಂಗೇರಿ ಮಠದ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀ ಭಾರತೀ ತೀರ್ಥ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ಸುಮಾರ್ 40 ಪುರೋಹಿತೆರೆ ಒಟ್ಟುಗು ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾದ್ ಐನ್ ದಿನತ ಯಾಗ ನಡಪಾದೆರ್. ಶ್ರೀ ಶಿವಗಿರಿ ಮಠದ ಸ್ವಾಮಿಲೆನ ಒಟ್ಟುಗು ಮಾಜೀ ಪ್ರಧಾನಿ ಶ್ರೀ ರಾಜೀವ

ಗಾಂಧಿಯೆರೆನ ಉಪಸ್ಥಿತಿಟ್ ಶ್ರೀ ಜಗದ್ಗುರು ಸ್ವಾಮಿಲೆನ ದಿವ್ಯಹಸ್ತೊಡು ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಕಲಶಾಭಿಷೇಕ, ಕುಂಬಾಭಿಷೇಕ ಮಾತ ವಿಜೃಂಭಣೆಡ್ ನಡತ್‌ಂಡ್. ಈ ದೇವಸ್ಥಾನಡ್ ತ್ರಿಕಾಲ ಪೂಜೆ ನಡಪುಂಡು. ಪ್ರತಿ ದಿನಲ ಸಾವಿರ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಅನ್ನಪ್ರಸಾದ ನಡಪುಂಡು. ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಉಪ್ಪುನ ಶಾಲೆ, ಕಾಲೇಜಿದ ಜೋಕುಲು ಅಂಚೆನೇ ಯಾತ್ರಾರ್ಥಿಲು, ಬಡವುಡು ಬತ್ತಿನ ಮಾತೆರೆನಲ ಬಂಜಿ ಸಂಪು ಮಲ್ಪುನ ಅನ್ನಪೂರ್ಣೇಶ್ವರಿನ ಕೃಪೆ ಉಂಡು.

ಮೂಲು ನಡಪುನ ನವರಾತ್ರಿ ಉಚ್ಚಯ 'ಮಂಗಳೂರು ದಸರಾ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಪುಗಾರ್ತೆ ಪಡೆತ್‌ಂಡ್. ನವದುರ್ಗೆಯೆರೆನ ಒಂರ್ಬ ದಿನತ ಪೂಜೆ ಆದ್ ದಶಮಿದಾನಿ ಶೋಭಾಯಾತ್ರೆ. ಅಪಗ ಇಡೀ ಮಂಗಳೂರೇ ವಿದ್ಯುದ್ದೀಪೊಡು ಜಗಜಗಿಪುಂಡು. ಸಾರ ಸಾರ ಗಟ್ಟಳೆಡ್ ಜನ ಉಂದೆನ್ ತೂದು ತನ್ಕಲೆ ಜೀವನ ಸಾರ್ಥಕ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ನವದುರ್ಗೆ, ಒಟ್ಟುಗು ಶಾರದೆ, ಮಹಾಗಣಪತಿ, ಆದಿಮಾಯೆ ಬೊಕ್ಕ ಬ್ರಹ್ಮಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣ ಗುರುಕುಲೆನ ಭಾವಚಿತ್ರೊದ ಗೌಜಿದ ಮೆರವಣಿಗೆ ಉಂಡು. ಪೂಜೆ ಆದ್ ಬಯ್ಯ ನಾಲ್ ಗಂಟೆಗ್ ಮೆರವಣಿಗೆ ದೇವಸ್ಥಾನೊಡ್ದು ಪಿದಡ್‌ಂಡ ಮನದಾನಿ ಕಾಂಡೆ ಆಜಿ ಗಂಟೆ ಸುಮಾರ್‌ಗ್ ಪೇಂಟ್ ಸುತ್ತುದು ದೇವಸ್ಥಾನದ ಕೆರೆಟ್ ಜಳಕ (ಜಲಸ್ಪಂಧನ) ಆಪುಂಡು.

ನನೊಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಉಚ್ಚಯ ಶಿವರಾತ್ರಿ. ಮೂಲು ಏಳ್ ದಿನತ ಶಿವರಾತ್ರಿ ಉಚ್ಚಯ ನಡಪುಂಡು. ಹನುಮ ಜಯಂತಿ, ಗುರು ಜಯಂತಿ, ವಾರ್ಷಿಕ ದೀಪೋತ್ಸವ, ಗಂಗಾಪೂಜೆ, ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀ ಪೂಜೆ ಮಾತ ಬಾರೀ ವಿಜೃಂಭಣೆಡ್ ನಡಪುಂಡು. ವರಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಪೂಜೆದಾನಿ 3–4 ಸಾರ ಪೊಂಜೊವು ಜಾತಿ ಮತ ಬೇಧ ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಸಾಲ್‌ಡ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬಾಗಿನ ದೆತೊನುನವೇ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವಿಶೇಷತೆ. ಸಾಮಾಜಿಕವಾದ್ಲಾ ಈ ದೇವಸ್ಥಾನ ಸ್ಪಂದನೆ ಮಲ್ಪುಂಡು. ಮೂಲು ವಿಧವೆಯರೆನ ಸಮಾಗಮ ನಡತ್‌ದುಂಡು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜನಾರ್ದನ ಪೂಜಾರಿಲೆನ ನೇತೃತ್ವಡ್ ಸುಮಾರ್ 5000 ವಿಧವೆಯೆರ್ ಸೇರೊಂದು ಚಂಡಿಕಾ ಹೋಮ, ಹವನೊಲೆಡ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆತೆರ್. ಮಕರ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ, ಯುಗಾದಿ, ನಾಗರಪಂಚಮಿ, ಚೌತಿ, ಅಷ್ಟೆಮಿ, ರಾಮನವಮಿದಂಚಿನ ಪೂಜೆಲುಲಾ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಪೂರ್ಣವಾದ್ ನಡತೊಂದುಂಡು. ಅಂಚೆನೇ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಬೊಕ್ಕ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಸೇರ್‌ದ್ ಕುದ್ರೋಳಿ ಶ್ರೀ ಗೋಕರ್ಣನಾಥೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನ ಮಲ್ಲ ಪುದಾರ್ ಪಡೆತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪಿನೆಟ್ಟ್ ದಾಲಾ ರಡ್ಡ್ ಪಾತೆರ ಇಜ್ಜಿ.

ಈ ವರ್ಸ 100 ವರ್ಷ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಕೊಡಿಮರ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಪೊಸ ಕೊಡಿಮರ, ದೀಪಸ್ತಂಭಗ್ ಬಂಗಾರ್ದ ಪೊದಿಕೆ ಪಾಡುನ ಕೆಲಸ ಸುರು ಆತ್‌ಂಡ್.

ಕ್ಷೇತ್ರ ಪರಿಚಯ

ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರ ಪೊಳಲಿ

ಮಾನಸ

ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮೊಡು ಮುಖ್ಯವಾದ್ ತುಳುನಾಡ್ಡ್ ತುಳುವೆರೆ ಆಚಾರ-ವಿಚಾರೊಲು ಮಾತಾ ಅಪರಿಮಿತವಾಯಿನ. ಅವೇತೋ ತುಳುವೆರ್ ನಂಬಿಕೆ, ಭಕ್ತಿಲು ದೈವದತ್ತವಾದ್ ಬುಲೆವೊಂದು ಬೈದಿನಂಚಿನ ಪಂಡ್‌ದ್ ತುಳುವೆರೆನ್ ಪುಗರುನ ಪಾತೆರವಾದುಂಡು. ಹಿಮಾಲಯೊದ ಪಾವನ ಪ್ರವಾಹೊಲು ಸುರುಕ್ಕಾದ್, ಕಾಶಿ ಗಂಗೆದ ತಟೊಟು, ಪ್ರಯಾಗ-ಗಂಗೆ-ಯಮುನೆರೆನ ಸಂಗಮೊಡು, ಕಲಕತ್ತೆದ ಕಾಳಿಮಂದಿರದ ಹೂಗ್ಲೀ ಸುದೆ ಆದ್ ಅವೆತ್ತ ಕೈತಲೇ ಅಯೋಧ್ಯೆ (ಸರಯೂ). ಸರಾಯೂಲೆ ಸುದೆತ್ತ ಬರಿಟ್ಟ್ ಶೃಂಗೇರಿ ತುಂಗಾತೀರೊಡು ಇಂಚೆನೇ ಬುಲೆಯೊಂದು ಪೋದು, ಕೊಲ್ಲೂರುದ ಸೌಪರ್ಣಿಕಾತ್ತ ಬರಿ, ಧರ್ಮಸ್ಥಳತ್ತ ನೇತ್ರಾವತಿನ ಬರಿಟ್ಟ್, ಕಟೀಲ್‌ಡ್ ನಂದಿನಿನ ನೆರೆತ್ತ ನಡುಟು, ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಕುಮಾರಧಾರನ ಬರಿಟ್ಟ್, ಬಪ್ಪನಾಡ್ ಶಾಂಭವಿನ ಬರಿಟ್ಟ್ ನೆಲೆಯಾದ್ ಪಾವನೆರಾತೆರ್. ಅಂಚೆನೇ ಪೊಳಲಿ ಶ್ರೀ ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರಿ ಅಮ್ಮನ ದೇವಸ್ಥಾನೊನು ಸುತ್ತುವರಿದ್ 'ಫಲ್ಗುಣಿ' ಸುದೆಯಾದ್ ಉಂಡಾತ್‌ಂಡ್. 'ಪೊಳಲಿದ ಶ್ರೀ ಅಪ್ಪೆ' ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡು ತೆನ್ಕಾಯಿ ದಿಕ್ಕ್‌ಡ್

ಪಡ್ಡಾಯಿಗ್ ಪೋಪಿಲೆಕ ಮೋನೆ ಪಾಡೊಂದು, ಬಡಕೈ ದಿಕ್ಕ್‌ಗ್ ಮೋನೆ ಪಾಡ್‌ದ್ ಪಡ್ಡಾಯಿಡ್, ಬಡಕೈ ದಿಕ್ಕ್‌ಡ್ ಕುಡ ಚೂರು ಮೂಡಾಯಿಗ್ ತಿರುಗುಲೆಕ ದೇವಸ್ಥಾನೊಗು ಪ್ರದಕ್ಷಿಣೆ ಬರ್ಪಿಲೆಕ 'ಫಲ್ಗುಣಿ' ಪಾವನೆಯಾದ್ ಉಲ್ಲೆರ್. ಉಂದು ಸೂರ್ಯ-ಚಂದ್ರೆರ್ನ ಸಾಕ್ಷಿಯಾದ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ಅಪೂರ್ವ ಕಳೆ ಪಂದ್ ಪನೊಲಿ.

'ಪೊಳಲಿ' ನಾಡ್‌ದ ಖ್ಯಾತ ಪುದರ್ ಪೋಯಿನ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಒಂಜಿ ಭಾಗವಾದ್ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವಾದುಂಡು. ಮುಲ್ಪ ಮಾಮಲ್ಲ ದೇವತೆಯಾಯಿನಾರ್ ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರ ಪುರಲ್ದ ಉಳ್ಳಾಲ್ತಿ. ಪುರಲ್ದ ಅಪ್ಪೆ ಭಕ್ತಿಡ್ ಬತ್ತಿನ ತನ್ನ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಅಮೃತೊದ ಪೇರ್‌ನ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಅಪ್ಪೆ ಆದ್ ಮೆರೆಪೆರ್ ಈ ಸಾವಿರ ಸೀಮೆ ಪನ್ಪಿ ಪುರಲ್ದ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್.

ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರ ಪೊಳಲಿ ಉಂದು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆದ ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕುಡು ಕರಿಯಂಗಳ ಗ್ರಾಮೊಡು ಪೊರಲ್ ಪನ್ಪಿನ ಊರುಡು ಶ್ರೀ ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರಿ ಅಪ್ಪೆನ ಕ್ಷೇತ್ರ ಉಂಡು. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರೊನು ಮಸ್ತ್ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಕ್ಷೇತ್ರ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೆರಿದೆರ್ ಈ ಸಾವಿರ ಸೀಮೆದ ಪುರಲ್ದ ಊರುದ ಜನೊಕುಲು. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರೊನು ಸುಮೇದ ಋಷಿನಡೆ, ತನ್ನ ಪೂರಾ ಆಸ್ತಿ-ಪಾಸ್ತಿ, ರಾಜವೈಭೋಗದ ಸಂಪತ್ತ್‌ನ್ ಕಳೆಯೊಂದು ಬೈದಿನ ಸುರಥ ಮಹಾರಾಜೆ ಬರ್ಪೆ. ಬೈದಿನ ಮಹಾರಾಜೆ ತನ್ನ ರಾಜವೈಭೋಗದ ನಷ್ಟೊಲೆನ್ ಪೂರಾ ಸುಮೇಧ ಋಷಿಟ ಪಂಡ್‌ದ್, ಮನದಾನಿದ ಆ ದಿನೊಟ್ಟು ಒಂಜಿ ದೇವಿ ಈ ಸುರಥ ಮಹಾರಾಜೆರ್‌ನ ಕನೊಟು ಬರ್ಪೆರ್. ಈ ಕನೊತ್ತ ಅರ್ಥ ತೆರಿಯೆರೆಗಾದ್ ಸುಮೇಧ ಋಷಿಟ ಕೇನ್ನಗ, ಕನೊಟು ಬೈದಿನ ದೇವಿನ ಮೂರ್ತಿನ್ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಸಾಂಗವಾದ್ ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಅಪ್ಪೆನ ಮನ್ಮಯ ಮೂರ್ತಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಆಪುಂಡು. ಅಂಚೆನೇ ಸುರಥ ಮಹಾರಾಜೆರ್ ಒಂತೆ ದಿನಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ತನ್ನ ಯುದ್ಧಡ್ ನಷ್ಟ ಆಯಿನ ಪೂರಾ ಪಿರ ತಿಕ್ಕುಲೆಕ ಆಂಡ್. ಅಂಚಾದುಪ್ಪುನಗ ಯಾನ್ ದುಂಬುದಲೆಕೆ ರಾಜವೈಭೋಗೊಡು ಶ್ರೀ ಅಪ್ಪೆನ ಕ್ಷೇತ್ರೊಗು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅಪ್ಪೆಗ್ ಕೃತಜ್ಞತೆತ ಫಲವಾದ್‌ಂದ್ ತೆರಿಯಂದ್, ಆಂಡಲಾ ತನ್ನ ತರೆಟತ್ತಿನ ಕಿರೀಟೊನು ತನ್ನ ಅಪ್ಪೆಗ್ ದೀದ್ ತೂಕಾ ಪಂಡ್‌ದ್ ದೀದ್, ಪಿರ ದೆಪ್ಪುನಗ ಪಿರ ದೆಪ್ಪೆರೆ ಬರ್ಪುಜಿ. ಅವೆಕ್ಕ್ ಕಾರಣ ಶ್ರೀ ಅಪ್ಪೆನ ಕಾರ್ನಿಕ.

ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರೊ ಪುರಲ್ದ ಊರು ಕ್ರಿ.ಶ. ಪ್ರಾರಂಭ ಆಪಿನೆಡ್ದ್‌ಂಚಿಲಾ ಉಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಕೆಲವೊಂಜೆಟ್ಟ್ ಉಲ್ಲೇಖ ಆತ್‌ಂಡ್. ಅಶೋಕನ ಕಾಲದ ಶಾಸನೊಡುಲಾ ಕ್ರಿಸ್ತಶಕತ್ತ ಸುರುಕ್ಕುಲಾ ಈ ದೇಶೊಗು ಬೈದಿನ ವಿದೇಶದ ಜನೊಕುಲುಲಾ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವರದಿಡ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪೆರ್. ಅವ್ವೇ ಅತ್ತಂದೆ

ಕೆಳದಿ ರಾಣಿ ಚೆನ್ನಮ್ಮ ಇಂಚಿನ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರೊಗು ಬತ್ದ್ ಮಾಮಲ್ಲ ತೇರ್‌ನ್ ಮಂತ್ ಕೊರ್ದಿತ್ತೆರ್. ಟಿಪ್ಪು ಸುಲ್ತಾನ್‌ಲಾ ಈ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರೊಗು ದಾಳಿ ಮಲ್ತೊಂದು ಬನ್ನಗ, ಆ ಸಮಯೊಡು ಆಯಗ್ ದಾಲಾ ಮಲ್ಪೆರಾವಂದೆ ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಚೆಂಡ್‌ದ ಗೊಬ್ಬುನು, ಜಾತ್ರೆದ ಉತ್ಸವೊನು ತೆರಿಯೊಂದು ಅವೆನ್ ತೂಯೆರೆ ಚೆಂಡ್‌ದ ಕಂಡೊಡು ತೆನ್ಕಾಯಿ ದಿಕ್ಕ್‌ಡ್ ಪುನಿತ್ತ ಪಿದಯಿ ನಡುತ್ತ ಭಾಗೊಡು ಒಂಜಿ ಕಟ್ಟೆನ್ ಕಟ್ಟಾದ್ ಉತ್ಸವದ ಚೆಂಡಾಟೊನು ಆ ಸುಲ್ತಾನನ ಕಟ್ಟೆಡ್ ಕುಲೊಂದು ತೂತೆಂದ್ ಪಿರಾಕ್‌ದಕುಲು ಪನ್ಪೆರ್. ಈ ಕಟ್ಟೆ ಇತ್ತೆಗ್‌ಲಾ ತೋಜಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಈ ನಮ್ಮ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರ ಪೊಳಲಿಡ್ ಈ ಕಟ್ಟೆನ್ 'ಸುಲ್ತಾನ್ ಕಟ್ಟೆ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಇತ್ತೆಗ್‌ಲಾ ಪನ್ಪೆರ್.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೂರ್ವೊಡುಲಾ ಅವೆರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕಲಾ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಮೈಸೂರ್ದ ಮಹಾರಾಜೆರ್ ಜಯಚಾಮರಾಜೇಂದ್ರ ಒಡೆಯೆರ್ ಮೂಜಿ - ನಾಲ್ ಸರ್ತಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅಪ್ಪೆನ ದರ್ಶನಗ್ ಪಾತ್ರರಾತೆರ್. ಸುಮಾರ್ ಸೇವಾ ಧಾರ್ಮಿಕ ಕಾರ್ಯೊನುಲಾ ನಡಪಾದೆರ್. ವಿಗ್ರಹೊಗು ಪಾಡೆರೆ ಆಭರಣೊನುಲಾ ಮಲ್ಪಾದೆರ್. ಒಂಜಿ ಸರ್ತಿ ಈ ವಿಷಯೊಡೊಂಜಿ ಕಲ್ಜಿಗ ನಡತ್ಂಡ್. ಮಹಾರಾಜೆರ್ ಕ್ಷೇತ್ರೊಗು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಪೂಜಾ ವಿಧಿನ್ ಮುಗಿತ್‌ದ್ ಪೋಯೆರ್. ಆಂಡ ಏಪಲಾ ನಡಪುನ ನಿತ್ಯ ಬಲಿ ಉಲಯಿಗ್ ಬರ್ಪಿನೆಡ್ದ್ ದುಂಬೇ ಒಡೆಯೆರ್ ಪೋದಾಪುಂಡು. ಕಲ್ಜಿಗ ದಾದ ಪಂಡ ಮನದಾನಿ ಪುಲ್ಯಕಲೊಗೇ ಒಡೆಯೆರ್ ಬತ್‌ದ್ ಶ್ರೀ ಅಪ್ಪೆನ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡು. ಅಂಚ ಆನಿದ ನಿತ್ಯಪೂಜೆ, ಪುನಸ್ಕಾರ, ನಿತ್ಯಬಲಿ ಪೂಜೆ ಆಯಿಬೊಕ್ಕನೇ ಒಡೆಯೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಪಿರ ಪೋಯಿನಿ. ಅಂಚಾದುಪ್ಪುನಗ ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರೊದ ಅಪ್ಪೆ ಒಡೆಯೆರೆನ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಎಂಚ ಸೂಚನೆ ಕೊರಿಯೆರೋ ಪನ್ಪಿನ ಅಕೇರಿ ಮುಟ್ಟೊಗುಲಾ ಉತ್ತರ ತಿಕ್ಕಂದಿನ ವಿಷಯ ಆದುಂಡು.

ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರ ಪೊಳಲಿಡ್ ಶ್ರೀ ಮಾಮಲ್ಲ ಭಕ್ತಿ ತುಂಬುದಿನ ಮನಸ್ಸ್ ಶ್ರೀ ಪುರಲ್ದಪ್ಪೆನ. ಉಂದು ಅಂಚಿಂಚಿನ ಮೂರ್ತಿ ಅತ್ತ್. ಉಂದು ಇನಿಮುಟ್ಟಲಾ ಅರಿಯಂದಿನ ಅತ್ತ್ಂಡ ತೆರಿಯಂದಿನಾಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ನಿರ್ಮಾಣ ಆತಿನ ಮಾಮಲ್ಲ ಮನ್ಮಯ ಮೂರ್ತಿ ನಮ್ಮ ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರ ಪುರಲ್ದಪ್ಪೆನ. ಉಂದು ಸುಮಾರ್ ಒಂರ್ಬ ಅಡಿ ಮೀರ್ದಿನ ಮಾಮಲ್ಲ ಗಾತ್ರದ ಅಪ್ಪೆನ ಮೂರ್ತಿ. ಅಪ್ಪೆನ ಶಿರೊಟ್ಟು ವಜ್ರೊಲೆದ, ನವರತ್ನೊಲೆ ಕಿರೀಟೊಲು ಬಾರಿ ಆಕರ್ಷಕವಾದಿಪ್ಪುನೊ. ಕ್ರಿಸ್ತಶಕ ಆಜಿನೇ ಶತಮಾನೊಡು ಭಾರತ ದೇಶೊನು ಸಂದರ್ಶಿಸಾಯಿನ ಚೀನಾ ದೇಶೊದ ಯಾತ್ರಿಕೆ ಫಾಹಿಯಾನ್ ಪನ್ಪಿನಾಯೆ 'ಇಡೀ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನೊಡು ಇಂಚಿನ ಮಾಮಲ್ಲ, ಮತ್ತರ್ಮೆದ ಕಲೆ-ಕಾರ್ನಿಕ

ಉಪ್ಪುನ ದೇವೆರೆನ್ ಈ ಲೋಕೊಡೇ ತೂತುಜಿ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಂತೆರ್. ಗರ್ಭಗುಡಿಟ್ ಪ್ರಧಾನ ದೇವತೆಯಾದ್ ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರೊದ ಅಪ್ಪೆ. ಬಲತ್ತ - ದತ್ತ ಮೈಟ್‌ಲಾ ಮಾಮಲ್ಲೊ ಅತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಅಂಚಂದ್ ಎಲ್ಯಂದ್‌ಲಾ ಅತ್ತ್. ಸಾದಾರ್ನ ಎತ್ತರೊದ ಮೂರ್ತಿಲು. ಅಪ್ಪೆನ ಬಲತ್ತ ಮೈಟ್ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಸ್ವಾಮಿಲಾ ಗಣಪತಿ, ಮಹಾಗಣಪತಿ ದೇವೆರ್ಲಾ, ಅಂಚೆನೇ ಅಪ್ಪೆನ ದತ್ತ ಮೈಟ್ ಭದ್ರಕಾಳಿ ಅಪ್ಪೆಲಾ, ಸರಸ್ವತಿ ಅಪ್ಪೆಲಾ, ಅಂಚೆನೇ ಗರ್ಭಗುಡಿತ್ತ ಪಿರಾವುಡು ಸುಮಾರ್ ಮಣ್ಣ್‌ಡೇ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಲ್ತಿನ ದೇವೆರ್ಲಾ ಉಲ್ಲೆರ್. ಉಂದೆನ್ ಏತೋ ಗೆನ್ಪೆರೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಅವು ಇತ್ತೆಗ್ ಏಪೊಗುಲಾ ಅಸಾಧ್ಯವಾಯಿನ. ಈ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರೊ ಶಿಲ್ಪಿಲೆಗ್ ಕಲೆ ಕೊರ್ಪಾವುನ ದೈವಿಕ ನಾಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೆರಿಪಾವುಂಡು, ಈ ಸಾವಿರ ಸೀಮೆ.

ಮತ್ತರ್ಮೆದ ಮಾಮಲ್ಲ ದೇವೆರಾಯಿನ ಅಪ್ಪೆ ಶ್ರೀ ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರಿ ಅಪ್ಪೆನ ಗರ್ಭಗುಡಿತ್ತ ಎದುರುಂತುದು ಬಗ್ಗ್‌ದ್, ತರೆನ್ ತಗ್ಗಾದ್ ಉಂತುಂಡ ಮಾತ್ರ ಅಪ್ಪೆನ ದರ್ಶನ ಪೂರ್ತಿಯಾದ್ ಪಡೆಯೆರೆ ಆಪುಂಡು. ಇಂಚ ಗರ್ಭಗುಡಿತ್ತ ಮೂರ್ತಿಗ್ ಸದಾರ್ನ ಪದ್ರಾಡ್ ವರ್ಸೊಗೊರ 'ಲೇಪಾಷ್ಟಗಂಧ' ಕ್ರಿಯೆ ಆಪುಂಡು. ಅಪಗ ವಿಧಿವತ್ತಾದ್ ಪೂಜೆ-ಪುನಸ್ಕಾರೊಲು ನಡಪುಂಡು. ಬ್ರಹ್ಮಕಲಶೊದ ಸಮಯೊಡು ಅಂಚೆನೇ ಮುಖ್ಯವಾದ್ ಅಪ್ಪೆಗ್ ಬ್ರಹ್ಮಕಲಶೋತ್ಸವ ಆಯಿನ ಬೊಕ್ಕ ಅಪ್ಪೆನ ಕ್ಷೇತ್ರೊಗು ಆ ಊರ್ದ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ಗಾಂಡ್ ಗೌಜಿ. ಅಂಚೆನೇ ಉಂದೆಕ್ಕ್ ಮುಖ್ಯವಾದ್ 'ಲೇಪಾಷ್ಟಗಂಧ' ಆಪಿನ ಸಂದರ್ಬೊಡು ಆ ಕಾಯಕೊಗು ಸಂಬಂಧವಾಯ್ನ ತಂತ್ರಿಲೇ ನಡಪಾವೊಡು. ಈ ಮೂರ್ತಿಲೆನ್ ಸರಿಪಡಿಸಾವುನ್ನ, ಅವೆನ್ ಬಳಸೆರೆ ಮಣ್ಣ್‌ಲಾ ಇತ್ತೆ ತಯಾರಾಪಿನತ್ತ್. ಮೂಲ ವಿಗ್ರಹನು ರೂಪಿಸಾನಗ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಮರಕ್ಲೆನ ವಿಶಿಷ್ಟ ರಸ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಅವೆಟ್ಟ್ ಮಣ್ಣ್‌ಗ್ ಕಲ್ಲ್‌ದ ಬಲ ಬರ್ಪಿಲೆಕ ಅಂಟ್ ಅಂಟ್ ಆಪಿಲೆಕ ಒವೆನ್ ಪಾಕ ಮಲ್ಪುವೆರೋ ಅವೇ ಮಣ್ಣ್‌ನ್ ಶತ ಶತಮಾನೊದ ಕಾಲೊಗುಲಾ ಬಳಸೊಡು. ಬೊಕ್ಕ ಒರಿದಿನ ಮಣ್ಣ್ ಕುಡ ಒಂಜೇ ಕಡೆಟ್ಟ್ ದೀದ್ ಸಂಗ್ರಹಿಸಾವೊಡು. ಇತ್ತೆ ತಲ ತಲಾಂತರೊಡುಲಾ ಮುಲ್ಪದ ಮೂರ್ತಿಲೆಗ್ ಉಂದುವೇ ಮಣ್ಣ್‌ನ್ ಬಳಸೊಂದಿತ್ತೆರ್. ನನಗುಲಾ ಬಳಸುವೆರ್.

ಮೊಳಲಿ ಶ್ರೀ ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರಿ ಅಪ್ಪೆನ ಕುಡೊಂಜಿ ವಿಶೇಷ ದಾದ ಪಂಡ ಸುಮಾರ್ ಒಂಜಿ ತಿಂಗೊಲ್ದ ನಿರಂತರ ನಡಪಿನ ಜಾತ್ರೆ. ಈತ್ ಒಂಜಿ ತಿಂಗೊಲು ನಡಪುನ ಜಾತ್ರೆನ್ ಒಲ್ಪಲಾ ತೂತುಜ ಈ ಪ್ರಪಂಚೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ತೆರಿನಕುಲು ಪನ್ಪೆರ್. ಮೀನ ಮಾಸೊದ ಸಂಕ್ರಾಂದಿದಾನಿ 'ಜಾತ್ರೆದ ಕೊಡಿ'. ಅಂಚ ಪಂಡ ಕೊಡಿಮರಕ್ಕ್ ಗರುಡನ್ ಏರಿಸಾವುನು. ಇಂಚ ಸುಮಾರ್

ಒಂಜ ತಿಂಗೊಲ್ದ ಜಾತ್ರೆ ನಡಪುಂಡು. ಮೂಲು ಉತ್ಸವದ ಕಾಲೊಡು ಬಲಿ ಪಿದಡುನ ಉತ್ಸವದ ವಿಗ್ರಹದ ಪ್ರಭಾವಳಿದ ಸುತ್ತ ಕೇಪುಳ ಪೂತ ದಂಡಮಾಲೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಐನ್ ದಿನ ಮುಟ್ಟ ಉತ್ಸವ ನಡಪುಂಡು. ಉಂದೆನ್ 'ದಂಡಮಾಲೆದ ಉತ್ಸವ'ಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಅವ್ವತ್ತಂದೆ ಉಂದು ದೇವೆರೆಗ್ ನಡಪುನ ವಿಶೇಷ ಪೂಜೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಉಂದುವೇ ಪ್ರತೀತಿ ಮುಲ್ತ. ಇಂಚ ಉತ್ಸವದ ಕಡೇತ ಐನ್ ದಿನಕ್ಕೊರ ಕೇಪುಳ ಪೂತ ಪೊಸ ಮಾಲೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪ್ರಭಾವಳಿಗ್ ಪಾಡುವೆರ್. ಈ ರೀತಿ ದಂಡ ಮಾಲೋತ್ಸವ ಸೇವೆ ನಡಪುಂಡು. ಉಂದು ಕಟ್ಟ್ ಮೂಲು ಮಾತ್ರ. ಬೇತೆ ಓಲುಲಾ ಈ ರೀತಿದ ಉತ್ಸವೊಲು ತೋಜುಜಿ. ಬೇತೆ ಕ್ಷೇತ್ರೊಲೆಡಾಂಡ ಉರುಂಟಾದ್ ಪರ್ತಿ ಜಿಂಜಾದಿನ ಪಟ್ಟೆದ ವಸ್ತ್ರೊದ ದಂಡೆನ್ ಬೊಲ್ಲಿ-ಬಂಗಾರ್ದ್ ಸಿಂಗಾರ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪ್ರಭಾವಳಿಗ್ ಬಿಗಿಪಾವೆರ್. ಅಕೇರಿದ ಉತ್ಸವದ ದಿನ ಆರಾಡದಾನಿ ಯೇಪಾಪುಂದ್ ಧ್ವಜಾರೋಹಣ ಆದ್ ಮನದಾನಿ ಕಾಂಡೆ ಉತ್ಸವದ ಅಕೇರಿದ ದಿನ ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರದ ತಂತ್ರಿಲೆಗ್, ಭಟ್ರೆಗ್, ಗುತ್ತುದಕ್ಲೆಗ್ ಯೇರೆಗ್ಲಾ ತೆರಿದುಪ್ಪುಜಿ. ಊರ್ದಕ್ಲೆಗ್ಲಾ. ನೆಕ್ಕ್ ಐಕಾಯ್ನನೇ ವಿಧಿ ವಿಧಾನೊಲು ಉಂಡು. ಉಂದು ನಿಗಂಟಾಪಿನಿ ಮೂಡಬಿದ್ರೆದ ಚೌಟ ಅರಸೆರೆನ ಪುರೋಹಿತೆರ್ ವಾಸ್ತವ್ಯ ಉಪ್ಪುನ ಪುತ್ತಿಗೆಡ್. ಪುರಲ್‌ಡ್ದ್ ಪೋಯಿನ ನಟ್ಟೋಜರೆರ್ ಪುತ್ತಿಗೆಡ್ ಜೋಯಿಸೆರ್ನ ಇಲ್ಲಡ್ ಕಾಣಿಕೆ ದೀಪಿನ ಪ್ರಶ್ನಾ ಮಣೆಟ್ ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಕೆಬಿರ್ದ್-ಕೆಬಿಕ್ಕ್, ಬಾಯಿಡ್ದ್ ಬಾಯಿಗ್ ಮಸ್ತ್ ಗೌಪ್ಯವಾದ್ ಬತ್‌ದ್ ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರ ಪುರಲ್ದಪ್ಪೆನ ದೇವಾಲಯೊದ ಗೋಪುರೊಡು ಬಾಕಿಲ್ದಲ್ಪ ಕಾಪುನ ಸ್ಥಾನ, ಗುತ್ತು, ಭಕ್ತಾದಿಲು ಎದುರು ಬರ್ಪೆರ್. ಅಕೇರಿಗ್ ಆರಾಡ ದಿನ ಮೀನ ಸಂಕ್ರಾಂತಿದ ಇರುವತ್ತಾಜಿಡ್ದ್ ಮುಪ್ಪೊಡು ಒವು ದಿನೊಲಾ ಬರು ಪಂಡ್‌ದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಅವು ಆಯಾಯ ವರ್ಷದಾನಿಯೇ ನಿಗಂಟ್ ಆಪಿನ. ಆರಾಡ ದಿನ ನಿಗಂಟಾಪಿನ ಶಾಸ್ತ್ರ ಗ್ರಂಥೊಡೇ ಬೈದಿನಂಚಿನ.

ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರ ಪುರಾಲ್ದ ಪ್ರಧಾನ ದೇವತೆ ಶ್ರೀ ರಾಜರಾಜೇಶ್ವರಿ ಅಮ್ಮ. ಉಂದು 'ಅಮ್ಮನವರ ದೇವಸ್ಥಾನ' ಪಂಡ್‌ದೇ ಪ್ರತೀತಿ ಆದುಂಡು. ಆಂಡ ಮೂಲು ನಡಪುನ ನಿತ್ಯಬಲಿ, ಉತ್ಸವ ಬಲಿ, ಅಪ್ಪೆನ ತೇರ್‌ದ ಉತ್ಸವೊಲು ಪೂರಾ ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯ ಸ್ವಾಮಿಗ್. ಅಪ್ಪೆ ಪುರಲ್ದ ಉಳ್ಳಾಲ್ತಿ ಕುಲೊಂದೇ ತನ್ನ ಬಾಲೆ ದಾನೊಂದೊಡು ಅಪ್ಪೆ ಆನಂದ ಪಡೆವೆರ್. ಅಂಚನೇ ನನ ಒರಿದಿನ ದೇವೆರೆಗ್ ಬಲಿ, ಉತ್ಸವ, ತೇರ್ ಒಯ್ಪುನ ಉತ್ಸವೊಲೇ ನಡಪುನು ಈ ಕ್ಷೇತ್ರ ಪುರಲ್‌ಡ್ ಮಾತ್ರಂದ್ ಉಲ್ಲೇಖವಾದುಂಡು.

ಅಂಚೆನೇ ಗರ್ಭಗುಡಿಟ್ ಪೂರಾ ವಿಗ್ರಹೊಲು ಮಣ್ಣ್‌ದನೇ ಆದಿಪ್ಪುನ. ಆಂಡ ಪಿದಾಯಿಡ್ ಉಪ್ಪುನ ಕಟೀಲ್ದಮ್ಮ (ದುರ್ಗಾಪರಮೇಶ್ವರಿ)ನ ಶಿಲೆತ್ತ.

ಅಂಚೆನೇ ಈ ಪುರಲ್ದ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡು ಸುರುತ್ತ ಪೂಜೆಲಾ ನಡಪುನು 'ಕಟೀಲ್ದಮ್ಮಗೇ'. ಬೊಕ್ಕ ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರಪಾಲನ ವಿಗ್ರಹ. ಉಂದು ಮರರ್ದ್ ನಿರ್ಮಾಣವಾಯಿನ. ಅಂಚೆನೇ ಕ್ಷೇತ್ರಪಾಲನ ಕಾರ್ದಲ್ಪ ಕುಲ್ದುನ ದೇವಿ ಅವು ಕ್ಷೇತ್ರಪಾಲನ ಬೊಡೆದಿ. ಕ್ಷೇತ್ರಪಾಲನ ಗುಡಿತಲ್ಪ ಎದುರುಡು ಕಲ್ಲ್ ಮುಚುದಿನ ದಾದಂದ್ ಪಂಡ ಪಿರಾಕ್‌ಗ್ ಚಂಡ ಮುಂಡೆರೆನ್ ವಧೆ ಮಲ್ಪುನ ಸಮಯೊಡು ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಅಪ್ಪೆ ಸಾವಿರ ಸರ್ತಿ ರಕ್ಕಸೆರೆನ್ ವದೆ ಮಲ್ಪುನಗ ಅಕ್‌ಲ್ ನೆತ್ತೆರ್‌ಡ್ ಕುಡಲ ಆತೇ ರಕ್ಕಸೆರ್ ಪುಟ್ಟೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಪಗ ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರೊದ ಅಪಲ್ಪೆ ತನ್ನ ಕುಡೊಂಜಿ ಸ್ವರೂಪಿಯಾಯಿನ ಭದ್ರಕಾಳಿ ಅಪ್ಪೆನ ಮೂಲಕ ಆರೆನ ನಾಲಾಯಿ ಒಂಜೊಂಜಿ ನೆತ್ತೆರ್ದ ಪನಿನ್‌ಲಾ ಭೂಮಿಗ್ ತಾಗಂದೆ ಅಕ್ಲೆನ ರುಂಡೊನು ತುಂಡು ಮಲ್ಪುನ ಮೂಲಕೊ ಕ್ಷೇತ್ರಪಾಲನ ಕಲ್ಲ್ ಮುಚ್ಚಿಗೆದ ಮುಚ್ಚಿಗೆಡ್ ಮುಚ್ಚಾದೆರ್‌ಂದ್. ಅಂಚೆನೇ ಆ ದುಷ್ಟೆರೆ ವಧೆತ ಆನಂದೊಡು ಚೆಂಡಾಟ ಗೊಬ್ಬುವೆರ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪಿನ ಪ್ರತೀತಿ ಉಂಡು. ಪುರಲ್ದಪ್ಪೆನ ಕ್ಷೇತ್ರೊದ ಕುಡೊಂಜಿ ಮಾಮಲ್ಲ ದೈವದೇವೆರ್ ಕೊಡಮಣಿತ್ತಾಯ. ಪಿರಾಕ್‌ದ ಕಾಲೊಡು ಸೀಮೆದ ಕುಡ ರಡ್ಡ್ ಕಡೆರ್ಸ್ ಭೂತೊಲೆನ ಭಂಡಾರ ಪೊಳಲಿಗ್ ಬರ್ಪುನ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಸುರುಕ್ಕಾದ್ ಒಂಜಿ ಅರ್ಕುಳದ ಬೀಡ್‌ರ್ದ್ ಮಗ್ರಂದಾಯ ಭಂಡಾರ, ಕುಡೊಂಜಿ ಸುಜೇರ್ ಗುತ್ತುಡ್ದು ಮುಡದಾಯ ಭಂಡಾರ. ಉತ್ಸವದ ಸಮಯೊಗು ಈ ರಡ್ಡ್ ಕಡೇರ್ದ್ ಬತ್‌ದ್ ದೈವೊಲೆಗ್ ಪುರಲ್ಡ್ ನೇಮೋತ್ಸವ ನಡತೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚೆನೇ ದೇವಸ್ಥಾನೊದ ಒಂಜಿ ಪ್ರಧಾನ ದೈವ ದೇವೆರಾಯ್ನ ಕೊಡಮಣಿತ್ತಾಯ ದೈವ ದೇವೆರ್ ಇತ್‌ದ್ ಆ ದೈವೊಗು ಆರಾಡದ ಮನದಾನಿ ಬಾರಿ ಗಾಂಡ್ ಗೌಜಿಡ್ ನೇಮೋತ್ಸವ ನಡಪುಂಡು. ಉಂದು ನೇಮ ನಡಪುನ ಗೋಪುರದ ಬಾಕಿಲ್ಡ್. ಅಂಚಾದ್ ಬೊಕ್ಕ ಒರಿದಿನ ರಡ್ಡ್ ಕಡೆತ ದೈವೊಲೆದ ಭಂಡಾರ ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರೊಗು ಬತ್ತ್‌ದ್ ನೇಮ ಆದ್ ಪಿರ ಪೋಪಿನ ಪುರಲ್ದಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡು ಮಾತ್ರ. ಮುಖ್ಯವಾದ್ ಈ ರೂಪೊಡೇ ಆರಾಡದ ಬೊಕ್ಕ ಜಾತ್ರೆ ಏತ್ ದಿನತ್ತ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಪ್ಪೆನ ಅಂಗನೊಡೇ ಅತ್ತಂದೆ ಅಲ್ಪನೇ ಉಪ್ಪುನ ಅಖಿಲೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನೊಗು ಪೋದು ಅವುಲು ಜಾಗಟೆದಲೆಕಂತಿನೆನ್ ಬೊಟುದು ಮೂಜಿ ಸಲ ಪನಿಯೆರೆ ಉಂಡು.

ಕುಡೊಂಜಿ ಪುರಲ್ದಮ್ಮಗೇ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿನ ರೆಂಜೆಗುಡ್ಡೆ. ಅವುಲು ರೆಂಜಾಸುರೆ ಪನ್ಪಿನ ರಕ್ಕಸೆ ಇತ್ತೆ. ರೆಂಜೆ ಕಲ್ಲುಡೆಲ ರೆಂಜಾಸುರೆ ಪನ್ಪಿ ರಡ್ಡ್ ರಕ್ಕಸೆರ್ ಇತ್ತೆರ್. ಅಕುಲ್ನೊಟ್ಟಿಗೆ ದೇವಿ ಯುದ್ಧ ಮಲ್ಪುನಗ ರೆಂಜಾಸುರೆ ಎದುರುದ ಮಾಮಲ್ಲ ಗುಡ್ಡೆಡ್ ದೆಂಗ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲುದು, ಬೊಕ್ಕ ಆಯೆ ಅಡೆಗೇ ಮಾಯಕ ಆಯೆ. ಬೊಕ್ಕ ರೆಂಜ ಕಲ್ಲುಡನ್ ದೇವಾಲಯೊದ ಎದುರುಡು

ಉಪ್ಪುನ ಉಗ್ಗೆಲ್‌ಡ್ ಮಾಯ್ಕ ಮಲ್ದಿಇ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎನ್ನ ಅಜ್ಜಿ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಂಚೆನೇ ಜಾತ್ರೋತ್ಸವದ ಸಮಯೊಡು ಬೆಡಿಮರ್ದ್‌ನ್ ರೆಂಜಗುಡ್ಡೆದ ಕೊಡಿಕ್ಕ್ ಪೋದು ಬುಡ್ನಗ ಅವು ಘಟ್ಟ ಪ್ರದೇಶ ಮುಟ್ಟ ಕೇನೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೆ. ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರೊಗು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿನ ಅಲ್ಪನೇ ಕಲ್ಲುಕಟಡೇ ಉದ್ಭವಿಸಾದಿನ ಉದ್ಭವ ಲಿಂಗ. ಉಂದೆಕ್ಕ್ 'ದೇವರಗುಡ್ಡೆ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಉಂದು 'ಉದ್ಭವ ಶಿವಲಿಂಗ'. ಎನ್ನ ಅಜ್ಜನಕುಲು ಉಪ್ಪುನಗಲಾ ಎಲ್ಯ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಎನ್ನ ಅಮ್ಮನಕ್ಲೆನ ಕಾಲೊಡು ಸುಮಾರ್ ಗಾತ್ರ ಎತ್ತರ ಆದುಂಡು. ಉಂದು ಕಣ್ಣಾರೆ ತೂಯಿನ ಒಂಜಿ ಪವಾಡ. ದೇವೆರೆನ್ ಕಂಡರೆ ಶಿವಲಿಂಗೊನು ಲಕ್ಕಾನಗ ಶಿವಲಿಂಗದ ಕೆತ್ತೆ ಪೋತಿನ ಇತ್ತೆಲಾ ತೂಯೆರೆ ತಿಕ್ಕುಂಡು. ಈ ರೀತಿ ಕೆತ್ತೆ ದೆತ್ತಿನೆಡ್ದ್ ಬಾರೀ ಮಲ್ಲ ಅವಗಡ ಆಪಿನ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಆ ಈಶ್ವರ ದೇವೆರ್ ಮಾತ್ರ ಬಾರಿ ಎಡ್ಡೆ ಈಶ್ವರ ದೇವೆರ್‌ಂದ್‌ಲಾ ಬೊಕ್ಕ ಅರೆನ್ ಕಾಪೆರ್ ಒಂಜಿ ಮಾಮಲ್ಲ ನಾಗದೇವೆರ್‌ಲಾ ಉಲ್ಲೆರ್‌ಂದ್ ಎನ್ನ ಅಜ್ಜಿ ಇಂಚೊಗುಲಾ ಪಂಡೆರ್. ಅಕುಲು ಕಣ್ಣಾರ್ ತೂಪಿನೆನ್ ಪನ್ನಗ ನಿಜಕ್ಕ್ ಮೈ ಕೊಲ್ಲುಂಡು. ಅತ್ತಂದೆ ಈ ಪ್ರದೇಶೊಲು ಒಂಜಿ ಚೂರು ಮೈಲಿಗೆ ಆಂಡಲಾ ಅಲ್ಪ ನಾಗದೇವೆರ್ ಸುತ್ತರೆ ಸುರುವಾಪುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಈ ಪೂರ್ತಿ ಪುರಾಲ್ದಮ್ಮನ ಕ್ಷೇತ್ರೊ ದೇವೆರ್ ನಡತ್‌ದಿನ ಜಾಗೆ. ಮುಲ್ಪ ಏಪೊಗುಲಾ ಕಾರ್ಣಿಕೊಲೇ ನಡಪುಂಡು. ಇಂಚ ಸಾರ ಸಾರ ಬಗೆತ ಕಾಲ ಕಲ್ಜಿಗ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ತೂಪಾವುನ ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರ ಪುರಲ್ದಪ್ಪೆನ ಭಕ್ತೆರೆನ್, ತನ್ನ ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಪ್ರೀತಿಡೇ ಮೋಕೆಡೇ ಕಾತೊಂದುಪ್ಪುವೆರ್.

ಎಂಕ್ಲೆನ ಮೋಕೆದ ಮಹಾ ಮಹೋಪಾಧ್ಯಯೆರ್ ಡಾ. ಉಳಿಯಾರು ಪದ್ಮನಾಭ ಉಪಾಧ್ಯಾಯೆರ್

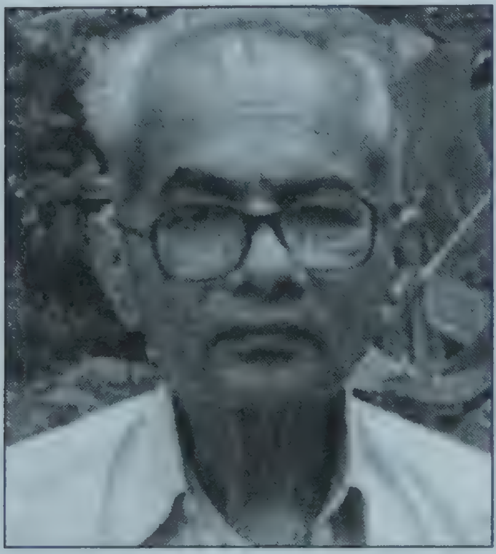

ಡಾ. ವಾರಿಜ ನೀರ್ಬೈಲ್

'ಮಹಾ ಮಹೋಪಾಧ್ಯಾಯ' ಪಣ್ಪಿನವು ಭಾರತೀಯ ವಿದ್ವತ್ ಪರಂಪರೆಟ್ಟ್ ಮಾಮಲ್ಲ ಮಾನಾದಿಗೆದ ಒಂಜಿ ಪದವಿ. ಆ ಮಾನಾದಿಗೆಗ್ ತಕ್ಕ ಇತ್ತಿನಾರ್ ನಮ್ಮ ಡಾ. ಯು.ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯೆರ್. 'ಮಹಾ ಮಹೋಪಾಧ್ಯಾಯ' ಪಣ್ಪಿನವು ಡಾ. ಯು.ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯೆರ್ನ ಪುದರಡ್ ಕಾಂತಾವರತ್ತ ಕನ್ನಡ ಸಂಘ ಕೊರ್ಪಿನ ಪ್ರಶಸ್ತಿಲಾ ಅಂದ್. ಡಾ.ಯು.ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯೆರೆ ಜೀವನ ಬೊಕ್ಕ ಸಾಧನೆಲೆದ ವಿಷಯೊಡ್ ಕಾಂತಾವರತ್ತ ಕನ್ನಡ ಸಂಘ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತಿನ ಪುಸ್ತಕದ ಶೀರ್ಷಿಕೆಲಾ ಇಂದುವೇ.

ಭಾರತ ದೇಸೋಡ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಂದೆ ವಿದೇಶೊಡ್ಲಾ ಸೇವೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಂದೆ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯೊಗ್, ಅಂಚನೆ ಭಾರತ ದೇಸೊಗ್ ಕೀರ್ತಿ ಸಂಪಲ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್ನ ಮಾಮಲ್ಲ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞೆರ್, ನಿಘಂಟು ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞೆರ್, ಜಾನಪದ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ವೇದ ಶಾಸ್ತ್ರಾಗಮೊಟ್ಲಾ ಪಂಡಿತೆರ್ ಆದ್ ಪುಗರ್ತೆ ಸಂಪಲ್ತಿನ ಬಹುಭಾಷಾ ಪ್ರವೀಣೆರ್ ಡಾ. ಯು.ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯೆರ್, 17-07-2020ದಾನಿ ಎಂಕ್ಲೆನ್ ಮಾತ ಬುಡ್ದ್ ಪೋಯೆರ್. ಕಾಯೋ ಬುಡ್ದ್ ಕೈಲಾಸೊ ಸೇರ್ಯೆರ್.

ಸಂಸ್ಕೃತ, ಕನ್ನಡ, ತುಳು, ಭಾಷೆಲೆನ ಭಾಷಾ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ತಿನ ಡಾ. ಯು.ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯೆರ್, ತುಳುನಾಡ್ದ ಭಾಷೆ, ಭೂತಾರಾಧನೆ, ನಾಗಾರಾಧನೆ, ಆಟಿಕಲೆಂಜ, ಸೋಣದ ಜೋಗಿ, ಪಿಲಿಕೋಲ ಇತ್ಯಾದಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಆರಾಧನಾ ರಂಗಕಲೆತ್ತ ವಿಷಯೊಡ್ ಭಾರೀ ಜ್ಞಾನಲಾ, ಅನಭವೊಲಾ ಇತ್ತಿನಾರ್. ತಿರುವಾಂಕೂರ್ದ ಆಸ್ಥಾನ ವಿದ್ವಾಂಸರಾದಿತ್ತಿನ ವೇ. ಮೂ. ಸೀತಾರಾಮ ಉಪಾಧ್ಯಾಯೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಜಲಜಾಕ್ಷಿಯಮ್ಮ ದಂಪತಿಲೆ ರಡ್ಡನೆ ಮಗೆಯಾದ್ ಉಳಿಯಾರ್‌ಡ್ 10-04-1932ದಾನಿ ಮಾಮಲ್ಲ ವಿದ್ವತ್

ಪರಂಪರೆಟ್ಟ್ ಪದ್ಮನಾಭ ಉಪಾಧ್ಯಾಯೆರ್ ಪುಟ್ಯೆರ್. ಆರೆನ ನೇಲ್ಯಮ್ಮೆರ್ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಆಚಾರ್ಯೆರ್ಲಾ ವೇದಾಧ್ಯಯನ, ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ, ಬೊಕ್ಕ ಪೌರೋಹಿತ್ಯ, ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಉಡುಪಿ ಮಠದ ಪಾಠಶಾಲೆಡ್ ಪಾಠ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ಈ ವಿದ್ವತ್ ಪರಂಪರೆನ್ ದುಂಬಗ್ ಕೊಂಡೊವೊಡ್ ಪಣ್ಪಿಣವು ಹಿರಿಯಕಲೆನ ಆಸೆ. ಅಂಚನೇ ಎಲ್ಯ ಪ್ರಾಯೊಡ್ ಅಮ್ಮೆರ್ ಪಂಡಿಲೆಕ್ಕ ಪದ್ಮನಾಭ ಉಪಾಧ್ಯಾಯೆರ್ ವೇದೊ, ಶಾಸ್ತ್ರೊ, ಉಪನಿಷತ್ತು, ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ, ಪೌರೋಹಿತ್ಯ ಆದಿ ವಿಷಯಲೆನ್ ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಪಂಡಿತೆರಾಯರ್. ಆಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ತಾನ್‌ಲಾ ಅಣ್ಣಲೆಕ್ಕೊನೆ ಮಂತೆರ್ನ ಒಟ್ಟುಗು ಸಾಲೆಗ್ ಪೋದ್ ಕಲ್ಪೊಡುಂದ್ ಆಸೆಯಾದ್ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಪರೀಕ್ಷೆ ಪಾಸಾದ್ ಬೊಕ್ಕ ಕೋಲೇಜಿಗ್ ಸೇರ್ಯೆರ್. ಸಂಸ್ಕೃತೊ, ಕನ್ನಡೊ ಬೊಕ್ಕ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರೊಡು ಎಂ.ಎ. ಪದವಿಳೆನ್ ಪಡೆದ್ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರೊಟ್ ಡಾಕ್ಟೋರೇಟ್ ಪಡೆಯೆರ್. ಐತ ಒಟ್ಟುಗ್ ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಟ್ ವಿದ್ವಾನ್, ಫ್ರೆಂಚ್ ಭಾಷೆಟ್ ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ಪದವಿಲೆನ್ಲಾ ಪಡೆಯೊಂಡೆರ್. ಕನ್ನಡೊ, ತುಳು ಅತ್ತಂದೆ ತಮಿಳು, ಮಲೆಯಾಳಂ, ಬ್ಯಾರಿ, ಕೊಡವ, ಜೇನು ಕುರುಬೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಬೆಟ್ಟ ಕುರುಬೆರ್ ಪಾತೆರುನ ಉಪ ಭಾಷೆಳೆನ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಜ್ಞಾನಲಾ ಆರೆಗ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅವು ಅತ್ತಂದೆ ಫ್ರೆಂಚ್, ಬೊಕ್ಕ ಆಫ್ರಿಕಾದ ವೋಲೋಫ್ ಭಾಷೆಳೆನ ಜ್ಞಾನಲಾ ಪಡೆದಿತ್ತೆರ್.

ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಗ್ ಬೋಡಾದ್ ಮದರಾಸ್ದ ಪ್ರಾಚ್ಯ ಹಸ್ತಪ್ರತಿ ಗ್ರಂಥಾಲಯೊಟ್ಟ್ ಉಪ ಗ್ರಂಥಪಾಲೆರಾದ್, ಬೆಂಗಳೂರ್ದ ಸಂತ ಜೋಸೆಫೆರೆ ಕಾಲೇಜಿಡ್ ಉಪನ್ಯಾಸಕೆರಾದ್, ಮೈಸೂರ್ದ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷಾ ಸಂಸ್ಥಾನದ ದಕ್ಷಿಣ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷಾ ಕೇಂದ್ರೊಡ್ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರಾದ್, ಆಫ್ರಿಕಾದ ಡಕಾರ್ದ ಇಫಾನ್ ವಿ.ವಿ.ತ್ತ I.C.C.R ಪಣ್ಪುಣ ಸಂಸ್ಥೆಡ್ ಇಂಡೋ ಆಫ್ರಿಕನ್ ಭಾಷಾಸಂಶೋಧಕೆರ್ ಆದ್, ಫ್ರಾನ್ಸ್, ಆಫ್ರಿಕಾ, ಯು. ಕೆ. ಭಾರತಾದಿ ದೇಶೊಳೆನ ವಿಸಿಟಿಂಗ್ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕೆರಾದ್ ಸೇವೆ ಸಂದಾಯ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಭಾರತೊಗ್ ಪಿರ ಬತ್ತೆರ್. ಅಪಗ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರದ ನಿರ್ದೇಶಕರ್ ಆದಿತ್ತ್‌ನ ಪ್ರೊ. ಕು.ಶಿ.ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ಟೆರ್ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರೆನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಬೃಹತ್ ಗಾತ್ರದ ತುಳು ನಿಘಂಟು ರಚನೆದ ಬೇಲೆ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರಡ್ ಪ್ರವೀಣೆಯಾಯಿನ ತನ್ನ ಬುಡೆದಿ ಪ್ರೊ. ಸುಶೀಲಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯೆರೆ ಒಟ್ಟುಗು ಸೇರ್ದ್ ಈ ಮಾಮಲ್ಲ ಬೇಲೆನ್ ಆರ್ ಸಂತೋಸೊಡ್ ಒತ್ತೊಂಡೆರ್. ಸುಮಾರ್ ಇರ್ವ ವರ್ಸ ಮುಟ್ಟ ಇಲ್ಲ್ ಪಗೆಲ್ ಪುಣೆ ಪುಣೆದ್, ಬೆಂದ್‌ದ್, 3400 ಪುಟೊತ್ತ, 6 ಸಂಪುಟೊದ ವಿಶ್ವ ಕೋಶದ ರೀತಿದ ತುಳು ನಿಘಂಟುನ್ಲಾ ಒಂಜಿ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ತುಳು ಪದಕೋಶನ್ಲಾ ಬರೆಯೆರ್.

ಆರ್ ಬರೆಯಿನ 'Comparative study of Kannada dialects', 'Kannada Phonetic reader', 'Dravidian and Negro-Africanan etho-linguistic study', (ಸುಶೀಲಮ್ಮನೊಟ್ಟುಗ್), Nanjanaguudu Kannada', 'Coorg, Kannada','Kuruba, a Dravidian language', 'ಮಲಯಾಳಂ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ' (ಸುಶೀಲಮ್ಮನ ಒಟ್ಟುಗ್), 'ಭಾಷಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಿಂತನೆಗಳು'. 'ಭಾಷೆಗಳ ಆಡುಂಬೊಲ ನಮ್ಮ ಕರಾವಳಿ' (ಸುಶೀಲಮ್ಮನ ಒಟ್ಟುಗ್) ಅತ್ತಂದೆ ತುಳು ನಿಘಂಟ್‌ದ 6 ಬೃಹತ್ ಸಂಪುಟೊಲು ಬೊಕ್ಕ ಒಂಜಿ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ತುಳು ನಿಘಂಟು ಆರೆನ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯವಾಯಿನ ಕೆಲವು ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಕೃತಿಕ್ಕುಳು. ಪರಭಾಷೆದಕ್ಲೆಗ್ ಭಾಷೆ ಕಲ್ಪಾಯೆರ ಬೋಡಾದ್ 'Conversational Kannada', 'Conversational Tamil', 'Conversational Malayalam', 'Conversational Sanskrit', 'Samvaada Sanskruta', ಇಂದು ಆರ್ ತನ್ನ ಪೊದ್ವೆರಾಯಿನ ಡಾ. ಎನ್.ಡಿ.ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಬೇತೆದಕುಳೆ ಒಟ್ಟುಗು ಸೇರ್ದ್ ಬರೆಯಿನ ಪುಸ್ತಕೊಲು. ನೆಟ್ಟ್ ಹೆಚ್ಚದವು ಎಣ್ಮೊ, ಒರಂಬೊ ಸರ್ತಿ ಮರುಮುದ್ರಣ ಆತ್ನ ಈ ಪುಸ್ತಕಳೆನ ಉಪಯುಕ್ತತೆಗ್ ಸಾಕ್ಷಿ. ಅತ್ತಂದೆ ತುಳುವೇತರರೆಗ್ ತುಳುನ್ ಕಲ್ಪಾಯೆರೆ ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾದ್ 'ತುಳು ಕೈಪಿಡಿ' ಬೊಕ್ಕ 'Conversational Tulu' ಪಣ್ಬುಣ ಪುಸ್ತಕೊಲೆನ್‌ಲಾ, ಬರೆಯೆರ್. 'Folk epics of Tulunadu', (ಸಂ) 'Coastal Karnataka', 'Bhuta worship: Aspects of Ritualistic theatre' (ಸುಶೀಲಮ್ಮನೊಟ್ಟುಗ್) 'Folk Ritualsof Tuluva region of costal Karnataka' (ಸುಶೀಲಮ್ಮನೊಟ್ಟುಗ್) ಇಂದು ಜಾನಪದ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡ್ ಆರೆನ ಬೆನ್ನಿಗ್ ಬಿಲೆ ಕೊರಿನ ಕೆಲವು ಮೌಲಿಕ ಕೃತಿಲು.

ಆರ್ ಬರೆಯಿನ ದಿಂಜ ಲೇಖನೊಳು ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಡ್ ಪ್ರಕಟವಾಯಿನವು ಡಾ.ಉಪಾಧ್ಯಾಯೆರೆನ ಬಹುಮುಖ ಪ್ರತಿಭೆಗ್ ಸಾಕ್ಷಿಯಾತೋ. ಅವತ್ತಂದೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಡ್ದ್ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಗ್ಲಾ, ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಡ್ದ್ ಕನ್ನಡೊಗ್ಲಾ ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಅನುವಾದ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಪ್ರಕಟನೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಉಡುಪಿದ ಅಷ್ಟಮಠೊತ್ತ ನಿಕಟ ಸಂಪರ್ಕ ಇತ್ತಿನ ಉಪಾಧ್ಯಾಯೆರ್ ಮಠೊತ್ತ ಪತ್ರಿಕೆ, ಪುಸ್ತಕೊಳೆನ ಸಂಪಾದನೆ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರಕಟಣೆತ ಕೆಲಸೊಡ್ಲಾ ಸೇವೆ ಸಂದಾತೆರ್.

ಕನ್ನಡ, ತುಳು, ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಲೆನ ಜಿಲ್ಲಾ, ರಾಜ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮ್ಮೇಳನೊಳೆನ ಸರ್ವಾಧ್ಯಕ್ಷೆರಾದ್, ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಇತರ ತುಳು ಸಂಘಟನೆತೊಲಾ ಸದಸ್ಯೆರಾದ್ಲಾ ಬೆಂದ್‌ದ್ ತುಳು ಭಾಷೆದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯೊನ್ ಲೋಕೋಗೇ ದೆರ್ತ್ ತೋಜಿಪಾಯಿನ ಕೀರ್ತಿ

ಡಾ.ಉಪಾಧ್ಯಾಯರೆನವು. ಉಪಾಧ್ಯಾಯೆರ್ ಸಂಪಲ್ತಿನ ತುಳು ನಿಘಂಟು ವಿಶ್ವಕೋಶದ ರೀತಿಡ್ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಲೋಕೊಡೇ ಪುಗರ್ತೆ ಪಡೆಯಿನವು. ಅವ್ವತ್ತಂದೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಬ್ಯಾರಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ತಯಾರ್ ಮಲ್ತಿನ ಬ್ಯಾರಿ ಭಾಷಾ ನಿಘಂಟು, ಬೊಕ್ಕ ನಿಟ್ಟೆ ವಿ.ವಿ. ತಯಾರ್ ಮಲ್ತಿನ 'ತುಳು ಜ್ಞಾತಿ ಪದ ಸಂಚಯ'ದ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾದ್‌ಲಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯೆರ್ ಬೆಂತೆರ್. ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರ, ಜಾನಪದ, ಯಕ್ಷಗಾನ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿವಿಧ ವಿಷಯೊಲೆಡ್ ಪಿಎಚ್.ಡಿ. ಮಲ್ಪುನಕುಲೆಗ್ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನಲ ಮಲ್ತಿನಾರ್ ನಮ್ಮ ಉಪಾಧ್ಯಾಯೆರ್.

ಆರೆನೊಟ್ಟುಗ್ ಆರೆನ ಬೊಡೆದಿ ಡಾ. ಸುಶೀಲಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯೆಲ್ಲಾ ಪುಗೆಲ್‌ಗ್ ಪುಗೆಲ್ ಕೊರ್ದ್ ಬೆಂದ್‌ತೆರ್.

ಜ್ಞಾನ ಅನುಭವ, ಪಾಂಡಿತ್ಯೋ ಮಾತೆಟ್ಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇತ್ತಿನ ಆರ್ ಕಂಡನಿಯನ ಒಟ್ಟುಗೇ ಬೇಲೆ ಮಲ್ತಿನಾರ್. ತಿವನಂತಪುರತ್ತ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಅರ್ಚಕೆರೆ ಮಗಳಾದ್ ಪುಟ್ಟಿನ ಸುಶೀಲಮ್ಮ ಹಿಂದಿಡ್ ಎಂ.ಎ.ಲಾ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರಡ್ ಎಂ.ಎ, ಪಿಎಚ್.ಡಿ.ಲಾ ಓದಿನಾರ್. ಭಾಷಾ ಶಾಸ್ತ್ರ, ಜಾನಪದ, ಸಂಗೀತ, ಯೋಗ ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾತಾ ವಿಚಾರೊಡ್ಲ ಬೋಡಯ್ಯಾತ್ ಜ್ಞಾನ ಇತ್ತಿನಾರ್. ಕಂಡನಿಯಗ್ ಅನುಕೂಲೆ ಯಾದ್ ಅರೆನ ಬೇಲೆಗ್ ಬೆರಿಸಾಯೊ ಕೊರ್‌ದ್ ವಿದ್ವತ್ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡ್ ಅರೆನ್‌ಲಾ ಬುಲೆಪಾಯೆರ್, ತಾನ್‌ಲಾ ಬುಲೆಯರ್. ರಡ್ಡ್ ಜನಲಾ ಸೇರ್‌ದ್ ಮಸ್ತ್ ಪುಸ್ತಕೊಲೆನ್ ಬರೆಯೆರ್. `Hindi- Kannada common Vocabulary', 'Kui Phonetic reader', 'Kannada bridge course for college entrants' in three volumes, 'Descriptive study of Beary language, A descriptive and comparative study', 'Byari bhashe mattu Janapada Kathegalu', Janapada aaradhane mattu rangakalegalu', 'dakshina Bharatada janapada', 'shabdaatiita', 'striivaada', ಇಂದು ಸುಶೀಲಮ್ಮನ ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೃತಿಲು. ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಸುಶೀಲಮ್ಮ 2014ಡ್ ತೀರ್ದ್ ಪೋಯೆರ್. ಉಪಾಧ್ಯಾಯರೆಗ್ ಇಂದೆನ್ ಸಹಿಸ್ಯೆರ ಕಸ್ಟನೇ ಆಂಡ್. ಎಪೊಲ ಕೇಂಜವ ಪಕ್ಕಿಲೆಕ್ಕೋ ಇತ್ತಿನ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ದಂಪತಿಲು ಒರಿಯಾದ್ ಇತ್ತಿನವೇ ಕಮ್ಮಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯೆರೆ ಶಿಷ್ಯೆರ್‌ನಕುಳ್ ಸುಶೀಲಮ್ಮಗಲಾ ಶಿಷ್ಯೆರ್‌ನಕುಳೇ. ಸುಶೀಲಮ್ಮನ ಶಿಷ್ಯೆರ್‌ನಕುಳ್ ಉಪಾಧ್ಯಾಯೆರೆಗ್‌ಲಾ ಶಿಷ್ಯೆರ್‌ನಕುಳೇ. ಆತ್ ಅವಿನಾಭಾವ ಅಕುಳೆಡ. ಸೋದರಿಕೆಡೇ ಮದ್ಮೆ ಆಯಿನ ಆಕುಳೆಗ್ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಯಿನ ಸಂಬಂಧಿಕೆಲ್ಲಾ ಇಜ್ಯಾಂಡ್. ಅಂಚನೇ, ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಬಂಧುಳಾವಡ್, ದೋಸ್ತಿಲಾವಡ್ ಇದ್ದಿಯೇ ಇದ್ಯಾಂದಿನ ವಿಶೇಷ ನರಮಾನಿಲು ಡಾ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ದಂಪತಿಳು. ಉಡುಪಿದ

ಸುತ್ತ ಓಳೋಳ್, ಎಂಚೆಂಚಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಲೆಗ್ ಪೋಪುಂಡಲಾ ಒಟ್ಟುಗೇನೇ ಪೋಪುನೆ. ವಿಶೇಷ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ವೇದಿಕೆಡ್ ಕುಲ್ಲುನ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇತ್ತಂಡಲ ಏತೋ ಸರ್ತಿ ಆರ್ ಸಭೆಟ್ ಎದುರುದ ಆಸನೊಟ್, ಸಾಮಾನ್ಯರೆಲೆಕ್ಕ ಕುಳ್ಳುದ್, ಸುರುಡ್‌ದ್ ಆಕೇರಿ ಮುಟ್ಟ ಇತ್ತ್‌ದ್, ತಾಟಿ ಬೊಟ್ಟುದ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೋ ನಡತ್ತಿನಕುಳೆಗ್ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ತುಳು ನಿಘಂಟುಡ್ ಕೆಲಸೊ ಮುಗಿನೆಡ್‌ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಉಳಿಯಾರ್‌ಡ್ ತನ್ನ ಹಿರಿಯಕ್ಳೆನ ಇಲ್ಲೊಳ್ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಉಳಿಯಾರು ದುರ್ಗಾ ಪರಮೇಶ್ವರಿ ದೇವಸ್ಥಾನೊದ ಆಡಳಿತ ಮೊಕ್ತೇಸರರಾದ್ ಶ್ರೀ ಕ್ಷೇತ್ರೊದ ಅಭಿವ್ರದ್ಧಿಗಾದ್ ಬೆನ್ಯೆರ್. ಐತ ಒಟ್ಟುಗು ಸಿದ್ಧ ಸಮಾಧಿ ಯೋಗದ ಗುರುಕುಳಾದ್ ಇರ್ವೆರ್‌ಲಾ ಸೇವೆ ಸಂದಾಯೆರ್.

ತುಳು ನಿಘಂಟು ಸಂಪಲ್ಪುನ ಸಂದರ್ಭೊಡ್ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ತಿನ ಪಾಡ್ದನೋ, ಉರಲ್, ಕಬಿತೊಳೆನ ರಾಸಿಯೇ ಅಕುಳೆನ ಇಲ್ಲೋಳ್ ಕಪಾಟ್‌ಡ್ ಉಂಡ್. ತುಳು ಜಾನಪದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ಪುನಕುಲೆಗ್ಲಾ, ತುಳುತ್ತ ಭಾಷಾ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ಪುನಕುಲೆಗ್ಲಾ ಇಂದು ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಆಕರ ವಸ್ತುವಾವು. ಕೇಸೆಟ್‌ಡ್ ಇತ್ತ್‌ನ ಈ ಪಾಡ್ದನೊಳೆನ್ ಸಿ.ಡಿ. ಮಲ್ಪುನ ಸುಶೀಲಮ್ಮನ ಆಸೆ ಆರ್ ತೀರ್ದ್ ಪೊಯಿಬೊಕ್ಕನೇ ಮಲ್ಪೆರಾಂಡ್ ಪಣ್ಪುನವು ಭಾರೀ ಬೇಜಾರ್ದ ವಿಷಯೊ.

ಡಾ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯೆರ್ ಒರಿ ಮಲ್ಲ ವಿದ್ವಾಂಸರ್ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ಗರ್ವೊ ಆವಡ್, ಅಹಂಕಾರ ಆವಡ್ ಆರೆಡ ಇದ್ಯಾಂಡ್. ಸುಶೀಲಮ್ಮಡಲಾ ಇದ್ಯಾಂಡ್. ಆಕುಳ್ ತನ್ನ ಬೇಲೆ ಸಾಲೆನ್ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಲ್ತಿನಕುಳತ್ತ್.

ತನ್ನ ವಿದ್ವತ್ತ್‌ಗ್ ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿದ ಸಂಭಾವನೆ ತಿಕ್ಕೊಡ್ ಅಂದ್ ಬಯಕಿನಕುಲ್ಲಾ ಅತ್ತ್. ಬಜೀ ಪಾಪದಕುಲೆನಲೆಕ್ಕ ಬದ್ಕುನ ಆಕುಲೆಗ್ ದುಡ್ಡೇ ಬೋಡ್ಜಿ. ತಿಣ್ಪುನೆಟ್, ತುತ್ತುನೆಟ್, ಭಾರಿ ಸರಳ ಜೀವನ. ಜೋಕುಳ್ ಖರ್ಚಿಗ್ ಅಂದ್ ಕೊರ್ತಿನ ಪಣವುನೆ ಒರಿಪಾದ್ ಐಟ್ಟೆ ಜವನ್ಯೆರೆಗ್ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊರಿಯರ ಬೋಡಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕಟ್ಟ್ ನಾಲ್ ಬೊಕ್ಕ ಕೇರಳೊಡ್ ಒಂಜಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಳೆನ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಲ್ತಿನವು ಅಕುಲೆನ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆನೇ ಸರಿ. ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆ ಪ್ರಾಯೋ ಪೋನಗ ಸುಖೊಟಿಪ್ಪಡ್ ಅಂದ್ ದುಡ್ಡ್ ಕಡಪುಡುನ ಜೋಕುಲ್. ಆ ಕಾಸ್ನೇ ಒರಿಪಾದ್ ಜೋಕುಲೆಗೇ ಪಿರ ಕೊರ್ಪಿ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆ. ಇಂಚಿನ ಜೋಕ್ಲೆನ್ಲಾ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆನ್‌ಲಾ ಪಡೆಯೆರೆ ಪುಣ್ಯೊ ಮಲ್ತ್‌ದುಪ್ಪೊಡ್.

ಈ ಜಕ್ಕಪಕ್ಕಿಲು ತಂಕುಲೆ ಕೆಲಸೊಣ್ ಪುಗಾರೊಡ್, ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸನ್ಮಾನ ತಿಕ್ಕೊಡ್ ಅಂದ್ ಬಯಕಿನಕುಳ್ ಅತ್ತ್. ಆಂಡಲಾ ಅನೇಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಸನ್ಮಾನೊಲು

ಅಕುಲೆನ್ ನಾಡೊಂದ್ ಬೈದೊ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯೆರೆಗ್ 'ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ', 'ಕಿಟ್ಟೆಲ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ', 'ಶಂ.ಭಾ. ಜೋಶಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ', 'ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ', 'ಸೇಡಿಯಾಪು ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟ ಪ್ರಶಸ್ತಿ', 'ಡಾ.ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ ಪ್ರಶಸ್ತಿ', 'ಡಾ.ಚಿದಾನಂದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ', 'ತುಳುರತ್ನ ಬಿರ್ದ್', ಅದಮಾರು ಮಠೊಡ್ದ್ 'ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾನುಗ್ರಹ' ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಪೇಜಾವರ ಮಠೊಡ್ದ್ 'ಶ್ರೀರಾಮ ವಿಠಲ' ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಬೊಕ್ಕ ವಿಶ್ವ ಮಟ್ಟೊದ 'ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನೊಲೆನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ', 'ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನೊ'ದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 'ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯೋತ್ಸವ' ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಕಾಪು ಬೊಕ್ಕ ಉಡುಪಿದ 'ಸುವರ್ಣ ಕನ್ನಡ ದಿಬ್ಬಣ' ಪುರಸ್ಕಾರೊ, 'ಕಾಂತಾವರ ಕನ್ನಡ ಸಂಘದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಿಘಂಟು ರಚನಕಾರರ ಸಮ್ಮೇಳನೊದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 'ಸಂದೇಶ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನೊ'ದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, 'ರೋಟರಿ' ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ರಂಗಭೂಮಿ ಸಂಸ್ಥೆದ 'ಬಹುಭಾಷಾ ವಾಚಸ್ಪತಿ' ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಅತ್ತಂದೆ ಸಂಶೋಧನಾ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡ್ ತುಳು ನಿಘಂಟು ರಚನೆಗ್ 'ಹರ್ಮನ್ ಗುಂಡರ್ಟ್' ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಇಂಚಿನ ಅನೇಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿ, ಪುರಸ್ಕಾರೊಲು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರೆನ್ ನಾಡ್ದ್ ಬತ್ತೊ. ಸುಶೀಲಮ್ಮನ್‌ಲಾ ಸುಮಾರ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿಲು ನಾಡ್ದ್ ಬತ್ತ್ಂತೊ. ಐಟ್ 'ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ', ಉಡುಪಿ ತುಳುಕೂಟದ 'ದಶಮಾನೋತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ', ಬೇಲಾಡಿದ 'ನಾಡಹಬ್ಬ ಪ್ರಶಸ್ತಿ', 'ಪೊಳಲಿ ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ', 'ವೀರರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿ', ಬಾರಕೂರ್ದ 'ಅಖಿಲ ಭಾರತ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ', ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ 'ಪುಸ್ತಕ ಬಹುಮಾನ', ಬೆಂಗಳೂರ್ದ 'ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್‌ದ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿ', ಬೆಂಗಳೂರ್ದ ಶಾಶ್ವತೀ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನೊಡ್ದ್ 'ಗಾರ್ಗೀ ಪ್ರಶಸ್ತಿ', ಬೆಳ್ತಂಗಡಿಟ್ಟ್ ನಡತ್ತಿನ ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲಾ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್‌ದ ಸಮ್ಮೇಳನೊಟ್ಟ್ 'ಜಿಲ್ಲಾ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನ ಪ್ರಶಸ್ತಿ', ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಕನ್ನಡಿಗೆರೆ ಸಮ್ಮೇಳನೊಟ್ಟ್ 'ಸಾಹಿತ್ಯ ಬಳಗೊದ ಸನ್ಮಾನ', 'ರೋಟರಿ ಕ್ಲಬ್ ಪ್ರಶಸ್ತಿ', ಉಡುಪಿದ 'ಜಿಲ್ಲಾ ಮಹಿಳಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನೊದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ', ಸಿರಸಿದ 'ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಸಮ್ಮೇಳನದ ಪ್ರಶಸ್ತಿ', ಕಾಂತಾವರ ಕನ್ನಡ ಸಂಘದ 'ತ್ರಿಂಶತಿ ಉತ್ಸವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ', ಕುಡ್ಲದ 'ಚೇತನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಘ ಸನ್ಮಾನ', ಕಾಪುದ 'ಸುವರ್ಣ ಕರ್ನಾಟಕ ದಿಬ್ಬಣ ಪುರಸ್ಕಾರ', ಸಾಸ್ತಾನದ 'ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಭಾ ದಶಮಾನೋತ್ಸವ ಸನ್ಮಾನ', ಬಡಿಯಡ್ಕದ ತುಳು ಆಯನೊಟ್ಟ್ 'ಜಾನಪದ ಜಾತ್ರೆ ಪ್ರಶಸ್ತಿ', ಒಡಿಯೂರ್ದ ಗುರುದೇವ್ ದತ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನದ 'ತುಳು ಐಸಿರೊ ಪ್ರಶಸ್ತಿ', ಪುತ್ತೂರುದ ಶಿವಳ್ಳಿ 'ಮಹಿಳಾ ಸಂಪದೊದ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ' ,ಇತ್ಯಾದಿ ಹಲವು ಪ್ರಶಸ್ತಿಲೆನ ಪುದರ್ ಪಣೊಲಿ. ಮೆಕುಳ್ನ ಜೀವನ ಸಾಧನೆತ್ತ ವಿಷಯೊಡ್

ಕಾಂತಾವರ ಕನ್ನಡ ಸಂಘೊಡ್ದ್ ಪ್ರಕಟವಾಯಿನ 'ಮಹಾ ಮಹೋಪಾಧ್ಯಾಯ ಡಾ. ಉಳಿಯಾರು ಪದ್ಮನಾಭ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ', 'ಸಮಾಜಮುಖಿ ಸಂಶೋಧಕಿ ಡಾ. ಸುಶೀಲಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ', ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಎನ್.ಡಿ. ಪೂಜಾರಿಳು ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ತಿನ 'saga of scholar sage' ಬೊಕ್ಕ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ದಂಪತಿಳೆನ ಸಂಭಾವನಾ ಗ್ರಂಥ 'ಕೊಪ್ಪರಿಗೆ' ಪುಸ್ತಕೊಳು ವಿವರವಾದ್ ತೋಜಿಪಾವೊ.

ತನ್ನ ಕೈತಲ್ ಬತ್ತ್‌ನ ನರಮಾಣಿಲೆಡ ಇಪ್ಪುನ ಪ್ರತಿಭೆ ಪಾಂಡಿತ್ಯಳೆನ್ ತೂದ್, ಐನ್ ಬುಲೆಪಾವುನೆ ಈ ದಂಪತಿಳೆನ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಗುಣೊ. ಇಂದೆಕ್ಕ್ ಯಾನೇ ಜೀವಂತ ಸಾಕ್ಷಿಯಾದ್ ಉಳ್ಳೆ. ಪಿಎಚ್.ಡಿ. ಮಲ್ಪೆರ ಅಂದ್ ಪೋಯಿನ ಯಾನ್ ಅಕ್ಲೆನ ಸರಳ ಸ್ವಭಾವ ತೂದ್ ಯಾನ್ ಆಕುಳೆನ ಬೆರಿ ಪತ್ತಿನಾಳ್, ಅಕೇರಿ ಮುಟ್ಟ ಬುಡ್ನವೇ ಇದ್ದಿ. ಸುಶೀಲಮ್ಮ ದೇವೇರೆ ಪಾದೋ ಸೇರನೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಬೇಜಾರ್‌ಡ್ ಇತ್ತಿನ ಉಪಾಧ್ಯಾಯೆರೆಗ್ ಧೈರ್ಯೊ ಕೊರ್ದ್ ಅಕುಳ್ನ ಬಾಕಿ ಇತ್ತಿನ ಬೇಲೆಲೆನ್ ಯಾನ್ ಮಲ್ತೊಂದುಳ್ಳೆ. ಎನನ್ 'ಏಕಲವ್ಯೆ' ಅಂದ್ ಪಣೊಂದಿತ್ತ್‌ನ ಆರೆಗ್ ಯಾನ್ ಮಗಳಾದ್ ಶಿಷ್ಯೆಯಾದ್ ಸೇವೆ ಮಲ್ಪೆರ ಎಂಕ್ ಅವಕಾಶ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್.

ಇಂಚಿನ ಅಪೂರ್ಪೊದ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ, ಸರಳ ಸಜ್ಜನ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ದಂಪತಿನ್ ಕಳೆಯೊಂಡ್ ತುಳುನಾಡುಗ್ ನಿಜವಾದ್ಲಾ ಭಾರೀ ನಷ್ಟ ಆಂಡ್ ಪಣ್ಬುಣೆವು ದುಃಖದ ವಿಷಯೊ. ದೇವರ್ ಅಕುಳೆಗ್ ಸಾಯುಜ್ಯವನ್ನು ಕೊರಡ್. ಅಕುಳೆನ ಮಾಂತ ಸಾಧನೆಳು ನಂಕ್ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಕೊರ್ದ್ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಲ್ಪಡ್, ಆಕುಳೆನ ಆಶೀರ್ವಾದೊ ಮಾತೆರೆಗ್‌ಲಾ ತಿಕ್ಕಡ್ ಅಂದ್ ಯಾನ್ ದೇವೆರೆಡ ನಟ್ಟೊಣ್ಣೆ.

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಅಪ್ಪೆಕಟ್ಟ್‌ಡ್ ಪೊಂಜೊವ್ಲೆ ಸ್ಥಾನಮಾನ

ಮಂಜುಳಾ ಶೆಟ್ಟಿ

ತುಲುನಾಡ್‌ಡ್ ಪುಟುದು ಬಲತಿನಕುಲು, ಬದ್‌ಕ್ ಕಟ್ಟೊನಿನಕುಲು, ತುಲುತ್ತ ಕಟ್ಟ್‌ಕಟ್ಟಲೆಲೆಡ್ ನಂಬೊಲಿಗೆ ದೀವೊಂದು ಆಚರ್ಸಾವೊಂದು ಬತ್ತಿನಕಲೆನ್ ತುಲುವೆರ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪ. ಮುಲ್ಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ಪಿರಾಕ್‌ದ್ರ್‌ಲಾ ಪೊಣ್ಣಗ್ ಅಧಿಕಾರೊದ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪೊಣ್ಣದ್ರ್ ಇಲ್ಲ್ ಬೆಳಗುಂಡು, ಕುಟುಮ ಬುಳೆವುಂಡು ಪನ್ಪಿ ಗೌರವ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ದೇಶಡೊರ್ಮೆಲ ಭ್ರೂಣಪತ್ತೆ, ಭ್ರೂಣಹತ್ಯೆದ ಸಮಸ್ಯೆ ಉಪ್ಪುನಗ, ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್‌ಅಂಚಿನ ಒಂಜಿ ಕಲ್ಪನೆನೇ ಇಜ್ಜಾಂಡ್ ಪಂದ್ ಸರಕಾರೀ ದಾಖಲೆಲು ಪನ್ಪ. ತುಲುವೆರ್ ಪ್ರಾಕ್‌ಡ್ದಿಂಚಿ ಲಿಂಗ ಸಮಾನತೆನ್ ಕಾತೊಂದು ಬತ್ತಿನಕುಲು. ತುಲುವೆದಿ ಪೊಣ್ಣಗ್ ಆಸ್ತಿದ ಹಕ್ಕ್, ಒರ್ಗಂದಿ ಮದಿಮೆದ್ರ್ ಪಿದಯಿ ಬರ್ಪುನ ಅವಕಾಸ, ಕಂಡನಿ ಬುಡಿನ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಕಂಡನಿ ಸೈತಿನ ಪೊಣ್ಣಗ್ ಪಿರ ಮದಿಮೆದ ಅವಕಾಸ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲಡ್ ಮರ್ಯಾದೆಲಾ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ತುಲುನಾಡ್‌ದ ಪೊಣ್ಣಗ್ ಓದು ಬರವುದ ಅವಕಾಶ ದುಂಬೇ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮುಲ್ಪದ ಪೊಣ್ಣು ಮೇಲ್ಮೆದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನೆಕ್ಕ್ ಕಾರಣ. ಇಂಚ ಕುಟುಮೊಡು ಗೌರವ, ಗುತ್ತುಬಾರಿಕೆದ ಯಜಮಾನಿಕೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಪೊಂಜೊವು ಪಟ್ಟದ

ಅಧಿಕಾರೊನು ಪಡೆವೊನೆರೆ ಆಂಜೊನಕುಲು ಬುಡೊಂದಿಜ್ಜಾಂಡ್ ಪನ್ಪಿನೆಕ್ ಪಾಡ್ದನೊಲೆಡ್ ಸಾಕ್ಷಿ ತಿಕ್ಕುಂಡು. (ಸಾಂದರ್ಭಿಕವಾದ್ ಅಕ್ಕೆರಸು ಸಿರಿ, ಅಬ್ಬಕ್ಕ ರಾಣಿನ ಕತೆನ್ ಮುಲ್ಪ ನೆಂಪು ಮಲ್ತೊನೊಲಿ.) ಯಕ್ಷಗಾನದ ಆಡುಂಬೊಲಂದ್ ಪುದರಾಯಿನ ತುಲುನಾಡ್‌ಡ್ ಊರೊರ್ಮೆ ಅಂಜೊವ್ಲೆ ಯಕ್ಷಗಾನ ಮೇಳೊಲು ಉಲ್ಲ. ಆಂಡ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಒಂಜೊಂಜಿ ಪೊಂಜೊವ್ಲೆನ ಹವ್ಯಾಸಿ ಯಕ್ಷಗಾನ ಸಂಸ್ಥೆಲು ಉಲ್ಲ ಅತ್ತಂದೆ ಇನಿಮುಟ್ಟ ಒಂಜೇ ಒಂಜಿ ವೃತ್ತಿಪರ ಪೊಂಜೊವ್ಲೆ ಮೇಳ ಇಜ್ಜಿ. ಪೊಂಜೆವ್ಲು ಗೊಬ್ಬುನ ಆಟ ಪಂಡ ಒಂಜಾ ಕಾಲಮಿತಿ ಇಜ್ಜಾಂಡ ಪಗೆಲ್‌ದ ಪ್ರದರ್ಶನೊಲು. ವರ್ಸೊದ ಒಟ್ಟು ಪ್ರದರ್ಶನಲೆನ ಸಂಖ್ಯೆಲಾ ಆತೆಕ್ಕಾತೇ. ರಾತ್ರಿಡ್ ಊರೊರ್ಮೆ ನಡಪುನ ಆಟ ತೂವೆರೆ ಬರ್ಪಿ ಪೊಂಜೊವ್ಲೆನ ಸಂಖ್ಯೆಲಾ ಅಲ್ಪರ್ದ್ ಅಡೆಗೇ.

ಇತಿಹಾಸದ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮುಲ್ಪ ಉದಿಪನ ಆಯಿನ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಪಿದಯಿರ್ದ್ ಬತ್ತಿನ ಅಧಿಕಾರದ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಡೆವೊಂದು ಬದಲಾವೊಂದು ಪೋಂಡು. ಇತ್ತೆ ತುಲುನಾಡ್‌ಡ್ ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪಂಡ ಅಮ್ಮ ಕಟ್ಟ್ ಪ್ರಬಲ ಆವೊಂದುಂಡು. ಮದಿಮೆ ಆಯಿಸಾತಿಗೆ ಪೊಣ್ಣುನ ಉಪನಾಮ ಬದಲಾಪುಂಡು. ಪೆದಿ ಬಾಲೆಗ್ ಅಮ್ಮೆರೆನ ಉಪನಾಮ ಬರ್ಪುಂಡು. ಬರಿ, ಕುಟುಮ ಮಾತ್ರ ಅಪ್ಪೆ ಮೂಲದವು ಆದ್ ಒರಿದ್‌ಂಡ್.

ಪರಿವರ್ತನೆ

ಭಾಷೆ, ಧರ್ಮ, ಆಚರಣೆ, ಆರಾಧನೆ ಬೊಕ್ಕ ಮೌಲ್ಯೊಲು... ಉಂದು ಮಾತ ಒಂಜಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ದೆರ್ತ್ ಉಂತಾವುನ ಆಧಾರ ಕಂಬೊಲು. ಈ ಐನ್ ಅಂಶೊಲೆಡ್‌ಲಾ ತುಲುವ ಪರಪುದ ಮಿತ್ತ್, ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಜಾನಪದದ ಮಿತ್ತ್ ಪಿದಯಿರ್ದ್ ಬತ್ತಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲೆನ ಪ್ರಭಾವ ಆತ್‌ಂಡ್. ನಮ ಪಾತೆರುನ ಬಾಸೆ, ನಮ್ಮ ತುತ್ತೈತ, ನಂಬೊಲಿಗೆಲು, ಅಭಿರುಚಿ, ಆದ್ಯತೆಲು ಬದಲಾತ. ಮುಲ್ಪದ ಮೂಲೊದ ಆರಾಧನೆಲು ಆದಿತ್ತಿನ ನಾಗಾರಾಧನೆ, ಭೂತಾರಾಧನೆ, ಯಕ್ಷಾರಾಧನೆ... ಇತ್ತೆ ಪೊಸ ಒರುಟು, ಪೊಸ ಉದ್ದೇಸೊಡು ನಡತೊಂದುಲ್ಲ.

ಕಾಲೊಗು ತಕ್ಕ ಕೋಲಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಆಧುನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ಅವೆತ್ತ ಪಿರವುಡು ಬತ್ತಿ ಉದ್ಯೋಗ ತುಲುನಾಡ್‌ದ ಪೊಣ್ಣುನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬೊಕ್ಕ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಾನೊಲೆನ್ ಬದಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಕರಕುಶಲ ಬೇಲೆಲು ಯಂತ್ರ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಅಬ್ಬರೊಡು ಅರಿದ್ ಪೋಯಿಲೆಕ್ಕನೇ ಪೊಣ್ಣುನ ಕಲೆಗಾರಿಕೆ, ಅಲೆನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆದ ಕೌಶಲ, ಕುಟುಮದ ಆರ್ಥಿಕತೆಡ್ ಅಲೆನ ಪಾತ್ರ ಬದಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಬೆನ್ನಿದ ಕಂಡೊನು ಆಧರಿತ್‌ದ್ ಬುಳೆದ್ ಬತ್ತಿನ ಕೂಡು ಕುಟುಮೊಲು ಕರದ್ ಪೋಯಿಲೆಕ್ಕೊನೇ

ತುಲುವೆರೆನ ಪರ್ಬ ಪರಪುದ ಸುರ್ಪ ಬದಲಾಂಡ್. ಕೊರಿ ಪೊಣ್ಣು ಕಂಡನಿ ಇಲ್ಲದ ಹಕ್ಕ್‌ಗಾದ್ ಕೋರ್ಟು ಮಿತರುನ ಇನಿತ್ತ ಸನ್ನಿವೇಶೊಡು ಅಪ್ಪೆಕಟ್ಟ್ ಪನ್ಪಿನ ಪದಪ್ರಯೋಗದ ಅರ್ಥವ್ಯಾಪ್ತಿ ಸಿರ್ಕ್‌ದ್‌ಂಡ್.

ನಮನ್ ಅಪ್ಪೆ ಕಟ್ಟ್‌ದಕುಲುಂದು ಗುರುತಿಸವುನು ಆಸ್ತಿ, ಆಚರಣೆ, ಆರಾಧನೆ ಈ ಮೂಜಿ ನಿಲೆಟ್. 1974ಟ್ ಬತ್ತಿನ ಭೂಮಸೂದೆ ಕಾಯಿದೆರ್ದ್ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನಕಟ್ಟ್‌ಗ್ ಮಲ್ಲ ಪೆಟ್ಟ್ ಬೂರುಂಡು. ಆ ಪೆಟ್ಟ್‌ದ ಎರಿ ಅಪ್ಪೆಕಟ್ಟ್‌ಗ್‌ಲಾ ತಾಗ್‌ದ್‌ಂಡ್.

ಆಸ್ತಿ

ಅಳಿಯಕಟ್ಟ್ ಪನ್ಪಿ ಕ್ರಮ ಪೊಣ್ಣಗ್ ಆಸ್ತಿದ ಹಕ್ಕ್‌ನ್ ಕೊರ್ಪಿನವತ್ತ್. ಅಲೆನ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ತಮ್ಮಲೆನ ಬೆರಿಸಾಯ ಎಕೊರ್ಪಿನವು. ಕಂಡನ್ಯನ್ ಕಳೆವೊಂದು ಕಂಡನಿ ಇಲ್ಲದ ಆಸ್ತಿಲಾ ತಿಕ್ಕಂದೆ ಬಂಜಡ್ ಬೂರುನ ಪೊಣ್ಣಗಾದ್ ಈ ಕಟ್ಟ್ ಬತ್ತಿಪ್ಪೊಡು. ನೆತ್ತ ಮುಕಾಂತ್ರ ಪೊಣ್ಣಗ್ ಪರೋಕ್ಷ ಆರ್ಥಿಕ ಬಲ ಬರ್ಪುಂಡು. ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲಡ್ ಗೌರವದ ಸ್ಥಾನ ತಿಕ್ಕುಂಡು.

ಪೊಂಜೊವ್ಲು ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲದ ಆಸ್ತಿಗ್ ಹಕ್ಕ್‌ದಾರೆರಾದ್ ಗುತ್ತು ಬೂಡುಲೆನ್ ನಡಪಯಿನ, ಬುಳೆಪಾಯಿನ, ಅಂಚನೇ ನಾಸ ಮಲ್ತಿನ ಉದಾರ್ಮೆಲು ತುಲುನಾಡ್‌ದ ಇತಿಹಾಸೊಡು, ಪಾಡ್ದನೊಲೆಡ್ ತಿಕ್ಕುವ. ಆಂಡ ಪೊಣ್ಣಗ್ 'ಪಟ್ಟ' ಆಯಿನ, ಗುತ್ತು ಬೂಡುದ 'ಗಡಿ' (ಬಾವ, ಬಾರಿಕೆ, ಐರಾಡಿ ಮನೆತನೊಲೆಡ್) ಆಯಿನ ಉದಾರ್ಮೆ, ಉಲ್ಲೇಖ ತಿಕ್ಕುಜಿ. ಅಧಿಕಾರ ಇತ್ತಿನಿ ಅಂದಾಂಡಲ ಅವು ಆಣ್ ಅಂಜೊವು ಅರಿಯಿನ ಪೊರ್ತುದವು. 'ಪೊಣ್ಣಗ್ ಪಟ್ಟನಾ?' ಪನ್ಪಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಿರಿ ಪಾಡ್ದನೊಡುಲ ಬರ್ಪುಂಡು. ಬಾರ್ಕೂರುದ ಪಿರಿಯರಸಿ ಬಲ್ಲ ಮಹಾದೇವಿ ಬೊಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕಾಯಿತಾಯಿ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಆಡಳ್ತೆ ಮಲ್ತಿನ ಉಲ್ಲೇಖ ಶಾಸನೊಡು ಉಂಡು. (ರಾಜನ ಅಪ್ಪೆ ಅತ್ತ್‌ಂಡ ಪಲಿ ಪಿರಿಯರಸಿ ಪನ್ಪಿ ಮಾನಾದಿಗೆ ಪಡೆವೊನುವಲ್. ರಾಜ್ಯ ಅಲೆನ ಪುದರ್‌ಡ್ ಉಪ್ಪುಂಡು. ಆಳುನು ಮಾತ್ರ ಅಂಜೊವು) ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಿ ಸಭೆಟ್ಲಾ ಪೊಂಜೆವುಗು ಅಧಿಕಾರದ ಅವಕಾಸ ಇತ್ತಿಜಿ.

ಆಚರಣೆ

ಬಿಸು, ಕೆಡ್ಡಸ, ಆಟಿದ ಅಮಾಸೆ, ತುಡರ ಪರ್ಬ ಇಂಚ ವರ್ಸಲಾ ನಡಪವುನ ಪರ್ಬೊಲು ಅಂಚನೇ ನಿಚ್ಚಯ, ಮದಿಮೆ, ಬಯಕೆ, ಬಾಲೆತೊಟ್ಲ್, ಕಜಂಬು, ಇಲ್ಲೊಕ್ಕೆಲ್, ಸಾವು ಕರಿಪುನು.. ಇಂಚಿನ ಆಚರಣೆಲು ಆಯಾ

ಪ್ರದೇಸೊದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬೊಕ್ಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಪೊಲಬುನು ಪನ್ಪ. ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ಜಾನಪದ ಕ್ರಮೊಟು ನಡತೊಂದಿತ್ತಿನ ಈ ಆಚರಣೆಲೆಡ್ ಪೊಂಜೊವ್ಲೆಗ್ ಪಾತ್ರ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಇನಿ ಮಾತ ಆಚರಣೆಲು 'ಹೈಜಾಕ್' ಆತ. ಮಂತ್ರ ಪನಂದೆ ಮದಿಮೆ ಆಪುಜಿ. ತುಲುವೆರೆನ ಪ್ರಾಕ್‌ದ ಆಚರಣೆಲು ಇತ್ತೆ ತುಳು ಪರ್ಬದ ವೇದಿಕೆಡ್ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಆದ್ ತೂವೆರೆ ತಿಕ್ಕೊಂದುಲ್ಲ.

ಆರಾಧನೆ

ತುಳುವ ಪರಿಪು ಪನ್ಪಿನವು ಬೂತ, ಪಾಡ್ದನ, ನಾಗೆ, ತಂಬಿಲ, ಕೋಲ, ಕಂಬುಲ, ಕೋರ್ದಟ್ಟ, ಯಕ್ಷಗಾನ... ಇಂಚಿ ಸಂಗತಿಲೆ ಮುಕಾಂತ್ರ ಬುಡ್ಪಾವೊಂದು ಪೋಯಿನವು. ಆಂಡ ಪರಪುಂದು ಪಂಡ ಈತೆ ಅತ್ತ್. ಪೊಣ್ಣಕಟ್ಟ್, ಅಪ್ಪೆಕಟ್ಟ್, ಅಳಿಯಕಟ್ಟ್‌ಲೆನ ಬಗೆಟ್ಲ ಪಿಂದೊನೊಡು, ತುಲಿಪೊಡು. ಬೂತ, ನಾಗೆ, ಸಿರಿ, ಯಕ್ಷ... ಈ ಆರಾಧನೆಲೆಡ್, ಉಚ್ಚಯೊಲೆಡ್ ಪೊಣ್ಣನ ಸ್ಥಾನ ದಾದ? ಉಂದೆನ್ ತೆರಿಯೊನೊಡು. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪುಟ್ಟುನು ಇಲ್ಲಡ್. ಇಲ್ಲ್‌ಂದ್ ಪಂಡ ಅಪ್ಪೆ, ಅಜ್ಜಿ, ಮಾಮಿ, ಚಿಕ್ಕಿನಕುಲು ಕಟ್‌ದ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಗೇನದ ತೆರಿವುದ ಜಾಗೆ. ಅವೆತ್ತ ಬಗೆಟ್ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ತೆರಿಯೊನಂದೆ ಭೌತಿಕವಾಯಿನ, ಮೇಲ್ ಮೇಲ್‌ಗ್ ತೋಜುನ ಆಚರಣೆಲೆನ್ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಿರ್ವಚನ ಮಲ್ಪುನ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಇಂಚಿಪ ಎಚ್ಚಾತ್‌ಂಡ್.

ವರ್ತಮಾನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಐತಿಹ್ಯಲೆಡ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪಿಲೆಕ್ಕ ತಾನ್ ನಂಬಿನ ತತ್ವ, ಸಿದ್ಧಾಂತಗಾದ್, ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯೊಗಾದ್ ಪೊರ್‌ಂಬಿನ ಸಿರಿ, ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ, ಅಬ್ಬಕ್ಕ, ಪರತಿ ಮಂಗಣೆ... ಮೊಕುಲು ದುಂಬುದ ಕಾಲೊಡು ಬಾರಿ ಸಾದನೆ ಮಲ್ತಿನಕುಲು. ಆಂಡ ಮೊಕ್ಲೆನ ಬಗ್ಗೆ ಏತ್ ಜನಕ್ ತೆರಿವು? ಅಬ್ಬಕ್ಕ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸುರುತ್ತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರ್ತಿ. ಆಂಡ ಕರ್ನಾಟಕದ, ಭಾರತದ ಚರಿತ್ರೆಡ್ ಅಲೆಗ್ ತಿಕ್ಕೊಡಾಯಿನ ಮಣೆ ನನಲಾ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್‌ಜಿ.

ಅವ್ವೇ ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಸೃಷ್ಟಿಲಾಯಿನ ಸೀತೆ ಸಾವಿತ್ರಿ ಅಹಲ್ಯೆನಂಚಿನ ಪತಿವ್ರತೆನಕಲೆನ ಕತೆ ಮಾತೆರೆಗ್ ಗೊತ್ತುಪ್ಪುಂಡು. ಕಂಡನ್ಯನ್ ದೇವೆರ್‌ಂದ್ ಸೇವೆ ಮಲ್ಪಿನ, ಕಂಡನ್ಯನ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಲ್ಪಂದೆ ಅನುಸರಣೆ ಮಲ್ಪಿನ ಪೊಣ್ಣು ಮಾತ್ರ ಪತಿವ್ರತೆ, ಕಂಡನ್ಯಗ್ ಎದುರು ಪಾತೆರ್‌ಂಡ ಪೊಣ್ಣಗ್ ನರಕ ತಿಕ್ಕು ಪನ್ಪಿ ಸಂದೇಶ ಆಟ, ನಾಟಕ, ಹರಿಕತೆಕ್ಲೆನ ಮೂಲಕ ಜನಕ್ಲೆ ಮಂಡೆಗ್ ಪೊಗ್ಗುಲೆಕ್ಕಾಂಡ್.

ಇಂಚ ಪೊಣ್ಣ ಮನಸ್‌ದ ಉಲಯಿ ಪಾಪಪ್ರಜ್ಞೆ ಮೂಡಯಿನ ಪರಿಣಾಮವಾದ್ ಸಾಮಾಜಿಕವಾದ್, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾದ್ ಪೊಣ್ಣು ಪಿರ ಒರಿವುಲೆಕ್ಕ ಆಂಡ್.

ತುಲುನಾಡ್‌ಡ್ ಬದಿತ್ತ ಕೊದಿ ಮೂಡಿನವು ಅಪ್ಪೆ ಕಟ್ಟ್‌ದ ಮಹತ್ವ ಕಮ್ಮಿ ಆಯಿನೆಕ್ ಸಾಕ್ಷಿ. ಬದಿತ್ತ ಪರಿಣಾಮವಾದ್ ಮಲ್ಲ ಸಂಖ್ಯೆಡ್ ಅಂತರ್‌ಜಾತಿ ಮದಿಮೆಲು ನಡತ. ನೆರ್ದಾದ್ ಅಪ್ಪೆಕಟ್ಟ್ ಅಮ್ಮಕಟ್ಟ್‌ಲೆನ ಸಂಯೋಗ ಆಂಡ್. ಬರಿ ಬಂದ್ರ ಕೇನೆರೆ ಅವಕಾಸ ಆಯಿಜಿ. ತುಲುನಾಡ್‌ದ ಅಪ್ಪೆಕಟ್ಟ್ ಮೌಖಿಕ ದಾಖಲೆಲೆಡ್, ವೇದಿಕೆದ ಭಾಷಣೊಲೆಡ್ ಮಾತ್ರ ಗಟ್ಟಿಯಾದ್ ಒರಿವುಲೆಕ್ಕಾಂಡ್. ಪೊಂಜೊವ್ಲು ಉಚ್ಚಯದ ಮೂರ್ತಿಲಾಯೆರ್.

ಕರಾವಳಿ ಪಂಡ ಲಡಯಿದ ಊರು. ಅಲ್ಪ ಪೊಣ್ಣನ ವಿಸಯ, ಧರ್ಮದ ವಿಸಯೊಡು ಏಪಲಾ ಗಲಾಟೆ ಪಂದ್ ಪಿದಯಿ ಜಿಲ್ಲೆದಕುಲು ಗೆರೆತೊಂದೆರ್. ಈ ಗ್ರಹಿಕೆಡ್ ತಪ್ಪುಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಆಂಡ ಈ ಗಲಾಟೆಗ್ ಮೂಲ ಕಾರಣ ಆದುಪ್ಪುನವು ಪೊಣ್ಣನ ರಕ್ಷಣೆದ ಉದ್ದೇಸ. ಅಪ್ಪೆಕಟ್ಟ್ ಪನ್ಪಿಂಚಿ ಒಂಜಿ ವಿಶೇಷವಾಯಿನ ಕುಟುಮ ಪದ್ಧತಿದ ಮೂಲ ನಿಲೆ ಆದಿತ್ತಿನ ತುಲುನಾಡ್‌ಡ್ ಪೊಣ್ಣಗ್ ಇನಿ ರಕ್ಷಣೆ ಇಜ್ಜಿ, ದೇಶೊದ ಬೇತೆ ಪ್ರದೇಸೊಲೆಡ್ ನಡಪುಲೆಕ್ಕನೇ ಮುಲ್ಪಲಾ ಪೊಣ್ಣನ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಅನ್ಯಾಯ, ಅತ್ಯಾಚಾರೊಲು ನಡತೊಂದುಲ್ಲ, ಪೊಣ್ಣು ಒರ್ತಿಯೇ ಸಾದಿ ನಡಪುಲೆಕ ಇಜ್ಜಿ ಪನ್ಪಿನ ಒಂಜಿ ಕಳವಳದ ಸಂಗತಿಯೇ ಬಹುಶಃ ತುಲುನಾಡ್‌ದ ಅಪ್ಪೆಕಟ್ಟ್‌ದ ವರ್ತಮಾನ ಸ್ಥಿತಿನ್ ಪನ್ಪುಂಡು.

ಮದಿಮೆದ ಪೊರ್ತುಗು ಬರಿ ತೆರಿಯೊನುನು, ಅಮೆ ಆಚರಣೆ, ನಾಗಗ್ ತನು, ಬೂತೊಲೆನ ಆರಾಧನೆ... ಇಂಚ ಆಚರಣೆ ಆರಾಧನೆಲೆಡ್ ಮಾತ್ರ ಇನಿ ಅಪ್ಪೆಕಟ್ಟ್‌ನ್ ತೂವೊಲಿ. ಆಂಡ ಉಂದು ನಮ್ಮ ತರೆಕ್ಕಾಂಡ್. ನಮರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕದ ಪೀಳಿಗೆ ಉಂದೆನ್ ದುಂಬೊತ್ತೊಂದು ಪೋಪಿಲೆಕ್ಕಾಂಡ ತುಲುನಾಡ್‌ದ ಏನಿ ಕಾಲೊದ ಅಸ್ಮಿತೆ ಒರಿವು.

ಓಲಿತ್ತಂಡಾ ದಾನೆ?.... ನಮೊ ತುಲುವೆರ್

ಅಶೋಕ ಎನ್. ಕಡೇಶಿವಾಲಯ

ಓಲಿತ್ತಂಡಾ ದಾನೆ, ನಮೊ ತುಲುವೆರ್
ಲೋಕೊದ ಬಾನೊದ ತೆಲಿ ಬೊಲ್ಲಿಲು ॥ ಪ॥
ಕಾಡುಪ್ಪಡ್ ಪೊಯ್ಯೆ ಬೀಡುಪ್ಪಡ್
ಬೆನ್ಕೇದ ಬೆಗರ್‌ಡೇ ಪುದರಾವೊಡು ॥ ಅ.ಪ॥

ಪರಿಪಿನ ನೀರ್‌ಗೇ ಸುದ್ದಾವೊಂದು
ಮಣ್ಣ್‌ದ ಮೂರಿಗೇ ಅರಲ್ ಆವೊಂದು
ದೈವೊದ ಮಂಜೊಗು ನಿನೆ ದೀವೊಂದು
ನಂಬಿನ ಸತ್ಯೊದ ಪಡಿ ಪತ್ತೊಂದು ॥ 1 ॥

ಆಟೊದ ನೆಮೊದ ಕಲೆ ಒರಿತೊಂದು
ಬಾಸೆದ ಒರಿಪುಗು ಬಜೆ ಆವೊಂದು
ಜಾತಿದ ತಡಮೆಗ್ ಉದಲಾವೊಂದು
ಪರಮೋಕುನೊರಿಪೆರೆ ತುಡರಾವೊಂದು ॥ 2 ॥

ಬತ್ತೆತ್ತಿ ಬಿನ್ನೆರೆಗ್ ಪುಗೆಲಾವೊಂದು
ಇತ್ತಿತ್ತಿ ಬಾಸೆಲೆಗ್ ಜತೆಕೂಡೊಂದು
ಸತ್ಯೋದ ದರ್ಮೋದ ಈ ಚಾವಡಿ
ಒರಿತೊಂದು ಬರ್ಪುನ ನಮ ಚಾಕಿರಿ ॥ 3 ॥

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಪೊಣ್ಣು ಬರವುದ ಪಜ್ಜೆಲು

ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ

ಗೇನೊಗು ಮಿಕ್ಕಿನವು ನನೊಂಜಿ ಇಜ್ಜಿಗೆ. ಗೇನ-ಜ್ಞಾನ-ತೆರಿವು ಉಂದೆನ್ ಪಡೆಯುನನೇ ಶಿಕ್ಷಣ. ಎಡ್ಡೆ ವಿಚಾರೊನ್ ಗ್ರಯಿತೊಂದು ತೆರಿಯೊಂದು, ಉಡಲ್‌ಡ್ ತರ್ಕೊಂದು ಸಮಾಜ ಜೀವಿಯಾದ್ ಬದ್ಕರೆಗ್ ಎಡ್ಡೆ ಗೇನ-ಜ್ಞಾನ ಬೋಡು. ಈ ಕಾಲೊಗಾನಗ ಅವೆಕ್ 'ಶಿಕ್ಷಣ' ಪನ್ಪಿ ಪುದರ್ ಬತ್ತ್ಂಡ್.

ನರಮಾನಿಂದ್‌ಂಡ ಪೊಣ್ಣು, ಆಣ್ ಸಂತಾನ. ಪೊಣ್ಣು ಇಜ್ಜಾಂದೆ ಆಣ್ ಇಜ್ಜಿ. ಆಂಡಲಾ ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ಶಿಕ್ಷಣೊಗು ಗೇನ ಪಡೆಯುನ ಅವ್ಯಾಸೊನು-ಆನ ಸಂತೇಸಿಗ್ ಮಾತ್ರ ಇಂದ್ ತೆರಿಲೆಕ ತೋಜುಂಡು ಆ ದಿಟ್ಟ ಬದಲಾವೊಡಾಂಡ ಇತಿಹಾಸದ ಏತೋ ಯುಗೊಕ್ಕುಲು ಮಗ್‌ರೊಡಾಂಡ್. ಇನಿಕಾನಗ ಶಿಕ್ಷಣ ಪನ್ಪಿನವು ವಿವೇಕಯುತವಾದ್ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಒದಗುನ ಒದಗೊಡೇ ಆದುಪ್ಪುನ ಚೈತನ್ಯ ಸಗ್ತಿ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಸಮಾಜ ಒತ್ತೊಂದುಂಡು. ಶಿಕ್ಷಣ ಇನಿ ಮಾತೆರೆನಲಾ ಹಕ್ಕ್ ಆಂಡ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಆತ್ ಸುಲಬೊಡು ಆತ್‌ಜಿ. ಗೇನ ಸಂಪಾದನೆದ ಶಿಕ್ಷಣೊನು ಪಡೆಯರಾವಂದಿನಕ್ಲೆನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಎಂಚ ಇತ್ತ್ಂಡ್, ಏರ್ ಬೆಂದೆರ್, ಏತ್ ಸೊಂದ್ಯೆರ್ ಎಂಚ ಒಂಜಿ ನಿಲೆ ಕೊರ್ಯೆರ್ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಕಿಂಚಿತ್ತ್ಡ ನೆಂಪು ಮಲ್ತೊನ್ನವು ಈ ಬರವುದ ಇಂಗಿತ.

ಪ್ರಾಚೀನ ಶಿಕ್ಷಣ

ಪ್ರಾರ್‌ಡ್ ಗುರುಕುಲ ಪದ್ಧತಿಡ್ ಐಯ್ಯೆರೆ ಮಟಕ್ಲೆಡ್, ಕಲ್ಲಬರವುಡು,

ತಾರಿದ ಓಲೆಲೆಡ್ ಓದು ಬರವು ನಡತೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್, ಮಿತ್ತ ವರ್ಗದ ಗರ್ಜಿ ಉಪ್ಪುನ ಆಣ್‌ಬಾಲೆಲು–ಪೌರೋಹಿತ್ಯ ವರ್ಗದಕುಲು, ಅರಸು ಬಾಲೆಲು, ದನಿಕ್ಲನಕಲೆ ಬಾಲೆಲು–ಇಂಚ ಮಾತ ಆಣುಲೆಗ್ ಗೇನದ ಚಾವಡಿ ಇತ್ತ್ಂಡ್, ಆಂಡ ಪೊಣ್ಣುಲು ಒವ್ವಾಂಡ ಗುರ್ಮಟೊಡು ಕಲ್ತೆರಾ ಪನ್ಪಿನವು ಗೋಚರಾಪುಜಿ. ಆಂಡಲಾ ಗಾರ್ಗಿ, ಮೈತ್ರೇಯಿ, ಅಪಾಲಾ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪುರಾಣಕಾಲದ ವಿದುಷಿಲು, ಮಂತ್ರವೇತ್ತೆರ್ನ ಪುದರ್ ಕೇನ್ವ. ಅಕುಲೆಂಚ ಓಲು ಕಲ್ತೆರಾ ತೆರಿವುಜಿ. ನನ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತವಾಯಿನ ತಿರ್ತ ಸಮುದಾಯೊಲು ಆಣಾವಡ್ ಪೊಣ್ಣಾವಡ್–ಕಲ್ಪುನ ಸವಾಲೇ ಇತ್ತ್‌ಜಿ. ಅಂಚಿನಕಾಲ! ಮಿತ್ತ ವರ್ಗದ ಅರಂತಡೆಲೆಡ್ ಪೊಂಜೊವೆಗ್ ಇತ್ತಿನಲ್ಪನೇ ಒಂಜೀತ್ ಕಲ್ಪಾವುನ ಸವಲತ್ತ್‌ಲ ಇತ್ತ್ಂಡ್‌ಗೆ.

ಅಕ್ಷರಜ್ಞಾನ ಇಜ್ಜಂದಿ ಪೊಂಜೊವೆನ ಬದ್ಕ್‌ಡ್ ಜಿನಧರ್ಮ, ಬೌದ್ಧಧರ್ಮದ ಕಾಲೊಡು ಪನೀತ್ ಬದಲಾವಣೆದ ಗಾಲಿಬೀಜಿಂಡ್, ಶೂದ್ರ ಸಮುದಾಯದಂಚಿತ್ತಿ ತಿರ್ತವರ್ಗ ಆ ಮತೊಕ್ಲೆಗ್ ಸೇರುನ ಸಂದರಪು ಬತ್ತಿತ್ತ್ಂಡ್. ಪೊಂಜೊವು ಬೊಕ ಶೂದ್ರ ಸಮುದಾಯೊಗು ವೇದಾಗ ಮಹೊರ್ತಾಯ್ನ ಬಾಕಿದ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯೊಲಿ ಇನ್ಪಿನ ಅವ್ಕಾಸ ತಿಕ್ಕ್ಂಡ್. ಆಂಡ ತಲ ಸಮುದಾಯೊದ ಪೊಂಜೊವೆಗ್ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಅವ್ಯಾಸೊಲು ದೂರೊಡೇ ಇತ್ತ. ಪೊಂಜೋವುಲೆಗ್ ದಿಂಜ ಕಲ್ಪರೆ ಬುಡಿಯರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪನ್ಪಿ ಧಾರ್ಮಿಕ ನಾಯಕೆರೆನ ಆದೇಶೊನು ಅರಸು ಆಲತಾನೊಲು, ಪುರೋಹಿತವರ್ಗಲಾ ಒಪ್ಪುದಿತ್ತೆರ್. ಪೊಂಜೊವು ಅಡ್ಪಿಲ್ಲ್‌ಡ್, ಪೆದ್ದರೆಗ್, ಪೂ ದುಂಬಾಯಿ ಸಾಯ್ತಿಲೆನ್ ಒದಗಾಂಡ ಯಾವು; ಬಾಕಿ ಬಲಕೆ ಬೊಡ್ಚಿ ಪನ್ಪಿ ಧೋರಣೆಲು–ಪೊಂಜೊವೆನ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾತ್ರತ್ತ್ ಪೂರಾ ಪಿದಯ್ದ ಕಳೊಡ್ದ್‌ಲ ದೂರೊಡೇ ದೀಯೊಂದು ಬತ್ತ್ಂಡ್.

ಇತಿಹಾಸ ಕಾಲೊಡ್ದ್ ಒಂತೆ ಇಂಚಿಗ್ ಬರೊಂದುಪ್ಪುನಗ 12ನೇ ಶತಮಾನದ ಏಳ್ಯೊಡು ಬಸವಣ್ಣಾದಿ ಶಿವಶರಣೆರೆ ಕಾಲೊಡು ನಡತ್ತಿನ ಕ್ರಾಂತಿ ಪೊಣ್ಣು ಪೊಂಜೊವುನ್ ದೇವೆರೆ ಕೋಣೆಗ್, ಗುರುನ ಇಲ್ಲ ಚಾವಡಿಗ್ ಬರ್ಪಿಲೆಕ ಮಲ್ತ್ಂಡ್. ಆ ಕಾಲೊಡು ಪೊಣ್ಣು ತಾನ್‌ಲ ತನುಮನ ಮುಕ್ತವಾದ್ ವಚನೊಲೆನ ಮುಕಾಂತ್ರ ಪಣೋಂಬಿನೆನ್ ತೂಪ. ಏತೋ ಜನ ಪೊಂಜೊವು ಶರಣೆರೆ ಅನುಭವ ಮಂಟಮೆಡ್ ನಡತಿ ಚರ್ಚ್‌ಲೆಡ್ ಪಾಲ್‌ಪಡೆಯೆರ್, ಆನಿ ಅಕ್ಲು ವಾ ತರೊಟು ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯೆರ್? ಒಂಜೋ–ಶರಣ ಗುರುನ ಇಲ್ಲಡ್ ಒಂಜೀತ್ ಓದು ಬರವು ಕಲ್ತೆರ್, ಅತ್ತಾ ಅಕ್ಲೆ ಕಂಡನ್ಯಲ್ಲು ಬೊಡೆದ್ಯಾಲ್ಲೆಗ್ ಓದುಬರವು ಇಲ್ಲಲ್ ಕಲ್ಪಾದಿಪ್ಪರೆ ಯಾವು.

ಆಂಡ ನಮ್ಮ ಈ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶೊಡು ಜಾನಪದ ಜಗತ್ತ್‌ದ ದೇಯಿ

ಬೈದಿತಿನಂಚಿತ್ತಿನಕುಲು ಪುಲಮರ್ದ್‌ಗ್(ನಾಟಿವೈದ್ಯೊಟು) ಪುದರಾತ್ತಿನೆನ್ ಕೇನ್‌ದ, ಒರ್ತಿ ದೇಯಿ ಮಾತ್ರತ್ತ್ ಇಂಚನೇ ಸಿರಿ, ಮಾಯಾಂದಾಲ್, ಕಿನ್ನಿದಾರು, ತನ್ನಿಮಾನಿಗ, ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ, ಪರತಿಮಂಗಣೆ ದುಂಬಾಯಿ ಸಮಾಜದ ತಿರ್ತವರ್ಗದ ಇಲ್ಲಿಲ್ಲಡ್ ಪೊಣ್ಣು ಪೊಂಜೇವು ನಾಟಿ ವೈದ್ಯ, ಆರೋಗ್ಯ ರಕ್ಷಣೆ, ಕಲೆ, ನಲಿಕೆ, ಪದ, ಪಾರ್ದನ, ಶಿಲ್ಪಿ, ಕುಶಲಕಲೆಕ್ಲೆನ ಬಿರ್ಸಾತಿಕೆ ಇತ್ತಿನವು ಕೇನ್ದ; ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯಡ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಅಕ್ಷರಜ್ಞಾನ ಇಜ್ಜಂದೆಲಾ ಈ ಪೊಂಜಾವೆಗ್ ಗೇನ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ತೆರಿದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಸಾಗೊಳಿದ ಕಂಡೊಡು ಪಣೆತ್ತ ಕಡೆಬಲ್ಲ ನೀರ್ ಒಯ್ಪುನಗ ಪೊಂಜಾವು ಕಡೆಗುರಿಟ್ ಒಂಜೊಂಜಿ ಕಲ್ಲ್ ದೀಯೊಂದು, '250 ಮರಯಿ 500 ಮರಯಿ ನೀರಾಂಡ್' ಪಂಡ್ದ್ ಗೆನ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. (ಈ ಲೇಖಕನ ಅಪ್ಪೆಮ್ಮೆರೇ ಉದಾರ್ನೆ. ಇತಿಹಾಸದ 14ನೆ ಶತಮಾನೊದ ಉಳ್ಳಾಲ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕನಂಚಿತ್ತಿ ಬಿರ್ಸಾತಿಗೆ ಅವು ಪಿರ್ತೀಕ ಮಹತ್ತ್‌ದವು.)

ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಯುರೋಪ್‌ದಕ್ಲು ಕಾರ್ ಊರ್ಯೆರ್ ಸಾಲೆ ಸುರಾಂಡ್

18 ಕರಿದ್ 19ನೇ ಶತಮಾನ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್, ಕ್ರೈಸ್ತ ಮಿಶನರಿಲು ಯುರೋಪುಡ್ದು ಧರ್ಮ ಪ್ರಚಾರದ ಅಂಚನೇ ರಾಜಕೀಯ ಉದ್ದೇಸೊಲೆಡ್ ಕ್ರಿ.ಶ. 1834ನೇ ಇಸ್ವಿಡ್ ಸ್ವಿಜರ್ಲೆಂಡ್‌ಡ್ದ್ ಇವೆಂಜಲಿಕಲ್ ಮಿಶನ್ ಸೊಸೈಟಿದ ಪ್ರೊಟೆಸ್ಟೆಂಟ್ ಕ್ರೈಸ್ತ ಮಿಶನರಿಲು ಧರ್ಮಪ್ರಚಾರದ ಉದ್ದೇಸೊಡು ಭಾರತೊಗು ಬತ್ತೆರ್. ಕುಡಲಗ್ ಬತ್ತೆರ್. ಬಂದರ್‌ದ ಕೈತಲ್ದ ಮಿಶನ್ ಸ್ಟ್ರೀಟ್‌ಡ್ ನಿಲೆ ಆಯೆರ್. ಮಿತ್ತ್‌ಗ್ ಬಲ್ಮಟ ಅಕ್ಲೆನ ಕೇಂದ್ರ ಆಂಡ್.

ಬರ್‍ರೆಗಾಂಡ ಬತ್ತೆರೇ, ಮುಲ್ಪ ಜನಮಂದೆದ ಬಡಪತ್ತ್ ಯೋಚನೆದ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ, ಕಾಯಿಲೆ, ಕಸರ್ಗೆ – ನೆನ್ನ ಮಾತ ತೂದು ಸೋತೆರ್. ಮೊಕ್ಲೆನ ಬದ್ಕ್ ಸುರುಕು ಎಡೆ ಮಲ್ಪೊಡು, ಮೊಕ್ಲೆನ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊರೊಡು ಬೊಕ್ಕ ಎಂಕ್ಲೆನ ಉದ್ದೇಶದ ಸಾದಿ ಸೊಲಭ ಆವು ತೂಕಾಂದ್, ಮಿಶನ್ ಸ್ಟ್ರೀಟ್‌ಡ್ 1838ಡ್ ಒಂಜಿ ಸಾಲೆ ಸುರುಮಲ್ತೆರ್. ಈ ಸಾಲೆಗ್ ಆ ಮತ; ಈ ಮತ; ಆಣ್ ಪೊಣ್ಣು ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಜತ್ತಿ ಬಾಕಿಲ್‌ಂದ್ ಲೆಪ್ಪು ಕೊರ್ಯೆರ್. ಈ ಸಾಲೆಡ್ ಕನ್ನಡ–ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲ್ಪಾವುನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಂಡ್ ಇಂಚನೇ ಮುಲ್ಕಿ, ಕಾರ್ಲ ಒಡಿಪುದ ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶೊಲೆಡ್ ಮಿಶನ್ ಶಾಲೆಲು ಸುರಾಯ.

ಬ್ರಿಟಿಷೆರ್ ಬತ್ತೆರ್ ಇಂಚನೇ ಬೇತೆ ಸಾಲೆಲು ಸುರಾಯ. 1848ಡ್ ಮಿಲಾಗ್ರಿಸ್ ಸಾಲೆ, 1858ಡ್ ರೊಸಾರಿಯೊ, ತಿರ್ತ ಜಾತಿದಕ್ಲುಲಾ ಸಾಲೆಗ್ ಬರ್‍ರೆ ಸುರಾಯೆರ್. ಅಪಗ ಬೆರೆಣೆರ್ ತನ್ಕುಲೆ ಪೊಣ್ಣು ಬಾಲೆಲೆನ್ ಈ ಸಾಲೆಲೆಡ್ದ್

ಬುಡ್ಪಾದ್ ಇಲ್ಲಲ್ ಕುಲ್ಲಾಯೆರ್ ಸ್ಯಾಬೆರ್ನಕ್ಲುಲಾ ಬುಡ್ಯೆರ್. ಆತಾನಗ 1856ಡು ಬೆರೆಣ್ಣೆರೆ ಪೊಣ್ಣುಲೆ ಸಾಲೆ (ಬ್ರಾಹ್ಮಿನ್ ಗರ್ಲ್ಸ್ ಹೈಸ್ಕೂಲ್) ಇಂದ್ ಇನಿತ ರಥಬೀದಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಾಲೇಜ್ ಇತ್ತಿನ ಕಾಡ್ ಬಿತ್ತಿಲ್ ಪನ್ಪಿನವುಲು ಸುರುಮಲ್ತೆರ್ ಬೇತೆ ಸಾಲೆಡ್ಲಾ 'ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲ್ಪರೆ ತಿಕ್ಕೊಂಡತ್ತಾ' ಪನ್ಪಿ ಕುಸಿಟ್ ದಾಕಲಾತಿ ಸಂಕ್ಯೆ ಎಚ್ಚಾಂಡ್ ಆಣ್, ಪೊಣ್ಣುಲೆನ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕೋಣೆಲೆಡ್ ಕುಲ್ಲಾದ್ ಸಾಲೆ ನಡತೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. 1870ಡ್ ಮಿಲಾಗ್ರಿಸ್ ಸಾಲೆ, ಸೈಂಟ್ ಆನ್ಸ್ ಪೊಣ್ಣುಲೆನ ಸಾಲೆ ಸುರಾಂಡ್. ಪೊಣ್ಣುಲೆಗ್ ಸಿಲೆಬಸ್ ಬೇತೆ–ಕಸೂತಿ, ಹೋಂ ಸೈನ್ಸ್ ಇಂಚಿತ್ತಿನವು. 1866ಡ್ ಸಾರಸ್ವತೆರ್ ದುಂಬಾಯ್ನಕಲೆನ ಮುತಾಲಿಕೆಡ್ ಪಣವು ಜೋಡ್ಸಾದ್ ಆನಿದ ದ.ಕ. ಕಲೆಕ್ಟರ್ ಡಬ್ಲ್ಯೂ ಎ. ಕಾಡೆಲ್‌ಗ್ ಅರ್ಜಿಕೊರ್ದುಕುಡಲಗ್ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸಾಲೆ ಆಂಡ್. ಅವ್ವೇ ದುಂಬರಿದ್ ಇನಿಕ್ಕ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಕಾಲೇಜು ಆಂಡ್. ಕೆನರಾ, ಗಣಪತಿ ಸಾಲೆಲು ಉದಿಪನ ಆಯ. ಆಂಡಲಾ ಕೆಲವೇ ಪೊಣ್ಣುಲು ಕಲ್ತೆರ್, ಎಚ್ಚಂದಡ ಮದಿಮೆದ ಪ್ರಾಯಮುಟ್ಟ. 1881ದ ಗೆನ್ಪುದ ಪ್ರಕಾರ ತಿರ್‌ತಜಾತಿದ 70 ಪೊಣ್ಣುಲು ಕಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಒಡಿಪುದಂಚಿನ ಬೇತೆ ಕಡೆಟ್ಲಾ ದಿಂಜ ಯತ್ನಾಸಿ ಇತ್ತ್‌ಜಿ. ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸಾಲೆ ಮಿತ್ತ್‌ಗ್ 1902ಡ್ ನೇರಿ ಪ್ನಪಿನಾರ್, 1903ಡ್ ಮಿಸ್ ಗ್ರೆಟ್ಟಾ ಫೆರ್ನಾಂಡಿಸ್, 1904ಡು ಆರೋಮ್, 1909ಡು ರಾಧಾಬಾಯಿ ಕುದ್ಮುಲ್ ಪನ್ಪಿನ ಒರ್ತೊರ್ತಿ ಪೊಣ್ಣುಲು ಮಾತ್ರ ಕಾಲೇಜ್‌ಗ್ ಸೇರ್ಯೆರ್ಗೆ! ಒಡಿಪು ಬಂಟ್ವಾಳ ಪುತ್ತೂರು ದಂಚಿಲಾ ಆ ಕಾಲೊಡು ಪೊಣ್ಣುಲು ತೆಲ್ಪುಡು ಸಾಲೆ ಸೇರಿಯೆರ್.

ಅನ್ನಿಬೆಸೆಂಟ್ ಬತ್ತೆರ್, ಪೊಣ್ಣುಲೆನ ಭಾಗ್ಯೊದ ಬಾಕಿಲ್ ದೆತ್ತೆರ್:

ಐರಿಷ್ ಪೊಂಜೋವು ಡಾ. ಅನ್ನಿಬೆಸೆಂಟ್ (1847–1933) ಪನ್ಪಿ ಉನ್ನತ ಧ್ಯೇಯೋದ್ದೇಶ ದೀಯೊಂದಿನಾರ್. ಭಾರತೊನು ತೂವೊಡು ಪನ್ಪಿ ಅಪಾಸಿಗೆಡ್ ನಮ ದೇಶೊಗು ಬತ್ತೆರ್. ಮುಲ್ಪ ಜನಕ್ಲೆನ ನಂಬಿಕೆಲು ಅವೆಟ್ಲಾ ಪೊಣ್ಣು ಪೊಂಜೋವೆನ ದುಸ್ತಿತಿ ತೂದು ಅರೆನ ಉಡಲ್ ಕರಗ್ಂಡ್. ಉಂದೆಕ್ ದಾನ್ಯಾಂಡ ಮಲ್ಪೊಡು – ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊರ್ಪಿನ ಕಾರ್ಯೊಗು ಜತ್ತೆರ್. 1889ಡು ಬನಾರಸ್‌ಡ್ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಹಿಂದೂ ಕಾಲೇಜ್ ತಾಪನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಇಂಚಿತ್ತಿನವೇ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಲೆನ್ ಕೊಡಿಕಡೆ ತಾಪನೆ ಮಲ್ಪೊಡು 'ಪೊಣ್ಣುಲೆಗ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಡ್ಡಾಯ ಮಲ್ಪೊಡುಂದು' ಲೆಪ್ಪು ಕೊರ್ಯೆರ್. ಡಾ. ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಗೋರ್–ಕುಲಪತಿ, ಅನಿಬೆಸೆಂಟ್ ಉಪಕುಲಪತಿ ಡಾ. ಜಿ. ಎಸ್.ಅರುಂಡೇಲ್ ಪನ್ಪಿ ಪೊಂಜಾವು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಆದಿತ್ತಿನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ

ಸಂಸ್ಥೆನ್ 1917ಡ್ ತಾಪನೆ ಮಾಲ್ತೆರ್. ಪೊಂಜೋವ್ ಈ ಲೆಪ್ಪುಗು ಓಕೊಣ್ಯೆರ್.

ಇಂಚಿತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆ ಕುಡಲಡ್ಲಾ ಆವೊಡು ಅವು ಪೊಣ್ಣು ಪೊಂಜೋವುಗಾದೇ ಉಪ್ಪೊಡು ಇಂದ್ ಅನಿಬೆಸೆಂಟ್ ಅಂಚೇನೆ ಅರುಂಡೇಲ್‌ನ ಉಡಲ ದುನಿಪು. ಇಂಚ 1918 ಜೂನ್ 17ಕ್ ಕುಡಲಡ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಸ್ಕೂಲ್ ಸುರಾಂಡ್. ಸುರುಕು ಕಮಲಾದೇವಿ ಚಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯೆರ್ನ ತೋಟದ ಇಲ್ಲಡ್ ಸುರಾಯಿನ ಈ ಸಾಲೆ, ಪಾಠಪಠ್ಯದ ಶಿಕ್ಷಣದ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಗೀತ, ನೃತ್ಯ ಚಿತ್ರಕಲೆ ದಂಚಿತ್ತಿ ನಾನಾ ಕುಶಲ ಕಲೆಕ್ಲೆನ್ಲಾ ಅವ್ಕಾಸ ಕೊರ್‌ಂಡ್. ಮದಿಮೆ ಆತಿನಕ್ಲು, ಕಂಡಾನಿ ತೀರ್ದಿನಕುಲ್ಲಾ ಈ ಸಾಲೆಡ್ ಕಲ್ಪೊಡು ಪನ್ಪಿ ಅಪಾಸಿಗೆತಂಚಿನೇ ನಡನತ್‌ಂಡ್. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಗಣ್ಯೆರ್ನ ಸಕಾಯೊಡು ದುಂಬೊತ್ತಿನ ಈ ಸಂಸ್ಥೆ ಬಲತ್ತ್‌ದ್ ಜೂನಿಯರ್ ಕಾಲೇಜ್(1972) ಪ್ರಥಮದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜ್ (1977) ಇಂಚ ನಾನಾ ಎಗ್ಗೆಲ್ಡ್ ಬಲತ್‌ದ್ ಇಂಚಿಪ ಶತಮಾನೋತ್ಸವ ಸಂಬುರ್ಮ ಮಲ್ತ್ಂಡ್. ಇಂಚಿನೇ ಆಗ್ನೆಸ್ ಕಾಲೇಜ್ 1920ಡೇ ಸುರಾತಿನ ಪೊಣ್ಣುಲೆನ ಕಾಲೇಜ್‌ಗ್ಲಾ ಈಯೊರ್ಸ ಶತಮಾನೋತ್ಸವದ ಪಜ್ಜೆ ದೀಂಡ್.

ಕ್ರಮೇಣ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ತೆಲು, ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ತೆಲು ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಂಸ್ತೆಲೆಡ್ ಆಣ್‌ಪೊಣ್ಣುನ್ಪಿ ಎತ್ವಾಸದಾಂತೆ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದ್ ಸಂಸ್ಕಾರವಂತೆರಾದ್ ತಾನ್ ಕುಟುಮ-ಸಮಾಜ-ಊರು-ರಾಷ್ಟ್ರದ ಪ್ರಗತಿ ಒಂಜಾಪಿಲೆಕ್ಕ ಆಯಿನವು ಇನಿ ಚರಿತ್ರೆ. ಪೊಸಕಾಲೊಡು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ವೆವಸ್ತೆ ಬತ್ತ್ಂಡ್, ಸ್ತ್ರೀ ಸಮಾನತೆಗ್ ದಿಂಜ ಅವ್ಕಾಸಲಾ ತಿಕ್ಕ್ಂಡ್. ಮೇಲ್ಕಾಲೊಗು ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆ, ಪ್ರಗತಿ ಬಂಧು, ನವೋದಯ ಯೋಜನೆ, ಸ್ವಸಹಾಯ ಗುಂಪುಲೆನ ರಚನೆಲು ಪಸರ್ನೆ ಆದ್ ನಗರ, ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದ ಪೊಣ್ಣು ಪೊಂಜೆವು ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಂಚೆನೆ ಕೌಟುಂಬಿಕ ಪ್ರಗತಿದ ಸೂತ್ರ ಪತ್ತಿಯೆರ್. ಮಸ್ತ್ ಫಲಿತ ಬರೊಂದುಂಡು. ಇನಿ ಆಂಜೆವೆಡ್ದ್ ಪೊಣ್ಣು ಪೊಂಜೋವುಲು ಒಯಿಟ್ಲಾ ಕಮ್ಮಿ ಇಜ್ಜೆರ್, ಅವುಲಾ ಈ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪೊಣ್ಣು ಪೊಂಜೋವು ತನ್ಕುಲೆನ ಸೊಂತ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ಲಾ ಒರಿತೊಂದು ಬೋಡಾಪಿ ಗೇನದ ಶಿಕ್ಷಣೊನ್ಲಾ ಪಡೆಯೊಂದು - ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಎಡ್ಡೆ ಪುದರ್ ಕನವೊಂದೇ ಉಲ್ಲೆರ್ ಪನ್ಪಿನವು ಶಿಕ್ಷಣದ ಮಹತ್ತ್ ತೆರಿಪಾವುಂಡ್.

ಈ ಬರವುಗು ಆಧಾರ:

1) ಅನುದಾನಿತ ಶಾಲಾ ದರ್ಪಣ-ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆ ಸಂ: ಜಯಾನಂದ ದೇವಾಡಿಗ

2) ಮಂಗಳೂರು ದರ್ಶನ - ಸಂಪುಟ 2-3, ಪ್ರ. ಸಂ.: ಬಿ.ವಿ. ವಿವೇಕ ರೈ, 2016

ನಾಟಕ ಪರ್ಬದ ಒಂಜಿ ನೆಂಪು

ಡಾ. ಪ್ರಿಯಾ ಹರೀಶ್

"ಜೀವನನೇ ಒಂಜಿ ನಾಟಕರಂಗ"
ನಮ ಮಾತಾ ಪಾತ್ರಧಾರಿಲು'
ಭಗವಂತನೇ ಅವೆತ ಸೂತ್ರಧಾರಿ'

ಈ ಪಾತೆರದಂಚ, ಭೂಮಿಗ್ ನಮನ್ ಪಾಡ್‌ನಗನೇ ದೇಬೆರ್ ನಮಕ್ ಇಂಚೆನೇ ಪಂದ್ ಬರೆದುಪ್ಪುವೆರ್. ನಮ ಅಂಚೆನೇ ಪೋಪ. 'ಮಾತಾ ದೈವೆಚ್ಚೆ' ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರೊ ಕೆನೊಂದು ಉಪ್ಪುವ. 'ಹಣೆಬರಹೊಗು ಹೊಣೆ ಏರ್?' ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರೊಗು ಸಂದ್‌ನ ಎನ್ನ ಜೀವನೊಡು 'ನಾಟಕ ಪರ್ಬಡ್' ಪಾಲ್ ಪಡೆದ್ ಎಂಕಾತಿ ಅನುಭವೊಲೆನ್ ಪಟ್ಟೊನೆರೆ ಮಸ್ತ್ ಖುಶಿ ಆಪುಂಡು.

ನಾಟಕ ಪರ್ಬದ ಲೇಸ್ ಅಟ್ಟಣೆ ಆಪಿನಂಚಿನ ಪೊರ್ತುಡು ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಎಡೇನ ಪುದರ್ ಮಲ್ದಿನ, ಮಾಯಾ ಕ್ಷೇತ್ರೊಲೆಡ್ ಪಳಗ್‌ದ್. ಕಲಾಸವ್ಯಸಾಚಿ ಪುದರ್ ಪಡೆತಿನ ಸಿ.ಕೆ. ಪ್ರಶಾಂತ್‌ನ ಫೋನ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಎಂಕ್. 9 ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಾಧಕೆರೆನ್ ಅಜತ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ನಾಟಕ ಮಲ್ಪುನಂಚಿನ ಯೋಜನೆ ಪಾಡ್ದ್. ನಾಟಕ ಪರ್ಬದ ಕಡೆತ ದಿನ ಅವು ನಾಟಕ ಪ್ರದರ್ಶನ ಉಂಡು ಪಂಡೆರ್. "ಬಾರಿ ಎಡ್ಡೆ ವಿಷಯ ಸಿ.ಕೆ ಆವಡ್ ಪಂಡೆ". 9 ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಾಧಕೆರೆನ್ ಅಜಪುನ ಪಟ್ಟಿಡ್ ದೃಶ್ಯ ಮಾಧ್ಯಮೊಡ್ದು ಈರೆನ್‌ಲಾ ಅಜತ್‌ದ ಪ್ರಿಯಾಕ್ಕ ಪಂಡೆರ್. ಎಂಕ್ ತೆಡಿಲ್ ಹಾಕಿಲೆಕ ಅನುಭವ. ನಾಟಕೊಗು? ಅವುಲಾ ಎನನ್? ಇಜ್ಜಿ ಸಿ.ಕೆ ಎನನ್ ಪಾಡ್ದ್ ಈರ್‌ನಲಾ ಕುಡ 8 ಜನತ ಮರ್ಯಾದಿ ಪೋಪಿನ ಬೋಡ್ಚಿ,

ಆವಂದ್ ಪನ್ನಗ ಫೋನ್ ಕುಡೋರಿಯನ ಕೈಕ್ ಕೈ ಪಗತ್‌ಂಡ್. ತಂಗಡಿಯೇ, ದಾನೆ ನಿಕ್ಕ್ ಅಭಿನಯ ಮಲ್ಪೆರೆ ಆವಂದಾ? ಅಣ್ಣಾನ ಪಾತೆರುಗುಲಾ ಬಿಲೆ ಕೊರ್ಪುಜನಾ ಪನ್ಪಿ ಸೊರ ಕೇನ್‌ಂಡ್. ಸೊರ ಕೆನಿಲೆಕ ಉಂಡು. ಏರ್ ಪಂದ್ ಆಲೋಚನೆ ಮಲ್ಪುನಗ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ರೆ ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್. ಅಣ್ಣಾ ಎನಡ್ದ್ ಬಲ್ಲಿ ಪನ್ನಗ ನಾಟಕೊಡು ಈ ಎನ್ನ ಪಲಿ. ಶ, ಶು ಪನಂದೆ ಬತ್ತೊನು ಪಂಡೆರ್. ಒತ್ತೊಂಡೆ. ನಾಟಕದ ಮುಹೂರ್ತೊಗು ಲೆಪ್ಪು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮುಹೂರ್ತೊಗು ಪೋನಗ ಮಾತಾ ದಿಗ್ಗಜೆರ್‌ಲಾ ಕುಲ್ಲುದೆರ್. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸಾಧಕೆರ್, ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪುಗಾರ್ತೆದ ಜಾದೂಗಾರೆರ್ ಕುದ್ರೋಳಿ ಗಣೇಶ್, ಡ್ಯಾನ್ಸ್‌ಡ್ ಎಡ್ಡೆ ಪುದರ್ ಪಡೆತಿನ ಸುಹಾನ್ ಕುಳಾಯಿ, ಪುಗಾರ್ತೆದ ಅರ್ಥದಾರಿ ಸದಾಶಿವ ಆಳ್ವ, ಖ್ಯಾತ ಯುವ ಭಾಗವತೆರ್ ಧೀರಜ್ ರೈ ಸಂಪಾಜೆ, ಪತ್ರಕರ್ತೆರ್ ಜೀತೆಂದ್ರ ಕುಂದೇಶ್ವರ, ಯಕ್ಷಗಾನೊಡು, ನಿರೂಪಣೆಡ್ ಪುರ್ಗಾತೆ ಪಡೆಯಿನ ಯಕ್ಷಬೊಳ್ಳಿ ಕಡಬ ದಿನೇಶ್ ರೈ, ಮೊಕ್ಲೆನ್ ಮಾತೆರೆನ್‌ಲ ತೂದು ಒಂತೆ ಧೈರ್ಯ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮೋಕ್ಲೆನ್ ನಾಟಕೊಡು ತೂತಿಜಿ. ಎನಲಕನೇ ಪೊಸ ಅನುಭವ ಮೋಕ್ಲೆಗ್ಲಾ ಪಂದ್ ಮನಸ್ ಪಂಡ್. ದೇಬೆರೆಗ್ ತುಡರ್ ಅಲ್ಗಾದ್ ಸಿ.ಕೆ.ನ ಭಾಷಣ ಸುರು ಆಂಡ್. ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಅಂಚೆನೇ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಕಲಾವಿದೆರೆ ಕೂಡಾಟಿಕೆಡ್ ನಾಟಕ ಪರ್ಬ ಮಲ್ತೊಂದು ಉಲ್ಲ. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪುಗಾರ್ತೆದ ತಂಡೊಲೆನ ನಾಟಕ ಪ್ರದರ್ಶನ ದಿನೊಲಾ ನಡಪೆರೆ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಕಡೆತ ದಿನ 'ಸತ್ಯದ ಬಿರುವೆರ್' ಪನ್ಪಿ ನಾಟಕೊನು ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಲ್ಪೆರೆ ಅಟ್ಟಣೆ ಮಲ್ದ್. ಅಂಚಾದ್ ನಿಕ್ಲೆನ್ ಈ ಕಜ್ಜೊಡು ಪಾಲ್ ಪಡೆಯೆರೆ ಇನಿ ಲೆಯಿದ, ನಿಕ್ಲೆನ ಪಾತ್ರೊದ Script ಕೊರೊಂದುಲ್ಲ, ಪಂದ್ ಸತ್ಯದ ಬಿರುವೆರೆ ಪಾತ್ರೊದ ಕೋಟಿನ ಪಾತ್ರೊನು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರೆರ್, ವಾಗ್ಮಿ, ನಿರೂಪಕೆ ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಮಲ್ಪುವೆರ್ ಪನ್ನಗ ನೆಂಪಾಂಡ್ ಎಂಕ್, ಎನ್ನ ತಂಗಡಿ ಈ ಎನ್ನ ಪಲಿಯಾಡ್ ನಾಟಕೊಡು, ಗೊತ್ತಾಂಡ್ ಎಂಕ್ 'ಕಿನ್ನಿದಾರುನ' ಪಾತ್ರ ಪಂದ್. ಎನ್ನ Script ಎನ್ನ ಕೈಕ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ. Script ತೂವೊಂದು ಪೋನಗ ನೃತ್ಯದ ಮುಖೇನ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ್ಯೆರೆನ್ ಲೆತ್ತೊಂದು ಉಲಾಯಿ ಪೋಪೆಳ್ ಬನ್ನಗ ಆಲೋಚನೆಡ್ ಬೂರಿಯೆ. ಸಿ.ಕೆ.ಡ ಮೆಲ್ಲ ಕೇನಿಯೆ, ಡೈಲಾಗ್ ಓ.ಕೆ. ಡ್ಯಾನ್ಸ್ ಯಾಕೆ ಪಂದ್, ಕಿನ್ನಿದಾರು ಪನ್ನಗ ಸುರುಕು ನೆಂಪು ಆಪಿನಿ ಎಕ್ಕಸಕ್ಕ ಅತ್ತೆ ಅಕ್ಕ? ಪಂಡೆರ್. ಈರ್ ಮಂಡೆ ಬೆಚ್ಚ ಮಲ್ಪಡೆ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟಡು ಡ್ಯಾನ್ಸ್ ಮಲ್ದಿನ ಸುಹಾನ್ ಈರೆಗ್ ಕಲ್ಪಾದ್ ಕೊರ್ಪೆ ಪಂಡೆರ್.

ಮನದಾನಿದ್ದ್ ಅಭ್ಯಾಸ (Practice) ಸುರು ಆಂಡ್. ಬೇತೆ ಬೇತೆ

ಕ್ಷೇತ್ರೊಡು ಉಪ್ಪುನಾಕುಲಾಯಿನೆಟ್ ಏರೆಗ್‌ಲಾ Practiceಗ್ ಬರಿಯೆರೆ ಪುರುಸೊತ್ತು ಇಜ್ಜಿ. ಅಕ್ಲೆನ ಅಕ್ಲೆನ ಟೈಮ್‌ಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅಕ್ಲೆನ Dialogue ಪಂದ್ದ್ ಸಿ.ಕೆ.ನ ನಿರ್ದೇಶನೊಡು ಮಾತೆರೆನಲಾ ಎದುರು, ಪಾತ್ರದಾರಿಯಾದ್ ಸಿ.ಕೆ.ನೇ ಮಲ್ತೊಂದು ಇತ್ತೆರ್. ಇಂಚ ಪ್ರದರ್ಶನೊಗು 2 ದಿನ ಉಪ್ಪುನಗ Final Practiceಗ್ ಬಲೆ ಪಂಡೆರ್. ಮಾತೆರ್ಲಾ ಬತ್ತ. Practice ಸುರು ಆನಗ ಮಾತಾ ಮೋನೆ ಮೋನೆ ತೂಪಿನಿ. Dialogueಲಾ ಬರ್ಪುಜಿ, ನಾಟಕದ ಗಂಧಗಾಳಿ ಇಜ್ಜಂದಿನ ನಮ ಪೂರಾ Dialogueನ್ ಮರಪುನು. ಸರಿ ಪನ್ಪಿನಾಯನ Dialogueನ್ ಕುಡೋರಿ ತಪ್ಪು ಪಂದ್ ಆಯನ್‌ಲ ಮರಪಾವುನು. ಸಿ.ಕೆ.ನ್ ತೂಯಾ, ಅರೆನ 2 ಕೈಲಾ ತರೆಟ್ ಉಂಡು. ಉಂದು ಬೇರಾ ಆಪಿನ ಓಪಿನ ಅತ್ತ್ ಪನ್ಪಿನ ವಿಚಾರ ಸಿ.ಕೆ.ನ ಮೋನೆಡ್ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ತೋಜೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮೋಕ್ಲೆನ್ ಪೂರಾ ವಾ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡೇ ಇತ್ತೆರಾ ಅವ್ವೆ ಕ್ಷೇತ್ರೊಡು ಉಪ್ಪೆರೆ ಬುಡ್ತೊಲಿ ಪಂದ್ ಮುನ್ಕೊಂದು ಇತ್ತಿಲೆಕ ತೋಜೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಎಲ್ಲೆ ಸಂಗೀತ ಪಾಡ್ದ್ Practiceಡ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಒಂಜಿ ಮಟ್ಟೊಗು ಮಲ್ತ ಸಾಧಾರಣ ಮಟ್ಟೊಗು ಮಲ್ತ. ಆನಿದ ದಿನ ಇಡೀ ದಿನ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಲ್ಪಾಯೆರ್. ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಧೈರ್ಯ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮನದಾನಿ ನಾಟಕದ ದಿನ. ಎಂಕ್ಲೆಗಾದ್ ಸಿ.ಕೆ ಬರ್ಪಿನ ಭಂಗ, ಕಲೆನ್ ಒರಿಪಾಯೆರೆ ಪುಣೆಪಿನ ತೂನಗ ನಮ್ಮ ಮಾತಾ ಸೇರ್ದ್ ಅರೆಗೊಂಜಿ ಮಾನಾದಿಗೆ ಮಲ್ಪುನ ಯೋಜನೆ ಪಾಡಿಯ.

ಸಭಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಟು ಅರೆಗ್ 'ರಂಗದ ಬಿರ್ಸೆ' ಪಂದ್ ಮಾನಾದಿಗೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಆವೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಡ್ರೆಸ್ಸಿಂಗ್ ರೂಮ್‌ಗ್ ಪೋದು ಎಂಕ್ಲೆನ ಪಾತ್ರೊಗು ತಯಾರಾಯ. ಕಲಾವಿದ ಕಲೆತ ಎದುರು ಒವುಲಾ ಅತ್ತ್ ಪನ್ಪಿನೆಕ್ ಆನಿದ ದಿನ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರೆರ್ ಕೋಟಿನ ಪಾತ್ರೊಡು ಇತ್ತ್‌ದ್ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಯೆರ್, ಎಂಚಾ ಪಂಡ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸುರುತ ದೃಶ್ಯೊಗು ಪರ್ ಬನ್ನಗ ಬೂರಿಯೆರ್, ರಡ್ಡ್ ಕಾರ್‌ಡ್‌ಲ ನೆತ್ತೆರ್ ಜಪ್ಪೆರೆ ಸುರು ಆಂಡ್, ಅವೆನ್ ಗೆನ್ಪಂದೆ ಪಾತ್ರೊನು ಪೊರ್ಲುಡು ಮಲ್ತೆರ್. ಅಂಚೆನೇ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಕೊರ್ತಿನ ಪಾತ್ರೊಲೆಗ್ ಎಂಕ್ಲು ಜೀವಕೊರಿಯ ಪನ್ಪಿನೆಕ್ ಸೇರ್ದಿ ಜನಮಾನಿಲೆ ಪ್ರಶಂಸೆ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಉತ್ತರ ಕೊರ್ದು ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಎಂಕ್ಲೆನ ಪರಿಚಯದಾರ್ ಎನಡ ಪಾತೆರಿಯೆರೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಇತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ನಾಟಕದ ಮನದಾನಿ ಆರ್ ಪಂತಿ ಪಾತೆರೊನು ಪನ್ನಗ ಎಂಕ್ ಅಂತೂ ತೆಲಿಕೆ ತಡೆಯೆರೆ ತೀರಿಜಿ, ದಾದ ಪಂಡೆರ್ "ಉಲಾಯಿರ್ದ್ ಏರಾ ಜೋರು ರಕ್ಕಸ ತೆಲಿಕೆ ಕೇನಿಂಡ್‌ಗ್ ಪೋಡಿದ್ ದಾದ ಪಂದ್ ತೂನಗ ಯಾನ್ ಚಂದುಗಿಡಿ ಪನೊಂದು ಇತ್ತೆರ್‌ಗೆ, ಅವು ಜಾದೂಗಾರ್ ಕುದ್ರೋಳಿ ಗಣೇಶ್, ಒಂತೇ ಈಕರ ಬನ್ನಗ ಒಂಜಿ ಜನ ಕಾರ್ ಕುಂಟಾದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಉಂದುವೇ ಎಂಕ್ ಆಪುಜಿ"

ಪಂಡ್‌ಗೆ. ಅವು ಬುದ್ಯಂತೆರೆನ ಪಾತ್ರೊಡು ಇತ್ತಿನ ಜೀತೇಂದ್ರ ಕುಂದೇಶ್ವರಗೆ, ಬತ್ತಿನ ಎನ್ನ ಪರಿಚಯದಾರೆಗ್ ದಾದಾ ಪಂದೆ ತೆರಿಯುಜಿಗೆ.

ಚೂರು ಅಕರ ಪೋನಗ ಓ ಅಣ್ಣಾ, ದಾದ ಮೆಗ್ಯ ಪಂದ್ ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ್ಯರಾಯಿನ ದಯಾನಂದ ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್, ಸುಹಾನ್‌ಲಾ ಪಾತೆರೊಂದು ಉಲ್ಲೆರ್‌ಗೆ.

ಇಂಚಿ ಬನ್ಗ ಪೆರ್ಮಲೆದ ಬಲ್ಲಾಳೆರ್ ಕುರ್ಸುಡು ಕುಲ್ಲುದು ಅರಸುಲೆನ ಗಾಂಭೀರ್ಯತೆನ್ ಸದಾನಂದ ಆಳ್ವೆರ್ ತೋಜಾವುಂದು ಉಲ್ಲೆರ್‌ಗೆ. ಕತ್ತಿ ಪತೊಂದು ವರಸೆ ಮಲ್ತೊಂದು ಉಪ್ಪುನ ಜನನ್ ಕೈತಲ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಕೋಟಿ ನಿನನ್ ಬುಡ್ಪುಜಿ ಪಂದ್ ಕೇಮಾರ್ ಬಲ್ಲಾಳೆನ ಪಾತ್ರದ ಭಾಗವತೆರಾಯಿನ ಧೀರಜ್ ರೈ ಪನೊಂದು ಇತ್ತೆರ್‌ಗೆ. ದೇವಣ್ಣ ಬಲ್ಲಾಳ್ ಪಾಡಿನ ಸಿ.ಕೆ ಮಾತ್ರ ಅಂಚಿ ಇಂಚಿ ಟೆನ್ಸಂಡ್ ಕಿನ್ನಿ ಕಿನ್ನಿ ಓ ಕಿನ್ನಿ ಪಂದ್ ಲೆತ್ತೊಂದು ಹಾಸ್ಯನು ಮಲ್ತೊಂದು ಇತ್ತಿನ ಪಯ್ಯನು ತೂನಗ ತೆಲಿಕೆ ತಡೆಯೆರೆನೆ ಆವಂದೆ ದಿನೇಶ್ ರೈಕುಲೆಗ್ ಸೊಲ್ಮೆಲು ಪಂಡೆರ್‌ಗೆ. ಮಾತಾ ಪಾತ್ರೊಲು ಅಭಿನಯದ ಗುಂಗುಡು ಉಲ್ಲೆರ್, ನನ ನಮ್ಮ ಪ್ರಿಯಾನು ತೂಕ ಪಂದ್ ಬನ್ನಗ ಎನ್ನ ಎಕ್ಕ ಸಕ್ಕ ಎಕ್ಕ ಸಕ್ಕ ಆವೊಂದು ಇತ್ತಿಲಕನೆ ಬತ್ತರ ಎನ್ನ ಮೆಗ್ಗೆನಕುಲೇ ಎನ್ನ Dialogue ಕೇಂದ್ ನಾಟಕ ಪರ್ಬ ಬಾರಿ ಗೌಜಿಡ್ ಉಂಡು ಪಂದ್ ತೆರಿಡ್‌ಂಗೆ.

ಕಾಸ್ ಕಾಸ್

ಶ್ರೀ ಚೇತಕ್ ಪೂಜಾರಿ

'ಜುವ್ವ ಬುಡ್ಪೆರನ್ನ ಜುವ್ವ ಬುಡ್ಪೆರನ್ನ
ಕಾಸ್ ಕಾಸ್ ಪಂದ್ ಜುವ್ವ ಬುಡ್ಪೆರನ್ನ
ಏರೆಗ್ ಬಗೆವುಂಡ್ ಈ ಕಾಸ್‌ಲ
ಕಾಸ್ ಕಾಸ್ ಪಂದ್ ಜುವ್ವ ಬುಡ್ಪೆರನ್ನ
ಕಾಸ್‌ಡ್ ತೂಪೆರ್ ಆಯನ ಗುಣ
ಕಾಸ್‌ಡ್ ತೂಪೆರ್ ಆಯನ ಜನ
ಕಾಸ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಆಯನ ಜನಸಂಘ
ಕಾಸ್ ಇಜ್ಜಂಡ ಏರೆನ ಏರೆನ ಸಂಘ.
ಕಾಸ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡನೆ ಆಯನ ಮರ್ಯಾದೆ
ಕಾಸ್ ಇಜ್ಜಂಡನೆ ಆಯಗ್ ಅಪ ಮರ್ಯಾದೆ

ಅಕಾಡೆಮಿ ನಡಪಾಯಿ ಕಜ್ಜೊಲು

04.07.2020

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ನಮ್ಮ ಟಿ.ವಿ. ಸಹಯೋಗೊಡು ಯಕ್ಷ ಹಾಸ್ಯ ಕಲಾವಿದೆರ್ನ ಒಕ್ಕೂಟದಕ್ಲೆಡ್ದ್ 'ಕೋವಿಡ್-19' ಸಂಕಷ್ಟೊಡು ಉಪ್ಪುನಂಚಿನ ಯಕ್ಷಗಾನ ಹಾಸ್ಯ ಕಲಾವಿದೆರೆನ ಸಹಾಯಾರ್ಥೊಗಾದ್ 'ಆಟದ ಆಯನ' (ಕುಸಾಲ್ದ ಯಕ್ಷ ಜಾತ್ರೆ) ಪನ್ಪಿನ ವಿನೂತನ ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರದರ್ಶನದ ನಾಲನೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತಾ. 04.07.2020 ಬಯ್ಯ 4.00 ಗಂಟೆಗ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸಿರಿ ಚಾವಡಿಡ್ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಉದ್ಯಮಿ ಶ್ರೀ ಹರೀಶ್ ಜೆ. ದೀಪ ಬೆಳಗಾದ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊನು ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ನಿಟ್ಟೆ ಶಶಿಧರ್ ಶೆಟ್ಟಿ, ಶ್ರೀಮತಿ ವಿಜಯಲಕ್ಮೀ ಪಿ. ರೈ ವೇದಿಕೆಡಿತ್ತೆರ್. ಶ್ರೀ ಕಡಬ ದಿನೇಶ್ ರೈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊನು ನಿರೂಪಣೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಶ್ರೀ ಚೇತಕ್ ಪೂಜಾರಿ ವಂದನಾರ್ಪಣೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಸಭಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮತ್ತ ಅಕೇರಿಡ್ 'ಬಂಗಾರ್ ಬೊಡೆದಿ' - ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್.

5ನೇ ದಿನತ್ತ ಅಂಚನೇ ಮುಗಿತಲದ ಲೇಸ್ ತಾ.11.07.2020 ಶನಿವಾರ ಕಾಂಡೆ 10.00 ಗಂಟೆಗ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸಿರಿ ಚಾವಡಿಡ್ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮತ್ತ ಅದ್ಯಕ್ಷತೆನ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಯಕ್ಷಗಾನ ಗುರು ಎಲ್ಲೂರು ಶ್ರೀ ರಾಮಚಂದ್ರ ಭಟ್ ದೀಪ ಬೆಳಗಾದ್ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಮಾಜಿ ಸಚಿವೆರಾಯಿ ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಮಾನಾಥ ರೈ, ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗ ಕರ್ತೆರಾಯಿ ಶ್ರೀ ಜಿ.ಕೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಸಾಲ್ಯಾನ್, ಉದ್ಯಮಿ ಶ್ರೀ ಅನಿಲ್ ಕಾವೂರು, ತುಳು ಚಲನಚಿತ್ರ ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾಯಿ ಶ್ರೀ ರಂಜಿತ್ ಸುವರ್ಣ, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮಾಜಿ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿ ಶ್ರೀಮತಿ ವಿದ್ಯಾಶ್ರೀ ಎಸ್.ಉಳ್ಳಾಲ್, ಪತ್ರಕರ್ತೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ನರೇಂದ್ರ ಕೆರೆಕಾಡ್, ಕಾರ್ಪೊರೇಟರ್ ಶ್ರೀ ಗಣೇಶ್ ಕುಲಾಲ್, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ಚೇತಕ್ ಪೂಜಾರಿ ಪಾಲ್ ಪಡೆದಿತ್ತೆರ್. ಅಕೇರಿಗ್ 'ಸೊರ್ಕುದ ಪೊಣ್ಣು'-ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನಪ್ರಸಂಗ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಡು 'ಆಟದ ಆಯನ'ದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಕೋಡಪದವು ಶ್ರೀ ದಿನೇಶ್ ಶೆಟ್ಟಿಗಾರ್, ಸಂಚಾಲಕೆರಾಯಿನ ಕಲಾಸವ್ಯಸಾಚಿ ಶ್ರೀಪ್ರಶಾಂತ್ ಸಿ.ಕೆ, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಯಕ್ಷಬೊಳ್ಳಿ ಶ್ರೀ ಕಡಬ ದಿನೇಶ್ ರೈ, ಬಹುಮುಖ ಪ್ರತಿಭೆದ ಸರದಾರೆ ಶ್ರೀ ಪ್ರಜ್ವಲ್ ಕುಮಾರ್ ಗುರುವಾಯನಕೆರೆ, ಶ್ರೀ ಪೂರ್ಣೇಶ್ ಆಚಾರ್ಯ ಮೊಕ್ಲೆಗ್ ತಮ್ಮನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಲಾ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಉಂದುವೇ ಸಂದರ್ಭೊಡು ದಾನಿಲೆನ ಸಹಕಾರೊಡು ಕೊರೊನಡ್ದ್ ಕಷ್ಟೊಡಿತ್ತಿನ ಹಾಸ್ಯ ಕಲಾವಿದೆರೆಗ್ ಆಹಾರ ಸಾಮಾಗ್ರಿದ ಕಿಟ್ ಬೊಕ್ಕ ಪಣವು ಪಟಟುನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಲಾ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಯಕ್ಷ ಸಂಘಟಕೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ಅಮ್ಮುಂಜೆ

ಜನಾರ್ದನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ನಿರೂಪಣೆನ್ ಮಲ್ತೆರ್.

05.08.2020

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಚಾನೆಲ್-09 ಸೇರಿಗೆಡ್ ಸಿರಿಚಾವಡಿಡ್ 'ಪಟ್ಟೋದ ಕಡವು' ಪನ್ಪಿನ ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ತಾಳಮದ್ದಳೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ರಂಗಭೂಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾವಿದೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ಪ್ರಶಾಂತ್ ಸಿ.ಕೆ ಮೆರೆನ ಸಂಯೋಜನೆಡ್ ತಾ.05.08.2020 ಬುಧವಾರ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ರೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಪ್ರಸಿದ್ಧ ತಾಳಮದ್ದಳೆ ಅರ್ಥದಾರಿ ದೀಪ ಪೊತ್ತಾದ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮನ್ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರೆರಾದ್ ಶ್ರೀ ಗಣೇಶ್ ಪೊದ್ವಾಲ್ ಶ್ರೀ ಅಯ್ಯಪ್ಪ ಸೇವಾ ಸಂಘದ ಜಿಲ್ಲಾ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್, ಬೊಕ್ಕ ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವ ಆಳ್ವ ತಲಪಾಡಿ ಪಾಲ್ ಪಡೆತೆರ್. ಅಕೇರಿಡ್ ನಡತಿ ತಾಳಮದ್ದಲೆನ್ ಶ್ರೀ ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್, ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವ ಆಳ್ವ ತಲಪಾಡಿ, ಶ್ರೀ ಪ್ರಶಾಂತ್ ಸಿ.ಕೆ, ಭಾಗವತೆರಾದ್ ಶ್ರೀ ದಯಾನಂದ ಕೋಡಿಕಲ್, ಹಿಮ್ಮೇಳಡ್ ಶ್ರೀ ರೋಹಿತ್ ಉಚ್ಚಿಲ, ಶ್ರೀ ವಿಘ್ನೇಶ್ವರ ಶೆಟ್ಟಿ, ಶ್ರೀ ರಘುರಾಮ್ ಕಾವೂರು ಅರ್ಥಧಾರಿಲಾದ್ ನಡಪಾದ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ನಾಗೇಶ್ ಕುಲಾಲ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊನು ನಿರೂಪಣೆ ಮಲ್ತೆರ್.

06.08.2020 ಗುರುವಾರಡ್ದ್ 13.08.2020 ಬುಧವಾರ ಮುಟ್ಟ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ವರ್ಲ್ಡ್ (ರಿ) ಕುಡ್ಲ ಮೊಕ್ಲೆನ ಸೇರಿಗೆಡ್ ತುಳು ಕಾವ್ಯಯಾನ-4 ಏಳದೆ ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ ಸುಗಿಪು-ದುನಿಪು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸಿರಿ ಚಾವಡಿಡ್ 06.08.2020 ಗುರುವಾರಡ್ದ್ 13.08.2020 ಬುಧವಾರ ಮುಟ್ಟ ಬಯ್ಯ 3.00 ಗಂಟೆಗ್ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಸುರುತ್ತ ದಿನ ಮೂಡಬಿದಿರೆ ಜೈನಮಠತ್ತ ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀ ಡಾ. ಚಾರುಕೀರ್ತಿ ಭಟ್ಟಾರಕ ಪಂಡಿತಾಚಾರ್ಯ ವರ್ಯ ಸ್ವಾಮೀಜಿ ತುಡರ್ ಅಲ್ಗಾದ್ ಪ್ರವಚನ ಸಪ್ತಾಹದ ಉದಿಪನ ಲೇಸ್‌ಗ್ ಆಶೀರ್ವಚನ ಕೊರಿಯೆರ್. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹಿಳಾ ಆಯೋಗದ ಸದಸ್ಯೆ ಶ್ಯಾಮಲ ಎಸ್.ಕುಂದರ್, ಸಂದೇಶ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾಯಿನ ಫಾ. ಫ್ರಾನ್ಸಿಸ್ ಅಲ್ಮೆಡಾ, ಉದ್ಯಮಿ ಸುಲೇಮಾನ್ ಶೇಖ್ ಬೆಳುವಾಯಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತ್‌ದ ಮಾಜಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಪುನರೂರು, ಮಂದಾರೆರೆನ ಮಗಲ್ ಶಾರದಾ ಮಣಿ, ಪಾಲ್ ಪಡೆದಿತ್ತೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮಾಜಿ ಸದಸ್ಯೆ ಬೊಕ್ಕ ತುಳು ಕಾವ್ಯಯಾನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ ಮಂದಾರೆರೆನ ಸಂಸ್ಮರಣಾ ಭಾಷಣ ಮಲ್ತೆರ್. ಈ ಸಂದರ್ಭೊಡ್ ಮಂದಾರ ರಾಜೇಶ್ ಭಟ್ ಮೇರೆಗ್ 'ಮಂದಾರ

ಸಮ್ಮಾನ್' ಪನ್ಪುನ ಮಾನಾದಿಗೆ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ಚೇತಕ್ ಪೂಜಾರಿ ಉಪಸ್ಥಿತರಿತ್ತೆರ್. ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ರಾಜೇಶ್.ಜಿ ಸ್ವಾಗತ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ತುಳುವರ್ಲ್ಡ್ ಕುಡ್ಲದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಡಾ. ರಾಜೇಶ್ ಆಳ್ವ ಬದಿಯಡ್ಕ, ಬೈದಿನ ಬಿನ್ನೆರೆನ್ ಎದ್ಕೊಂಡೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ನಿಟ್ಟೆ ಶಶಿಧರ ಶೆಟ್ಟಿ ನಿರೂಪಣೆ ಮಲ್ತೆರ್. ತುಳುವರ್ಲ್ಡ್‌ದ ಸಂಚಾಲಕೆರಾಯಿನ ಮಾಧವ ಭಂಡಾರಿ ವಂದಿಸಾಯೆರ್. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಕೇರಿಗ್ 'ಇರೆತ್ತ ಪುರೆ-ಪರಬುನ ವರಸಾರಿ ಕಾವ್ಯಭಾಗೊನು ಗಾಯಕೆ ತೋನ್ಸೆ ಪುಷ್ಕಳಕುಮಾರ್ ಬೊಕ್ಕ ವಿದುಷಿ ಶೀಲಾ ದಿವಾಕರ್ ವಾಚನ ಮಲ್ತೆರ್. ಪ್ರವಚನಕಾರೆ ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಲ್ತ್ ಕೊರಿಯೆರ್.

ರಡ್ಡನೇ ದಿನತ್ತ ಸುಗಿಪು-ದುನಿಪು ಪ್ರವಚನ ಸಪ್ತಾಹದ ಉದಿಪನ ಲೇಸ್‌ನ್ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಸಚಿವೆರಾಯಿನ ಕೋಟ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಪೂಜಾರಿ ಬೊಕ್ಕ ಮೂಡಬಿದ್ರೆ ಶಾಸಕೆರಾಯಿನ ಉಮಾನಾಥ ಕೋಟ್ಯಾನ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ದಯಾನಂದ ಜಿ.ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ದೇರಳಕಟ್ಟೆ ವಿದ್ಯಾರತ್ನ ಆಂಗ್ಲ ಮಾಧ್ಯಮ ಶಾಲೆದ ಆಡಳಿತ ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾಯಿನ ರವೀಂದ್ರ ಶೆಟ್ಟಿ ಉಳಿದೊಟ್ಟು, ಹಳೇಕೋಟೆ ಮಾರಿಯಮ್ಮ ಮಹಿಷಮರ್ದಿನಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಆಡಳಿತ ಮೊಕ್ತೇಸೆರ್ ತಾರನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಬೋಳಾರ, ಉದ್ಯಮಿ ಕರುಣಾಕರ ಶೆಟ್ಟಿ ಪಣಿಯೂರು, ವಕೀಲೆ ರಾಯಿನ ಶಶಿರಾಜ್ ಕಾವೂರು ಬಿನ್ನೆರಾದಿತ್ತೆರ್. ಪೆರ್ಮೆದ ಸಂಗೀತ ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾಯಿನ ವಸಂತ ಕದ್ರಿ ಮೇರೆಗ್ 'ಮಂದಾರ ಸಮ್ಮಾನ್'ದ ಮಾನಾದಿಗೆ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ರಾಜೇಶ್ ಜಿ. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ನಿಟ್ಟೆ ಶಶಿಧರ್ ಶೆಟ್ಟಿ, ನಾಗೇಶ್ ಕುಲಾಲ್, ಚೇತಕ್‌ಪೂಜಾರಿ, ಕಲಾವತಿ ದಯಾನಂದ್, ತುಳು ಕಾವ್ಯಯಾನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ, ತುಳುವರ್ಲ್ಡ್ ಕುಡ್ಲದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಡಾ.ರಾಜೇಶ್ ಆಳ್ವ ಬದಿಯಡ್ಕ, ಸಂಚಾಲಕೆ ಮಾಧವ ಭಂಡಾರಿ, ಮಂದಾರ ಇಲ್ಲದ ಶಾರದಾಮಣಿ, ಮಂದಾರ ರಾಜೇಶ್ ಭಟ್, ಪ್ರಮೋದ್ ಸಪ್ರೆ ಉಪಸ್ಥಿತರಿತ್ತೆರ್. ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣದ 'ದಗೆ ತೋಜಾದ್ ಪಗೆಸಾದ್ಯಳ್' ಕಾವ್ಯಭಾಗೊನು ಶಿವಪ್ರಸಾದ್ ಎಡಪದವು ಬೊಕ್ಕ ಶಾಲಿನಿ ಹೆಬ್ಬಾರ್ ವಾಚನ ಮಲ್ತೆರ್. ಡಾ. ದಿನಕರ ಎಸ್.ಪಚ್ಚನಾಡಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಲ್ತೆರ್.

ಮೂಜನೇ ದಿನತ್ತ ಪ್ರವಚನ ಸಪ್ತಾಹದ ಉದಿಪನ ಲೇಸ್‌ನ್ ಶಾಸಕೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ವೇದವ್ಯಾಸ ಕಾಮತ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ದಯಾನಂದ ಜಿ.ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಜಿಲ್ಲಾ ಬಸ್ ಮಾಲಕೆರೆ ಸಂಘದ ಮಾಜಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಬೊಕ್ಕ ಮಹೇಶ್ ಟ್ರಾವೆಲ್ಸ್‌ದ ಮಾಲಕೆರಾಯಿನ ಜಯರಾಮ ಶೇಖ, ಕುಡುಪು ಅನಂತ ಪದ್ಮನಾಭ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಕೃಷ್ಣರಾಜ ತಂತ್ರಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಗು ಎಡ್ಡೆಪ್ಪುನು ಕೊರಿಯೆರ್. ಪುಗಾರ್ತೆದ ಗಮಕಿ ಕಲಾವಿದೆರಾಯಿನ ಗಣಪತಿ ಪದ್ಯಾಣ ಮೆರೆಗ್ ಮಂದಾರ ಸಮ್ಮಾನ್ ಮನಾದಿಗೆ ಮಲ್ತೆರ್.

ಗಾಯಕೆರಾಯಿನ ಮುರಳೀಧರ ಕಾಮತ್ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಕರ್ನಾಟಕ ಜಾನಪದ ಬೊಕ್ಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ, ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮಾಜಿ ಸದಸ್ಯೆ, ತುಳು ಕಾವ್ಯಯಾನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಪ್ರೊ.ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ ಸಮ್ಮಾನಿತೆರೆನ್ ಅಭಿನಂದಿಸಿಯೆರ್. ತುಳುವರ್ಲ್ಡ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಡಾ. ರಾಜೇಶ್ ಆಳ್ವ ಬದಿಯಡ್ಕ ವಂದಿಸಾಯೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ರವಿ ಮಡಿಕೇರಿ ನಿರೂಪಣೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಚೇತಕ್ ಪೂಜಾರಿ ಉಪಸ್ಥಿತರಿತ್ತೆರ್. ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣದ 'ಬೊಳ್ಪುದ ಗುಡ್ಚಿಲ್' ಕಾವ್ಯಭಾಗನ್ ದಯಾನಂದ ಕೋಡಿಕಲ್‌ಬೊಕ್ಕಮಲ್ಲಿಕಾ ಅಜಿತ್‌ಶೆಟ್ಟಿನಡಪಾದ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಕದ್ರಿ ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಲ್ತೆರ್.

ನಾಲನೇ ದಿನತ್ತ ಸುಗಿಪು-ದುನಿಪು ಪ್ರವಚನ ಸಪ್ತಾಹದ ಉದಿಪನ ಲೇಸ್‌ನ್ ಕುಡ್ಲದ ಉತ್ತರ ವಿಧಾನ ಸಭಾಕ್ಷೇತ್ರದ ಶಾಸಕೆರಾಯಿನ ಡಾ.ಭರತ್ ವೈ.ಶೆಟ್ಟಿ ನಡಪಾದ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ದಯಾನಂದ ಜಿ.ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಶ್ರೀರಾಮಾಯಣದರ್ಶನ ಬೊಕ್ಕ ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣಡ್ ತೌಲನಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಪಡೆಯಿನ ಕನ್ಯಾನ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜ್‌ದ ಪ್ರಾಚಾರ್ಯೆರಾಯಿನ ಡಾ. ಶಂಕರ ಭಟ್ ಮೆರೆಗ್ ಮಂದಾರ ಸಮ್ಮಾನ್‌ದ ಮಾನಾದಿಗೆ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಶಕ್ತಿನಗರ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಆಡಳಿತ ನಿರ್ದೇಶಕೆ ಡಾ.ಕೆ.ಸಿ.ನ್ಯಾಕ್, ಕುಡ್ಲದ ನಗರಪಾಲಿಕೆ ತೆರಿಗೆ, ಹಣಕಾಸು ಸಮಿತಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿ ಕಿರಣ್ ಕುಮಾರ್ ಕೋಡಿಕಲ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆದಿತ್ತೆರ್. ತುಳುವರ್ಲ್ಡ್ ಕುಡ್ಲದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಡಾ. ರಾಜೇಶ್ ಆಳ್ವ ಬದಿಯಡ್ಕ ಬತ್ತಿ ಬಿನ್ನೆರೆನ್ ಎದುಕೊಂಡೆರ್. ತುಳು ಕಾವ್ಯಯಾನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಪ್ರೊ. ಭಾಸ್ಕರ್ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ ಕಲಾವಿದೆರೆನ್ ಪರಿಚಯ ಮಲ್ತ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆ ದಿನೇಶ್ ರೈ ಕಡಬ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ನಿರೂಪಣೆ ಬೊಕ್ಕ ವಂದನಾರ್ಪಣೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ನಾಗೇಶ್ ಕುಲಾಲ್, ಚೇತಕ್ ಪೂಜಾರಿ, ನಿಟ್ಟೆ ಶಶಿಧರ್ ಶೆಟ್ಟಿ, ತುಳು ವರ್ಲ್ಡ್ ಸಂಚಾಲಕೆ ಮಾಧವ ಭಂಡಾರಿ ಉಪಸ್ಥಿತರಿತ್ತೆರ್. ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣದ 'ಮಗೆ ತೂಪಿಪಗೆ' ಕಾವ್ಯಭಾಗನ್ ಧೀರಜ್ ರೈ ಸಂಪಾಜೆ ಬೊಕ್ಕ ಭವ್ಯಶ್ರೀ ಕುಲ್ಕುಂದ ವಾಚನ ಮಲ್ತೆರ್. ರವಿ ಅಲೆವೂರಾಯ ವರ್ಕಾಡಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಾಯೆರ್.

ಐನನೇ ದಿನತ್ತಸುಗಿಪು-ದುನಿಪು ಪ್ರವಚನ ಸಪ್ತಾಹದ ಉದಿಪನ ಲೇಸ್‌ನ್ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್‌ದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಮೀನಾಕ್ಷಿ ಶಾಂತಿಗೋಡು ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿ ದಯಾನಂದ ಜಿ.ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಹಿರಿಯಡ್ಕ ಸರಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಕಾಲೇಜ್‌ದ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲೆ ಡಾ. ನಿಕೇತನ ಮೆರೆಗ್ 'ಮಂದಾರ ಸಮ್ಮಾನ್'ದ ಮಾನಾದಿಗೆ ಈ ಸಂದರ್ಭಡ್ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಉಡುಪಿ ತುಳು ಕೂಟದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಗಂಗಾಧರ

ಕಿದಿಯೂರು, ಮಂದಾರರೆನ ಮಗಳ್ ಶಾರದಾಮಣಿ ಬಿನ್ನೆರಾದಿತ್ತೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ನಿಟ್ಟೆ ಶಶಿಧರ್ ಶೆಟ್ಟಿ, ಚೇತಕ್ ಪೂಜಾರಿ, ತುಳುವರ್ಲ್ಡ್‌ದ ಸಂಚಾಲಕೆ ಮಾಧವ ಭಂಡಾರಿ ಉಪಸ್ಥಿತರಿತ್ತೆರ್. ತುಳು ಕಾವ್ಯಯಾನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಪ್ರೊ. ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಭಾಷಣ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆ ತಾರಾ ಉಮೇಶ್ ಆಚಾರ್ಯ ಸ್ವಾಗತ ಮಲ್ತೆರ್. ಪ್ರಮೋದ್ ಸಪ್ರೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ತುಳುವರ್ಲ್ಡ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಡಾ.ರಾಜೇಶ್ ಆಳ್ವ ಬದಿಯಡ್ಕ ವಂದಿಸಾಯೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆ ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀ ಪಿ.ರೈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊನು ನಿರೂಪಣೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣದ 'ಮಿತ್ತಲೋಕದ ಬಿತ್ತ್-ಬೆಂದಿನೆನ್ ತಿಂದೆ' ಕಾವ್ಯಭಾಗದ ಪ್ರವಚನೊನು ಡಾ. ಎಂ. ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಹರೀಶ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಸೂಡ ಬೊಕ್ಕ ಚಂದ್ರಕಲಾ ನಂದಾವರ ಕಾವ್ಯ ವಾಚನ ಮಲ್ತೆರ್.

ಆಜನೇ ದಿನತ್ತ ಸುಗಿಪು-ದುನಿಪು ಪ್ರವಚನ ಸಪ್ತಾಹದ ಉದಿಪನೊನು ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮಾಜಿ ಸದಸ್ಯೆ, ಕವಿ-ನಾಟಕಕಾರೆ ಅತ್ತಾವರ ಶಿವಾನಂದ ಕರ್ಕೇರ ನಡಪಾದ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ದಯಾನಂದ ಜಿ.ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಸನಾತನ ನಾಟ್ಯಾಲಯದ ನಿರ್ದೇಶಕೆ ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಕೆ. ಶೆಟ್ಟಿ, ಮಂದಾರ ರಾಜೇಶ್ ಭಟ್, ಸಂಸ್ಕಾರ ಭಾರತಿ ಮಂಗಳೂರು ವಿಭಾಗದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಮಾಧವ ಭಂಡಾರಿ ಪಾಲ್ ಪಡೆದಿತ್ತೆರ್. ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮಾಜಿ ಸದಸ್ಯೆ, ತುಳು ಕಾವ್ಯಯಾನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಪ್ರೊ. ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ ಬಿನ್ನೆರೆನ್ ಎದುಕೊನ್ದು ಪ್ರಸ್ತಾವನೆದ ಭಾಷಣ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ಚೇತಕ್ ಪೂಜಾರಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ತುಳುವರ್ಲ್ಡ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಡಾ. ರಾಜೇಶ್ ಆಳ್ವ ನಿರೂಪಿಸಾಯೆರ್. ಕಾವ್ಯಯಾನ ಸಂಚಾಲಕೆ ಪ್ರಮೋದ್ ಸಪ್ರೆ ವಂದಿಸಾಯೆರ್. ನಿಟ್ಟೆ ಶಶಿಧರ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಉಪಸ್ಥಿತರಿತ್ತೆರ್. ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣದ 'ಪಚ್ಚೆದುಂಗಿಲ' ಅಧ್ಯಾಯೊನು ದೇವಿಪ್ರಸಾದ್ ಆಳ್ವ ತಲಪಾಡಿ ಬೊಕ್ಕ ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀ ವಾಚನ ಮಲ್ತೆರ್. ಸದಾಶಿವ ಆಳ್ವ ತಲಪಾಡಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಲ್ತೆರ್.

ಏಳನೇ ದಿನತ್ತ ಸುಗಿಪು-ದುನಿಪು ಪ್ರವಚನ ಸಪ್ತಾಹದ ಸಮಾರೋಪ ಸಮಾರಂಭದ ಉದಿಪನೊನು ಕುಡ್ಲದ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆದ ಮೇಯರ್ ದಿವಾಕರ ಪಾಂಡೇಶ್ವರ ನಡಪಾದ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್‌ದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ಪ್ರದೀಪ್ ಕುಮಾರ್ ಕಲ್ಕೂರು ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದಿತ್ತೆರ್. ಹಿರಿಯ ಯಕ್ಷಗಾನ ವಿದ್ವಾಂಸ, ನಿವೃತ್ತ ಪ್ರಾಚಾರ್ಯೆ ಡಾ. ಎಂ. ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿ 'ಏಳದೆ ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ :ಸುಗಿಪು-ದುನಿಪು' ಪಾರಾಯಣ ಸಪ್ತಾಹದ ಸಮಾರೋಪ ಭಾಷಣ ಮಲ್ತೆರ್. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಜಾನಪದ ಪರಿಷತ್‌ದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಪಮ್ಮಿ ಕೊಡಿಯಾಲ್‌ಬೈಲ್, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆ

ನರೇಂದ್ರ ಕೆರೆಕಾಡ್ ಬಿನ್ನೆರಾದಿತ್ತೆರ್. ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ರೆರನ ಮಗಲ್ ಶಾರದಾಮಣಿ ಮೆರೆಗ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪರವಾದ್ ಮಾನಾದಿಗೆ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಗು ಸಹಕಾರ ಮಲ್ತಿನ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕೆಲವು ಸಿಬ್ಬಂದಿಲೆಗ್ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುವರ್ಲ್ಡ್ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆರೆಗ್ ಅಭಿನಂದನೆಲಾ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ನಿಟ್ಟೆ ಶಶಿಧರ ಶೆಟ್ಟಿ, ಚೇತಕ್ ಪೂಜಾರಿ, ಮಂದಾರ ರಾಜೇಶ್ ಭಟ್ ಬೊಕ್ಕ ಕುಟುಂಬಿಕೆರ್ ಉಪಸ್ಥಿತರಿತ್ತೆರ್. ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮಾಜಿ ಸದಸ್ಯೆ, ತುಳು ಕಾವ್ಯಯಾನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ ಪ್ರಾಸ್ತಾವಿಕ ಭಾಷಣ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬಿನ್ನೆರೆನ್ ಎದ್ಕೊಂಡೆರ್. ಕಾವ್ಯಯಾನದ ಸಂಚಾಲಕೆ ಪ್ರಮೋದ್ ಸಪ್ರೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ತುಳುವರ್ಲ್ಡ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಡಾ. ರಾಜೇಶ್ ಆಳ್ವ ನಿರೂಪಣೆ ಬೊಕ್ಕ ಮಾಧವ ಭಂಡಾರಿ ವಂದನಾರ್ಪಣೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣದ 'ನೀಲದುಂಗಿಲ' ಕಾವ್ಯಭಾಗೊನು ಪ್ರಶಾಂತ್ ರೈ ಪುತ್ತೂರು ಬೊಕ್ಕ ಅಮೃತ ಅಡಿಗ ಪಾಣಾಜೆ ವಾಚನ ಮಲ್ತೆರ್. ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊಗು ಮುಗಿತಲದ ಚುಕ್ಕೆ ದೀಯೆರ್.

14.08.2020

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸಿರಿಚಾವಡಿಡ್ ಬಹುಭಾಷಾ ವಿದ್ವಾಂಸೆ ಸಂಶೋಧಕೆ, ತುಳು ನಿಘಂಟು ರಚನೆಕಾರೆರಾಯಿನ ಡಾ. ಉಳಿಯಾರು ಪದ್ಮನಾಭ ಉಪಾಧ್ಯಾಯೆರೆಗ್ ಸಂತಾಪ ಸಭೆ ತಾ. 14.08.2020 ಶುಕ್ರವಾರ ಬಯ್ಯ 3.00 ಗಂಟೆಗ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ದಯಾನಂದ ಜಿ.ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್‌ನ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಡ್ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಉಡುಪಿ ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ ಸಂಶೋಧನ ಕೇಂದ್ರದ ತುಳು ನಿಘಂಟು ಯೋಜನೆಡ್ ಸಂಶೋಧಕೆರಾದಿತ್ತಿನ ಡಾ. ಕೆ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಡಾ. ಅಶೋಕ ಆಳ್ವ, ಪೆರಿಯ ಯಕ್ಷಗಾನ ವಿದ್ವಾಂಸೆ, ನಿವೃತ್ತ ಪ್ರಾಚಾರ್ಯ ಡಾ. ಎಂ. ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿ ಭಾಗವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಉದ್ಯಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಸಂಘಟಕೆ ರಘುರಾಂ ಶೆಟ್ಟಿ, ಅಕಾಡೆಮಿದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ರಾಜೇಶ್ ಜಿ. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ಚೇತಕ್ ಪೂಜಾರಿ, ನಿಟ್ಟೆ ಶಶಿಧರ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಉಪಸ್ಥಿತರಿತ್ತೆರ್.

15.08.2020

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ವಿಷ್ಣುಮೂರ್ತಿ ಜನಾರ್ದನ ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರ ಮಂಜನಾಡಿ ಸಹಯೋಗಡ್ 74ನೇ ಸ್ವಾತಂತ್ರೋತ್ಸವದ ಅಂಗವಾದ್ ಜೋಕುಲೆನ ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ತಾಳಮದ್ದಳೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸಿರಿ ಚಾವಡಿಡ್ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ನ್ಯಾಯವಾದಿ ಶ್ರೀ ಶ್ರೀಧರ ಶೆಟ್ಟಿ ಪುಲಿಂಚ ತುಡರ್ ಅಲ್ಗಾದ್ ಲೇಸ್‌ನ್ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ

ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಯುವ ಉದ್ಯಮಿ ಶ್ರೀ ಭರತ್ ರಾಜ್, ಶ್ರೀ ಉದಯ ಕುಮಾರ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆದಿತ್ತೆರ್. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ವಯಂಸೇವಕ ಸಂಘದ ಹಿರಿಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಹೊಸದಿಗಂತ ಪತ್ರಿಕೆದ ಸಂಪರ್ಕ ಪ್ರಮುಖೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ಚಂದಪ್ಪಣ್ಣ ಮೆರೆಗ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪರವಾದ್ ಮಾನಾದಿಗೆ ಈ ಪೊರ್ತುಡ್ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆ ಬೊಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಸಂಚಾಲಕೆರಾಯಿನ ಚೇತಕ್ ಪೂಜಾರಿ, ನಿಟ್ಟೆ ಶಶಿಧರ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಉಪಸ್ಥಿತರಿತ್ತೆರ್. 'ಕುಡಿಯನ ಕೊಂಬಿರೆಲ್' ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ತಾಳಮದ್ದಳೆ ಜೋಕುಲೆಡ್ದ್ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ತಾಳಮದ್ದಲೆಡ್ ಭಾಗವತೆರಾದ್ ಜಗದೀಶ್ ಗಟ್ಟಿ ಉಚ್ಚಿಲ್ ಇತ್ತೆರ್. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ನಿರೂಪಣೆ ಬೊಕ್ಕ ಧನ್ಯವಾದೊನು ಲೋಕಯ್ಯ ಶಿಶಿಲ ನಡಪಾದ್ ಕೊರಿಯೆರ್.

16.08.2020

2019–2020ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ.ದ ಫಲಿತಾಂಶೊಡು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಬೊಕ್ಕ ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಲು ತುಳು ಭಾಷೆಡ್ ಎಡ್ಡೆ ರೀತಿದ ಸಾಧನೆ ಮಲ್ತ್‌ದೆರ್. ಶೇಕಡಾ 99% ಫಲಿತಾಂಶದ ದಾಖಲೆ ಬೈದ್‌ಂಡ್.

28.08.2020

'ತುಳು ಬರವು' ತುಳುಲಿಪಿ ಫಾಂಟ್ ಬುಡುಗಡೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ತುಳುಭವನದ ಸಿರಿಚಾವಡಿಡ್ ತಾ.28.08.2020 ಶುಕ್ರವಾರ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಜೈ ತುಳುನಾಡ್ (ರಿ) ಸಂಘಟನೆ ಬೊಕ್ಕ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಒಟ್ಟು ಸೇರಿಗೆಡ್ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ದಯಾನಂದ ಜಿ.ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆನ್ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಜೈ ತುಳುನಾಡ್ (ರಿ) ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ಸುದರ್ಶನ್ ಸುರತ್ಕಲ್, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ಡಾ.ಆಕಾಶ್ ರಾಜ್ ಜೈನ್, ಶ್ರೀಮತಿ ಉಮೇಶ್ ಆಚಾರ್, ಕಿರಣ್ ತುಳುವೆ, ಶರತ್ ಕೊಡವೂರು, ಸುಮಂತ್ ಬೈದ್ಯೆ, ಯತೀಶ್ ಮುಂಡೋಡಿ ಪಾಲ್ ಪಡೆದಿತ್ತೆರ್. ಜೈ ತುಳುನಾಡ್ (ರಿ) ಸಂಘಟನೆದ ಜವನೆರ್ ಉಪಸ್ಥಿತರಿತ್ತೆರ್.

29.08.2020

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಸಹಕಾರೊಡು ಮಹಿಳಾ ಸರಯೂ ವೃಂದದ ದಶಮಾನೋತ್ಸವ ನೆಂಪುಗಾದ್ ನಡತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸಿರಿ ಚಾವಡಿಡ್ ತಾ. 29.08.2020 ಶನಿವಾರ ನಡತ್ತಂಡ್. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆನ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ದಯಾನಂದ ಜಿ.ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಪುನರೂರು ಭಾಗವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಈ ಸಂದರ್ಭೊಡ್ ಕಲಾವಿದೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಮಂಗಲ ರತ್ನಾಕರ ರಾವ್ ಮೆರೆಗ್ ಸರಯೂ ಮಹಿಳಾ ವೃಂದದ ಪರವಾದ್ ಮಾನಾದಿಗೆ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್.

ವೇದಿಕೆಡ್ ಸರಯೂ ಮಹಿಳಾ ವೃಂದದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಶ್ರೀಮತಿ ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀ ಎಲ್ ನಿಡ್ವಣ್ಣಾಯ, ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ರವಿ ಅಲೆವೂರಾಯ ವರ್ಕಾಡಿ ಉಪಸ್ಥಿತರಿತ್ತೆರ್. ಡಾ. ದಿನೇಶ್ ನಾಯಕ್ ಸನ್ಮಾನಿತೆರೆನ ಪರಿಚಯ ಬೊಕ್ಕ ಅಭಿನಂದನಾ ಪತ್ರೊನು ವಾಚಮ ಮಲ್ತೆರ್. 'ತುಳುನಾಡ ಬಲಿಯೇಂದ್ರ' ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ತಾಳಮದ್ದಳೆ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮಾಧವ ನಾವಡ, ಸ್ಕಂದ ಕೊನ್ನಾರ್, ಸಂಜೀವ ಕಜೆಪದವು, ಅಕ್ಷಯ್ ಸುವರ್ಣ, ಹರಿಚರಣ್ ಆರ್.ಪಿ, ಕು. ಸಾನ್ವಿ ಬಿ.ಕೆ, ಅಶ್ವಿತ್ ಶೆಟ್ಟಿ, ಶ್ರೀಮತಿ ಯಶೋಧ, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆ ಚೇತಕ್ ಪೂಜಾರಿ ಪಾಲ್ ಪಡೆದಿತ್ತೆರ್. ಶ್ರೀಮತಿ ಶಾಂತಾ ಆರ್ ಎರ್ಮಾಳ್ ಧನ್ಯವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡಪಾದ್ ಕೊರಿಯೆರ್.

02.09.2020

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮೂಜಿ ತಿಂಗೊಲ್ಗೊರ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ಪುನ 82ನೇ 'ಮದಿಪು' ಪತ್ರಿಕೆದ ಬುಡುಗಡೆ ಸಿರಿ ಚಾವಡಿಡ್ ತಾ. 02.09.2020 ಬುಧವಾರ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ದಯಾನಂದ ಜಿ.ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆನ್ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಕುಡ್ಲ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆದ ಕಾರ್ಪೋರೇಟರ್ ಶ್ರೀ ಗಣೇಶ್ 'ಮದಿಪು' ಸಂಚಿಕೆನ್ ಬುಡುಗಡೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ನಾಗೇಶ್ ಕುಲಾಲ್, ಶ್ರೀ ಚೇತಕ್ ಪೂಜಾರಿ, ನಿಟ್ಟೆ ಶಶಿಧರ್ ಶೆಟ್ಟಿ ವೇದಿಕೆಡ್ ಪಾಲ್‌ಪಡೆದಿತ್ತೆರ್.

05.09.2020

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ತುಳುಭವನದ ಸಿರಿ ಚಾವಡಿಡ್ ಯಕ್ಷಗಾನದ ಛಂದಸ್ಸ್‌ಡ್ ಅನನ್ಯ ಸಾಧನೆ ಬೊಕ್ಕ ಆದರ್ಶ ಗುರುವಾಯಿನ ಡಾ.ಎಸ್. ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಸಂಸ್ಮರಣಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತಾ.05.09.2020 ಶನಿವಾರ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆನ್ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಸಂಸ್ಕಾರ ಭಾರತೀಯ ರಾಜ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ ಶ್ರೀ ಕೆ.ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಶೆಟ್ಟಿ, ಕರ್ನಾಟಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಅಕಾಡೆಮಿ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ಕದ್ರಿ ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ, ಕುಳಾಯಿ ಶ್ರೀ ಮಾಧವ ಭಂಡಾರಿ, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ಶಶಿಧರ ಶೆಟ್ಟಿ ನಿಟ್ಟೆ ಮೊಕುಲು ಡಾ.ಎಸ್. ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಮೆರೆನ ಸಾಧನೆ ಬೊಕ್ಕ ಸೇವೆನ್ ಸ್ಮರಣೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಚಲನಚಿತ್ರ ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾಯಿನ ಮಹೇಂದ್ರ ಕುಮಾರ್, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ಲೀಲಾಕ್ಷ ಕರ್ಕೇರ, ಶ್ರೀ ನಾಗೇಶ್ ಕುಲಾಲ್, ಶ್ರೀ ಚೇತಕ್ ಪೂಜಾರಿ, ಕಡಬ ದಿನೇಶ್ ರೈ, ಶ್ರೀಮತಿ ಮಲ್ಲಿಕಾ ಅಜಿತ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಪಾಲ್‌ಪಡೆದಿತ್ತೆರ್. ಡಾ.ದಿನಕರ ಎಸ್.ಪಚ್ಚನಾಡಿ ನಿರೂಪಣೆ ಮಲ್ತೆರ್.

10.09.2020

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಕಲಾಕುಂಭ ಯಕ್ಷವೃಂದ ಕುಳಾಯಿ ಸಹಯೋಗಡ್ ಜೋಕುಲೆನ ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗ ತಾ. 10.09.2020 ಗುರುವಾರ ಬಯ್ಯ 3.00 ಗಂಟೆಗ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸಿರಿಚಾವಡಿಡ್ ನಡತ್ತ್ಂಡ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ದಯಾನಂದ ಜಿ.ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆನ್ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಕುಡ್ಲದ ಚಾರ್ಟೆಡ್ ಅಕೌಂಟೆಂಟ್ ಶ್ರೀ ಪ್ರಸನ್ನ ಶೆಣೈ ಲೇಸ್‌ನ್ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಶ್ರೀಮತಿ ವೇದಾವತಿ ಉಪಪೌರೆರ್ ಕುಡ್ಲ ಮಹಾನಗರ ಪಾಲಿಕೆ, ಡಾ. ಆನಂದ ಬಂಜನ್ ಸಾಹಿತಿ ಬೊಕ್ಕ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಕುಡ್ಲ, ಶ್ರೀ ದೇವದಾಸ್ ಎಲ್.ಕುಲಾಲ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ಮುಂಬಯಿ ಕುಲಾಲ ಸಂಘ, ಶ್ರೀ ಸುಜೀತ್ ಮರೋಳಿ ಸ್ಥಾಪಕೆರ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರ ನವದೆಹಲಿ, ಶ್ರೀ ಮೋಹನ್ ಐ.ಮೂಲ್ಯ ಗೌರವಾಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ಕಲಾಕುಂಭ ಕುಳಾಯಿ, ಶ್ರೀ ಗಣೇಶ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ರೋಟರಿ ಕ್ಲಬ್ ಬೈಕಂಪಾಡಿ ಪಾಲ್‌ಪಡೆದಿತ್ತೆರ್. ಶ್ರೀಮತಿ ಕುಶಲ ವಿಶ್ವನಾಥ ಪ್ರಾರ್ಥನೆನ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಕಲಾಕುಂಭ ಯಕ್ಷವೃಂದದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆ ಬೊಕ್ಕ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ನಾಗೇಶ್ ಕುಲಾಲ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ನಿರೂಪಣೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿ ಸದಸ್ಯೆ ಶ್ರೀ ಚೇತಕ್ ಪೂಜಾರಿ ಉಪಸ್ಥಿತರಿತ್ತೆರ್. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಂಗವಾದ್ ಕಾಳಿಂಗ ಮರ್ಧನ, ಕೃಷ್ಣಲೀಲೆ, ಕಂಸವಧೆ, ಪನುನ ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗ ಕಲಾಕುಂಭ ಯಕ್ಷವೃಂದ ಕುಳಾಯಿ ಮುಲ್ಪದ ಜೋಕುಲೆಡ್ದ್ ನಡತ್ತ್ಂಡ್. ಭಾಗವತೆರಾದ್ ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ ಪುಂಡಿಕೈ, ಮದ್ದಲೆ ಶ್ರೀ ವಿಶ್ವನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಪಳ್ಳಿ, ಚೆಂಡೆ ಶ್ರೀ ದಯಾನಂದ ಶೆಟ್ಟಿಗಾರ್, ಚಕ್ರತಾಳ ಶ್ರೀ ಮಾಧವ ಮಯ್ಯ ಇತ್ತೆರ್.

11.09.2020

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಸರಯೂ ಮಹಿಳಾ ವೃಂದದ ಒಟ್ಟು ಸೇರಿಗೆಡ್ ಸರಯೂ ಮಹಿಳಾ ವೃಂದದ ದಶಮಾನೋತ್ಸವ ನೆಂಪುಗಾದ್ ನಡತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸಿರಿ ಚಾವಡಿಡ್ ತಾ.11.09.2020 ಶುಕ್ರವಾರ ಬಯ್ಯ 3.00 ಗಂಟೆಗ್ ನಡತ್ತ್ಂಡ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ದಯಾನಂದ ಜಿ.ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಅಧ್ಯಕತೆನ್ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ದುರ್ಗಾಂಬಾ ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಳಿದ ಸ್ಥಾಪಕಾಧ್ಯಕ್ಷೆ , ಕಲಾವಿದೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಲೋಚನಾ ವಿ.ರಾವ್ ಮೆರೆಗ್ ಸನ್ಮಾನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಈ ಸಂದರ್ಭಡ್ ನಡತ್ತ್ಂಡ್. ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಉದ್ಯಮಿ ಶ್ರೀ ಮಧುಸೂಧನ ಅಯಾರ್, ಶ್ರೀಮತಿ ಮಾಲತಿ ಭಟ್, ಶ್ರೀ ವಾಸುದೇವ ರಾವ್, ಶ್ರೀಮತಿ ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀ ಎಲ್.ನಿಡ್ವಣ್ಣಾಯ ಪಾಲ್ ಪಡೆದಿತ್ತೆರ್. ಮಧುಸೂದನ ಅಲೆವೂರಾಯ ವರ್ಕಾಡಿ ಸ್ವಾಗತಿಸಾಯೆರ್. ಡಾ.ದಿನೇಶ್ ನಾಯಕ್ ಸನ್ಮಾನ ಪತ್ರ ವಾಚನ ಮಲ್ತೆರ್. ಶ್ರೀಮತಿ ಶಾಂತಾ ಆರ್.ಎರ್ಮಾಳ್ ವಂದನಾರ್ಪಣೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಕೇರಿಗ್ ಸರಯೂ ಯಕ್ಷ

ಬಳಗೊಡ್ದ್ 'ಯಕ್ಷಮಣಿ' ಪನ್ಪುನ ತುಳು ತಾಳಮದ್ದಳೆ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ನೆತ್ತ ಮೂಜನೇ ದಿನತ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ 12.09.20 ಶನಿವಾರ ಬಯ್ಯ 3.00 ಗಂಟೆಗ್ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ದಯಾನಂದ ಜಿ.ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಅಧ್ಯಕತೆನ್ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಪುತ್ತೂರುದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ರಾಯಭಾರಿಯಾಯಿನ ಶ್ರೀ ಭಾಸ್ಕರ ಬಾರ್ಯರೆಗ್ ಮಾನಾದಿಗೆದ ತಮ್ಮನಲಾ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ತುಳು ಕವಿ, ಸಾಹಿತಿ ಡಾ. ವಸಂತಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ, ಸಂಘಟಕೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ಸುಧಾಕರ ರಾವ್ ಪೇಜಾವರ ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದಿತ್ತೆರ್. ಯಕ್ಷಗುರು ವರ್ಕಾಡಿ ಶ್ರೀ ರವಿ ಅಲೆವೂರಾಯ ಸ್ವಾಗತಿಸಾಯೆರ್. ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ವರ್ಕಾಡಿ ಶ್ರೀ ಮಧುಸೂದನ ಅಲೆವೂರಾಯ ವಂದನಾರ್ಪಣೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಮಹಿಳಾ ವೃಂದದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀಮತಿ ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀ ಎಲ್ ನಿಡ್ವಣ್ಣಾಯ, ಶ್ರೀ ಸಂಜೀವ ಕಜೆಪದವು, ಸ್ಕಂದ ಕೊನ್ನಾರ್, ಡಾ.ದಿನೇಶ್ ನಾಯಕ್, ಶ್ರೀ ಹರ್ಷಿತ್ ಶೆಟ್ಟಿ, ಶ್ರೀ ಹರಿಚರಣ್ ಆರ್ ಪಿ. ಶ್ರೀ ಗಗನ್ ಶೆಟ್ಟಿ, ಶ್ರೀ ಅಕ್ಷಯ್ ಸುವರ್ಣ ಪಾಲ್ ಪಡೆದಿತ್ತೆರ್. ಸರಯೂ ಯಕ್ಷ ಬಳಗ ಕೋಡಿಕಲ್ ಮೊಕ್ಲೆಡ್ದ್ 'ಕೋಟಿ-ಚೆನ್ನಯ' ಪನ್ಪುನ ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್.

14.09.2020

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಮಾಲೆಮಾರ್ ಕುಮಾರ್ ಮೊಕುಲೆನ ಒಟ್ಟು ಸೇರಿಗೆಡ್ ಜೋಕುಲೆನ ನಾಟಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಸಿರಿಚಾವಡಿಡ್ ತಾ.14.09.2020 ಸೋಮವಾರ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ದಯಾನಂದ ಜಿ.ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆನ್ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಶ್ರೀ ಯೋಗೀಶ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಜಪ್ಪು ಬೊಕ್ಕ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ಚೇತಕ್ ಪೂಜಾರಿ ಉಪಸ್ಥಿತರಿತ್ತೆರ್.

17.09.2020

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ವತಿಡ್ದ್ ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ತಾಳಮದ್ದಳೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತಾ. 17.09.2020 ಗುರುವಾರ ಸಿರಿಚಾವಡಿಡ್ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ದಯಾನಂದ ಜಿ.ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆನ್ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. 'ಕೈತ ಕೇದಗೆ' ಪನ್ಪಿ ತಾಳಮದ್ದಳೆಡ್ ಭಾಗವತೆರಾದ್ ಶ್ರೀ ದಯಾನಂದ ಕೋಡಿಕಲ್, ಮದ್ದಲೆಡ್ ಶ್ರೀ ರಾಜೇಶ್ ಕುದ್ಪಾಡಿ, ಶ್ರೀ ಜಯಕರ ಪಂಡಿತ್, ಶ್ರೀ ಕಾರ್ತಿಕ್ ಶೆಟ್ಟಿ, ಶ್ರೀ ತಾರನಾಥ ವರ್ಕಾಡಿ, ಅರ್ಥದಾರಿಯಾದ್ ಶ್ರೀ ದಯಾನಂದ ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್, ಶ್ರೀ ಪ್ರಶಾಂತ್ ಸಿ.ಕೆ.ಶ್ರೀ ಅಮಿತ್ ಪೊಳಲಿ ಇತ್ತೆರ್.

19.09.2020

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಶ್ರೀ ಗುರು ವಿಜಯ ವಿಠಲ ಬಜ್ಪೆ ಮೊಕ್ಲೆನ ಸಹಯೋಗೊಡು ಜೋಕುಲೆನ ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತುಳುಭವನದ ಸಿರಿಚಾವಡಿಡ್ ತಾ.19.09.2020 ಶನಿವಾರ ನಡತ್ತ್ಂಡ್.

21.09.2020

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಹರಿಕಥಾ ಪರಿಷತ್(ರಿ) ಕುಡ್ಲ ಒಟ್ಟು ಸೇರಿಗೆಡ್ ಪತ್ತ್ ದಿನತ 'ಹರಿಕಥೆಪರ್ಬ'ದ ಉದಿಪನ ಲೇಸ್‌ಗ್ ಧರ್ಮದರ್ಶಿ ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಪುನರೂರು ದೀಪ ಅರ್ಲಾದ್ ಚಾಲನೆ ಕೊರಿಯೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆನ್ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಹರಿಕಥಾ ಪರಿಷತ್ತ್‌ದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ಕೆ.ಮಹಾಬಲ ಶೆಟ್ರ್, ಉದ್ಯಮಿ ಶ್ರೀ ಮಧುಸೂದನ ಆಯರ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆದಿತ್ತೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಹರಿಕಥೆ ಪರ್ಬದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ಚೇತಕ್ ಪೂಜಾರಿ ಬತ್ತಿ ಬೆನ್ನೆರೆನ್ ಎದುಕೊಂಡೆರ್. ಡಾ. ಎಸ್.ಪಿ. ಗುರುದಾಸ್ ಧನ್ಯವಾದ ಮಲ್ತೆರ್. ಶ್ರೀ ಸುಧಾಕರ್ ರಾವ್ ಪೇಜಾವರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ನಿರೂಪಣೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಕಾರ್ಕಳದ ಶ್ರೀ ವೈ. ಅನಂತ ಪದ್ಮನಾಭ ಭಟ್ ಮೆರೆಡ್ದ್ 'ಬಗ್ತೆ ಭೀಷ್ಮೆ' ಪನ್ಪಿ ಹರಿಕಥೆ ನಡತ್ತ್ಂಡ್. ಹಿಮ್ಮೇಳಡ್ ಶ್ರೀ ಎಂ. ರಮೇಶ್ ಹೆಬ್ಬಾರ್ ಬೊಕ್ಕ ಶ್ರೀ ಪ್ರದೀಪ್ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ಸಹಕಾರ ಕೊರಿಯೆರ್.

ರಡ್ಡನೇ ದಿನತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ 22.09.2020 ನಡತ್ತ್ಂಡ್. ಉದ್ಯಮಿ ಪಣಿಯೂರು ಕರುಣಾಕರ ಶೆಟ್ಟಿ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆನ್ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಹರಿಕಥಾ ಪರಿಷತ್ತ್‌ದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಕೆ.ಮಹಾಬಲ ಶೆಟ್ಟಿ ವೇದಿಕೆಡ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆದಿತ್ತೆರ್. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಉದ್ಯಮಿ ಮಧುಸೂದನ ಆಯರ್, ವಕೀಲೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀಧರ ಶೆಟ್ಟಿ ಪುಳಿಂಚ ಉಪಸ್ಥಿತರಿತ್ತೆರ್. ಡಾ. ಎಸ್.ಪಿ ಗುರುದಾಸ್ ಸ್ವಾಗತಿಸಾಯೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿ ಸದಸ್ಯೆ ನಿಟ್ಟೆ ಶಶಿಧರ್ ಶೆಟ್ಟಿ ನಿರೂಪಣೆ ಮಲ್ತೆರ್. ವಿದುಷಿ ಮಂಜುಳಾ ಜಿ. ರಾವ್ ಇರಾ ಮೆರೆಡ್ದ್ 'ಗೋರಾ ಕುಂಬಾರೆ' ಹರಿಕಥೆ ನಡತ್ತ್ಂಡ್. ಹಿಮ್ಮೇಳಡ್ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಐಲ ಬೊಕ್ಕ ಜಗದೀಶ್ ಉಪ್ಪಳ ಸಹಕಾರ ಕೊರಿಯೆರ್.

ಮೂಜನೇ ದಿನತ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ 23.09.2020 ನಡತ್ತ್ಂಡ್. ಮಹತೋಭಾರ ಶ್ರೀ ಮಂಗಳಾದೇವಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಆಡಳಿತ ಮೊಕ್ತೇಸೆರೆ ಪಿ. ರಮಾನಾಥ ಹೆಗ್ಡೆ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆನ್ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಮಂಗಳೂರು ಫರ್ಟಿಲೈಸರ್ಸ್ ಕಂಪೆನಿದ ವೈದ್ಯಾಧಿಕಾರಿ ಡಾ.ಯೋಗೀಶ್ ಬೊಕ್ಕ ಎಂಸಿಎಫ್ ಕಂಪೆನಿದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಪರ್ಕಾಧಿಕಾರಿ ಅವಿನಂದನ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆದಿತ್ತೆರ್.

ಈ ಪೊರ್ತುಡು ಡಾ. ಯೋಗೀಶ್ ಎಂ.ಸಿ.ಎಫ್ ಸಿ.ಎಸ್.ಆರ್ ನಿಧಿಡ್ದ್ 5 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿದ ಚೆಕ್ಕ್‌ನ್ ತುಳುನಾಡ್ದ ದೈವಾರಾಧನೆ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಅಧ್ಯಯನೊಗಾದ್ ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಹಸ್ತಾಂತರ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ನರೇಂದ್ರ ಎಂ.ಪೂಜಾರಿ ಬಿನ್ನೆರೆನ್ ಎದುಕೊಂಡೆರ್. ನಾಗೇಶ್ ಕುಲಾಲ್ ವಂದನಾರ್ಪಣೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಹರಿಕಥಾ ಪರಿಷತ್‌ದ ಸುಧಾಕರ ರಾವ್ ಪೇಜಾವರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ನಿರೂಪಣೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಕೀರ್ತನಾ ಕೇಸರಿ ಯಜ್ಞೇಶ್ ಹೊಸಬೆಟ್ಟು ಮೆರೆಡ್ದ್ 'ತಪ್ಪುಗು ತರೆದಂಡ' ಪನ್ಪಿ ಹರಿಕಥೆ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಹಿಮ್ಮೇಳೊಡ್ ರವಿರಾಜ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಒಡಿಯೂರು, ಮಂಗಲ್‌ದಾಸ್ ಗುಲ್ವಾಡಿ ಸಹಕಾರ ಕೊರಿಯೆರ್.

ನಾಲನೇ ದಿನತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ 25.09.2020 ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ವಿದ್ಯಾರತ್ನ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ರವೀಂದ್ರ ಶೆಟ್ಟಿ ಉಳಿದೊಟ್ಟು ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆನ್ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮಾಜಿ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ಎ.ಶಿವಾನಂದ ಕರ್ಕೇರ ಪಾಲ್ ಪಡೆದಿತ್ತೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ನಿಟ್ಟೆ ಶಶಿಧರ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಉಪಸ್ಥಿತರಿತ್ತೆರ್. ಹರಿಕಥಾ ಪರಿಷತ್ತ್‌ದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಕೆ.ಮಹಾಬಲ ಶೆಟ್ಟಿ ಸ್ವಾಗತಿಸಾದ್ ಪ್ರಶಂತ್ ಸಿ.ಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ನಿರೂಪಣೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಚಂದ್ರಕಾಂತ ಭಟ್ ಅಶ್ವತ್ಥಪುರ ಮೆರೆಡ್ದ್ 'ಅಜಾಮಿಳನ ಚರಿತ್ರೆ' ಪನ್ಪುನ ಹರಿಕಥೆ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಹಿಮ್ಮೇಳಡ್ ಎಂ. ರಮೇಶ್ ಹೆಬ್ಬಾರ್, ಪ್ರದೀಪ್ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ಸಹಕಾರ ಕೊರಿಯೆರ್.

ಐನನೇ ದಿನತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ 26.09.2020 ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಶ್ರೀ ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ದೇವಸ್ಥಾನ (ಬಾಲಂಭಟ್ ಹಾಲ್) ಕುಡ್ಲ ಮುಲ್ಪದ ವೈದಿಕ ವಿದ್ವಾಂಸೆರಾಯಿನ ವೇದಮೂರ್ತಿ ಗಿರಿಧರ ಭಟ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆನ್ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಯುವ ಉದ್ಯಮಿ ಸಚಿನ್‌ರಾಜ್ ರೈ ಪಾಲ್ ಪಡೆದಿತ್ತೆರ್. ಹರಿಕಥಾ ಪರಿಷತ್ತ್‌ದ ಅದ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಕೆ. ಮಹಾಬಲ ಶೆಟ್ಟಿ ಬೊಕ್ಕ ಅಕಾಡೆಮಿ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ನಿಟ್ಟೆಗುತ್ತು ಶಶಿಧರ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಉಪಸ್ಥಿತರಿತ್ತೆರ್. ಡಾ. ಎಸ್.ಪಿ ಬತ್ತಿನ ಬಿನ್ನೆರೆನ್ ಎದುಕೊಂಡೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ಕಡಬ ದಿನೇಶ್ ರೈ. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ನಿರೂಪಣೆ ಮಲ್ತೆರ್.

ಏಳನೇ ದಿನತ ಕಾರ್‍ಯಕ್ರಮ 27.09.2020 ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕಂಕನಾಡಿ ಶ್ರೀ ಬ್ರಹ್ಮ ಬೈದರ್ಕಳ ಗರಡಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮೊಕ್ತೇಸೆರಾಯಿನ ಜೆ.ದಿನೇಶ್ ಅಂಚನ್ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ದಯಾನಂದ ಜಿ.ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆನ್ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಉದ್ಯಮಿ, ಲೇಖಕೆರಾಯಿನ ಡಿ.ಆರ್. ಕಾವೂರು ಪಾಲ್ ಪಡೆದಿತ್ತೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಹರಿಕಥೆ ಪರ್ಬದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ಚೇತಕ್ ಪೂಜಾರಿ ಬತ್ತಿ ಬೆನ್ನೆರೆನ್ ಎದುಕೊಂಡೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ನಿಟ್ಟೆ ಶಶಿಧರ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಬೊಕ್ಕ ಪರಿಷತ್ತ್‌ದ

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಯಿನ ನಾರಾಯಣ ರಾವ್ ಉಪಸ್ಥಿತರಿತ್ತೆರ್. ಡಾ. ಪಿ. ಗುರುದಾಸ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಸಭಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ದುಂಬು ರಾಮಚಂದ್ರ ಮಣಿಯಾಣಿ ಮೆರೆಡ್ದ್ 'ಕೋಳೂರ್ದ ಬಾಲೆ' ಬೊಕ್ಕ ಕಲಾರತ್ನ ಶಂನಾ ಅಡಿಗ, ಕುಂಬ್ಳೆ ಮೆರೆಡ್ದ್ ಕೋಟಿಚೆನ್ನಯ ಹರಿಕಥೆ ನಡತ್ತ್ಂಡ್.

ಎಣ್ಮನೇ ದಿನತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ 28.09.2020 ನಡತ್ತ್ಂಡ್. ಹೊಸಬೆಟ್ಟು ರಾಘವೇಂದ್ರ ಮಠದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಯಿನ ರಾಘವೇಂದ್ರ ಎಚ್.ವಿ. ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆನ್ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಭಾರತೀಯ ಸೇನೆದ ಮಾಜಿ ಅಧಿಕಾರಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆರಾಯಿನ ಕ್ಯಾ. ಬ್ರಿಜೇಶ್ ಚೌಟ ಪಾಲ್ ಪಡೆದಿತ್ತೆರ್. ರೋಟರಿ ಕ್ಲಬ್ ಮಂಗಳೂರು ಉತ್ತರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ, ಸ್ವರ್ಣೋದ್ಯಮಿ ಎ.ಜಿ.ಸದಾಶಿವ ಬೊಕ್ಕ ರೋಟರಿ ಸಂಸ್ಥೆದ ಪದಾಧಿಕಾರಿಲು, ಅಕಾಡೆಮಿ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ನರೇಂದ್ರ ಕೆರೆಕಾಡು, ಚೇತಕ್ ಪೂಜಾರಿ, ಹರಿಕಥೆ ಪರಿಷತ್ತ್‌ದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಕೆ. ಮಹಾಬಲ ಶೆಟ್ಟಿ ಉಪಸ್ಥಿತರಿತ್ತೆರ್. ಡಾ. ಎಸ್.ಪಿ. ಗುರುದಾಸ್ ಬತ್ತಿನ ಬಿನ್ನೆರೆನ್ ಸ್ವಾಗತಿಸಾಯೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ನಾಗೇಶ್ ಕುಲಾಲ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ನಿರೂಪಣೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಜಯಾನಂದ ಹೊಸದುರ್ಗ ಮೆರೆಡ್ದ್ 'ಬ್ರಹ್ಮಶ್ರೀ ನಾರಾಯಣ ಗುರು' ಹರಿಕಥೆ ನಡತ್ತ್ಂಡ್. ಹಿಮ್ಮೇಳಡ್ ಶೈಲಶ್ರೀ ಕಾಮತ್, ಸುರೇಶ್ ಕೆ. ಸಹಕಾರ ಕೊರಿಯೆರ್.

ಒರ್ಂಬನೇ ದಿನತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ 29.09.2020 ನಡತ್ತ್ಂಡ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆನ್ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಶ್ರೀ ಕಾಳಿಕಾಂಬಾ ವಿನಾಯಕ ದೇವಸ್ಥಾನ ಕುಡ್ಲ, ಮುಲ್ಪದ ಮೊಕ್ತೇಸೆರಾಯಿನ ಎ. ಲೋಕೇಶ ಆಚಾರ್ಯ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ನೋಟರಿ ಬೊಕ್ಕ ವಕೀಲೆರಾಯಿನ ಬಿ. ಗುರುಪ್ರಸಾದ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಪಾಲ್ ಪಡೆದಿತ್ತೆರ್. ಹರಿಕಥೆ ಪರಿಷತ್ತ್‌ದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಕೆ. ಮಹಾಬಲ ಶೆಟ್ಟಿ, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆ ಬೊಕ್ಕ ಹರಿಕಥೆ ಪರ್ಬದ ಸದಸ್ಯ ಸಂಚಾಲಕೆರಾಯಿನ ಚೇತಕ್ ಪೂಜಾರಿ ಉಪಸ್ಥಿತರಿತ್ತೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ನಾಗೇಶ್ ಕುಲಾಲ್ ಸ್ವಾಗತಿಸಾದ್, ಕಡಬ ದಿನೇಶ್ ರೈ ವಂದನಾರ್ಪಣೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಸುಧಾಕರ್ ರಾವ್ ಪೇಜಾವರ ನಿರೂಪಣೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಡಾ. ಎಸ್.ಪಿ. ಗುರುದಾಸ್ ಮೆರೆಡ್ದ್ 'ದಾಮಾಜಿ ಪಂತೆ' ಹರಿಕಥೆ ನಡತ್ತ್ಂಡ್. ಹಿಮ್ಮೇಳಡ್ ಮಂಗಲ್ ದಾಸ್ ಗುಲ್ವಾಡಿ, ಅತ್ರೇಯ ಗಂಗಾಧರ್, ಸತೀಶ್ ಕಾಮತ್ ಸಹಕಾರ ಕೊರಿಯೆರ್.

ಹರಿಕಥೆ ಪರ್ಬದ ಮುಗಿತಲದ ಲೇಸ್ 30.09.2020 ನಡತ್ತ್ಂಡ್. ಮಾಜಿ ಸಚಿವೆರ್, ವಿಕಾಸ ಸಮೂಹ ಸಂಸ್ಥೆದ ಗುರ್ಕಾರೆರಾಯಿನ ಕೃಷ್ಣ ಜೆ. ಪಾಲೆಮಾರ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆನ್ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ದ.ಕ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್‌ದ ಗುರ್ಕಾರೆರಾಯನ ಪ್ರದೀಪ್ ಕುಮಾರ್ ಕಲ್ಕೂರ ಮುಗಿತಲದ

ಮಟಪು ಕೊರಿಯೆರ್. ತುಳು ಕೂಟ ಕುಡ್ಲದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ದಾಮೋದರ ನಿಸರ್ಗರೆಗ್ ಹರಿಕಥಾ ಪರಿಷತ್ತ್‌ದ ವತಿಡ್ದ್ 'ಹರಿಕಥಾ ಕಲಾ ಪೋಷಕ' ಪನ್ಪುನ ತಮ್ಮನದ ಮಾನಾದಿಗೆ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಹರಿಕಥಾ ಪರಿಷತ್‌ದ ವತಿಡ್ದ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಮೆರೆಗ್ ಅಂಚೆನೇ ಅಕಾಡೆಮಿ ವತಿಡ್ದ್ ಹರಿಕಥಾ ಪರಿಷತ್ತ್‌ದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಕೆ. ಮಹಾಬಲ ಶೆಟ್ಟಿ ಮೆರೆಗ್ ಅಭಿನಂದನೆ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಹರಿಕಥಾ ಪರಿಷತ್ತ್‌ದ ಗೌರವಾಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಪುನರೂರು, ಅಕಾಡೆಮಿದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ರಾಜೇಶ್ ಜಿ., ತುಳುವರ್ಲ್ಡ್‌ದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ರಾಜೇಶ್ ಆಳ್ವ, ತುಳು ಸಂಘಟಕೆರಾಯಿನ ನಾಗೇಶ್ ಕಾಸರಗೋಡು, ಪರಿಷತ್‌ದ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ ನಾರಾಯಣ ರಾವ್, ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ಮಧುಸೂದನ ಆಯರ್ ಉಪಸ್ಥಿತರಿತ್ತೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆ, ಹರಿಕಥೆ ಪರ್ಬದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ಚೇತಕ್ ಪೂಜಾರಿ ಬತ್ತಿನ ಬಿನ್ನೆರೆನ್ ಎದುಕೊಂಡೆರ್. ಹರಿಕಥಾ ಪರಿಷತ್ತ್‌ದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಕೆ. ಮಹಾಬಲ ಶೆಟ್ಟಿ ಅಭಿನಂದನಾ ಭಾಷಣ ಮಲ್ತೆರ್. ಪರಿಷತ್ತ್‌ದ ಕಾಸರಗೋಡು ಜಿಲ್ಲಾ ಸಂಚಾಲಕೆರಾಯಿನ ಶಂನಾ ಅಡಿಗ ಕುಂಬ್ಳೆ ಸನ್ಮಾನ ಪತ್ರ ವಾಚನ ಮಲ್ತೆರ್. ಪರಿಷತ್ತ್‌ದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಹರಿಕಥೆ ಪರ್ಬದ ಸಂಯೋಜಕರಾದಿತ್ತೆರ್. ಡಾ. ಎಸ್.ಪಿ. ಗುರುದಾಸ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ನಿರೂಪಣೆ ಮಲ್ತೆರ್. ರಾಮಚಂದ್ರ ಮಣಿಯಾಣೀ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ದೇವಕಿತನಯ ಕೂಡ್ಲು ಮೆರೆಡ್ದ್ 'ಅಂಕೊದ ಬೂಳ್ಯೊ' ಹರಿಕಥೆ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಹಿಮ್ಮೇಳಡ್ ಸುರೇಶ್ ಶೆಟ್ಟಿ, ಶೈಲಶ್ರೀ ಕಾಮತ್ ಸಹಕಾರ ಕೊರಿಯೆರ್.

25.09.2020ಡ್ದ್ 4.10.2020 ಯೋಗಾಯನೊ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ರೋಟರಿ ಕ್ಲಬ್ ಕುಡ್ಲ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಸೇರಿಗೆಡ್ ಧೀ ಶಕ್ತಿ ಜ್ಞಾನ ಯೋಗ ಮೊಕ್ಲೆನ ವತಿಡ್ದ್ ಪತ್ತ್ ದಿನೊತ 'ಯೋಗಾಯನೊ' ಉಚಿತ ಧ್ಯಾನ-ಯೋಗಶಿಬಿರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸಿರಿ ಚಾವಡಿಡ್ 25.09.2020 ಬಯ್ಯ 6.00 ಗಂಟೆಗ್ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ರೋಟರಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಗವರ್ನರ್ ಎಂ. ರಂಗನಾಥ್ ಭಟ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮನ್ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆನ್ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಹೊಸದಿಗಂತ ಪತ್ರಿಕೆದ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾಧಿಕಾರಿಯಾಯಿನ ಪಿ.ಎಸ್. ಪ್ರಕಾಶ್, ಮಾಜಿ ಮೇಯರ್ ಶಶಿಧರ್ ಹೆಗ್ಡೆ, ಕಾರ್ಪೊರೇಟರಾಯಿನ ಗಣೇಶ್ ಕುಲಾಲ್, ಶ್ರೀಮತಿ ಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀ ಶೆಟ್ಟಿ, ಮಾಜಿ ಗವರ್ನರ್ ರೋ.ಡಾ. ದೇವದಾಸ್ ರೈ ಪಾಲ್ ಪಡೆದಿತ್ತೆರ್. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಸಂಚಾಲಕೆರಾಯಿನ ರಾಜಗೋಪಾಲ ರೈ ಬಿನ್ನೆರೆನ್ ಎದುಕೊಂಡೆರ್. ರೋಟರಿ ಕ್ಲಬ್ ಮಂಗಳೂರು ಸೆಂಟ್ರಲ್‌ದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಪ್ರಕಾಶ್ಚಂದ್ರ ವಂದಿಸಾಯೆರ್.

27.09.2020

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಕೊಡಗು ಜಿಲ್ಲಾ ತುಳುವೆರ ಜನಪದ ಕೂಟದ ವತಿಡ್ದ್ ಮಡಿಕೇರಿ ನಗರದ ಪತ್ರಿಕಾ ಭವನಡ್ ನಡತ್ತ್‌ನ ತುಳು ಭಾಷೆದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಪಂಥೊಲಾಯಿನ ತುಳು ಗಾದೆ, ತುಳು ಒಗಟು, ತುಳು ಕಬಿತೆಡ್ ಗೆಂದ್‌ನಕ್ಲೆಗ್ ಮಾನಾದಿಗೆದ ಲೇಸ್ 27.09.2020 ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ತುಳುವೆರೆ ಜನಪದ ಕೂಟದ ಜಿಲ್ಲಾಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಶೇಖರ್ ಭಂಡಾರಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆನ್ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್‌ಗ್ ಕೂಟದ ವತಿಡ್ದ್ ಮಾನಾದಿಗೆ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ಪಿ.ಎಂ.ರವಿ, ತುಳುವೆರ ಜನಪದ ಕೂಟದ ಸಲಹೆಗಾರರಾಯಿನ ಐತ್ತಪ್ಪ ರೈ, ಜಿಲ್ಲಾ ಪತ್ತಕರ್ತರ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಬಿ.ಆರ್. ಸವಿತಾ ರೈ ಪಾಲ್ ಪಡೆದಿತ್ತೆರ್. ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ಕಡಬ ದಿನೇಶ್ ರೈ, ನಾಗೇಶ್ ಕುಲಾಲ್, ನರೇಂದ್ರ ಕೆರೆಕಾಡ್, ಕೂಟದ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಬಿ.ವೈ. ಆನಂದ ರಘು, ಸಲಹೆಗಾರ ಎಂ.ಬಿ. ನಾಣಯ್ಯ, ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ಗೌತಮ್, ಶಿವಪ್ಪ ಉಪಸ್ಥಿತರಿತ್ತೆರ್.

4.10.2020

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ರೋಟರಿ ಕ್ಲಬ್ ಕುಡ್ಲ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಸೇರಿಗೆಡ್ ಧೀ ಶಕ್ತಿ ಜ್ಞಾನ ಯೋಗ ಮೊಕ್ಲೆನ ವತಿಡ್ದ್ ಪತ್ತ್ ದಿನೊತ 'ಯೋಗಾಯನೊ' ಉಚಿತ ಧ್ಯಾನ-ಯೋಗಶಿಬಿರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಮುಗಿತಲದ ಲೇಸ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸಿರಿ ಚಾವಡಿಡ್ 04.10.2020 ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕಲ್ಲಡ್ಕ ಶ್ರೀರಾಮ ವಿದ್ಯಾಕೇಂದ್ರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಡಾ| ಪ್ರಭಾಕರ ಭಟ್ ಕಲ್ಲಡ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರದ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆನ್ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ವಿಧಾನ ಪರಿಷತ್ತ್‌ದ ಮಾಜಿ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ಕ್ಯಾ| ಗಣೇಶ್ ಕಾರ್ಣಿಕ್, ರೋಟರಿ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಗವರ್ನರ್ ಆನಂದ ಶೆಟ್ಟಿ, ಮಾಜಿ ಗವರ್ನರ್ ಡಾ. ದೇವದಾಸ್ ರೈ, ಮನಪಾ ಸದಸ್ಯೆ ಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀ ಶೆಟ್ಟಿ, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ಶಶಿಧರ್ ಶೆಟ್ಟಿ, ಚೇತಕ್ ಪೂಜಾರಿ ಪಾಲ್ ಪಡೆದಿತ್ತೆರ್. ಯೋಗ ನಡಪಾದ್ ಕೊರುನ ಧೀ ಶಕ್ತಿ ಜ್ಞಾನ ಯೋಗದ ಗುರೂಜಿಲೆನ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ರೋಟರಿ ಕ್ಲಬ್ ಮಂಗಳೂರು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ವತಿಡ್ದ್ ಮಾನಾದಿಗೆ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಸಂಚಾಲಕೆರಾಯಿನ ರಾಜಗೋಪಾಲ ರೈ ಬತ್ತಿನ ಬಿನ್ನೆರೆನ್ ಎದುಕೊಂಡೆರ್. ರೋಟರಿ ಕ್ಲಬ್ ಮಂಗಳೂರು ಸೆಂಟ್ರಲ್‌ದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಪ್ರಕಾಶ್ಚಂದ್ರ ವಂದಿಸಾಯೆರ್.

08.10.2020

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಅತಿಥಿ ಕಲಾವಿದೆರೆನ ಒಟ್ಟು

ಸೇರಿಗೆಡ್ ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ತಾಳಮದ್ದಳೆ ತುಳುಭವನದ ಸಿರಿಚಾವಡಿಡ್ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಈ ಸಂದರ್ಭಡ್ ಚಾವಡಿಡ್ ಕವಿ, ನಾಟಕಕಾರೆ, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮಾಜಿ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ಶಿವಾನಂದ ಕರ್ಕೇರ ಮೆರೆಗ್ ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಅಧ್ಯಕತೆನ್ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ತುಳು ರಂಗಭೂಮಿ ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾಯಿನ ವಿಜಯಕುಮಾರ್ ಕೊಡಿಯಾಲ್‌ಬೈಲ್ ನುಡಿನಮನದ ಪಾತೆರ ಪಂಡೆರ್. ದೇವರಾಜ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಪುತ್ತೂರು, ಡಾ. ದಿನಕರ ಪಚ್ಚನಾಡಿ, ಲಿಂಗಪ್ಪ ಸೀತಾದೇವ್, ಯೋಗೀಶ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಜಪ್ಪು, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ಚೇತಕ್ ಪೂಜಾರಿ ಉಪಸ್ಥಿತರಿತ್ತೆರ್.

'ಕರ್ಣಮೋಕ್ಷ' ಪನ್ಪುನ ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ತಾಳಮದ್ದಳೆ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಭಾಗವತೆರಾದ್ ಶಿವಪ್ರಸಾದ್ ಎಡಪದವು, ಹಿಮ್ಮೇಳಡ್ ಜಯಾನಂದ ಮಿಜಾರ್, ಸುಭಾಶ್ ಕಾವೂರು, ಅರ್ಥಧಾರಿಯಾದ್ ದೇವರಾಜ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಪುತ್ತೂರು, ಡಾ.ದಿನಕರ ಪಚ್ಚನಾಡಿ, ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್, ಪ್ರಜ್ವಲ್ ಕುಮಾರ್, ಲಿಂಗಪ್ಪ ಸೀತಾದೇವ್ ಭಾಗವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್.

10.10.2020

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಐಲೇಸಾ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುವರ್ಲ್ಡ್ ಕುಡ್ಲ ಸೇರಿಗೆಡ್ ತುಳುಭವನದ ಸಿರಿ ಚಾವಡಿಡ್ ತುಳುಲಿಪಿ ಬ್ರಹ್ಮ ಪುಂಡೂರು ಡಾ। ಪುಂಡೂರು ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ (ಪು.ವೆಂ.ಪು.) ಅರೆನ ಪುಟ್ಟು ದಿನವಾಯಿನ ಅಕ್ಟೋಬರ್ 10 ತುಳುಲಿಪಿ ದಿನ ಪಂದ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಘೋಷಣೆ ಮಲ್ತೆರ್. 'ಪು. ವೆಂ.ಪು. ನೂತ್ತೊಂಜಿ ನೆಂಪು' ಬೊಕ್ಕ ತುಳುಲಿಪಿ ದಿನೊಕು ಲೆಪ್ಪು' ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆನ್ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕುಲಪತಿ ಪ್ರೊ. ಪಿ.ಎಸ್. ಯಡಪಡಿತ್ತಾಯ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ನಿಟ್ಟೆ ವಿ.ವಿ ತುಳು ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರದ ಸಂಯೋಜಕಿ ಡಾ. ಸಾಯಿಗೀತ ಮೇರ್ 101 ಕಬಿಕುಲು ಬರೆತ್‌ನ ಭಾವಗೀತೆ ಬೂಕುನ್ ಬುಡುಗಡೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಗಾಯಕೆರಾಯಿನ ಕೃಷ್ಣ ಕಾರಂತ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುಲಿಪಿ ಸಂಶೋಧಕೆರಾಯಿನ ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ ಮೇರೆಗ್ ಪುವೆಂಪು ಸಮ್ಮಾನದ ಮಾನಾದಿಗೆನ್ ಕೇರಳ ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮಾಜಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಪಿ.ಎಸ್. ಪುಣಿಚಂತ್ತಾಯ ಮಲ್ತೆರ್. ಡಾ। ಪಾದೆಕಲ್ಲು ವಿಷ್ಣುಭಟ್ ಪು. ವೆಂ.ಪು. ನೆಂಪುದ ಪಾತೆರ ಪಾತೆರಿಯೆರ್. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಕುಡ್ಲದ ಮೇಯರ್ ದಿವಾಕರ ಪಾಂಡೇಶ್ವರ, ಕಸಾಪ ಮಾಜಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಪುನರೂರು, ಜಾನಪದ ಪರಿಷತ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಪಮ್ಮಿ ಕೊಡಿಯಾಲ್‌ಬೈಲ್, ಎಂಆರ್‌ಪಿಎಲ್ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಜನರಲ್ ಮ್ಯಾನೇಜರ್ ವೀಣಾ ಟಿ. ಶೆಟ್ಟಿ, ಪ್ರಭಾಕರ ಕಲ್ಲೂರಾಯ ಬನಗದ್ದೆ, ವಿಜಯರಾಜ್ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ, ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ

ಮಂಜುನಾಥೇಶ್ವರ ತುಳು ಅಧ್ಯಯನ ಪೀಠದ ಸಂಯೋಜಕೆರಾಯಿನ ಡಾ। ಮಾಧವ ಎಂ.ಕೆ., ಪತ್ರಕರ್ತೆರಾಯಿನ ಎಸ್.ಆರ್. ಬಂಡಿಮಾರ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆದಿತ್ತೆರ್. ತುಳುನಾಡ ರಕ್ಷಣಾ ವೇದಿಕೆ ಸ್ಥಾಪಕಾಧ್ಯಕ್ಷ ಯೋಗೀಶ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಜೆಪ್ಪು, ಐಲೇಸಾ ಬೆಂಗಳೂರು ಸಂಚಾಲಕೆರಾಯಿನ ರಮೇಶ್ಚಂದ್ರ, ತುಳುವರ್ಲ್ಡ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ರಾಜೇಶ್ ಕೃಷ್ಣ ಆಳ್ವ, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ನಿಟ್ಟೆ ಶಶಿಧರ್ ಶೆಟ್ಟಿ, ಲೀಲಾಕ್ಷ ಕರ್ಕೇರ, ಚೇತಕ್ ಪೂಜಾರಿ ಉಪಸ್ಥಿತರಿತ್ತೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ಡಾ. ಆಕಾಶ್‌ರಾಜ್ ಜೈನ್ ಸ್ವಾಗತಿಸಾದ್, ಶ್ರೀಮತಿ ಮಲ್ಲಿಕಾ ಅಜಿತ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ನಿರೂಪಣೆ ಮಲ್ತೆರ್.ಅಕೇರಿಗ್ ಸಂಗೀತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡತ್ತ್ಂಡ್.

11.10.2020

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ನೃತ್ಯಲಹರಿ ನಾಟ್ಯಾಲಯ ಪಜೀರು ಮಂಗಳೂರು ಮೊಕ್ಲೆಡ್ದ್ ಗುರುನಮನೊಡು ನೃತ್ಯ ಸಂಭ್ರಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತುಳುಭವನದ ಸಿರಿ ಚಾವಡಿಡ್ ತಾ.11.10.2020 ಅಯಿತಾರ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 3.00 ಗಂಟೆಗ್ ನಡತ್ತ್ಂಡ್. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಉದಿಪನನ್ ಮಂಗಳೂರು ವಿವಿ ಕುಲಪತಿ ಡಾ। ಪಿ.ಎಸ್.ಯಡಪಡಿತ್ತಾಯ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಅಧ್ಯಕತೆನ್ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಕುದ್ರೋಳಿ ಗೋಕರ್ಣನಾಥ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಕೋಶಾಧಿಕಾರಿ ಪದ್ಮರಾಜ್ ಆರ್, ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀಮತಿ ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮೀ ಪ್ರಸಾದ್ ರೈ, ಸಪ್ತಸ್ವರ ಕಲಾತಂಡದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಸುಕೇಶ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಪಾಲ್ ಪಡೆದಿತ್ತೆರ್. ನೃತ್ಯಗುರು ವಿದ್ವಾನ್ ಪ್ರಮೋದ್ ಉಳ್ಳಾಲ, ಶಿಕ್ಷಣ ಗುರು ರವೀಂದ್ರ ರೈ ಹರೇಕಳ, ನೃತ್ಯ ಗುರು ರೇಷ್ಮಾ ನಿರ್ಮಲ್ ಭಟ್, ಶ್ರೀರಕ್ಷಾ ಎಚ್.ಎಸ್. ಪೂಜಾರಿ, ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸೃಜನ್ ಮೊಕ್ಲೆಗ್ ಮಾನಾದಿಗೆದ ತಮ್ಮನ ನಡತ್ತ್ಂಡ್. ಕರ್ನಾಟಕ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ದ ಮಾಜಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಅನಂತಕೃಷ್ಣ ಮೆರೆಗ್ ನುಡಿ ನಮನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಈ ಪೊರ್ತುಡ್ ನಡತ್ತ್ಂಡ್. ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಸ್ವಾಗತಿಸಾದ್, ಪ್ರವೀಣ್ ಎಸ್.ಕುಂಪಲ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ನಿರೂಪಣೆ ಮಲ್ತೆರ್. ನೃತ್ಯ ಲಹರಿ ನಾಟ್ಯಾಲಯದ ಜೋಕುಲೆಡ್ದ್ ನೃತ್ಯ ಸಂಭ್ರಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡತ್ತ್ಂಡ್.

14.10.2020ಡ್ದ್ 20.10.2020 ಮುಟ್ಟ 'ನಾಟಕ ಪರ್ಬ'

ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಶ್ರೀ ಪ್ರಾಪ್ತಿ ತೆಲಿಕೆದ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಕುಡ್ಲ, ತುಳುವ ಬೊಳ್ಳಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ, ನಮ್ಮ ಟಿವಿ ಸಹಯೋಗೊಡು 'ನಾಟಕ ಪರ್ಬ' ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತಾ. 14.10.2020 ಬುದಾರಡ್ದ್ 20.10.2020 ಅಂಗಾರೆ ಮುಟ್ಟ

ತುಳು ಭವನದ ಸಿರಿ ಚಾವಡಿಡ್ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್.

ತಾ. 14.10.2020 ಬುಧಾರ ಬಯ್ಯದ ನಾಟಕ ಪರ್ಬ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮನ್ ಕರಾವಳಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಮಟ್ಟಾರು ರತ್ನಾಕರ ಹೆಗ್ಡೆ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ದಯಾನಂದ ಜಿ.ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಅಧ್ಯಕತೆನ್ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಹಿರಿಯ ರಂಗಕರ್ಮಿ ರಾಮಚಂದ್ರ ಬೈಕಂಪಾಡಿ, ಜೆರಾಲ್ಡ್ ಡಿ'ಸಿಲ್ವ, ರೋಶನ್, ನಮ್ಮ ಟಿವಿದ ನಿರೂಪಕೆರಾಯಿನ ನವೀನ್ ಶೆಟ್ಟಿ, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ನಾಗೇಶ್ ಕುಲಾಲ್ ಉಪಸ್ಥಿತರಿತ್ತೆರ್. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಕೇರಿಗ್ ಲೀಲಾವತಿ ಪೊಸಲಾಯಿ ಸಾರಥ್ಯಡ್ ಸಿಂಧೂರ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಕಾರ್ಲ ಮೊಕ್ಲೆಡ್ದ್ 'ಪನೊಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್ ಸಾರಿ' ನಾಟಕ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್.

ತಾ.15.10.2020 ಗುರುವಾರ ರಡ್ಡನೇ ದಿನತ ನಾಟಕ ಪರ್ಬ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಉದಿಪನನ್ ಹಿರಿಯ ನಾಟಕ ಕಲಾವಿದ, ನಿರೂಪಕೆರಾಯಿನ ಮಂಜು ವಿಟ್ಲ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಅಧ್ಯಕತೆನ್ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಸಂಗಮ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಉಜಿರೆದ ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾಯಿನ ಗಿರೀಶ್ ಹೊಳ್ಳ, ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ರಮೇಶ್ ಪೈಲಾರು, ಹಿರಿಯ ರಂಗಭೂಮಿ ಕಲಾವಿದೆ, ನಿರೂಪಕೆರಾಯಿನ ರಾಮಚಂದ್ರ ಭಟ್, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ನರೇಂದ್ರ ಎಂ.ಪೂಜಾರಿ, ಚೇತಕ್ ಪೂಜಾರಿ ಉಪಸ್ಥಿತರಿತ್ತೆರ್. ಪ್ರಶಾಂತ್ ಸಿ.ಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ನಿರೂಪಣೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಕೇರಿಗ್ ರಮೇಶ್ ಎಮ್. ಸಾರಥ್ಯೊದ ಸಂಗಮ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಉಜಿರೆ ಮೊಕ್ಲು ಅಭಿನಯ ಮಲ್ತಿನ 'ತೂಯೆರೆ ಬರ್ಪೆರ್' ತುಳುನಾಟಕ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್.

16.10.2020 ಶುಕ್ರಾರ ಮೂಜನೇ ದಿನತ ನಾಟಕ ಪರ್ಬ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮನ್ ಮುಂಬಯಿ 'ಕಲಾಜಗತ್ತು'ದ ಸ್ಥಾಪಕಾಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ತೋನ್ಸೆ ವಿಜಯಕುಮಾರ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಅಧ್ಯಕತೆನ್ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಹಿರಿಯ ರಂಗಕರ್ಮಿ ಮಾಧವ ಜಪ್ಪುಪಟ್ನ ಮೆರೆಗ್ ಸಂಸ್ಮರಣೆ ಈ ಪೊರ್ತುಡ್ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ತುಳುರಂಗಭೂಮಿದ ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾಯಿನ ವಿಜಯಕುಮಾರ್ ಕೊಡಿಯಾಲ್‌ಬೈಲ್, ಹಿರಿಯ ರಂಗಕರ್ಮಿ, ಕಲಾನಿರ್ದೇಶಕರಾಯಿನ ತಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ, ಪತ್ರಕರ್ತೆರಾಯಿನ ಮಂದಾರ ರಾಜೇಶ್ ಭಟ್, ಉದ್ಯಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಕಲಾ ಪೋಷಕೆರಾಯಿನ ಹರೀಶ್ ಕುಮಾರ್, ಸಿಂಧೂರ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಕಾರ್ಲದ ಪೆರ್ಮೆದ ಕಲಾವಿದೆರಾಯಿನ ರವೀಂದ್ರ ಶಾಂತಿ ಪುಲ್ಕೇರಿ, ಎಸ್.ಸಿ. ಯುವಮೋರ್ಚಾದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಜನಪದ ಕಲಾವಿದೆರಾಯಿನ ಮುಕೇಶ್ ವೇದಿಕೆಡ್ ಉಪಸ್ಥಿತರಿತ್ತೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ಚೇತಕ್ ಪೂಜಾರಿ ಭಾಗವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ಕಡಬ ದಿನೇಶ್ ರೈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ನಿರೂಪಣೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಕೇರಿಗ್ ಲೀಲಾವತಿ ಪೊಸಲಾಯಿ

ಸಾರಥ್ಯಡ್ ಸಿಂಧೂರ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಕಾರ್ಲ ಅಭಿನಯ ಮಲ್ತ್‌ನ 'ಆರ್ ಏರ್' ಪನ್ಪುನ ನಾಟಕ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್.

17.10.2020 ಶನಿವಾರ ನಾಲನೇ ದಿನತ ನಾಟಕ ಪರ್ಬನ್ ತುಳು ರಂಗಭೂಮಿ, ಸಿನಿಮಾ ಕ್ಷೇತ್ರಡ್ ಪುದರ್ ಪಡೆಯಿನ, ಕರ್ನಾಟಕ ಕೊಂಕಣಿ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮಾಜಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಕಾಸರಗೋಡು ಚಿನ್ನಾ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಅಧ್ಯಕತೆನ್ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ತುಳು ರಂಗಭೂಮಿದ ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾಯಿನ ಲಯನ್ ಡಿ. ಕಿಶೋರ್ ಶೆಟ್ಟಿ, ಅಂಬಿಕಾ ಅನ್ನಪೂರ್ಣೇಶ್ವರಿ ಇಂಚರ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಕುಡ್ಲದ ಪೆರ್ಮೆದ ಕಲಾವಿದೆರಾಯಿನ ಅಶೋಕ್ ಕುಮಾರ್ ಮುರನಗರ ಇತ್ತೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ಚೇತಕ್ ಪೂಜಾರಿ ಉಪಸ್ಥಿತರಿತ್ತೆರ್. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ನಿರೂಪಣೆ ಪ್ರಶಾಂತ್ ಸಿ.ಕೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಅಕೇರಿಗ್ ಅನ್ನಪೂರ್ಣೇಶ್ವರಿ ಕಲಾ ತಂಡದ ಇಂಚರ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಕುಡ್ಲ ಮೊಕ್ಲು ಅಭಿನಯ ಮಲ್ತಿನ ತುಳು ನಾಟಕ 'ಆಯಿನೊಂಜಿ ತೂಯಿನೊಂಜಿ' ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್.

18.10.2020 ಐತಾರ ಐನನೇ ದಿನತ ನಾಟಕ ಪರ್ಬ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮನ್ ಸೀತಾರಾಮ ರೈ ಎಂ.ಆರ್.ಪಿ.ಎಲ್ ಮಂಗಳೂರು ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ರಂಗಕಲಾವಿದ, ಚಿತ್ರನಟೆ, ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾಯಿನ ವಿಶುಕುಮಾರ್ ಮೆರೆನ ಸಂಸ್ಮರಣೆ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಅಧ್ಯಕತೆನ್ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಚಲನಚಿತ್ರ ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾಯಿನ ಮಧು ಸುರತ್ಕಲ್, ಚಲನಚಿತ್ರ ವಿತರಕೆರಾಯಿನ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಕುಕ್ಕಾಡಿ, ಪುತ್ತೂರು ತಾಲೂಕು ಕೃಷಿ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾರಾಟ ಸಂಘದ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ರಾಜೇಶ್ ಶಾಂತಿನಗರ, ಸಾಹಿತಿ ಮುರಳಿ ಮೋಹನ ಚೂಂತಾರು, ಜಾನಪದ ಕಲಾವಿದೆರಾಯಿನ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್, ಅಂಚೆ ಕಛೇರಿದ ಉದ್ಯೋಗಿ ಚೇತನ್ ಕುಮಾರ್ ಕುಲಶೇಖರ, ನಾಟಕ ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾಯಿನ ಸುಬ್ಬು ಸೆಂಟ್ಯಾರ್ ಉಪಸ್ಥಿತರಿತ್ತೆರ್. ಅಕೇರಿಗ್ ಶರತ್ ಆಳ್ವ ಕೂರೇಲು ಸಾರಥ್ಯೊದ ಬೊಳ್ಳಿ ಬೊಲ್ಪು ಕಲಾವಿದೆರ್ ಪುತ್ತೂರು ಮೊಕ್ಲು ಅಭಿನಯ ಮಲ್ಪುನ ತುಳು ನಾಟಕ 'ಕಾಸ್‌ದ ಕಸರತ್ತ್' ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್.

19.10.2020 ಸೋಮವಾರ ಆಜನೇ ದಿನತ ನಾಟಕ ಪರ್ಬ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮನ್ ಕೆ. ಮಹೇಂದ್ರನಾಥ ಸಾಲೆತ್ತೂರು ತುಡರ್ ಅರ್ಲಾದ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮನ್ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ತುಳು ರಂಗಭೂಮಿದ ಪುಗರ್ತೆದ ನಟೆ, ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾಯಿನ ಕೆ.ಎನ್.ಟೇಲರ್ ಮೆರೆನ ಸಂಸ್ಮರಣೆ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಅಧ್ಯಕತೆನ್ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ತುಳು ರಂಗಭೂಮಿ ಕಲಾವಿದೆರಾಯಿನ ಭೋಜರಾಜ್ ವಾಮಂಜೂರು, ರವಿ ಉಳ್ಳಾಲ, ಜೈ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಸುದರ್ಶನ್ ಸುರತ್ಕಲ್, ಯುವ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ

ಶ್ರೀಮತಿ ಪೂಜಾ ಶೆಟ್ಟಿ, ಯಜ್ಞೇಶ್ ಪೊಳಲಿ, ಹರೀಶ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಸೂಡ ಪಾಲ್ ಪಡೆದಿತ್ತೆರ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ಚೇತಕ್ ಪೂಜಾರಿ ಉಪಸ್ಥಿತರಿತ್ತೆರ್. ಅಕೇರಿಗ್ ಪುರಲ್ದಪ್ಪೆನ ಮೋಕೆದ ಕಲಾವಿದೆರ್ ಪೊಳಲಿ ಅಭಿನಯ ಮಲ್ಪುನ ತುಳು ನಾಟಕ 'ಈ ಪನ್ಪನ ಯಾನ್ ಪನೋಡ' ನಡತ್ತ್ಂಡ್.

20.10.2020 ಅಂಗಾರೆ ನಾಟಕ ಪರ್ಬದ ಮುಗಿತಲದ ಲೇಸ್ ನಡತ್ತ್ಂಡ್. ಈ ಪೊರ್ತುಡ್ ಪೆರ್ಮೆದ ನಾಟಕಕಾರೆ, ಸಾಹಿತಿ, ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮಾಜಿ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ಶಿವಾನಂದ ಕರ್ಕೇರ ಮೆರೆನ ಸಂಸ್ಮರಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡತ್ತ್ಂಡ್. ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಅಧ್ಯಕತೆನ್ ವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಮಲ್ಲ ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಮಾಜಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಎ.ಸಿ. ಭಂಡಾರಿ ಲೇಸ್‌ನ್ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೆರ್. ಬಿನ್ನೆರಾದ್ ಮುಂಬೈದ ಉದ್ಯಮಿ ಚಿತ್ತರಂಜನ್ ಶೆಟ್ಟಿ ನುಡಯಾಲ್‌ಗುತ್ತು, ತುಳು ರಂಗಭೂಮಿ ಕಲಾವಿದೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಸರೋಜಿನಿ ಶೆಟ್ಟಿ, ತುಳು ಸಿನಿಮಾ ನಟೆ ಚೇತನ್ ರೈ ಮಾಣಿ, ಗೆಜ್ಜೆಗಿರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಗೌರವ ಪ್ರಧನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ರವಿ ಪೂಜಾರಿ, ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ನಿತೇಶ್ ಪೂಜಾರಿ ಉಡುಪಿ, ತುಳು ಸಿನಿಮಾ ರಂಗದ ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾಯಿನ ರಂಜಿತ್ ಸುವರ್ಣ, ತುಳುವ ಬೊಳ್ಳಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರಾಯಿನ ಯಾದವ ಕೋಟ್ಯಾನ್, ಸಿ.ಎಸ್.ಐ ಜೋಸ್ವಾ ಶಕ್ತಿನಗರದ ಧರ್ಮಗುರು ರೆವರೆಂಡ್ ವಿನ್ಸೆಂಟ್, ಪ್ರಕೃತಿ ಫ್ರೂಟ್ಸ್ ಮಾಲಕೆರಯಿನ ಪ್ರಕಾಶ್ ಪ್ರಭು, ಸಿನಿಮಾ ನಿರ್ದೇಶಕೆರಾಯಿನ ರಾಜ್ ಸುವರ್ಣ ಭಾಗವಹಿಸ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ರಾಜೇಶ್ ಜಿ, ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ನಿಟ್ಟೆ ಶಶಿಧರ್ ಶೆಟ್ಟಿ, ನಾಗೇಶ್ ಕುಲಾಲ್, ಕಡಬ ದಿನೇಶ್ ರೈ, ಚೇತಕ್ ಪೂಜಾರಿ, ನರೇಂದ್ರ ಕೆರೆಕಾಡ್, ಸಂತೋಷ್ ಪೂಜಾರಿ, ರವಿ.ಪಿ.ಎಂ ಮಡಿಕೇರಿ ಉಪಸ್ಥಿತರಿತ್ತೆರ್. ನಮ್ಮ ಟಿವಿ ನಿರೂಪಕೆರಾಯಿನ ನವೀನ್ ಶೆಟ್ಟಿ ಎಡ್ಮೆಮಾರ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ನಿರೂಪಣೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಧೀರಜ್ ರೈ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಏಳ್ ದಿನತ ನಾಟಕನ್ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮಲ್ತ್‌ನ ನಟಕ ಕೂಟದಕ್ಲೆಗ್ ಬೊಕ್ಕ ನಾಟಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗ್ ಸಹಕಾರ ಕೊರುನ ಮಾತಾ ಮಹನೀಯೆರೆಗ್ ತಮ್ಮನದ ಮಾನಾದಿಗೆ ನಡತ್ತ್ಂಡ್. ರಂಗಭೂಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಯಕ್ಷಗಾನ ಕಲಾವಿದೆರಾಯಿನ ಪ್ರಶಾಂತ್ ಸಿ.ಕೆ ಮೆರೆಗ್ ಅರೆನ ಕಲಾ ಸೇವೆಗಾದ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ವತಿಡ್ದ್ ಮಾನಾದಿಗೆ ನಡತ್ತ್ಂಡ್. ಅಕೇರಿಗ್ ಕಲಾ ಸವ್ಯಸಾಚಿ ಪ್ರಶಾಂತ್ ಸಿ.ಕೆ ಸಾರಥ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ನಿರ್ದೇಶನಡ್ ತುಳುನಾಡ್ದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕ್ಷೇತ್ರಡ್ ಸಾಧನೆ ಮಲ್ತಿನ 09 ಜನ ಸಾಧಕೆರೆನ್ ಒಟ್ಟು ಸೇರಾದ್ 'ಸತ್ಯೊದ ಬಿರುವೆರ್' ಪನ್ಪುನ ತುಳುನಾಟಕ ನಡತ್ತ್ಂಡ್. ಅಂಚೆನೇ ಈ ನಾಟಕನ್ ಅಭಿನಯ ಮಲ್ತ್‌ನ ಕಲಾವಿದೆರೆಗ್ ಅಕಾಡೆಮಿ ವತಿಡ್ದ್ ಮಾನಾದಿಗೆ ನಡತ್ತ್ಂಡ್.

ಲೇಖಕೆರೆನ ಪತ್ತೆ

ಶ್ರೀಮತಿ ಶಾರದಾ ಎ. ಅಂಚನ್
ಕಲಂಬೋ, ನವಿಮುಂಬಯಿ

ಜೆ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಪೂಜಾರಿ
ಜಪ್ಪಿನಮೊಗರು, ತಂದಳಿಗೆ

ಡಾ. ಸಾಯಿಗೀತಾ
ಕೆ.ಎಸ್. ಹೆಗ್ಡೆ ಮೆಡಿಕಲ್ ಅಕಾಡೆಮಿ,
ದೇರಳಕಟ್ಟೆ, ಮಂಗಳೂರು

ಉಗ್ಗಪ್ಪ ಪೂಜಾರಿ
ಮುಚ್ಚೇರಿ, ಬೆದ್ರ

ಪಾರ್ವತಿ ಎಂ. ಭಟ್
ಕೂಳಕ್ಕೋಡ್ಲು ಮನೆ, ಪೆರಡಾಲ
ಕಾಸರಗೋಡು - ಕೇರಳ

ಭರತೇಶ್ ಅಲಸಂಡೆಮಜಲು
ಕೊಲ್ತಿಗೆ ಗ್ರಾಮ, ಪುತ್ತೂರು ತಾಲೂಕು
ದ.ಕ., ಮೊ. : 9008027271

ಡಾ. ಜ್ಯೋತಿ ಚೇಳ್ಯಾರು
'ಕ್ಷಿತಿಜಾ', ಸೈಟ್ ನಂ.382, ಚೇಳ್ಯಾರು
ಅಂಚೆ, ವಯಾ ಹಳೆಯಂಗಡಿ,
ಮಂಗಳೂರು - 574 146

ಡಾ. ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ
'ಸಿರಿಬಾಮ', ಅಸೈಗೋಳಿ, ಮಂಗಳೂರು.

ಕೆ. ಮಹೇಂದ್ರನಾಥ್ ಸಾಲೆತ್ತೂರ್
ನಿತ್ಯಾನಂದ ನಿಲಯ, ಅಂಚೆ ಸಾಲೆತ್ತೂರು,
ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು - 574 323

ಯು. ಸೋಮಪ್ಪ ದೇವಾಡಿಗ
ಪರ್ಕಳ, ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆ - 576 107

ಡಾ. ಬಿ. ಪ್ರಭಾಕರ ಶಿಶಿಲ
ಕಾವ್ಯ, ಕಾಂತ ಮಂಗಲ, ಅಂಚೆ
ಅಜ್ಜಾವರ, ಸುಳ್ಯ

ಡಾ. ಅನಸೂಯ ಬಿ.ಸಾಲಿಯಾನ್
ನಂ.401, ನೊದರ್ನ್ ಸ್ಕೈ ಸಿಟಿ
ಪಂಪ್‌ವೆಲ್ ಸರ್ಕಲ್ ಹತ್ತಿರ
ಉಜ್ಜೋಡಿ, ಮಂಗಳೂರು-575002

ಮಾನಸ
ತೃತೀಯ ಬಿ.ಕಾಂ.
ಶ್ರೀ ನಿರಂಜನಸ್ವಾಮಿ ಪ.ಪೂ. ಕಾಲೇಜು
ಸುಂಕದಕಟ್ಟೆ, ಬಜ್ಪೆ-574142

ಡಾ. ವಾರಿಜ ನೀರ್ಬೈಲ್
Senior Research Fellow.
International School of Dravidian
Linguistics, Tiruvanantapuram

ಶ್ರೀಮತಿ ಮಂಜುಳಾ ಶೆಟ್ಟಿ
'ಪೊಲಿ'
ವಿಕೆ ಪಾರ್ಕ್ ಬಳಿ, ಕೋಟೆಕಣಿ ರಸ್ತೆ
ಉರ್ವಸ್ಟೋರ್
ಮಂಗಳೂರು-575006

ಅಶೋಕ ಎನ್. ಕಡೇಶಿವಾಲಯ
'ಚಿತ್ತಾರ'
ಕಡೇಶಿವಾಲಯ ಅಂಚೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ
ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು-574325

ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
'ಮನಸ್ವಿನಿ', ಅಶೋಕನಗರ,
ಮಂಗಳೂರು-575006

ಡಾ. ಪ್ರಿಯಾ ಹರೀಶ್
ಟಿವಿ ನಿರೂಪಕರು,
ನಮ್ಮ ಕುಡ್ಲ, ಮಂಗಳೂರು

ಶ್ರೀ ಚೇತಕ್ ಪೂಜಾರಿ
ಸದಸ್ಯರು
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪೊಸ ಪದುಕೆರ್

ಸಂತೋಷ್ ಪೂಜಾರಿ
'ಸನ್ನಿಧಿ ನಿಲಯ'
ಗಂಪದ ಕೋಡಿ, ಮುಡಾರು ಗ್ರಾಮ
ಬಜಗೋಳಿ ಪೋಸ್ಟ್, ಕಾರ್ಕಳ ತಾಲೂಕು, ಉಡುಪಿ ಜಿಲ್ಲೆ
ಮೊಬೈಲ್ : 9011828413

ಸರ್ವೋತ್ತಮ ಶೆಟ್ಟಿ
ಸಿರಿನ್ ಅಟೋ ಸರ್ವಿಸಸ್
ಪೋಸ್ಟ್ ಬಾಕ್ಸ್ 106192
ಅಬುಧಾಬಿ, ಯುನೈಟೆಡ್ ಅರಬ್ ಎಮಿರೇಟ್ಸ್
ಮೊಬೈಲ್ : 971506125464

ಶ್ರೀಮತಿ ಕಲಾವತಿ
76, ಬಡಗುಬೆಟ್ಟು
ತಂತ್ರಿಮಾರ್ಗ ಎರಡನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ,
ಚಂದು ಮೈದಾನದ ಹತ್ತಿರ, ಶ್ರೀ ಹರಿದ್ವಾರ ಮನೆ,
ಉಡುಪಿ ತಾಲೂಕು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲೆ
ಮೊಬೈಲ್ : 9945188157

ನರೇಂದ್ರ ಕೆರೆಕಾಡು
'ನಮ್ಮನೆ'
ಕೆರೆಕಾಡು, ಕಿಲ್ಪಾಡಿ ಗ್ರಾಮ
ಅಂಚೆ : ಕೆಂಚನಕೆರೆ, ಮುಲ್ಕಿ – 574 154
ಮೊಬೈಲ್ : 9663393374

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ವಯಂಸೇವಕ ಸಂಘದ ಹಿರಿಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತೆ, ಹೊಸದಿಗಂತ ಪತ್ರಿಕೆದ ಸಂಪರ್ಕ ಪ್ರಮುಖೆರಾಯಿನ ಶ್ರೀ ಚಂದಪ್ಪಣ್ಣ ಮೆರೆಗ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪರವಾದ್ ಮಾನಾದಿಗೆ

ನಾಲನೇ ದಿನತ 'ಹರಿಕಥೆ ಪರ್ಬ'ದ ಉದಿಪನ ಲೇಸ್ ರವೀಂದ್ರ ಶೆಟ್ಟಿ ಉಳಿದೊಟ್ಟು ಮೆರೆಡ್ದ್

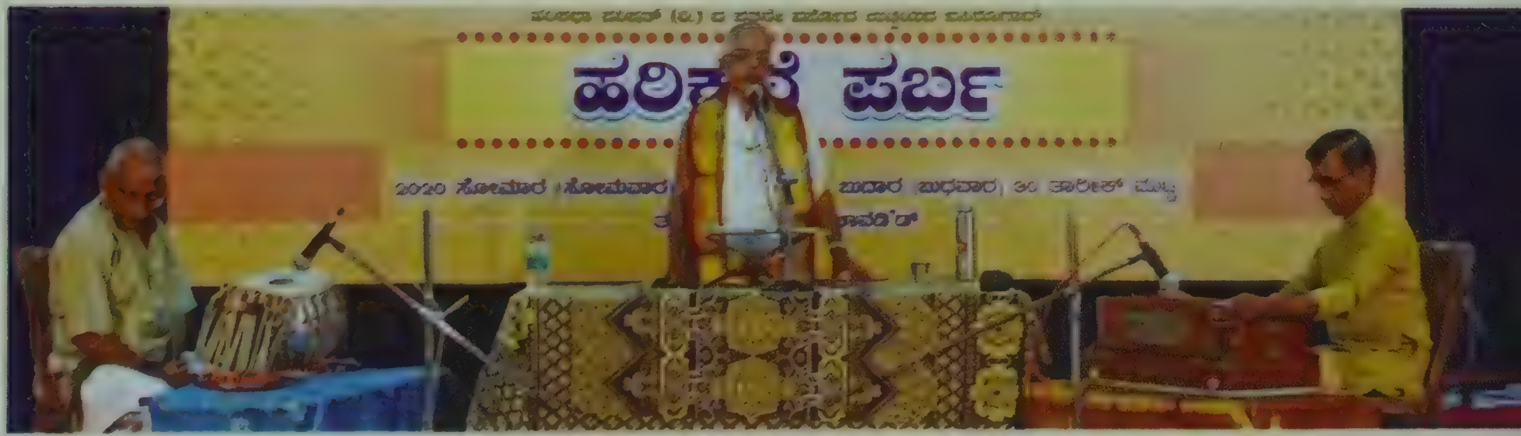

ಸಿರಿಚಾವಡಿಡ್ ನಡತಿನ ಹರಿಕಥಾ ಪ್ರವಚನ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಹರಿಕಥಾ ಪರಿಷತ್(ರಿ) ಕುಡ್ಲ ಒಟ್ಟು ಸೇರಿಗೆಡ್ ಪತ್ತ್ ದಿನತ 'ಹರಿಕಥೆಪರ್ಬ'ದ ಉದಿಪನ ಲೇಸ್‌ಗ್ ಧರ್ಮದರ್ಶಿ ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಪುನರೂರು ಮೆರೆಡ್ದ್

ಏಳದೆ ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ ಸುಗಿಪು–ದುನಿಪು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ರಡ್ಡನೇ ದಿನತ್ತ ಸುಗಿಪು–ದುನಿಪು ಪ್ರವಚನ ಸಪ್ತಾಹದ ಉದಿಪನ ಲೇಸ್‌ನ್ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲಾ ಉಸ್ತುವಾರಿ ಸಚಿವೆರಾಯಿನ ಕೋಟ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಪೂಜಾರಿ ಬೊಕ್ಕ ಮೂಡಬಿದ್ರೆ ಶಾಸಕೆರಾಯಿನ ಉಮಾನಾಥ ಕೋಟ್ಯಾನ್ ಮಲ್ತೆರ್.

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಬೊಕ್ಕ ಕಲಾಕುಂಭ ಯಕ್ಷವೃಂದ ಕುಳಾಯಿ ಸಹಯೋಗಡ್ ನಡತಿನ ಜೋಕುಲೆನ ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ಪ್ರಸಂಗ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಉದಿಪನ ಲೇಸ್

ತುಳು ಬರವು' ತುಳುಲಿಪಿ ಫಾಂಟ್ ಬುಡುಗಡೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

'ನಾಟಕ ಪರ್ಬೊ'ದ ಮುಗಿತಲದಾನಿ ನಡತಿನ 'ಸತ್ಯೊದ ಬಿರುವೆರ್' ಪನ್ಪುನ ತುಳುನಾಟಕ

ನಾಟಕ ಪರ್ಬದ ಮುಗಿತಲದ ಲೇಸ್‌ಡ್ ಪೆರ್ಮೆದ ನಾಟಕಕಾರೆ, ಸಾಹಿತಿ, ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಮಾಜಿ ಸದಸ್ಯೆರಾಯಿನ ಶಿವಾನಂದ ಕರ್ಕೇರ ಮೆರೆನ ಸಂಸ್ಮರಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

'ಕುಡಿಯನ ಕೊಂಬಿರೆಲ್' ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ತಾಳಮದ್ದಳೆ

ಡಾ. ಎಸ್. ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಸಂಸ್ಮರಣಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ

ಡಾ. ಉಳಿಯಾರು ಪದ್ಮನಾಭ ಉಪಾಧ್ಯಾಯೆರೆಗ್ ಸಂತಾಪ ಸಭೆ

ನಾಟಕ ಪರ್ಬದ ಮುಗಿತಲದ ಲೇಸ್ – ಅಕಾಡೆಮಿ ಮಾಜಿ ಗುರ್ಕಾರೆ ಎ.ಸಿ. ಭಂಡಾರಿಲೆಡ್ಡ್ ಉದಿಪನ

ಸಿರಿ ಚಾವಡಿಡ್ ನಡತಿನ ಏಳದೆ ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ ಕಾವ್ಯಭಾಗದ ಪ್ರವಚನ

ಆಜನೇ ದಿನತ್ತ ಸುಗಿಪು–ದುನಿಪು ಪ್ರವಚನ ಸಪ್ತಾಹದ ಉದಿಪನೊ ಅತ್ತಾವರ ಶಿವಾನಂದ ಕರ್ಕೇರ ಮೆರೆಡ್ಡ್

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ಶ್ರೀ ದಯಾನಂದ ಜಿ. ಕತ್ತಲ್‌ಸಾರ್ ಬೊಕ್ಕ ಸದಸ್ಯೆರ್ ಶ್ರೀಮತಿ ಕಾಂತಿ ಶೆಟ್ಟಿ ಮೊಕುಲು ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಬೊಕ್ಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಚಿವೆರೆನ್ ಭೇಟಿಯಾಯಿನ ಪೊರ್ತು

• ಯೋಗಾಯನೊದ ಮುಗಿತಲದ ಲೇಸ್

ಅಕಾಡೆಮಿಡ್ ನಡತಿನ ತುಳುನಾಡ ತುತ್ತೈತ ಪಂಥದ ಲೆಪ್ಪೋಲೆ ಬುಡುಗಡೆ

RNI No. KARTUL / 2015 / 63563